

Wiskunde Graad 6

By:

Siyavula Uploaders

Wiskunde Graad 6

By:

Siyavula Uploaders

Online:

< <http://cnx.org/content/col11072/1.1/> >

C O N N E X I O N S

Rice University, Houston, Texas

This selection and arrangement of content as a collection is copyrighted by Siyavula Uploaders. It is licensed under the Creative Commons Attribution 3.0 license (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>).

Collection structure revised: September 15, 2009

PDF generated: February 6, 2011

For copyright and attribution information for the modules contained in this collection, see p. 332.

Table of Contents

1 Kwartaal 1

1.1	Om hoofreken te kan doen	1
1.2	Om getallepatrone te ondersoek en uit te brei	3
1.3	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	4
1.4	Om plekwaarde van syfers te herken	5
1.5	Om getalle te herken om hulle te vergelyk	7
1.6	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	8
1.7	Om hoofrekene te kan doen	9
1.8	Om getalle te herken om hulle te beskryf	11
1.9	Om plekwaarde van syfers te herken	12
1.10	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	13
1.11	Om getalle te herken om hulle te vergelyk	14
1.12	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	15
1.13	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	16
1.14	Om hoofreken te kan doen	18
1.15	Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk	20
1.16	Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk	23
1.17	Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk	24
1.18	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	29
1.19	Om hoofreken te kan doen	36
1.20	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	38
1.21	Om die eienskappe van optelling te herken en te gebruik	40
1.22	Om hoofrekene te kan doen	41
1.23	Om probleme in konteks op te los	43
1.24	Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal	45
1.25	Om probleme in konteks op te los	48
1.26	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	52
1.27	Om probleme in konteks op te los	55
1.28	Om hoofreken te kan doen	58
1.29	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	61
1.30	Om hoofreken te kan doen	62
1.31	Om getalsisteme wat van ons s'n verskil te beskryf en te illustreer	63
1.32	Om probleme in konteks op te los	66
1.33	Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal	68
1.34	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	70
1.35	Om hoofreken te kan doen	71
1.36	Om probleme in konteks op te los	73
1.37	Om probleme in konteks op te los	74
1.38	Om probleme in konteks op te los	76

2 Kwartaal 2

2.1	Om hoofrekene te kan doen	79
2.2	Om getalle te herken, te klassifiseer en voor te stel	80
2.3	Om te herken, te beskryf en te gebruik	82
2.4	Om hoofrekene te kan doen	85
2.5	Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal	87
2.6	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	90
2.7	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	92
2.8	Om hoofrekene te kan doen	96
2.9	Om probleme in konteks op te los	97

2.10	Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal	99
2.11	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	100
2.12	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	107
2.13	Om eenvoudige vrae te vra en relevante data te identifiseer	108
2.14	Om hoofrekene te kan doen	111
2.15	Om deelbaarheidsreëls te herken, te beskryf en te gebruik	113
2.16	Om deelbaarheidsreëls te gebruik	115
2.17	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	117
2.18	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	119
2.19	Om patrone te ondersoek en uit te brei	120
2.20	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	121
2.21	Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal	123
2.22	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	124
2.23	Om hoofrekene te doen	127
2.24	Om probleme in konteks op te los	129
2.25	Om hoofrekene te doen	131
2.26	Om die getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk	134
2.27	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	139
2.28	Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk	142
2.29	Om hoofreken te doen	148
2.30	Om ekwivalente vorms van getalle te herken	150
2.31	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om 'n probleem op te los	152
2.32	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	154
2.33	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	156
2.34	Om probleme in konteks op te los	158
2.35	Om hoofreken te kan doen	162
2.36	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	164
2.37	Om hoofreken te doen	166
2.38	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	168
2.39	Om 'n reeks strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer	170
2.40	Om breuke van heelgetalle te bepaal	172
2.41	Om breuke van heelgetalle te bepaal	174
2.42	Om data te kan opteken	177
2.43	Toets	179
2.44	Om die plekwaarde van syfers te herken	181
2.45	Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk	183
2.46	Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen	186
2.47	Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk	189
2.48	Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk	190
2.49	Om hoofreken te kan doen	192
2.50	Om vorentoe en terug in desimale breuke te kan tel	194
2.51	Om numeriese patrone te ondersoek en uit te brei	195
2.52	Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk	197
2.53	Om desimale getalle af te rond	199
2.54	Om ekwivalente vorms van desimale breuke te herken en gebruik	203
2.55	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	206
2.56	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	207
2.57	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	210
2.58	Om hoofreken te doen	213
2.59	Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf	215
2.60	Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf	218

2.61	Om desimale getalle met die sakrekenaar op te tel	221
2.62	Om probleme in konteks op te los	223
2.63	Toets	225

3 Kwartaal 3

3.1	Om te meet en omtrek te bereken	229
3.2	Om hoofreken te doen	232
3.3	Om twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken	233
3.4	Om probleme op te los wat die herleiding tussen eenhede insluit	235
3.5	Om probleme in konteks op te los	236
3.6	Om probleme in konteks op te los	239
3.7	Om te ondersoek hoe om oppervlakte te bepaal	242
3.8	Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat	244
3.9	Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat [.....	245
3.10	Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat [.....	246
3.11	Om probleme in konteks op te los	250
3.12	Om die massa van twee-dimensionele fatsoene en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken	252
3.13	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	253
3.14	Om gepaste meetinstrumente te gebruik	255
3.15	Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los	256
3.16	Om hoofrekene te kan doen	258
3.17	Om met desimale getalle te vermenigvuldig	259
3.18	Om probleme op te los wat die herleiding tussen S.I.-eenhede insluit	260
3.19	Om hoofrekene te kan doen	262
3.20	Om toepaslike meetinstrumente te gebruik	263
3.21	Om berekenings met S.I.-eenhede te doen	267
3.22	Om te ondersoek en te skat	269
3.23	Om probleme in konteks op te los	271
3.24	Om hoofreken te kan doen	273
3.25	Om analoog-tyd te lees en 24 uur-tyd te skryf	274
3.26	Om probleme op te los wat bewerkings en die herleiding van tydeenhede insluit	276
3.27	Om probleme op te los wat bewerkings met tydeenhede behels	278

4 Kwartaal 4

4.1	Om hoeke te herken en te beskryf	281
4.2	Om hoeke te herken en te beskryf	285
4.3	Om hoeke te herken en te beskryf	286
4.4	Om 2-dimensionele vorms te herken en te benoem	289
4.5	Om 2-dimensionele figure te beskryf in terme van hul verskillende eienskappe	291
4.6	Om die woordeskate en eienskappe van rotasie te gebruik om die verwantskappe tussen 2-D figure te beskryf	293
4.7	Om vergrotings en verkleinings van 2-dimensionele figure te teken	295
4.8	Om 2-dimensionele vorms te ondersoek en te vergelyk	297
4.9	Om 3-dimensionele figure te beskryf en te klassifiseer	302
4.10	Om 3-dimensionele figure te herken, te visualiseer en te benoem	304
4.11	Om 3-dimensionele figure te ondersoek en te vergelyk	306
4.12	Om te teken en sketse te interpreteer	307
4.13	Om vasgestelde posisies te vind en te verduidelik hoe om tussen posisies te beweeg	309
4.14	Om hoofreken te kan doen	310
4.15	Om eenvoudige tabelle te gebruik om data in te samel en vrae te beantwoord	311

4.16	Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer	313
4.17	Om 'n verskeidenheid van grafieke te teken	314
4.18	Om data krities te lees en te interpreteer	318
4.19	Om ongegroepeerde numeriese data te ondersoek en die modus en die mediaan te bepaal	320
4.20	Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer	322
4.21	Om die moontlikheid van gebeure in die daaglikse lewe te voorspel	324
4.22	Om 'n lys van moontlike uitkomstes vir eenvoudige eksperimente te maak	325
4.23	Om die frekwensie van werklike uitkomstes vir 'n reeks probeerslae te tel	327
4.24	Om hoofreken te kan doen	328
Attributions		332

Chapter 1

Kwartaal 1

1.1 Om hoofreken te kan doen¹

1.1.1 WISKUNDE

1.1.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.1.3 Getalbegrip

1.1.4 OPVOEDERS AFDELING

1.1.5 Memorandum

1. GETALBEGRIP

- 1.1 27
- 1.2 79
- 1.3 96
- 1.4 63
- 1.5 42.5
- 1.6 3.2
- 1.7 100
- 1.8 300
- 1.9 294
- 1.10 992
- 1.11 8
- 1.12 55
- 1.13 63
- 1.14 +
- 1.15 445

---

¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21169/1.1/>>.

1.1.6 LEERDERS AFDELING

1.1.7 Inhoud

1.1.7.1 Los die volgende raaisel op

B	C	E	H	I	M	N	O	P	R	T	U
17	11	5	14	21	7	2	6	8	4	18	12

Table 1.1

Leidrade:

1. $24 \div 12$

2. $5 + 7$

3. $11 - 4$

4. $8 + 9$

5. $20 \div 4$

6. $13 - 9$

7. $20 - 9$

8. $36 \div 6$

9. $14 \div 7$

10. $17 - 6$

11. $25 \div 5$

12. 2×4

13. $27 - 9$

Skryf jou antwoord hier neer: _____

1.1.7.2 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1, LU 1.9.2]

1. Jy het reeds in die vorige grade kennis geneem van die belangrikheid van die vermoë om hoofreken vinnig en akkuraat te kan doen. Kom ons kyk hoe vaar jy in jou eerste Graad 6-toets! Werk so vinnig en akkuraat moontlik:

1.1 $56 + \underline{\hspace{2cm}} = 83$

1.2 $49 \times 15 = \underline{\hspace{2cm}}$

1.3 $12 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

1.4 $\underline{\hspace{2cm}}, 9 = 7$

1.5 Halve 85: $\underline{\hspace{2cm}}$

1.6 Double 163: $\underline{\hspace{2cm}}$

1.7 $20 \times \underline{\hspace{2cm}} = 2\,000$

1.8 $(7 \times 9) - 8 \underline{\hspace{2cm}}$

1.9 $98 + 99 + 97 = \underline{\hspace{2cm}}$

1.10 $1\,004 - 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

1.11 $8 \times 9 \times 6 = 6 \times \underline{\hspace{2cm}} \times 9$

1.12 A half x $\underline{\hspace{2cm}} = 150$

1.13. $(38 + 49) - 24 = \underline{\hspace{2cm}}$

1.14 $89 \underline{\hspace{2cm}} 16 = 105$

1.15 $998 - \underline{\hspace{2cm}} = 550$

Voltooi: Ek het $\underline{\hspace{2cm}}$ reg!!

HET JY GEWEET?

Die Babiloniërs (2700 v. C.) het 'n getalstelsel gebruik wat Sjekerskrif genoem is.
 Dit het bestaan uit merkies wat deur wigvormige gereedskap op kleitablette aangebring is.
 1 het so gelyk: en 10 weer so:

Figure 1.1

Kan jy nog onthou watter getalstelsel ons vandag gebruik?

 Die Antieke Romeine het hulle telstelsel meer as 2 000 jaar gelede uitgevind en van hul syfers lyk so: I ;
 II ; III ; IV ; V

2. KOM ONS TEL!

Werk saam met 'n maat en maak beurte om te tel in:

2.1 tiene vanaf 19 870 tot 20 040

2.2 honderde vanaf 67 403 terug tot by 65 903

2.3 duisende vanaf 37 556 terug tot by 29 556

2.4 tienduiseende vanaf 25 526 tot 95 526

1.1.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1: optelling en aftrekking;

1.9.2: vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

1.2 Om getallepatrone te ondersoek en uit te brei²

1.2.1 WISKUNDE

1.2.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.2.3 Getalbegrip

1.2.4 OPVOEDERS AFDELING

1.2.5 Memorandum

1.1 50 800; 50 750; 50 600

1.2 20 600; 20 800; 21 000; 21 200

1.3 63 726; 62 726; 59 726; 58 726

1.4 69 625; 79 625; 89 625; 99 625

---

²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21170/1.1/>>.

1.2.6 LEERDERS AFDELING

1.2.7 Inhoud

1.2.7.1 AKTIWITEIT: Om getallepatrone te ondersoek en uit te brei [LU 2.1.1]

1. Wanneer ons na getallepatrone kyk, tel ons op of trek ons af om die volgende getal in die ry te vind. Kyk of jy die patroon kan ontdek en vul dan die ontbrekende antwoorde in:

- 1.1 50 850 ; _____ ; _____ ; 50 700 ; 50 650 ; _____
 1.2 20 200 ; 20 400 ; _____ ; _____ ; _____ ; _____
 1.3 _____ ; _____ ; 61 726 ; 60 726 ; _____ ; _____
 1.4 49 625 ; 59 625 ; _____ ; _____ ; _____ ; _____

1.2.8 Assessering

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.1: Dit is duidelik wanneer die leerder numeriese en meetkundige patrone ondersoek en uitbrei om verwantskappe of reëls te vind, insluitend patrone soos die volgende:

2.1.1 voorgestel in fisiese of diagramvorm.

1.3 Om ‘n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen³

1.3.1 WISKUNDE

1.3.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.3.3 Getalbegrip

1.3.4 OPVOEDERS AFDELING

1.3.5 Memorandum

- 1.1 $50\,000 + 400 + 30 + 6$
 1.2 $90\,000 + 800 + 10 + 7$

1.3.5.1 KOPKRAPPER!

100 000
 100 000; honderd duisend

1.3.6 LEERDERS AFDELING

1.3.7 Inhoud

1.3.7.1 AKTIWITEIT: Om ‘n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [1.10.3]

1. Kan jy nog onthou wat “uitgebreide notasie” beteken? Verduidelik gou vir ‘n maat. Kyk dan na die voorbeeld en kyk of jy die volgende getalle in uitgebreide notasie kan skryf.

- bv. $36\,518 = 30\,000 + 6\,000 + 500 + 10 + 8$
 1.1 $50\,436 =$
 1.2 $98\,017 =$

---

³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21171/1.1/>>.

1.3.7.2 KOPKRAPPERS!

Watter getal is 10 keer groter as 10 000?

Kan jy die ontbrekende antwoorde invul?

$$9 + 1 = 10 \text{ tien}$$

$$99 + 1 = 100 \text{ eenhonderd}$$

$$999 + 1 = 1\,000 \text{ eenduisend}$$

$$9\,999 + 1 = 10 \text{ tienduisend}$$

$$99\,999 + 1 = \text{-----}$$

- Kom ons kyk of jy korrek was!

Honderdduisend	Tienduisend	Duisend	Honderd	Tien	Een
HD	TD	D	H	T	E
$10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$	$10 \times 10 \times 10 \times 10$	$10 \times 10 \times 10$	10×10	10	1
3	1	8	5	2	6

Table 1.2

Ons lees 318 526: driehonderd en agtienduisend vyfhonderd ses en twintig

Jy was dus reg as jy 100 000 (honderdduisend) gesê het!

1.3.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.3: opbou en afbreek van getalle.

1.4 Om plekwaarde van syfers te herken⁴

1.4.1 WISKUNDE

1.4.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.4.3 Getalbegrip

1.4.4 OPVOEDERS AFDELING

1.4.5 Memorandum

	HD	TD	D	H	T	E
1.1		6	0	9	8	0
1.2	5	0	8	1	3	6
1.3	5	0	4	6	0	0
1.4	8	2	6	0	4	0
1.5	4	0	7	0	0	5

⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21172/1.1/>>.

Table 1.3

$$3.1 \ 576 \ 826 = 500 \ 000 + 70 \ 000 + 6 \ 000 + 800 + 20 + 6$$

$$3.2 \ 894 \ 392 = 800 \ 000 + 90 \ 000 + 4 \ 000 + 300 + 90 + 2$$

1.4.6 LEERDERS AFDELING

1.4.7 Inhoud

1.4.7.1 AKTIWITEIT: Om plekwaarde van syfers te herken [LU 1.4.1]

1.4.7.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.3]

1. Kom ons kyk of jy jou kennis in verband met honderdduisende kan toepas. Vul die volgende getalle korrek in die tabel in:

		HD	TD	D	H	T	E
1.1	60 980	---	---	---	---	---	---
1.2	508 136	---	---	---	---	---	---
1.3	Vyfhonderd en vierduisend seshonderd	---	---	---	---	---	---
1.4	Agthonderd ses en twintigduisend en veertig	---	---	---	---	---	---
1.5	Vierhonderd en seweduisend en vyf	---	---	---	---	---	---

Table 1.4

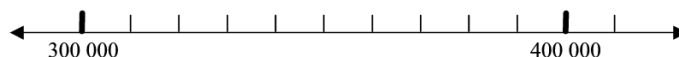

Figure 1.2

2. As jy 'n getallelyn goed kan "lees", sal jy in staat wees om te bepaal presies waar om 'n getal te plaas. Werk saam met 'n maat en gebruik pyltjies om aan te dui waar die volgende getalle min of meer op die getallelyn sal lê:

2.1 318 500

2.2 347 899

2.3 372 000

2.4 398 799

2.5 403 000

3. Jy het reeds in aktiwiteit 1.3 die geleentheid gehad om getalle in uitgebreide notasie te skryf. Kyk of jy dit ook met die volgende getalle korrek kan doen:

Bv. $26 \ 113 = 20 \ 000 + 6 \ 000 + 100 + 10 + 3$

3.1 $576 \ 826 =$

3.2 $894 \ 392 =$

1.4.7.2.1 ONTHOU JY NOG?

= beteken is gelyk aan
¹ beteken is nie gelyk aan nie
 < beteken kleiner as
 Ø beteken groter as

1.4.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.4: Dit is duidelik wanneer die leerder die plekwaarde van syfers herken in:

1.4.1 heelgetalle tot minstens 9-syfergetalle;

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.3: opbou en afbreek van getalle.

1.5 Om getalle te herken om hulle te vergelyk⁵

1.5.1 WISKUNDE

1.5.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.5.3 Getalbegrip

1.5.4 OPVOEDERS AFDELING

1.5.5 Memorandum

1.1 >

1.2 <

1.3 =

1.4 >

1.5 =

1.5.6 LEERDERS AFDELING

1.5.6.1 Inhoud

1.5.6.2 AKTIWITEIT: Om getalle te herken om hulle te vergelyk [LO 1.3.1]

1. Kyk goed na die volgende getalle en spreek elkeen hardop uit. Kyk of jy dan die korrekte verwantskapstekens (< ; > of =) kan invul deur die getalle met mekaar te vergelyk:

1.1 216 847 * 126 847

1.2 489 607 * 489 670

1.3 10 000 × 10 * 200 000 ÷ 2

1.4 10 × 10 × 10 × 10 * 100 000 ÷ 100

1.5 1 000 × 100 * 100 × 10 × 100

---

⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21173/1.1/>>.

1.5.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende ware getalle herken, klassifiseer en voorstel om hulle te beskryf en te vergelyk

1.3.1: heelgetalle tot minstens 9-syfergetalle.

1.6 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los⁶

1.6.1 WISKUNDE

1.6.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.6.3 Getalbegrip

1.6.4 OPVOEDERS AFDELING

1.6.5 Memorandum

1.1 1 065

1.2 2 466

1.3 28 745

1.4 50 271

1.5 373 097

1.6 462 563

1.6.5.1 KOPKRAPPER!

12 54 24

42 30 18

36 6 48

1.6.6 LEERDERS AFDELING

1.6.6.1 Inhoud

1.6.6.2 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LO 1.8.2]

1.6.6.3 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LO 1.10.1]

1. Lees die volgende vrae aandagtig. Besluit dan watter bewerkings jy moet uitvoer om die antwoorde te vind. Gebruik jou sakrekenaar en skryf neer watter getal is:

1.1 598 meer as 467

1.2 2 346 minder as 4 812

1.3 5 098 meer as 23 647

1.4 46 138 minder as 96 409

1.5 123 516 meer as 249 581

1.6 435 091 minder as 897 654

---

⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21176/1.1/>>.

1.6.6.4 KOPKRAPPER!

- Voltooi die volgende towervierkant. Die som van die totale af, dwars en skuins (diagonaal) is 90.

12	-----	-----
-----	30	18
-----	-----	-----

Table 1.5

1.6.6.5 TYD VIR SELFASSESSERING

Ek kan in honderde vorentoe en terug tel. (LU 1.9)	1	2	3	4	
Ek kan in duisende vorentoe en terug tel. (LU 1.9)	1	2	3	4	
Ek kan in tienduisende vorentoe en terug tel. (LU 1.9)	1	2	3	4	
Ek kan getalrye voltooi deur na die patrone te kyk. (LU 2.1)	1	2	3	4	
Ek kan getalle in uitgebreide notasie skryf. (LU 1.10)	1	2	3	4	
Ek kan honderdduisende van 'n getallelyn af lees. (LU 1.4 en LU 1.10)	1	2	3	4	
Ek kan verwantskapstekens (< ; > ; =) korrek invul. (LU 1.3)	1	2	3	4	

Table 1.6

1.6.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.2: optel en aftrek van heelgetalle;

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.1: optelling, aftrekking en vermenigvuldiging in kolomme.

1.7 Om hoofrekene te kan doen⁷

1.7.1 WISKUNDE

1.7.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.7.3 Getalbegrip

1.7.4 OPVOEDERS AFDELING

1.7.5 Memorandum

- 203; 190; 173; 208; 236; 222; 253; 471; 570; 459; 423; 472; 430; 343; 453; 357; 315

⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21177/1.1/>>.

1 000 000

1.7.6 LEERDERS AFDELING

1.7.6.1 Inhoud

1.7.6.2 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.8.2]

1.7.6.3 KOMPETISIE TYD!

- Kompeteer teen 'n maat en kyk wie kan die volgende pyldiagram eerste KORREK voltooi. Jy mag nie 'n sakrekenaar gebruik nie.

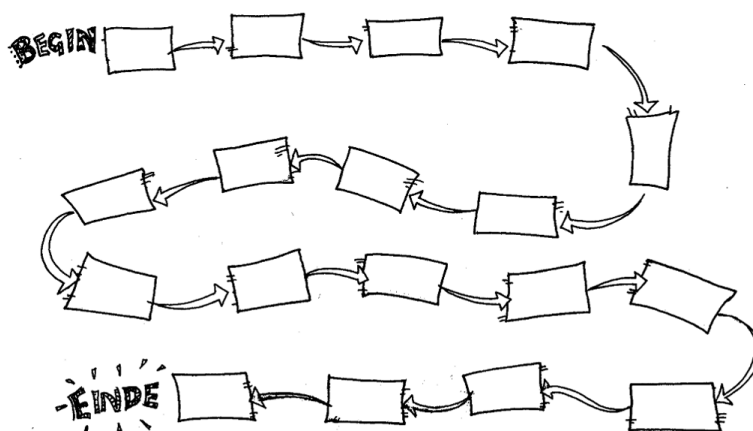

Figure 1.3

1.7.6.3.1 DIE MERKWAARDIGE MILJOEN!

Jy weet reeds:

$$10 \times 10 = 100$$

$$100 \times 10 = 1\,000$$

$$1\,000 \times 10 = 10\,000$$

$$10\,000 \times 10 = 100\,000$$

Kyk goed na die patroon hierbo en vul in:

$$100\,000 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Korrekt! $100\,000 \times 10 = 1\,000\,000$

Ons lees: 1 000 000 eenmiljoen

- In the notation column it looks like this:

Miljoen	Honderdduisend	Tienduisend	Duisend	Honderd	Tien	Een
M	HD	TD	D	H	T	E
1 000 000	100 000	10 000	1 000	100	10	1

Table 1.7

- Kom ons lees die groot getalle

4 721 568 word gelees as 4 miljoen 721 duisend 568

Dus: viermiljoen sewehonderd een en twintig duisend vyfhonderd ag en sestig

1.7.6.3.2 LET OP!

Ons groepeer die syfers drie-drie van agter af.

Die eerste spasie van links sê vir ons hoeveel miljoene daar is. Die tweede spasie van links dui aan hoeveel duisende daar is.

Bv. 3 (miljoen) 268 (duisend) 413

1.7.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1: optelling en aftrekking;

1.8 Om getalle te herken om hulle te beskryf⁸

1.8.1 WISKUNDE

1.8.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.8.3 Getalbegrip

1.8.4 OPVOEDERS AFDELING

1.8.5 Memorandum

1.1 vier miljoen eenhonderd ses en dertigduisend tweehonderd vier en tagtig

1.2 ag miljoen tweehonderd sewe en veertigduisend en nege

1.3 drie miljoen sesduisend vyfhonderd

2.1 5 400 816

2.2 2 620 018

2.3 12 700 006

1.8.6 LEERDERS AFDELING

1.8.6.1 Inhoud

1.8.6.2 AKTIWITEIT: Om getalle te herken om hulle te beskryf [LU 1.3.1]

1. Op bladsy 6 het jy gesien hoe ons groot getalle (honderdduisende) lees en in woorde skryf. In die voorbeeld hierbo kon jy sien hoe ons miljoene lees en skryf. Kyk weer goed daarna en skryf dan die volgende getalle in woorde:

1.1 4 136 284 _____

⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21178/1.1/>>.

1.2 8 247 009 _____

1.3 3 006 500 _____

2. Hier is die getalle vir jou in woorde uitgeskryf; kyk of jy dit in syfers kan doen:

2.1 vyfmiljoen vierhonderdduisend agthonderd en sestien _____

2.2 tweemiljoen seshonderd en twintigduisend en agtien _____

2.3 twaalfmiljoen sewehonderdduisend en ses _____

1.8.7 Assessment

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringsstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende ware getalle herken, klassifiseer en voorstel om hulle te beskryf en te vergelyk

1.3.1: heelgetalle tot minstens 9-syfergetalle.

1.9 Om plekwaarde van syfers te herken⁹

1.9.1 WISKUNDE

1.9.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.9.3 Getalbegrip

1.9.4 OPVOEDERS AFDELING

1.9.5 Memorandum

1.1 200 000

1.2 5 000 000

1.3 80 000

1.4 20 000 000

1.9.6 LEERDERS AFDELING

1.9.6.1 Inhoud

1.9.6.2 AKTIWITEIT: Om plekwaarde van syfers te herken [LU. 1.4.1]

1. As ons weet wat die plekwaarde van 'n syfer is, is dit sommer kinderspeletjies om te bepaal wat daardie syfer se waarde is. Kyk goed na die volgende getalle. Skryf die waarde van die vetgedrukte syfer neer:

bv.: 456 **9**81 80

1.1 3 **2**16 417 _____

1.2 **5** 641 218 _____

1.3 4 **1**86 046 _____

1.4 **2**3 521 000 _____

⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21180/1.1/>>.

1.9.6.2.1 HET JY GEWEET?

As jy in sekondes begin tel, sal dit jou amper 12 dae neem om 'n miljoen te bereik!

1.9.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.4: Dit is duidelik wanneer die leerder die plekwaarde van syfers herken in:

1.4.1: heelgetalle tot minstens 9-syfergetalle.

1.10 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen¹⁰

1.10.1 WISKUNDE

1.10.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.10.3 Getalbegrip

1.10.4 OPVOEDERS AFDELING

1.10.5 Memorandum

1.1 16 667

694

2

2. Nee. Sou dan 2 739 jaar oud gewees het

1.10.6 LEERDERS AFDELING

1.10.6.1 Inhoud

1.10.6.2 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.5]

1. Gebruik jou sakrekenaar en skryf die antwoorde korrek tot die naaste telgetal (bv. $26,893 = 27$).

1.1

1 miljoen minute = _____ ure

= _____ dae

= _____ jare

2. Is jy al 'n miljoen dae op die aarde?

Verduidelik jou antwoord aan 'n maat.

1.10.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.5: gebruik van 'n sakrekenaar.

¹⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21181/1.1/>>.

1.11 Om getalle te herken om hulle te vergelyk¹¹

1.11.1 WISKUNDE

1.11.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.11.3 Getalbegrip

1.11.4 OPVOEDERS AFDELING

1.11.5 Memorandum

1. Appelfontein
2. Radysland
3. Lemoenburg
4. Kersieville
5. Perskestad

1.11.6 LEERDERS AFDELING

1.11.6.1 Inhoud

1.11.6.2 AKTIWITEIT: Om getalle te herken om hulle te vergelyk [LU 1.3.1]

1. Lees eers die volgende getalle hardop vir 'n maat. Rangskik dan die dorpe van GROOT na klein:

DORP	BEVOLKING	
Kersieville	7 146 086	1. _____
Appelfontein	11 086 413	2. _____
Radysland	11 006 412	3. _____
Perskestad	3 159 886	4. _____
Lemoenburg	7 146 213	5. _____

Table 1.8

1.11.6.3 HET JY GEWEET?

1 000 miljoen is 'n MILJARD!

1.11.6.4 HET JY OOK GEWEET?

Ons kan 10 ook skryf as 10^1 .

Ons lees: 10 tot die mag 1

Dit beteken: $10 \times 1 = 10$

$10 \times 1 = 10$

$10^2 = 10$ tot die mag 2

$= 10 \times 10 = 100$

$10^3 = 10$ tot die mag 3

$= 10 \times 10 \times 10 = 1\,000$

$10^4 = 10$ tot die mag 4

$= 10 \times 10 \times 10 \times 10 = 10\,000$

---

¹¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21182/1.1/>>.

1.11.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende ware getalle herken, klassifiseer en voorstel om hulle te beskryf en te vergelyk

1.3.1: heelgetalle tot minstens 9-syfergetalle.

1.12 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen¹²

1.12.1 WISKUNDE

1.12.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.12.3 Getalbegrip

1.12.4 OPVOEDERS AFDELING

1.12.5 Memorandum

1. $10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$
 $100\ 000$
 $10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$
 $1\ 000\ 000$
 $2.1\ 2 \times 2 \times 2 = 8$
 $2.2\ 3 \times 3 \times 3 \times 3 = 81$
 $2.3\ 5 \times 5 \times 5 = 125$
 $2.4\ 1\ 000 \div 100 = 10$
 $2.5\ 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 = 100\ 000$
 $2.6\ 6$
 $2.7\ 9$

1.12.6 LEERDERS AFDELING

1.12.6.1 Inhoud

1.12.6.2 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.3]

1. Kyk goed na die bostaande voorbeelde en voltooi.
 $10^5 =$ _____
 $=$
 $10^6 =$ _____
 $=$
2. Kan jy ook die volgende antwoorde neerskryf?
 Bv. $52 = 5 \times 5 = 25$
 $2.1\ 23 =$
 $2.2\ 34 =$
 $2.3\ 53 =$
 $2.4\ 103 \times 102 =$
 $2.5\ 10 \times 104 =$
 $2.6\ \text{een miljoen} = 10^{\quad}$
 $2.7\ \text{een miljard} = 10^{\quad}$

---

¹²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21184/1.1/>>.

1.12.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.3: opbou en afbreek van getalle.

1.13 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los¹³

1.13.1 WISKUNDE

1.13.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.13.3 Getalbegrip

1.13.4 OPVOEDERS AFDELING

1.13.5 Memorandum

1. Kyk na die tiene-syfer. Indien 5 of meer, maak honderde-syfer een meer. Indien 4 of minder, bly honderde-syfer dieselfde. Vervang tiene en ene-syfers met nulle

2. honderde

duisende word een meer

honderde, tiene en ene

3.1 8 000 8 000

3.2 47 200 47 000

3.3 150 500 151 000

3.4 3 409 200 3 409 000

3.5 5 631 000 5 631 000

3.1 8 000 8 000

3.2 47 200 47 000

3.3 150 500 151 000

3.4 3 409 200 3 409 000

3.5 5 631 000 5 631 000

1.13.5.1 Kopkrapper

i) R90 000

ii) R14 000

1.13.6 LEERDERS AFDELING

1.13.6.1 Inhoud

1.13.6.2 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los[LU 1.8.1]

1. In Graad 5 het ons herhaalde kere gesien hoe noodsaaklik dit is om korrek te kan afrond. Dit kan ons onder andere help om benaderde antwoorde vinnig, sonder potlood-en-papier-bewerkings, te kry.

¹³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21194/1.1/>>.

1.13.6.2.1 AFRONDING

- Kom ons hersien
- Verduidelik aan jou maat hoe rond ons af tot die naaste 100.

2. Kyk of jy die volgende op jou eie kan voltooi:

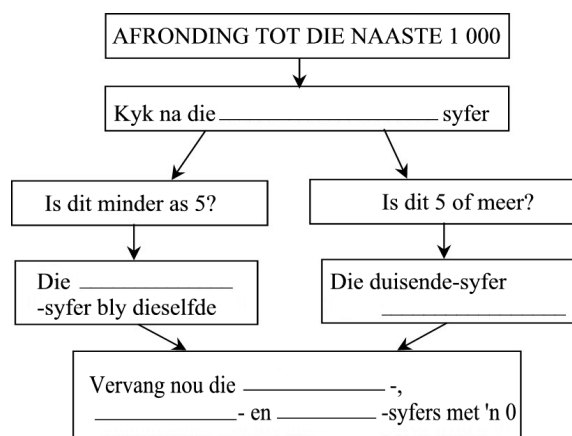

Figure 1.4

As jy dit nie self kon regkry nie, vra 'n maat om jou te help.

3. Voltooi die volgende tabel:

	getal	afgerond tot die naaste 100	afgerond tot die naaste 1 000
3.1	7 995		
3.2	47 216		
3.3	150 505		
3.4	3 409 235		
3.5	5 630 981		

Table 1.9

1.13.6.3 KOPKRAPPER!

- Kan jy die volgende afrond tot die naaste 10 000?

i) _____
Prys **R89 895**

ii) _____
Prys **R13 995**

TYD VIR SELFASSESSERING

Hoe goed verstaan jy die voorafgaande werk? Assesseer jouself op 'n skaal van 1 tot 4. Omkring die toepaslike kode.

- 1 = benodig aandag
- 2 = redelik goed
- 3 = baie goed
- 4 = uitstaande

Kriteria:	Kode			
Ek kan 7-syfergetalle korrek uitspreek. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kan 7-syfergetalle korrek in woorde neerskryf. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kan die waarde van syfers in 'n getal korrek bepaal. (LU 1.4)	1	2	3	4
Ek verstaan hoe die magte van 10 werk en kan dit korrek toepas. (LU 1.10)	1	2	3	4
Ek kan korrek afrond tot die naaste 100. (LU 1.8)	1	2	3	4
Ek kan korrek afrond tot die naaste 1 000. (LU 1.8)	1	2	3	4
Ek kan korrek afrond tot die naaste 10 000. (LU 1.8)	1	2	3	4

Table 1.10

1.13.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Asseseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.1: afronding tot die naaste 5, 10, 100 of 1 000.

1.14 Om hoofreken te kan doen¹⁴

1.14.1 WISKUNDE

1.14.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.14.3 Getalbegrip

1.14.4 OPVOEDERS AFDELING

1.14.5 Memorandum

1.1 8

1.2 12

1.3 775

1.4 2 700

1.5 * +7

1.6 11

1.7 9 rem 3

1.8 9 000

¹⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21196/1.1/>>.

- 1.9 6 248
- 1.10 504
- 1.11 350
- 1.12 200
- 1.13 45
- 1.14 8
- 1.15 6 rem 5

1.14.6 LEERDERS AFDELING

1.14.7 Inhoud

1.14.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1, LU 1.9.2]

1. Dit is nou eers weer tyd om te kyk of jy jou hoofrekenvaardighede kan verbeter. Werk so vinnig en akkuraat moontlik sonder 'n sakrekenaar:

- 1.1 _____ x 9 = 72 1.9
- 1.2 _____ x 8 = 96
- 1.3 5 000 - 4 225 = _____
- 1.4 2 575 + 125 = _____
- 1.5 (7 x _____) + 7 = 70
- 1.6 (5 x 9) - _____ = 34
- 1.7 84 , 9 = _____

- Round off to the nearest 1 000: 9 450: _____
- Double: 3 124: _____

1.10 Halve 1 008: _____

- 1.11 250 + 25 + 75 = _____
- 1.12 (9 x 12) + 92 = _____
- 1.13 (12 x 12) - _____ = 99
- 1.14 (42 + _____) x 100 = 5 000
- 1.15 53 , 8 = _____

Ek het _____ uit die 15 reg!

Kleur in: Ek het:

VERBETER	VERSWAK	DIESELFDE PUNT AS VIR MY EERSTE TOETS
----------	---------	---------------------------------------

Table 1.11

1.14.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

- 1.9.1:** optelling en aftrekking;
- 1.9.2:** vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12 x 12.

1.15 Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk¹⁵

1.15.1 WISKUNDE

1.15.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.15.3 Getalbegrip

1.15.4 OPVOEDERS AFDELING

1.15.5 Memorandum

2.1 Priemgetalle: 11; 13; 17; 19

2.2 Ewe Getalle: 8; 10; 12; 14

2.3 Veelvoude van 6: 6; 12; 18; 24; 30; 36

2.4 Telgetalle: 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6

2.5 Faktore van 24: 1; 2; 3; 4; 6; 8; 12; 24

3.1 * 44

3.2 12

3.3 10

3.4 5

1.15.6 LEERDERS AFDELING

1.15.6.1 Inhoud

1.15.6.2 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.6, LU 1.3.7]

1. Aan die begin van Graad 5 (Module 1) het jy deeglik gekyk na veelvoude, faktore en priemgetalle. Onthou jy nog wat elkeen is? Kom ons hersien!

Verduidelik aan 'n maat die verskil tussen 'n VEELVOUD, 'n FAKTOR en 'n PRIEMGETAL.

1.15.6.2.1 LET OP!

Veelvoude van 5 = 5 ; 10 ; 15 ; 20 ; ens.

Ons tel dus in vywe

Faktore kan presies in 'n getal indeel.

Die faktore van 12 = 1 ; 2 ; 3 ; 4 ; 6 ; 12

'n Priemgetal het slegs 2 verskillende faktore,

bv. 2 se faktore : 2 en 13 se faktore : 3 en 15 se faktore : 5 en 1

1.15.6.2.2 ONTHOU JY NOG?

Jy kan die konstante funksie op jou sakrekenaar gebruik om die veelvoude van 'n getal te bereken! Bv., vir die veelvoude van 4, sleutel soos volg in:

4 + + = = = = =

- Gebruik jou sakrekenaar om die veelvoude van 13, 15 en 24 te bepaal.

2. Trek lyne sodat elke beskrywing in kolom A pas by die getalle in kolom B:

¹⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21200/1.1/>>.

	Kolom A	Kolom B
2.1	Priemgetalle	8 ; 10 ; 12 ; 14
2.2	Ewe getalle	1 ; 2 ; 3 ; 4 ; 6 ; 8 ; 12 ; 24
2.3	Veelvoude van 6	0 ; 1 ; 2 ; 3 ; 4 ; 5 ; 6
2.4	Telgetalle	11 ; 13 ; 17 ; 19
2.5	Faktore van 24	6 ; 12 ; 18 ; 24 ; 30 ; 36

Table 1.12

3. Werk saam met 'n maat en los die volgende raaisels op:

1.15.6.2.3 WATTER GETAL IS EK?

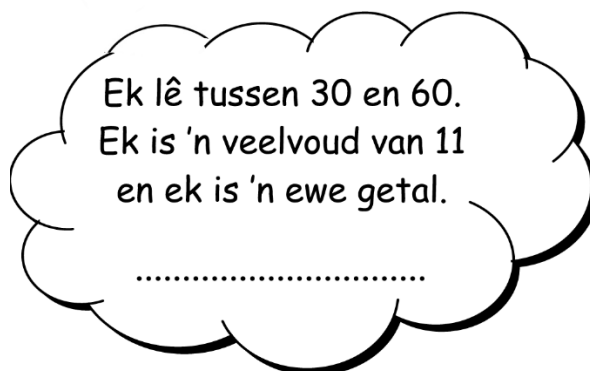

Figure 1.5

3.1

3.2

Figure 1.6

3.3

Figure 1.7

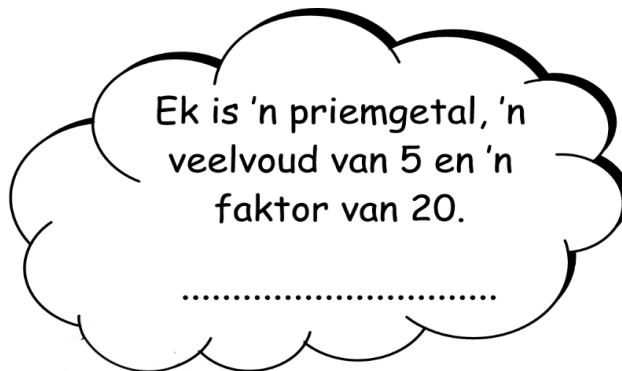

Figure 1.8

3.4

1.15.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende ware getalle herken, klassifiseer en voorstel om hulle te beskryf en te vergelyk

1.3.6: veelvoude en faktore van minstens enige 2- en 3-syferheelgetal;

1.3.7: priemgetalle tot minstens 100.

1.16 Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk¹⁶

1.16.1 WISKUNDE

1.16.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.16.3 Getalbegrip

1.16.4 OPVOEDERS AFDELING

1.16.5 Memorandum

- nee
- ja
- ja

1.4 ja

¹⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21201/1.1/>>.

1.16.6 LEERDERS AFDELING

1.16.7 Inhoud

1.16.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.1]

1.16.7.2 PALINDROME:

1.16.7.2.1 HET JY GEWEET?

'n Palindroom is 'n getal wat vorentoe en agtertoe dieselfde lees, bv. 343 en 1 221

1. Is die volgende getalle palindrome?

1.1 123 123 _____

1.2 46 064 _____

1.3 1 328 231 _____

1.4 43 499 434 _____

1.16.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende ware getalle herken, klassifiseer en voorstel om hulle te beskryf en te vergelyk

1.3.1: heelgetalle tot minstens 9-syfergetalle.

1.17 Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk¹⁷

1.17.1 WISKUNDE

1.17.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.17.3 Getalbegrip

1.17.4 OPVOEDERS AFDELING

1.17.5 Memorandum

1. Antwoorde van leerders sal verskil
2. Plus en minus
3. Antwoorde van leerders sal verskil
4. Maal en deel
- 5.1 0
- 5.2 0
- 5.3 34
- 5.4 k
- 5.5 c
- 5.6 ontoelaatbaar / ongedefinieer

---

¹⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21202/1.1/>>.

1.17.6 LEERDERS AFDELING

1.17.7 Inhoud

1.17.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.4]

1.17.7.2 Om uitvoerwaardes vir gegewe invoerwaardes te bepaal [LU 2.3.2]

1. Onthou jy nog dat ons in Graad 5 (Module 2) gekyk het na die reëls vir vermenigvuldiging en deling deur 0 en 1? Kom ons kyk nou weer na die **eienskappe van 0 en 1**.

Vul enige getal aan die linkerkant in en voltooi dan die vloeiagram:

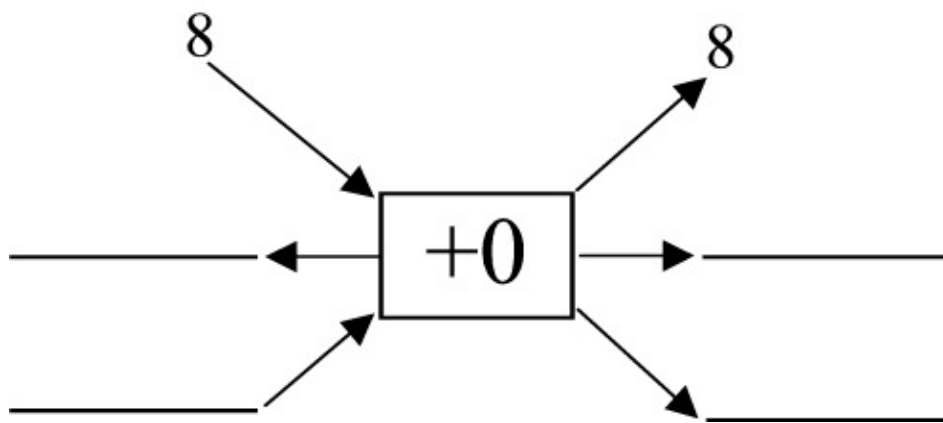

Figure 1.9

1.1

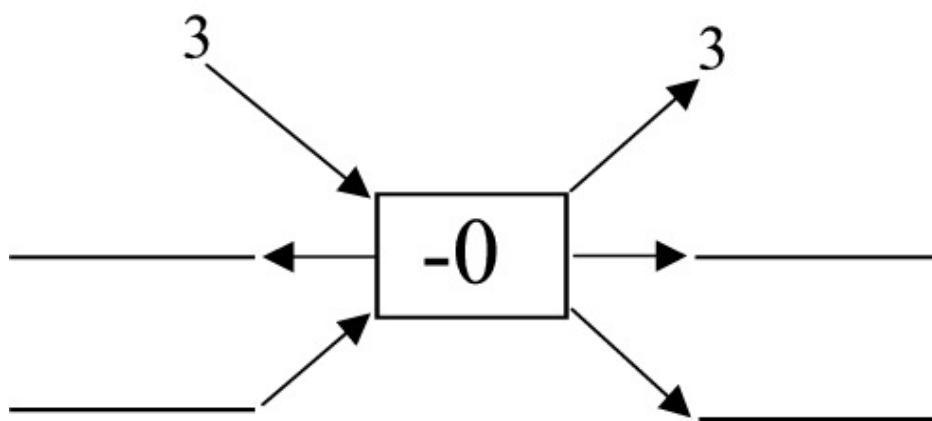

Figure 1.10

1.2

1.3

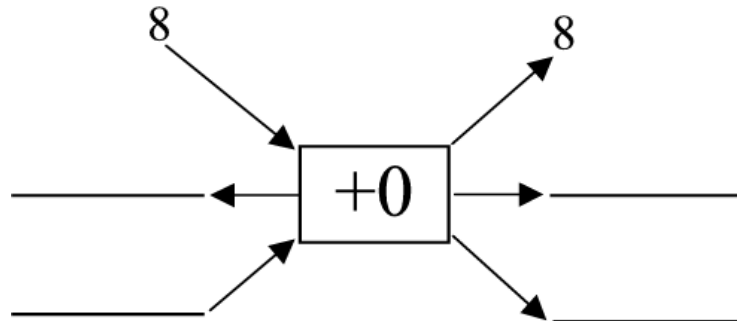

Figure 1.11

---

2. Verduidelik aan 'n maat watter bewerkings met 0 verander NIE 'n getal se waarde NIE.

1.17.7.2.1 LET WEL!

Deling deur 0 is nie toelaatbaar nie. Ons sê deling deur 0 is **ongedefinieer**.

3. Vul weer getalle aan die linkerkant in en voltooi die vloeddiagramme:

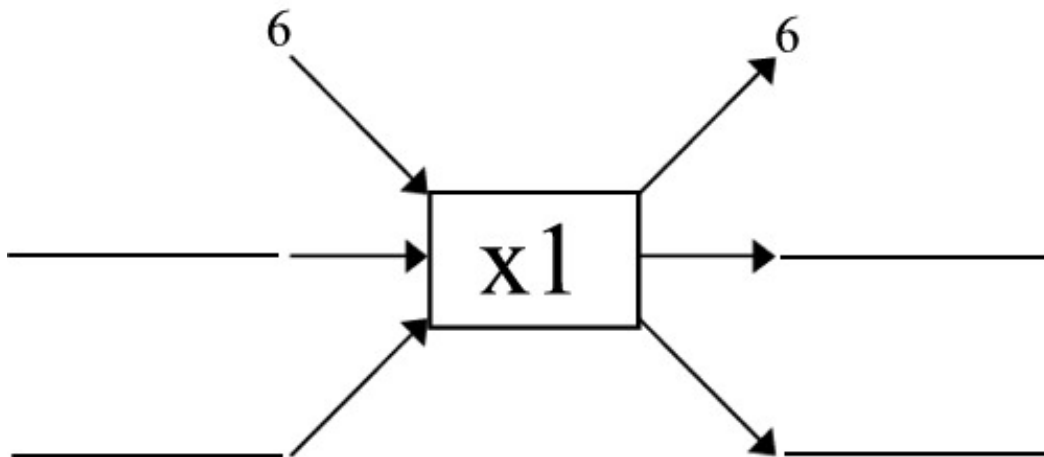

Figure 1.12

3.1

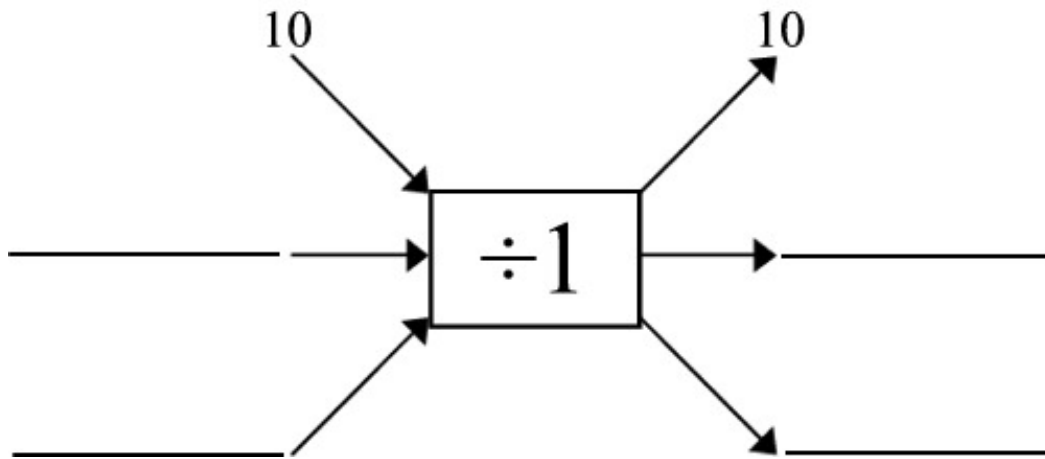

Figure 1.13

3.2

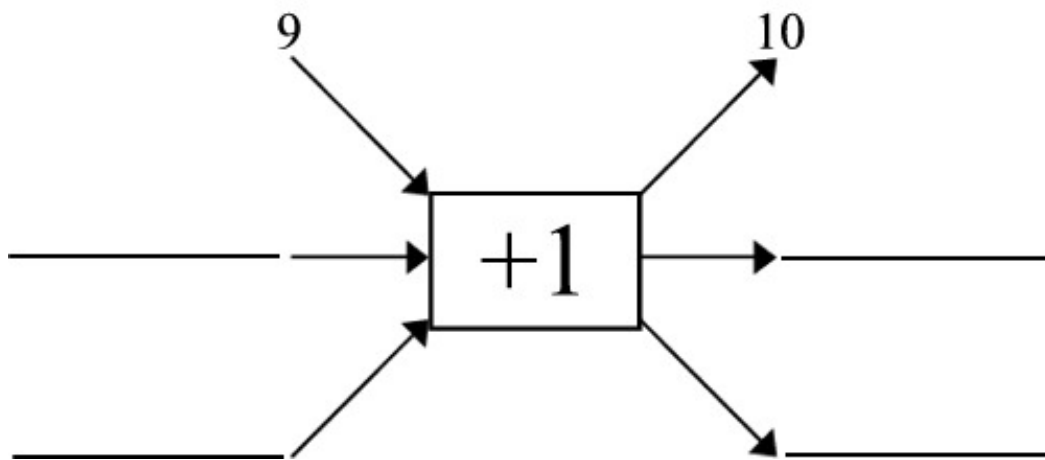

Figure 1.14

3.3

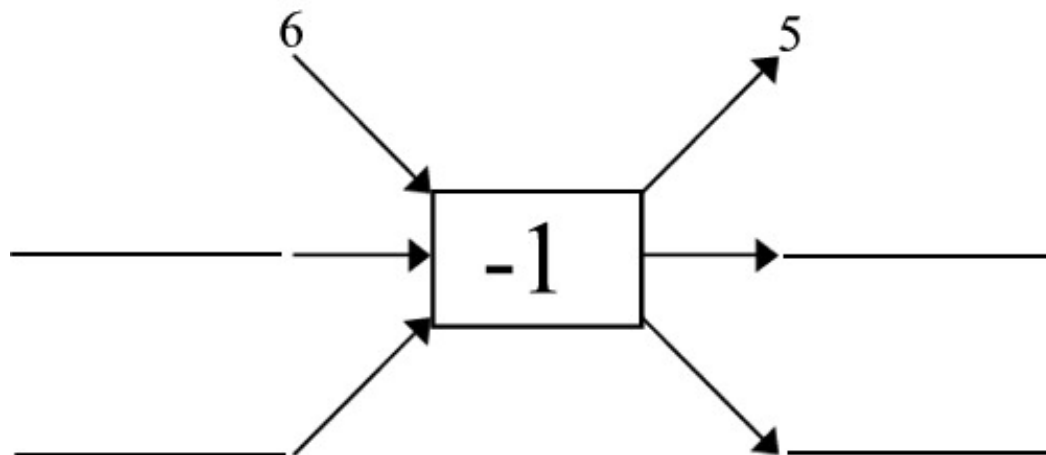

Figure 1.15

3.4

4. Verduidelik weer aan 'n maat watter bewerkings met 1 NIE die getal se waarde verander NIE.

5. Bereken nou:

5.1 $148 \times 0 \times 236 =$

5.2 $0 \times 36 =$

5.3 $34 \times 1 \times 1 =$

5.4 $k + 0 =$

5.5 $c \times 0 =$

- $58 \times 0 =$

1.17.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende ware getalle herken, klassifiseer en voorstel om hulle te beskryf en te vergelyk

1.3.4: 0 in terme van sy optellingseienskap.

1.18 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los¹⁸

1.18.1 WISKUNDE

1.18.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.18.3 Getalbegrip

1.18.4 OPVOEDERS AFDELING

1.18.5 Memorandum

1.1 5

1.2 3

1.3 8

1.4 6

2.1 $(39 \times 27) + 496$ 1 549

2.2 $(23 \times 18) + 852 - 256$ 1 010

2.3 $(67 + 48)$; $7\,705 \div$ antwoord 67

2.4 $3\,600 \div 30$; 82×10 ; antwoord + antwoord 940

2.5 $2\,934 - 816 + 905 - 205$ 2 818

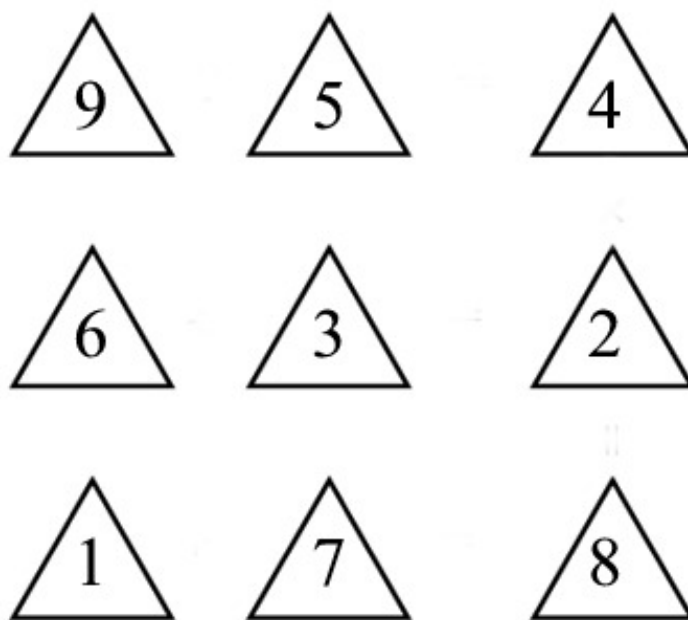

Figure 1.16

---

2. Verskeie oplossings is moontlik. Daar word nie gesê dat elke syfer net een keer gebruik mag word nie.

¹⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21204/1.1/>>.

TOETS 1

- 13 800; 13 750
- 24 360; 24 375

2. $300\,000 + 60\,000 + 8\,000 + 400 + 20 + 9$

- $<$
- $=$

- 20 500
- 358 490

5. ses miljoen aghonderd drie en twintigduisend vierhonderd en sewentien

6.1 1296

6.2 6

- 40 000
- 6 miljoen

- 37 000
- 149 000

- 48; 56; 64; 72
- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 12; 24
- 11; 13; 17; 19

10.1 waar

- vals
- vals

- 114
- 34
- 70

11.4 6

1.18.6 LEERDERS AFDELING

1.18.7 Inhoud

1.18.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.10]

Dit is van kardinale belang dat jy die volgende deeglik sal begryp en goed sal onthou, anders sal jy eenvoudige (en moeiliker) bewerkings nie korrek kan uitvoer nie, en dus 'n verkeerde antwoord kry!

VOLGORDE VAN BEWERKINGS

LET OP EN LEER DIE VOLGENDE:

Die volgorde van bewerkings is:

1. Hakies
2. Van

	Ek kan verduidelik wat faktore is. (LU 1.3)	1	2	3	4	
	Ek kan verduidelik wat priemgetalle is. (LU 1.3)	1	2	3	4	
	Ek kan die konstante funksie op my sakrekenaar gebruik om veelvoude te bepaal. (LU 1.8)	1	2	3	4	
	Ek kan verduidelik wat 'n palindroom is. (LU 1.3)	1	2	3	4	
	Ek kan die eienskappe van 0 en 1 aan my maat verduidelik. (LU 1.3)	1	2	3	4	
	Ek ken die volgorde van bewerkings en kan dit korrek toepas. (LU 1.8)	1	2	3	4	

Table 1.14

1.18.7.1.2 KOPKRAPPERS!

1. Plaas die getalle 1 tot 9 in die diagram sodat al die getalsinne waar is.

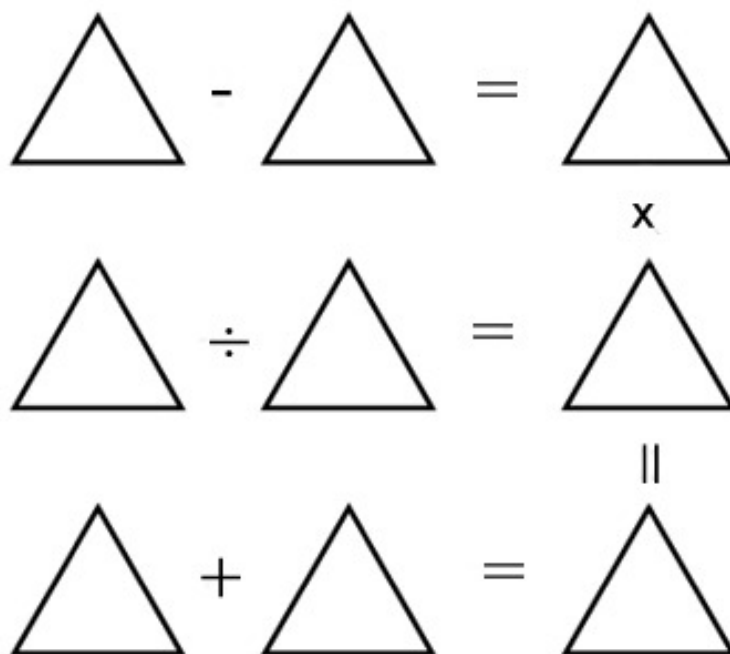

Figure 1.17

-
2. Plaas van die getalle 1 tot 12 in die diagram sodat die som van minstens 4 van die sye gelyk is.

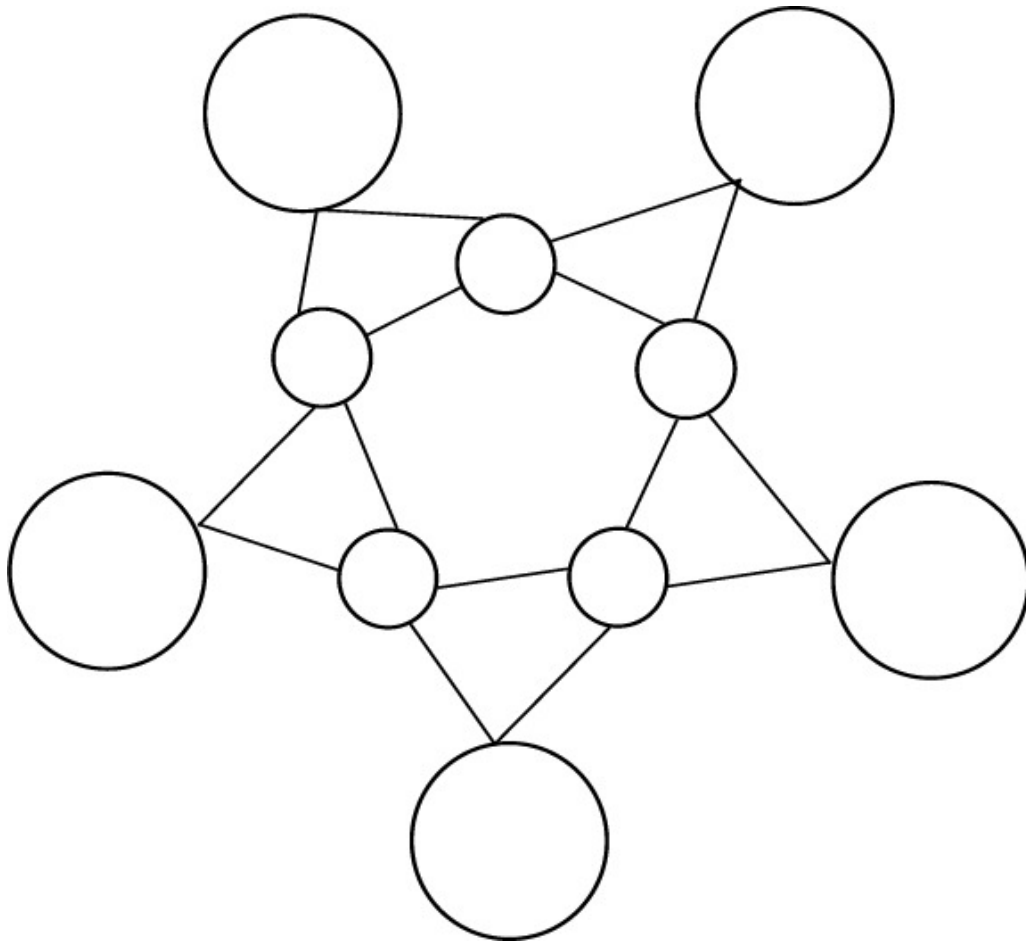

Figure 1.18

1.18.7.1.3 TOETS 1

1. Voltooi die volgende getallepatrone:

1.1 13 850 ; _____ ; _____ ; 13 700 ; 13 650

1.2 24 330 ; 24 345 ; _____ ; _____

(4)

2. Skryf in uitgebreide notasie:

2.1 368 429 = _____ + _____ + _____ + _____
 +
 _____ + _____
 (2)

3. Vul in: < ; > of = :

3.1 489 653 * 498 653 _____

3.2 10 x 10 x 10 x 10 * 100 000 x 10 _____

(2)

4. Watter getal is:

4.1 350 meer as 20 150? _____

4.2 10 000 minder as 368 490? _____

(2)

5. Skryf in woorde:

6 832 419

(2)

6. Voltooi:

6.1 $64 =$ _____6.2 een miljoen $= 1 \times 10^{\text{''}}$ _____

(2)

7. Wat is die waarde van die vetgedrukte syfer?

7.1 1**4**7 689 _____7.2 **6** 823 417 _____

(2)

8. Rond af tot die naaste 1 000:

8.1 **36** 842 _____8.2 149 **099** _____

(2)

9. Skryf neer:

9.1 die veelvoude van 8 tussen 40 en 80

9.2 die faktore van 24

9.3 die priemgetalle tussen 10 en 20

(6)

10. Waar of Onwaar?

10.1 42 624 is 'n palindroom _____

10.2 1 is 'n priemgetal _____

10.3 $36 \times 0 = 0$ _____

(3)

11. Bereken:

11.1 $90 + 6 \times 12 \times 3$ _____11.2 $36 - (5 \times 4) \times 10$ _____11.3 $80 - 6 + 4 - 13 + 5$ _____11.4 $8 \times 5 \times 8 \times 6 \times 5$ _____

(8)

Ek het _____ uit 35 !!

Kleur in: Ek voel

BAIE TEVREDE
GELUKKIG
BEKOMMERD
EK IS TOT BETER IN STAAT

Table 1.15

1.18.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.10: eenvoudige bewerkings met heelgetalle met of sonder hakies.

1.19 Om hoofreken te kan doen¹⁹

1.19.1 WISKUNDE

1.19.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.19.3 Getalbegrip

1.19.4 OPVOEDERS AFDELING

Memorandum

1. 62; 63
- 2.1 9
- 2.2 132
- 2.3 17
- 2.4 331
- 2.5 498
- 2.6 68.5
- 2.7 1 000
- 2.8 144
- 2.9 +
- 2.10 10
- 2.11 63
- 2.12 176
- 2.13 7
- 2.14 4
- 2.15 450

1.19.5 LEERDERS AFDELING

1.19.6 Inhoud

1.19.6.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1]

1. Hier is sommer dadelik 'n uitdaging vir jou! Kyk hoeveel syfers jy in die blomtuin sien en tel hulle almal bymekaar. As jy slim te werk gaan, kan jy die antwoorde sommer in 'n japtrap bereken! (Kan jy sien hoe?)

---

¹⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21206/1.1/>>.

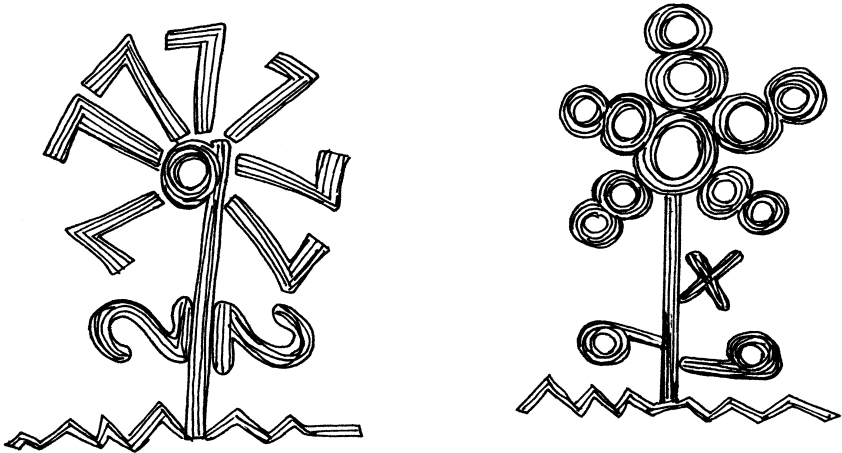

Figure 1.19

Wat is jou antwoord? _____

2. Kom ons toets nou jou hoofrekenvaardighede op 'n ander manier. As jy jou tafels ken en al goed kan optel en aftrek, sal dit geen probleem vir jou wees nie. Probeer dit binne 3 minute voltooi:

- 2.1 _____ x 8 = 72
  - 2.2 _____ ÷ 11 = 12
  - 2.3 119 + _____ = 136
  - 2.4 _____ - 214 = 117
  - 2.5 Dubbel 249: _____
  - 2.6 'n Halwe 137: _____
  - 2.7 30 x _____ = 30 000
  - 2.8 4 x 3 x 12 = _____
  - 2.9 567 _____ 23 = 590
  - 2.10 8 670 ÷ _____ = 867
  - 2.11 (5 x 9) + 18 = _____
  - 2.12 (7 + 15) x 8 = _____
  - 2.13 (42 ÷ _____) + 14 = 20
  - 2.14 (5 x _____) - 9 = 11
  - 2.15 'n Halwe x _____ = 225
- Voltooi deur die toepaslike blokkie in te kleur:

Ek het	GOED	GEMIDDELD	SWAK
--------	------	-----------	------

Table 1.16

1.19.6.1.1 ONTHOU JY NOG?

Die antwoord van 'n optelsom word die SOM genoem.

Kyk goed na die volgende voorbeeld:

Dus: $4\,873 + 2\,168 = 7\,041$

addendum addendum som

3. Nog 'n bietjie hoofreken!

Bereken die antwoorde sonder 'n sakrekenaar. Gebruik die kode en voltooi dan die volgende sin:

Aftrekking word die _____ van optelling genoem.

3.1 $27 + 35$

3.2 $48 + 16$

3.3 $53 + 19$

3.4 $23 + 37$

3.5 $39 + 17$

3.6 $15 + 24$

3.7 $26 + 34$

I	A	N	K	V	O	E
62	74	64	102	72	88	60

Table 1.17

B	R	Y	S	P	M	T
31	56	20	39	99	52	32

Table 1.18

Ons kan ook sê aftrekking is die **omgekeerde bewerking** van optelling. Ek kan dus 'n optelsom toets deur af te trek.

1.19.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1: optelling en aftrekking.

1.20 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los²⁰

1.20.1 WISKUNDE

1.20.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.20.3 Getalbegrip

1.20.4 OPVOEDERS AFDELING

1.1 $3\,272 + 128 = 3\,400$

$1\,154 + 136 = 1\,290$

---

²⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21210/1.1/>>.

$1\ 103 + 97 = 1\ 200$
 SOM = 5 890
 $1.2\ 138 + 622 = 760$
 $259 + 11\ 011 = 11\ 270$
 $235 + 25 = 4\ 260$
 SOM: = 16 290
 2.1 Verkeerd: $640 + 360 + 5 + 2 - 2 = 1\ 005$
 2.2 Verkeerd: $2\ 500 + 360 = 2\ 860$
KOPKRAPPER
 1. $41\ 186 + 23\ 880 + 12 = 65\ 078$
 2. $758\ 817 + 100 + 118\ 200 - 4 = 875\ 113$
 Verskeie ander moontlikhede ook.

1.20.5 LEERDERS AFDELING

1.20.5.1 Inhoud

1.20.5.2 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.2]

1.20.5.2.1 ONTHOU JY NOG?

Optelling is makliker wanneer ons getalle GROEPEER.

Kyk goed na die volgende voorbeeld:

$$37 + 28 + 12 + 16 + 13 + 44$$

As ons groepeer, lyk dit so: $37 + 13 = 50$

$$28 + 12 = 40$$

$$44 + 16 = 60$$

$$\text{SOM} = 150$$

Het jy gesien? Ons groepeer die getalle so omdat ons tiene wil “volmaak”, want dis maklik om op te tel.

1. Groepeer nou die volgende getalle sodat jy makliker kan optel:

1.1 $3\ 272 ; 1\ 154 ; 97 ; 128 ; 136 ; 1\ 103$

$$\begin{array}{r}
 \text{-----} + \text{-----} = \text{-----} \\
 \text{-----} + \text{-----} = \text{-----} \\
 \text{-----} + \text{-----} = \text{-----}
 \end{array}$$

$$\text{SOM} = \text{-----}$$

1.2 $138 ; 259 ; 4\ 235 ; 25 ; 11\ 011 ; 622$

$$\begin{array}{r}
 \text{-----} + \text{-----} = \text{-----} \\
 \text{-----} + \text{-----} = \text{-----} \\
 \text{-----} + \text{-----} = \text{-----}
 \end{array}$$

$$\text{SOM} = \text{-----}$$

2. Werk saam met 'n maat en stel vas of die antwoorde van die volgende bewerkings korrek is. Indien nie, wys die fout uit.

$$2.1\ 638 + 367 = 640 + 360 - 5 = 995$$

$$2.2\ 2\ 496 + 364 = 2\ 600 + 360 = 2\ 960$$

1.20.5.2.2 KOPKRAPPER!

Jy moes die volgende voltooi met 'n sakrekenaar, maar jou sakrekenaar se 9 is stukkend! Hoe gaan jy die probleem oplos? Skryf alles neer wat jy sal insleutel en bereken die antwoord:

$$1.\ 41\ 186 + 23\ 892$$

1.21.5 LEERDERS AFDELING

1.21.6 Inhoud

1.21.6.1 AKTIWITEIT: Om die eienskappe van optelling te herken en te gebruik [LU 1.12.2]

1. Onthou jy nog dat ons in Graad 5 (Module 1) na die eienskappe van optelling gekyk het? Gebruik nou jou kennis!

Werk saam met 'n maat en vind uit of die volgende waar of onwaar is. Jy mag jou sakrekenaar gebruik:

$$1.1 \quad 2\,623\,896 + 2\,346\,213 = 2\,346\,213 + 2\,623\,896$$

$$1.2 \quad 54\,236 + (28\,912 + 46\,852) = (54\,236 + 28\,912) + 46\,852$$

$$1.3 \quad (128\,435 + 239\,416) + 1\,379\,538 = 128\,435 + (239\,416 + 1\,379\,538)$$

2. Voltooi die volgende sonder 'n sakrekenaar deur net die ontbrekende getalle in te vul:

$$2.1 \quad 456\,213 + \quad = 2\,236\,994 + 456\,213$$

$$2.2 \quad 1\,198\,235 + (469\,203 + 2\,069\,523) = (\quad + \quad) + 2\,069\,523$$

$$2.3 \quad (264\,059 + 3\,016\,438) + 1\,269\,055 = \quad + (3\,016\,438 + \quad)$$

1.21.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.12: Dit is duidelik wanneer die leerder herken, beskryf en gebruik:

1.12.2: die kommutatiewe, assosiatiewe en distributiewe eienskappe van heelgetalle (leerders behoort in staat te wees om die eienskappe te gebruik sonder om noodwendig die name te ken).

1.22 Om hoofrekene te kan doen²²

1.22.1 WISKUNDE

1.22.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.22.3 Getalbegrip

1.22.4 OPVOEDERS AFDELING

1.1 6

1.2 12

1.3 775

1.4 9

1.5 11

1.6 3 700

1.7 9 rem 3

1.8 6 rem 5

1.9 6 248

1.10 504

1.11 350

1.12 45

²²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21212/1.1/>>.

- 1.13 8
 1.14 19 000
 1.15 1 rem 16

1.22.5 LEERDERS AFDELING

1.22.6 Inhoud

1.22.6.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9.1, LU 1.9.2]

1. Teen hierdie tyd weet jy al hoe belangrik dit is om flink te kan dink sonder om 'n potlood en papier byderhand te hê. Beantwoord die volgende vrae so vinnig en akkuraat moontlik en kyk of jy kan verbeter op jou vorige hoofrekentoets:

- 1.1 $54 \div 9 =$ _____
 1.2 _____ $\times 8 = 96$
 1.3 $5\,000 - 4\,225 =$ _____
 1.4 $(7 \times \text{_____}) + 9 = 70$
 1.5 $(9 \times 5) - \text{_____} = 34$
 1.6 $2\,575 + 1\,125 =$ _____
 1.7 $84 \div 9 =$ _____
 1.8 $53 \div 8 =$ _____
 1.9 Verdubbel 3 124: _____
 1.10 Halveer 1 008: _____
 1.11 $250 + 75 + 25 =$ _____
 1.12 $(12 \times 12) - \text{_____} = 99$
 1.13 $(42 + \text{_____}) \times 1\,000 = 50\,000$
 1.14 Rond af tot die naaste 1 000: 19 450 : _____
 1.15 $(9 \times 12) \div 92 =$ _____
 Voltooi: Ek het _____ reg!

My punte het	VERSWAK	DIESELFDE GEBLY	VERBETER
--------------	---------	-----------------	----------

Table 1.20

1.22.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

- 1.9.1:** optelling en aftrekking;
1.9.2: vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

1.23 Om probleme in konteks op te los²³

1.23.1 WISKUNDE

1.23.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.23.3 Getalbegrip

1.23.4 OPVOEDERS AFDELING

1.23.5 LEERDERS AFDELING

1.23.6 Inhoud

1.23.6.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1/2]

1.23.6.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.1/5]

1.23.6.3 Om strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer [LU 1.11]

In die vorige aktiwiteit het jy jou hoofrekenvaardighede geoefen. Dit is egter belangrik dat ons ook bewerkings met potlood en papier korrek sal kan doen. Verdeel in groepe van drie en kry die nodige papier by jul opvoeder. Voer dan die volgende opdragte netjies en akkuraat uit:

1. Los die volgende probleme op:

1.1 Mnr. Dlamini het 'n kompetisie gewen en wil graag vir elkeen van sy drie seuns 'n huis koop. Hy sien die volgende advertensies:

Huis A: R895 000

Huis B: R795 799

Huis C: R799 495

Hoeveel sal die drie huise mnr. Dlamini uit die sak jaag?

1.2 Nancy sien in 'n museum 'n uitstalling van dinosourusse. Die drie wat uitgestal is, se massa is soos volg aangedui:

A: 45 875 kg

B: 9 324 kg

C: 26 879 kg

Wat is die gesamentlike massa van die dinosourusse?

1.3 Die inskrywings vir die "Langasem-maraton" lyk soos volg:

2002: 24 513

2003: 31 687

2004: 42 196

Hoeveel atlete het altesaam aan die maratons deelgeneem?

2. Kontroleer jul antwoorde met 'n sakrekenaar.

3. Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het.

4. Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?

1.23.6.3.1 TYD VIR GROEPASSESSERING

Beoordeel jul werk op 'n skaal van 1 tot 4 deur die toepaslike syfer te omring.

1 = benodig aandag

2 = redelik goed

3 = baie goed

4 = uitstekend

---

²³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21213/1.1/>>.

	Kriteria:	Benodig aandag	Redelik goed	Baie goed	Uitste- kend	
	Alle groeplede het aan die aktiwiteite deelgeneem.	1	2	3	4	
	Lede van die groep het na mekaar geluister.	1	2	3	4	
	Groeplede het mekaar in die groep gehelp en aange- moedig.	1	2	3	4	
	Groeplede het by die opdrag gebly.	1	2	3	4	
	Elkeen het 'n kans gekry om te praat.	1	2	3	4	
	Die groep se werk is netjies gedoen.	1	2	3	4	
	Die antwoorde is korrek bereken.	1	2	3	4	

Table 1.21

1.23.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag);

1.6.2: meting in die konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie;

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.1: optelling, aftrekking en vermenigvuldiging in kolomme;

1.10.5: gebruik van 'n sakrekenaar;

Assesseringsstandaard 1.11: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

1.24 Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal²⁴

1.24.1 WISKUNDE

1.24.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.24.3 Getalbegrip

1.24.4 OPVOEDERS AFDELING

2. Leerder se eie metode

3.1 9 080 717

3.2 8 301 883

- 6 485 185

1.24.4.1 KOPKRAPPER

1. 4 2. 1

3 2

1 3

2 3

1 44

8 1

1.24.5 LEERDERS AFDELING

1.24.6 Inhoud

1.24.6.1 AKTIWITEIT: Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal [LU 2.6.3]

1.24.6.2 Om strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer [LU 1.11]

1. In die vorige aktiwiteit het julle die geleentheid gehad om julle eie strategieë en tegnieke te gebruik om die probleme op te los. Uit julle terugvoering aan die klas het julle seker besef dat daar talle maniere is waarop ons getalle bymekaar kan tel.

Werk nou in pare. Bespreek die volgende metodes en verduidelik aan mekaar hoe die antwoord bereken is:

1.24.6.2.1 KOM ONS HERSIEN

1.1 $845\,908 + 25\,876 + 343\,621$

---

²⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21215/1.1/>>.

	800 000	+	40 000	+	5 000	+	900	+	0	+	8
	-----		20 000	+	5 000	+	800	+	70	+	6
+	300 000	+	40 000	+	3 000	+	600	+	20	+	1
	1 100 000	+	100 000	+	13 000	+	2 300	+	90	+	15

Table 1.22

$$= 1\,000\,000 + (100\,000 + 100\,000) + 10\,000 + (3\,000 + 5\,000) + 300 + (90 + 10) + 5$$

$$= 1\,215\,405$$

1.2

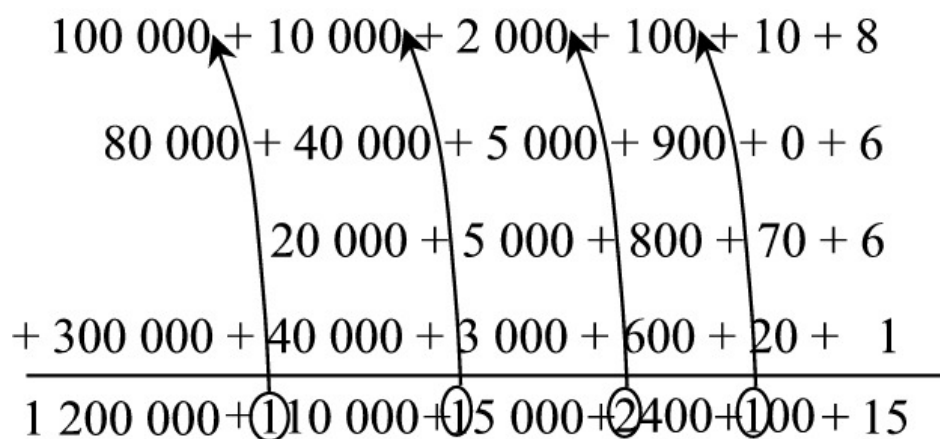

Figure 1.20

$$= 1\,215\,405$$

1.3

		1	1	1	2	1	
		8	4	5	9	0	8
			2	5	8	7	6
+		3	4	3	6	2	1
	1	2	1	5	4	0	5

Table 1.23

2. Kan jy hierdie som op enige ander metode vir jou maat doen?

Vul die ontbrekende syfers in:

1.		2	1	3	4	1	---		2.		---	7	9	1	2	3
			8	9	2	---	7				4	---	2	8	1	6
		1	7	5	---	9	2				1	1	---	2	3	3
		---	1	4	1	1	9				1	0	0	---	7	1
	+	1	---	9	1	2	3			+	1	4	3	0	---	---
		---	1	---	0	8	5				9	5	8	5	8	7

1.24.6.3 TYD VIR SELFASSESSERING

		Ja	Meestal	Soms	Nee	
<i>continued on next page</i>						

	Ek kan optel-metodes ondersoek en evalueer (bepaal of dit korrek is). (LU 1.11 en LU 2.6)				*	
	Ek kan korrek optel sonder 'n sakrekenaar. (LU 1.8)				*	
	Ek het nog oefening in optelling nodig.	*				

Table 1.25

* Vra jou opvoeder om weer te verduidelik en vir jou ekstra oefeninge te gee.

1.24.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.11: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assessment Standard 2.6: Dit is duidelik wanneer die leerder deur bespreking en vergelyking, die ekwivalensie van verskillende beskrywings van dieselfde verwantskap of reël wat soos volg voorgestel word, bepaal:

2.6.3: met getalsinne.

1.25 Om probleme in konteks op te los²⁵

1.25.1 WISKUNDE

1.25.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.25.3 Getalbegrip

1.25.4 OPVOEDERS AFDELING

1.1 12 November 2001

5 November 2001

²⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21216/1.1/>>.

1.2 R94,98

1.3 10

1.4 14%

14%

1.5 kaart

Kontant

1.6 Anneke

1.7 R25,00

1.8 820:14

15:30

- Kassier 101
- betaal nie belasting daarop nie

2. $R9 + R12 + R9 + R4 + R2 + R4 = R40$

3.1 1 liter volroom melk

- kg hoenderstukke
- liter Coke

410 g Surfmaid ertjies

200 g Niknaks

5 liter Vanilla roomys

1 Sasko Sam bruinbrood

3.2 Pryse sal wissel na gelang van winkel wat gekies is

3.3 Bereken na aanleiding van pryse by 3.2

3.4 Bereken na aanleiding van die bedrag by 3.3

1.25.5 LEERDERS AFDELING

1.25.5.1 Inhoud

1.25.5.2 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1]

As ons vandag iets by 'n winkel koop, ontvang ons 'n betaalstrokie daarvoor. Ons moet dit kan verstaan en "lees", anders sal ons nie kan kontroleer of die bedrag wat ons moet betaal werklik 'n weerspieëling van ons aankope is nie. Kyk na die volgende voorbeelde.

RANCH MEAT CENTRES TYGERVALLY CENTRE TELEPHONE 9141582 VAT REG 4230101182 SERVED BY - ANNEKE BILTONG BEEF 0.238 @ 94.98 22.42 T1 TOTAL R22.42 TOTAL R22.42 CASH 25.00 CHANGE R2.58 ITEM COUNT - 1 VAT ANALYSIS RATE 14.00% EXCL 19.67 VAT 2.75 INCL 22.42 #05882 05 NOV 2001 15:30 001 CLK0003 THANK YOU DANKIE VAT INVOICE * CREDIT NO 4230101182	
Pick 'n Pay Family Supermarket Welgemoed Tel: 913-2350 VAT # 4260115128 YOUR CASHIER IS CASHIER 101 DESS C/FRSH WBERRY/C 16.49 CABANA PEACH BLEND 5.99 BONNITA 1ST GRADE GO 5.91 COCKTAIL CHERRY TOMA 4.99* RICE 9.79* CRISP LETTUCE 2.89* PINEAPPLE PIECES 4.99 CUCUMBERS LS 2.99* BROCCOLI L.S 8.35* APPLES GLD/DEL CL1 L 3.97* ITEMS 10 DUE 66.36 BUY AID 66.36 CARD/MEMBER # 5897853075413101 VOUCH # NON-VAT 0.00 00.0% IN 32.98 VAT-AMT 4.10 14.0% IN 33.38 9669 3212/001/101 12*11*2001 20:14 AC:00 Pick 'n Pay Family Store This family puts you first !	

Table 1.26

1. Bestudeer die bogenoemde voorbeelde en beantwoord dan die volgende vrae:
  - 1.1 Wanneer is die aankope gedoen by Pick 'n Pay? _____
  - Ranch Meat Centre? _____
  - 1.2 Wat kos die biltong per kg? _____
  - 1.3 Hoeveel items is by Pick 'n Pay gekoop? _____
  - 1.4 Hoeveel % belasting moes betaal word by Pick 'n Pay? _____
  - Ranch Meat Centre? _____
  - 1.5 Hoe (waarmee) het die klant betaal by Pick 'n Pay? _____
  - Ranch Meat Centre? _____
  - 1.6 Wie was die kassier by Ranch Meat Centre? _____
  - 1.7 Watter bedrag het die klant aan haar gegee? _____
  - 1.8 Hoe laat is die aankope gedoen by Pick 'n Pay? _____
  - Ranch Meat Centre? _____
  - 1.9 As jou aankope nie met die strokie ooreenstem nie, hoe sal jy weet watter kassier het jou by Pick 'n Pay gehelp as jy nie kan onthou hoe hy / sy lyk nie?
 _____
 _____
 _____
  - 1.10 Wat beteken die * langs 'n paar van die bedrae op die Pick 'n Pay strokie?
 _____
 _____
 _____

1.25.5.2.1 ONTHOU JY NOG?

Verduidelik aan 'n maat hoe ons afrond tot die naaste 10, 100 en 1 000.

** Kan jy verduidelik hoe ons sal afrond tot die naaste 10 000?

2. Wanneer ons inkopies doen, kan ons deur te skat tot die naaste rand bepaal of ons genoeg geld sal hê om te betaal.

Kyk na die volgende strokie. Rond af tot die naaste rand en skat so hoeveel jy vir jou inkopies moet betaal.

LAMSNEK	
0.360 Kg @ R25.98 / Kg	
R9.35	.....
LAMSNEK	
0.444 Kg @ R25.98 / Kg	
R11.54	.....
SUIKERMIELIES R8.79	.....
SKORSIES	
1.295 Kg @ R3.29 / Kg	
R4.26	.....
PATATS	
0.686 Kg @ R2.99 / Kg	
R2.05	.....
GOOD MORNING H R3.79	.....
GEKOOKTE HAM	
0.288 Kg @ R44.95 / Kg	
R12.95	.....

Table 1.27

3. Deurmekaar Dora se inkopielys is heeltemal verkeerd!

1 kg volroom melk

1 liter hoenderstukke

2 g Coke

410 ml Surfmaid ertjies

200 ml Niknaks

5 kg Vanilla roomys

1 Sasko Sam bruinbrood

3.1 Skryf die inkopielys reg oor:

3.2 Bepaal wat elke item by jou naaste supermark kos en skryf dit neer:

3.3 Bereken met behulp van jou sakrekenaar wat dié inkopies jou gaan kos.

3.4 As jy met 'n R100-noot betaal, hoeveel kleingeld sal jy kry?

1.25.5.2.2 ONTHOU JY NOG?

Jou sakrekenaar het 'n geheue wat jy kan gebruik om berekeninge waarin meer as een bewerking voorkom, korrek te doen.

M+ : stel die sakrekenaar in staat om die antwoord te bêre of te memoriseer

MR / RCM : dié sleutels word gedruk as jy al die gememoriseerde antwoorde wil oproep.

Bv.: $(347\,219 + 34\,987) + (296\,553 + 1\,897\,320)$ Druk $347\,219 + 34\,987 = \mathbf{M+}$ Druk dan $296\,553 + 1\,897\,320 = \mathbf{M+}$ Druk dan **MR / RCM**

1.25.6 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag).

1.26 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen²⁶

1.26.1 WISKUNDE

1.26.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.26.3 Getalbegrip

1.26.4 OPVOEDERS AFDELING

1.26.5 Memorandum

1. Bedrag sal verskil na gelang van die grootte van die leerder se gesin en die ouderdom van die kinders in die gesin.

²⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21219/1.1/>>.

KOPKRAPPER!

$$233 + 27 - 53 + 29 - 41 + 13 - 18 = 190$$

1.26.6 LEERDERS AFDELING

1.26.6.1 Inhoud

1.26.6.2 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.5]

1. Kyk goed na die volgende kennisgewing en beantwoord die vrae wat volg. Jy mag jou sakrekenaar gebruik. (Onthou die geheue-sleutels!)

Figure 1.21

- Watter bedrag sal jou pa moet betaal as julle gesin een nag by “Suzie se Slaapplek” oorbly?
- Julle eet aandete en ontbyt voor jul weer vertrek.
- Verduidelik hoe jy jou antwoord bereken.

1.26.6.2.1 TYD VIR SELFASSESSERING

Dit is belangrik dat ons sal weet hoe jy voel oor die werk wat tot dusver afgehandel is. Kyk goed na die kriteria en kleur dan die gesiggie in wat waar is van jou.

1.27 Om probleme in konteks op te los²⁷

1.27.1 WISKUNDE

1.27.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.27.3 Getalbegrip

1.27.4 OPVOEDERS AFDELING

1.27.5 Memorandum

1.27.6 TOETS 2

1. 1.1 Som

1.2 Aftrekking

2. 2.1 Waar

- Waar

3. $2\ 382 + 12\ 018 = 14\ 400$

$4\ 214 + 45\ 116 = 49\ 330$

$= 63\ 730$

4. $4.1\ 1\ 143\ 269$

$4.2\ 5\ 261\ 380 + 43\ 826$

$5.1\ R13 + R54 + R8 + R130 = R205$

$5.2\ R204,32$

$6. 7\ 637\ 261$

$7.1\ 8\ 035\ 933$

$7.2\ 8\ 621\ 704$

1.27.7 LEERDERS AFDELING

1.27.7.1 Inhoud

1.27.7.2 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU1.6.1]

** Hierdie is 'n taak vir jou portefeulje – sonder jou sakrekenaar! Maak seker dat jy goed verstaan wat om te doen. Kyk ook eers na die assesseringskriteria voordat jy wegspring. Vra jou opvoerder vir die nodige papier.

1. Blaai deur jou plaaslike koerant en soek voorbeelde van drie huise wat te koop aangebied word. Hulle pryse moet almal meer as 'n miljoen rand wees. Knip dit netjies uit en plak dit op jou folio. Bereken wat die drie huise saam sal kos.

2. Blaai weer deur die koerant en soek nou voorbeelde van drie woonstelle wat te koop is. Knip dit ook netjies uit en plak dit op jou folio. Bereken wat jy gesamentlik vir die duurste en goedkoopste woonstel sal moet betaal.

3. Soek nou voorbeelde van drie motors wat te koop is. Knip die advertensies netjies uit en plak dit vas. Bereken die gesamentlike koste van die drie motors.

4. Kies nou vir jou een huis of woonstel en een motor en bereken wat jy daarvoor sal moet betaal.

1.27.7.2.1 ASSESSERING: KOERANTAKTIWITEIT

---

²⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21221/1.1/>>.

	Kriteria	1	2	3	4	
	Netheid	Slordig uitgeknipt. Glad nie goed vasgeplak nie.	Slordig uitgeknipt. Vasgeplak.	Redelik netjies uitgeknipt. Redelik goed vasgeplak.	Baie netjies uitgeknipt. Deeglik vasgeplak.	
	Volledigheid	Feitlik geen opdrag is uitgevoer nie.	Die helfte opdragte is uitgevoer.	1 of 2 opdragte is nie uitgevoer nie.	Al die opdragte is uitgevoer.	
	Korrektheid van berekenings	Al die antwoorde is verkeerd bereken.	Baie foute is begaan.	Min foute is gemaak.	Antwoorde is almal korrek bereken.	

Table 1.29

1.27.8 TOETS

1. Vul die ontbrekende antwoorde in:

1.1 Die antwoord van 'n optelsom word die _____ genoem.

1.2 _____ is die inverse van optelling.. (2)

2. Waar / Onwaar:

2.1 27 meer as 12 849 is 12 876. _____

2.2 869 213 is 9 100 meer as 860 113. _____ (2)

3. Bereken die antwoord van die volgende deur die getalle te groepeer:

2 382 + 4 214 + 12 018 + 45 116

$$\begin{array}{rcll}
 \text{-----} & + & \text{-----} & = \\
 \text{-----} & & & \\
 \text{-----} & + & \text{-----} & = \\
 \text{-----} & & & \\
 = \text{-----} & (5) & &
 \end{array}$$

4. Vul die ontbrekende getalle in:

4.1 $123\,896 + 1\,143\,269 = \text{-----} + 123\,896$

4.2 $5\,261\,380 + (43\,826 + 45\,793) = (\text{-----} + \text{-----}) + 45\,793$ (3)

5. Nancy doen inkopies en pak die volgende items in haar mandjie:

Mini-teekoekies R 12,69

Vleis R 54,29

Kaas R 7,84

Braaipan R129,50

5.1 Bereken hoeveel geld sy vir haar inkopies sal benodig deur af te rond tot die naaste rand.

 -----

(5)

5.2 Bereken nou die presiese bedrag wat Nancy moet betaal.

-----

(2)

6. Ebrahim moes die volgende bereken: $4\,167\,809 + 3\,469\,452$. Hy het vergeet om die som te voltooi. Doen dit namens hom.

$$\begin{array}{r} 4\,1\,6\,7\,8\,0\,9 \\ +\,3\,4\,6\,9\,4\,5\,2 \\ \hline \end{array}$$

$$7\, \_ \, 3\, \_ \, \_ \, 6\, \_ \, \_ \, (2)$$

7. Bereken die volgende deur die kortste moontlike metode te gebruik:

$$7.1\, 4\,138\,269 + 3\,897\,664$$

(2)

$$7.2\, 5\,963\,287 + 2\,658\,417$$

(2)

- Voltooi deur die toepaslike blokkie in te kleur:

Ek is

HEELTEMAL GEREED
NIE HEELTEMAL GEREED
GLAD NIE GEREED

Table 1.30

om na die volgende leereenheid aan te gaan (nie).

1.27.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag).

1.28 Om hoofreken te kan doen²⁸

1.28.1 WISKUNDE

1.28.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.28.3 Getalbegrip

1.28.4 OPVOEDERS AFDELING

1.28.5 Memorandum

1. 4

2.1 2 4

2.2 3 3

2.3 6 6

2.4 5 5

2.5 1 5

2.6 7 2

2.7 3 6

- Kom ons hersien

Verskil

Optelling

- Onthou jy nog

Slegs 2 faktore het / net deur 1 en homself gedeel kan word.

Altyd deelbaar deur 2.

1. $13 - 7$ 5. $91 - 3$

2. $31 - 3$ 6. $97 - 7$

3. $53 - 5$ 7. $59 - 7$

4. $71 - 11$

1.28.6 LEERDERS AFDELING

1.28.7 Inhoud

1.28.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1]

1. Hoe akkuraat kan jy nog aftrek? Hieronder is 'n syfer versteek. Gebruik die leidrade om die korrekte blokkies in te kleur.

1.1 $14 - 9$

1.2 $17 - 8$

1.3 $21 - 7$

1.4 $23 - 6$

1.5 $20 - 12$

1.6 $42 - 13$

1.7 $45 - 18$

1.8 $39 - 16$

1.9 $34 - 15$

1.10 $104 - 7$

---

²⁸This content is available online at <http://cnx.org/content/m21223/1.1/>.

1.11 $106 - 8$ 1.12 $103 - 8$ 1.13 $101 - 5$

2	12	106	8	18	19
81	66	70	21	5	63
101	12	50	14	117	80
64	73	9	109	68	76
7	98	86	29	22	72
27	96	38	17	8	97
88	71	11	95	83	3

Table 1.31**1.28.7.2 Watter syfer is versteek?**

2. Nog pret!

Nou moet jy baie mooi dink. Onthou jy nog wat die “inverse” van aftrekking is? Dit help dikwels om vinnig die antwoord van ‘n aftreksom te bereken. Werk saam met ’n maat en kyk wie eerste kan sê wat die syfer is wat agter elke wolkie versteek is.

$$\begin{array}{rclcl}
 85 & - & 4 \text{ ☁} & = & \text{☁} 2 \\
 99 & - & \text{☁} 6 & = & \text{☁} 6 \\
 \text{☁} 4 & - & & 28 & = & 3 \text{ ☁} \\
 \text{☁} 4 & - & & 39 & = & 1 \text{ ☁} \\
 7 \text{ ☁} & - & 5 \text{ ☁} & = & 16 \\
 38 & - & 1 \text{ ☁} & = & \text{☁} 1 \\
 \text{☁} 8 & - & 2 \text{ ☁} & = & 12
 \end{array}$$

Figure 1.22

1.28.7.3 Kom ons hersien!

- Onthou jy nog?

Die antwoord van 'n minus-som word die _____

Die inverse van aftrekking is _____

1.28.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

- 1.9.1:** optelling en aftrekking.

1.29 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los²⁹

1.29.1 WISKUNDE

1.29.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.29.3 Aftrekking

1.29.4 OPVOEDERS AFDELING

1.29.5 Memorandum

1.29.6 LEERDERS AFDELING

1.29.6.1 Inhoud

1.29.6.2 AKTIWITEIT Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LO 1.8.1]

1. Dit is belangrik dat jy nog sal onthou hoe om korrek af te rond, want dit is ook 'n metode wat jy kan gebruik om vinnig die verskil te bereken.

1.1 Werk saam met 'n maat en bereken die verskil deur beide getalle af te rond tot die naaste 10. Maak beurte om vir mekaar die antwoorde te sê.

- a) $276 - 95$
- b) $415 - 109$
- c) $647 - 142$
- d) $999 - 351$

2. Kan jy vinniger as jou maat die verskil tussen die volgende bereken deur beide getalle af te rond tot die naaste 100?

- 2.1 $1\ 325 - 876$
- 2.2 $3\ 764 - 1\ 321$
- 2.3 $6\ 009 - 4\ 245$
- 2.4 $9\ 999 - 7\ 908$

Onthou jy nog?

Voltooi die volgende:

'n Priemgetal is 'n getal wat _____

_____

'n Ewe getal is _____

_____

KOPKRAPPER!

Twee priemgetalle kan van mekaar afgetrek word en 'n ewe getal as antwoord gee, bv. $19 - 5 = 14$

Kan jy die volgende priemgetalle vind om die getaltesin waar te maak?

- 1. _____ $-$ _____ $= 6$
- 2. _____ $-$ _____ $= 28$
- 3. _____ $-$ _____ $= 48$
- 4. _____ $-$ _____ $= 60$
- 5. $88 =$ _____ $-$ _____
- 6. $90 =$ _____ $-$ _____
- 7. $52 =$ _____ $-$ _____

²⁹This content is available online at <http://cnx.org/content/m21225/1.1/>.

1.29.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.1: afronding tot die naaste 5, 10, 100 of 1 000.

1.30 Om hoofreken te kan doen³⁰

1.30.1 WISKUNDE

1.30.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.30.3 Aftrekking

1.30.4 OPVOEDERS AFDELING

1.30.5 Memorandum

1.1 8 1.9 176

1.2 132 1.10 7

1.3 17 1.11 4

1.4 330 1.12 500

1.5 100 1.13 718

1.6 $+ 1.14$ 218 $\frac{1}{2}$

1.7 100 1.15 10 000

1.8 54

1.30.6 LEERDERS AFDELING

1.30.7 Inhoud

1.30.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1, LU 1.9.2]

1. Vir die meeste van die aktiwiteite wat jy tot dusver gedoen het, was jou hoofreken-vaardighede van kardinale belang. Hier is nou vir jou nog 'n geleentheid om dié vaardigheid te verbeter. Kom ons kyk hoe vaar jy in die volgende hoofrekentoets. Werk so vinnig en akkuraat moontlik.

1.1 _____ $\times 9 = 72$

1.2 _____ $\div 11 = 12$

1.3 $119 +$ _____ $= 136$

1.4 _____ $- 213 = 117$

1.5 $30 \times$ _____ $= 3\,000$

1.6 967 _____ $23 = 990$

1.7 $86\,700 \div$ _____ $= 867$

1.8 $(4 \times 9) + 18 =$ _____

1.9 $(7 + 15) \times 8 =$ _____

1.10 $(42 \div$ _____ $) + 14 = 20$

1.11 $(5 \times$ _____ $) - 9 = 11$

1.12 'n Halwe $\times$ _____ $= 225$

1.13 Dubbel: 359: _____

³⁰This content is available online at <http://cnx.org/content/m21233/1.1/>.

1.14 'n Halwe 437: _____

1.15 $104 =$ _____

Voltooi: Ek het _____ reg!

1.30.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1: optelling en aftrekking.

1.9.2: vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

1.31 Om getalsisteme wat van ons s'n verskil te beskryf en te illustreer³¹

1.31.1 WISKUNDE

1.31.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.31.3 Aftrekking

1.31.4 OPVOEDERS AFDELING

1.31.5 Memorandum

1. Voor Christus

2. 5 502 (sal elke jaar +1 wees)

3.

3.1 900 000

3.2 9 000

3.3 999 900

3.4 0 990

3.5 990 000

1.31.6 LEERDERS AFDELING

1.31.7 Inhoud

1.31.7.1 AKTIWITEIT: Om getalsisteme wat van ons s'n verskil te beskryf en te illustreer [LU 1.2]

Het jy geweet?

Die Egiptenare het reeds so vroeg as 3500 v.C. prentsimbole gebruik om getalle voor te stel. Dit het so gelyk::

---

³¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21234/1.1/>>.

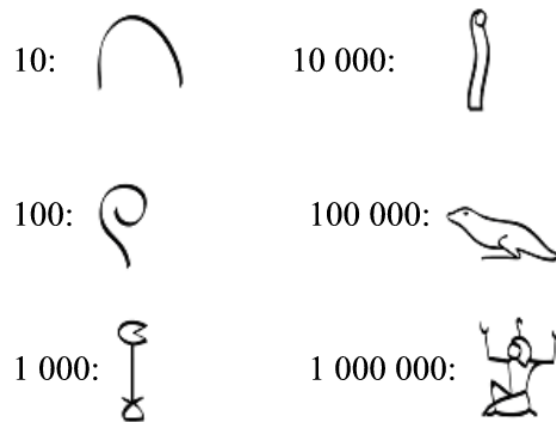

Figure 1.23

1. Wat beteken v.C. ?
2. Hoeveel jaar gelede was dit?
3. Bereken die volgende. Gebruik vandag se syfers vir jou antwoorde.

Figure 1.24

3.1 _____

Figure 1.25

3.2 = . _____

Figure 1.26

3.3 = _____

Figure 1.27

3.4 = _____

Figure 1.28

3.5 = _____

TYD VIR SELFASSESSERING

Kom ons kyk hoe jy tot dusver gevaar het. Lees die kriteria en maak dan ‘n regmerk in die toepaslike blokkie.

	1	2	3	4
Ek weet wat die antwoord van 'n aftreksom genoem word.	_____	_____	_____	_____
<i>continued on next page</i>				

Ek kan die verskil bereken deur af te rond tot die naaste 10 en 100 (LU 1.8).	-----	-----	-----	-----
Ek weet wat 'n priemgetal is (LU 1.3).	-----	-----	-----	-----
Ek weet wat 'n ewe getal is (LU 1.3)	-----	-----	-----	-----
Ek verstaan die prentsimbole van die Egiptenare en kan daarmee aftrek (LU 1.2).	-----	-----	-----	-----

Table 1.32

1.31.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.2: Dit is duidelik wanneer die leerder skriftelike getalstelsel wat van eie stelsel verskil, beskryf en illustreer.

1.32 Om probleme in konteks op te los³²

1.32.1 WISKUNDE

1.32.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.32.3 Aftrekking

1.32.4 OPVOEDERS AFDELING

1.32.5 Memorandum

1.1 56 702

1.2 R226 732

1.3 771 448

1.4 5 568 286

---

³²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21235/1.1/>>.

1.32.6 LEERDERS AFDELING

1.32.7 Inhoud

1.32.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1]

1.32.7.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.1]

1. Verdeel in groepe van drie. Vra jul opvoeder vir die nodige papier en bereken die antwoord van die volgende probleme SONDER 'n sakrekenaar:

1.1 'n Sokkerwedstryd lok 89 643 mense. As daar 32 941 vrouens was, hoeveel mans het die wedstryd bygewoon?

1.2 Meneer Muruvan wil graag 'n huis van R980 000 koop. Hy het egter net R753 268. Watter bedrag moet hy by die bank leen om die huis te kan koop?

1.3 Die som van twee getalle is 1 025 317. As die een getal 253 869 is, wat is die ander getal?

1.4 In 'n opname wat in 'n sekere land met 'n bevolking van 6 564 321 gemaak is, is bevind dat 996 035 mense nie stemreg gehad het nie. Hoeveel mense kon aan 'n verkiesing in dié land deelneem?

2. Kontroleer jul antwoorde met 'n sakrekenaar.

3. Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het.

4. Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?

GROEPASSESSERING

Beoordeel jul werk op 'n skaal van 1 tot 4 deur die toepaslike syfer te omring.

1 = benodig aandag

2 = redelik goed

3 = baie goed

4 = uitstekend

Kriteria:	Kode				
Alle groeplede het aan die aktiwiteite deelgeneem.	1	2	3	4	
Lede van die groep het na mekaar geluister.	1	2	3	4	
Groeplede het mekaar in die groep gehelp en aangemoedig.	1	2	3	4	
Elkeen het 'n kans gekry om te praat.	1	2	3	4	
Die groep se werk is netjies gedoen.	1	2	3	4	
Die antwoorde is korrek bereken.	1	2	3	4	

Table 1.33

1.32.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag).

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.1: . optelling, aftrekking en vermenigvuldiging in kolomme.

1.33 Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal³³

1.33.1 WISKUNDE

1.33.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.33.3 Aftrekking

1.33.4 OPVOEDERS AFDELING

1.33.5 Memorandum

- 1.1 378 767
 1.2 366 269
 1.3 613 751

1.33.6 LEERDERS AFDELING

1.33.7 Inhoud

1.33.7.1 AKTIWITEIT: Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal [LU 2.6.3]

1.33.7.2 Om strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer [LU 1.11]

1. In die vorige aktiwiteit het julle sekerlik 'n verskeidenheid van metodes gesien. Kom ons kyk na nog metodes om die verskil te bereken. Verdeel in groepe van drie. Lees die volgende probleem goed deur. Jou opvoeder sal julle groep nommer en sê na watter oplossing julle groep moet kyk. Bespreek dit en verduidelik dan vir die res van die klas hoe die antwoord bereken is:

As die aftrektal 631 524 is en die verskil 254 637, wat is die aftrekker?

1.1 Ek trek af deur **terug te tel**.

$$631\ 524 - 254\ 637$$

$$631\ 524 - 200\ 000$$

- $431\ 524 - 50\ 000$
- $381\ 524 - 4\ 000$
- $77\ 524 - 600$
- $376\ 924 - 30$
- $376\ 894 - 7$

$$= 376\ 887$$

Die aftrekker is 376 887.

1.2 Ek gebruik die **kompensasiewet vir aftrekking**.

$$631\ 524 - 254\ 637$$

$$+ 363 + 363$$

- $631\ 887 - 255\ 000$

$$+ 5\ 000 + 5\ 000$$

- $636\ 887 - 260\ 000$

$$376\ 887$$

---

³³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21240/1.1/>>.

- Ek werk met negatiewe getalle en skryf dit so:

631 524	
254 637	
-3	$(4 - 7)$
-10	$(20 - 30)$
-100	$(500 - 600)$
-3 000	$(1\ 000 - 4\ 000)$
-20 000	$(30\ 000 - 50\ 000)$
400 000	$(600\ 000 - 200\ 000)$
376 887	$(400\ 000 - 20\ 000 - 3\ 000 - 100 - 10 - 3)$

Table 1.34

1.4 'n Baie kort manier om die aftrekker te bereken, is:

5 12 10 14 11 14

6 3 1 5 2 4

- 2 5 4 6 3 7

3 7 6 8 8 7

1.5. Kan julle groep aan 'n ander metode dink om die antwoord te bereken?

---

2. Watter een van die bogenoemde metodes verkies JY?

Hoekom?

1.33.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.11: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.6: Dit is duidelik wanneer die leerder deur bespreking en vergelyking, die ekwivalensie van verskillende beskrywings van dieselfde verwantskap of reël wat soos volg voorgestel word, bepaal:

2.6.3: met getalsinne.

1.34 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los³⁴

1.34.1 WISKUNDE

1.34.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.34.3 Aftrekking

1.34.4 OPVOEDERS AFDELING

1.34.5 Memorandum

1.34.6 LEERDERS AFDELING

1.34.7 Inhoud

1.34.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.1]

1. Jy is reeds aan 'n wye verskeidenheid metodes om af te trek blootgestel. Kyk of jy nou die kennis wat jy opgedoen het, sinvol kan toepas. Bereken nou die volgende deur enige metode wat jy verkies te gebruik.

1.1 $721\,435 - 342\,668$

1.2 $834\,206 - 467\,937$

1.3 $1\,000\,000 - 386\,249$

-----

2. Kontroleer jou antwoorde met 'n sakrekenaar.

TYD VIR SELFASSESSERING

Kom ons kyk hoe jy tot dusver gevaar het. Wys vir ons hoe jy voel oor die verskillende aftrek-metodes. Kleur die gesiggie wat waar is van jou, netjies in:

	Help!	Sukkel baie	Sukkel bietjie	Geen probleem
Ek kan aftrek deur terug te tel (LU 1.8).	-----	-----	-----	-----
<i>continued on next page</i>				

³⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21241/1.1/>>.

Ek kan die kompensasiwet vir aftrekking korrek gebruik (LU 1.8).				
Ek verstaan hoe om met negatiewe getalle af te trek (LU 1.8).				
Ek kan die kort metode vir aftrekking gebruik (LU 1.8).				

Table 1.35

1.34.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.1: afronding tot die naaste 5, 10, 100 of 1 000.

1.35 Om hoofreken te kan doen³⁵

1.35.1 WISKUNDE

1.35.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.35.3 Aftrekking

1.35.4 OPVOEDERS AFDELING

1.35.5 Memorandum

1.1 15

1.2 33

1.3 93

1.4 995

1.5 9 997

1.6 99 995

1.7 130

1.8 3 650

1.9 53

1.10 $612\frac{1}{2}$

1.11 123

1.12 12

1.13 19

³⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21242/1.1/>>.

1.14 6

1.15 $\frac{1}{2}$

Werk die kode uit

1 286 1 335

- 539 - 934

1. 101

1.35.6 LEERDERS AFDELING

1.35.7 Inhoud

1.35.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1]

1. In die vorige aktiwiteite het jy met baie groot getalle gewerk. Dit is egter net so belangrik dat jy ook klein getalle korrek aftrek. Kom ons kyk eers weer hoe vaar jy in die volgende hoofrekenoets. Werk so vinnig en akkuraat moontlik:

1.1 $31 - 16 =$ _____1.2 $52 - 19 =$ _____1.3 $101 - 8 =$ _____1.4 $1\,004 - 9 =$ _____1.5 $10\,003 - 6 =$ _____1.6 $100\,002 - 7 =$ _____1.7 $240 - 50 - 60 =$ _____1.8 $4\,000 - 350 =$ _____1.9 $(530 \times 10) \div 100 =$ _____

1.10 Halveer 1 225: _____

1.11 Verdriedubbel: _____

1.12 $(11 \times 12) -$ _____ $= 120$ 1.13 $100 - (9 \times 9) =$ _____1.14 $(38 -$ _____ $) \div 4 = 8$ 1.15 _____ $\times 850 = 425$

15

Voltooi deur in te kleur: Hierdie keer het ek GOED GEMIDDELD SWAK gevaar.

Ontsyfer die kode!

Elke letter stel 'n syfer voor. Kan jy uitvind wat dit is?

KNYP	_____	LOOT	_____
- HUL	_____	- GOU	_____
EIE	_____	UIL	_____

Table 1.36

Het jy geweet? Ons noem hierdie Wiskunde **Alfawiskunde!**

1.35.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1: optelling en aftrekking.

1.36 Om probleme in konteks op te los³⁶

1.36.1 WISKUNDE

1.36.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.36.3 Aftrekking

1.36.4 OPVOEDERS AFDELING

1.36.5 Memorandum

1.36.6 LEERDERS AFDELING

1.36.6.1 Inhoud

1.36.6.1.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1]

1.36.6.1.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.8.2]

As jy goed oplet, sal jy sien dat ons geweldig baie met “aftrekking” in die alledaagse lewe te doen het. Kyk goed na die volgende:

Hieronder is 'n lys van items wat julle moontlik ook in jul huis het.

1. Vind twee verskillende pryse daarvoor in jou plaaslike koerant. Skryf die duurste prys eerste neer. Bereken dan die verskil tussen die twee pryse. (Jy mag jou sakrekenaar gebruik.)

ITEM	PRYS 1	PRYS 2	VERSKIL
1.1 Rekenaar	-----	-----	-----
1.2 Mikrogolfoond	-----	-----	-----
1.3 Yskas	-----	-----	-----
1.4 Kleur TV	-----	-----	-----
1.5 Yster	-----	-----	-----

Table 1.37

2. Hoeveel sal jy spaar as jy “Prys 2” vir al die items betaal in plaas van “Prys 1”?

-----

3. Vra 'n maat om jou antwoorde te kontroleer.

1.36.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

³⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21243/1.1/>>.

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag); **Leeruitkomst 1:** Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertrouwe tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Asseseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.2: optel en aftrek van heelgetalle.

1.37 Om probleme in konteks op te los³⁷

1.37.1 WISKUNDE

1.37.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.37.3 Aftrekking

1.37.4 OPVOEDERS AFDELING

1.37.5 Memorandum

1.37.6 LEERDERS AFDELING

1.37.7 Inhoud

1.37.7.1 AKTIWITEIT 3.10: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1]

1.37.7.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.8.2]

1. UITDAGING!

Kies enige vyf items / artikels wat jy vandag in 'n winkel kan koop (dit hoef nie kruideniersware te wees nie).

Skryf neer wat die item / artikel kos. Jy kan dit ook uit die koerant knip en plak as jy wil. Werk net netjies! Gesels dan met jou ouma / oupa / enige ander ouer persoon en vind uit wat dié artikel gekos het toe hy / sy 'n kind was. Werk uit hoeveel duurder jy nou daarvoor moet betaal!

ITEM/ARTIKEL	PRYS NOU	PRYS TOE	VERSKIL
a. -----	-----	-----	-----
a. -----	-----	-----	-----
continued on next page			

³⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21244/1.1/>>.

a. -----	-----	-----	-----
a. -----	-----	-----	-----
a. -----	-----	-----	-----

Table 1.38

2. NOG 'n UITDAGING!

Hou 'n klasbespreking en vind antwoorde vir die volgende:

2.1 Wat is 'n “begroting”?

2.2 Is dit nodig dat 'n gesin 'n “begroting” moet hê?

2.3 Het JY 'n begroting waarvolgens jy jou sakgeld spandeer / spaar? Indien wel, vertel die klas kortliks daarvan.

1.37.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag);

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.2: optel en aftrek van heelgetalle.

1.38 Om probleme in konteks op te los³⁸

1.38.1 WISKUNDE

1.38.2 Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

1.38.3 Aftrekking

1.38.4 OPVOEDERS AFDELING

1.38.5 Memorandum

1.38.6 LEERDERS AFDELING

1.38.7 Inhoud

1.38.7.1 AKTIWITEIT 3.11: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1]

1.38.7.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.8.2]

* * Hierdie is 'n taak vir jou portefeulje. Julle het lekker gesels oor 'n begroting. Beantwoord nou die volgende vrae. Werk so netjies soos jy kan, maar kyk eers hoe jou taak geassesseer gaan word!

Vind nou tuis uit:

1. Werk jou ouers volgens 'n begroting elke maand?
2. Maak 'n lys van alles waarvoor jou ouers maandeliks moet begroot.

 -----

3. Wat is die grootste uitgawe vir jul gesin elke maand? _____

4. Watter bedrag begroot jou ouers (min of meer – jy kan afrond) vir kruideniersware elke maand? _____

5. Wat is die verskil tussen hierdie bedrag en jou skoolfonds wat jou ouers maandeliks moet betaal? _____

6. Hoeveel, dink jy, behoort 'n gesin van vier (twee volwassenes en twee tiener-kindere) te begroot vir ontspanning (uiteet, fliek, ens.) elke maand? _____

Verduidelik hoe jy jou antwoord kry.

 -----

7. Stel nou jou eie begroting vir die volgende maand op vir JOUSELF! (d.w.s. hoeveel geld jy nodig het en waarvoor).

8. Hoeveel sal jy oorbê om te spaar as jy R300 sakgeld gekry het?

1.38.7.3 ASSESSERING: BEGROTING

³⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21246/1.1/>>.

	Kriteria	1	2	3	4	
	Volledigheid	Feitlik geen opdrag is uitgevoer nie.	Die helfte opdragte is uitgevoer.	Een of twee opdragte is nie uitgevoer nie.	Al die opdragte is uitgevoer.	
	Netheid en organisasie	Werk is slordig en ongeorganiseerd.	Georganiseerd, maar moeilik om te lees.	Netjies en georganiseerd, maklik leesbaar.	Netjiese, duidelik uiteengesette werk; duidelik leesbaar.	
	Korrektheid van berekenings	Al die antwoorde is verkeerd bereken.	Baie foute is begaan.	Min foute is gemaak.	Antwoorde is almal korrek bereken.	

Table 1.39

1.38.8 TOETS

1. Watter getalle kom kort sodat die totaal in elke rigting 47 sal wees?

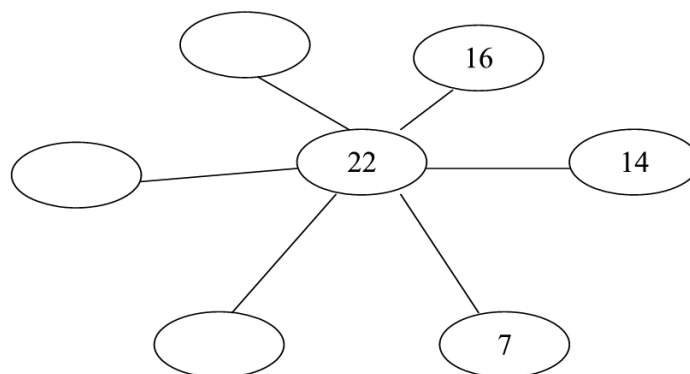

Figure 1.29

(3)

2. Ebrahim moes die volgende bereken: $130\,000 - 27\,864$

2.1 $975 - 325 =$ _____

2.2 $1\,050 -$ _____ $= 900$

2.3 103 _____ $- 102$ _____ $=$ _____ (3)

3. Waar of Onwaar?

3.1 Die verskil tussen $7\,000$ en $3\,628$ is $3\,372$ _____

3.2 25 minder as $18\,500$ is $18\,275$ _____ (2)

4. Ebrahim moes die volgende bereken: $130\,000 - 27\,864$: $130\,000 - 27\,864$

$$\begin{array}{r} 210 \\ 13000 \\ - 27864 \\ \hline 103864 \end{array}$$

Figure 1.30

Hy het dit so gedoen:

Sy berekening is egter foutief. Omkring elke fout wat jy sien. (2)

5. Verbeter nou Ebrahim se som.

----- (2)

6. Verminder $408\,276$ met $129\,479$.

----- (4)

7. As die aftrektal $5\,346\,200$ is en die verskil is $1\,326\,408$, wat is die aftrekker?

----- (4)

1.38.9 Assessment

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en hul verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel. Hulle kan ook met bekwaamheid en vertroue tel, skat, bereken en kontroleer tydens die oplos van probleme.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag);

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.2: optel en aftrek van heelgetalle.

.

Chapter 2

Kwartaal 2

2.1 Om hoofrekene te kan doen¹

2.1.1 WISKUNDE

2.1.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.1.3 Vermenigvuldiging

2.1.4 OPVOEDERS AFDELING

2.1.5 Memorandum

1. Optelling
Vermenigvuldiger
Produk
Vermenigvuldigtal
Faktore
Veelvoude
1 x 3 786; 2 x 1 893; 6 x 631; 631 x 6
Kopkrapper
3 786 3 786 x 1; 1 893 x 2
3 x 1 262; 1 262 x 3
1 x 8 742; 8 742 x 1; 6 x 1 457; 1 457 x 6
8 742 2 x 4 371; 4 371 x 2
3 x 2 914; 2 914 x 3

2.1.6 LEERDERS AFDELING

2.1.7 Inhoud

2.1.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9.2]

1. Hoe goed ken jy jou 12x-tafel? Tel in 12's en kleur elke antwoord groen in.
As jy dit korrek doen, sal jy die antwoord van die volgende vind:
Vermenigvuldiging is eintlik herhaalde _____

---

¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21320/1.1/>>.

12	14	34	41	68	70	82	100	109	124	131	142	150	197
A	W	V	F	H	O	B	G	X	H	B	E	T	S
22	24	36	46	64	73	96	110	112	126	135	146	151	180
B	D	D	T	I	U	N	A	Z	R	D	O	R	E
30	26	32	48	62	71	84	115	119	120	137	144	154	168
M	Y	R	I	E	J	O	I	C	T	K	E	A	V
41	28	40	50	60	72	101	117	121	129	132	148	156	165
S	K	T	B	T	I	Y	D	H	S	W	F	L	F

Table 2.1

- Kan jy nog veelvoude van 12 hierbo vind? Kleur hulle blou in..

Watter woord spel jou antwoorde? _____

2. Kom ons hersien!

Vul net die ontbrekende antwoord in.

In 24×17 is 408, noem ons:

17 die _____

408 die _____

24 die _____

24 en 17 _____

van 408

408'n _____

van 17

2.1.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.2: vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

2.2 Om getalle te herken, te klassifiseer en voor te stel²

2.2.1 WISKUNDE

2.2.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.2.3 Vermenigvuldiging

2.2.4 OPVOEDERS AFDELING

2.2.5 Memorandum

1.4 9 12 888

²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21323/1.1/>>.

15
18
1 476 195 361
Maak nie saak in watter volgorde jy vermenigvuldig nie – antwoord bly dieselfde.

2.2.6 LEERDERS AFDELING

2.2.7 Inhoud

2.2.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken, te klassifiseer en voor te stel [LU 1.3.6]

1. Nog hersiening!
Hoeveel **faktore** kan jy vir elke produk neerskryf?

Bv. 12	12×1		1.1 - 42	_____
	2×6			_____
	3×4			_____
	4×3			_____
	6×2			_____
	1×12			_____
				_____
				_____

Table 2.2

1.2 - 64	_____		1.3 - 72	_____
	_____			_____
	_____			_____
	_____			_____
	_____			_____
	_____			_____
	_____			_____
	_____			_____

Table 2.3

KOPKRAPPER!
Vind ook die volgende faktore (met behulp van jou sakrekenaar, indien nodig):
a) 3 786

b) 8 742

1.4 Kompeteer met 'n maat en kyk wie se antwoorde is eerste neergeskryf:

$$9 \times 7 = 7 \times \underline{\hspace{2cm}}$$

$$716 \times 18 = \underline{\hspace{2cm}} \times 16 = 16 \times 15$$

$$18 \times 716 = 12\,888$$

$$324 \times \underline{\hspace{2cm}} = 18 \times 324$$

$$563 \times 347 = 195\,361$$

$$1\,476 \times 326 = 326 \times \underline{\hspace{2cm}}$$

$$347 \times 536 = \underline{\hspace{2cm}}$$

- Wat lei jy hieruit af?

Het jy geweet?

Ons noem bogenoemde die **KOMMUTATIEWE EIENSKAP** van vermenigvuldiging.

Het jy ook geweet?

Die **ASSOSIATIEWE EIENSKAP** van vermenigvuldiging lyk so:

$$(6 \times 5) \times 2 = 6 \times (2 \times 5)$$

$$2 \times (3 \times 4) = (2 \times 3) \times 4$$

Dit maak dus nie saak hoe ons getalle GROEPEER nie, want die antwoord bly dieselfde.

2.2.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende getalle voorstel en herken sodat dit beskryf en vergelyk kan word:

1.3.6: veelvoude en faktore van minstens enige 2- en 3-syferheelgetal.

2.3 Om te herken, te beskryf en te gebruik³

2.3.1 WISKUNDE

2.3.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.3.3 Vermenigvuldiging

2.3.4 OPVOEDERS AFDELING

2.3.5 Memorandum

1. 17

$$1. \times 19$$

63

72

Nog iets om te weet.

50

$$1. + 15 = 50$$

2. (a) $20 + 7$

$$(b) 500 + 30$$

$$500 \ 30 \ 94$$

---

³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21326/1.1/>>.

2.3.6 KOPKRAPPERS

[U+F0D6]	X	[U+F0D6]	X
[U+F0D6]	X	[U+F0D6]	X
[U+F0D6]	X	X	[U+F0D6]

Table 2.4

1.4 Dolfyn

2.3.7 LEERDERS AFDELING

2.3.8 Inhoud

2.3.8.1 AKTIWITEIT: Om te herken, te beskryf en te gebruik [LU 1.12.2]

1. Kyk weer goed na die eienskappe van vermenigvuldiging wat jy tot dusver bestudeer het. Voltooi dan die volgende:

$$17 \times (15 \times 13) = (\text{_____} \times 15) \times 13$$

$$(246 \times 38) \times 19 = 246 \times (\text{_____} \times \text{_____})$$

$$\text{_____} \times (526 \times 59) = (63 \times 59) \times 526$$

$$(349 \times \text{_____}) \times 68 = 72 \times (349 \times 68)$$

Nog iets om te weet!

Die **DISTRIBUTIEWE EIENSKAP** van vermenigvuldiging maak dit baie makliker om die produk te bereken.

Bereken die antwoord van die volgende:

$$(7 + 3) \times 5 = \text{_____}$$

$$(7 \times 5) + (3 \times 5) = \text{_____} + \text{_____} = \text{_____}$$

Dus: $(7 + 3) \times 5 = (7 \times 5) + (3 \times 5)$

2. Werk saam met 'n maat en vul die ontbrekende antwoorde in:

a) $68 \times 27 = 68 \times (\text{_____} + \text{_____})$

b) $94 \times 536 = 94 \times (\text{_____} + \text{_____} + 6)$
 $= (94 \times \text{_____}) + (94 \times \text{_____}) + (\text{_____} \times \text{_____})$

6)

KOPKRAPPER!

4 Voltooi die volgende tabel deur net 'n regmerk ([U+F0FC]) of 'n kruisie ([U+F0FB]) in te vul:

Eienskap	geld vir vermenigvuldiging	geld vir deling	geld vir optelling	geld vir af-trekking
Kommutatiewe	_____	_____	_____	_____
Assosiatiewe	_____	_____	_____	_____
Distributiewe	_____	_____	_____	_____

Table 2.5

2.3.8.1.1 TYD VIR SELFASSESSERING!

Kom ons kyk hoe het jy tot dusver gevaar! Lees die kriteria goed deur en merk dan net die blokkie wat waar is vir jou.

:	1	2	3	4
Ek ken die 12x-tafel. (LU 1.9)	-----	-----	-----	-----
Ek ken die terminologie <i>produk</i> , <i>veelvoud</i> , <i>faktore</i> , <i>vermenigvuldiger</i> , ens. en kan dit korrek gebruik. (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Ek kan getalle se faktore korrek bepaal. (LU 1.3)	-----	-----	-----	-----
Ek kan die kommutatiewe eienskap van vermenigvuldiging toepas. (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Ek kan die assosiatiewe eienskap van vermenigvuldiging toepas. (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Ek kan die distributiewe eienskap van vermenigvuldiging toepas. (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----

Table 2.6

2.3.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.12: Dit is duidelik wanneer die leerder herken, beskryf en gebruik:

1.12.2: die kommutatiewe, assosiatiewe en distributiewe eienskappe van heelgetalle.

2.4 Om hoofrekene te kan doen⁴

2.4.1 WISKUNDE

2.4.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.4.3 Vermenigvuldiging

2.4.4 OPVOEDERS AFDELING

2.4.5 Memorandum

1.4 Dolfyn

2.4.6 LEERDERS AFDELING

2.4.7 Inhoud

AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9.2]

1. Kom ons kyk nou eers of jy jou ander tafels ook ken! Iets of iemand is hieronder op bladsy 7 versteek. Vind die antwoorde van die volgende en kleur die blokkie in.

As jy uitgevind het wat dit is, skryf dit hier neer:

---

⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21435/1.1/>>.

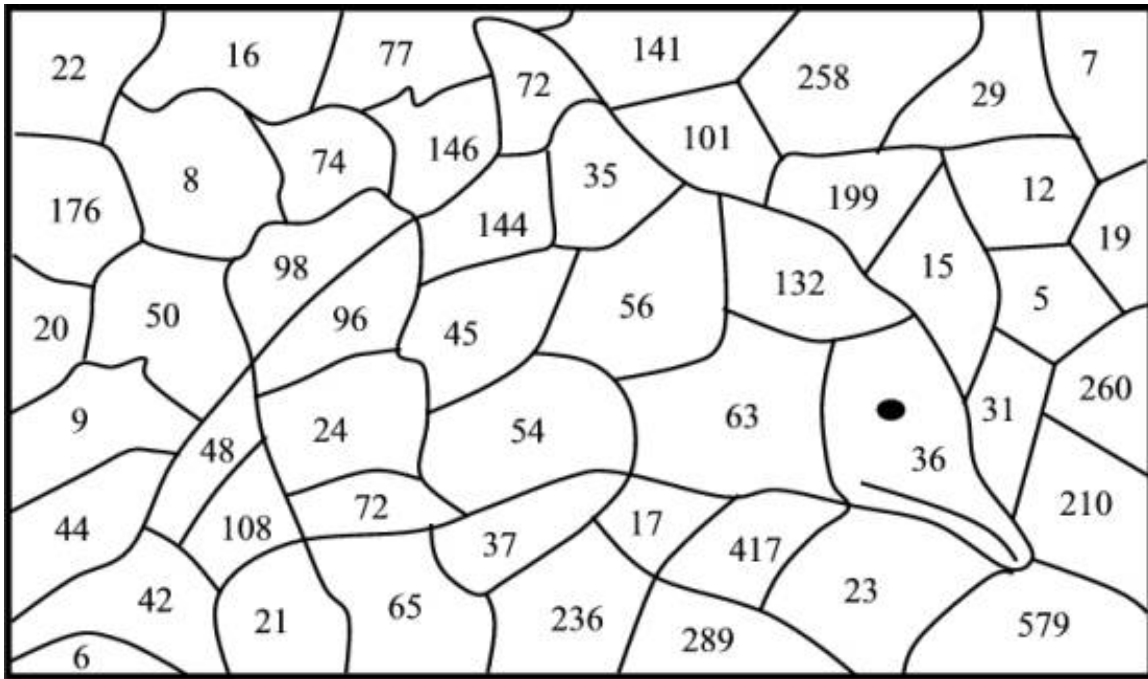

Figure 2.1

1.1 9×4
 1.2 6×7
 1.3 5×9
 1.4 12×6
 1.5 7×9
 1.6 3×8
 1.7 6×9
 1.8 11×12
 1.9 8×7
 1.10 12×8
 1.11 7×5
 1.12 6×8
 1.13 12×12
 1.14 9×8
 1.15 12×9
 15
 ONTHOU JY NOG?
 $10 = 10 \times 1$
 $100 = 10 \times 10$
 $1\ 000 = 10 \times 10 \times 10$
 $10\ 000 = 10 \times 10 \times 10 \times 10$
 $100\ 000 = 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$
 $1\ 000\ 000 = 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10 \times 10$

ONTHOU JY OOK NOG?

Ons kan bogenoemde op 'n korter manier skryf deur van MAGTE VAN TIEN gebruik te maak.

$$10 = 10^1 \text{ (10 tot die mag 1)}$$

$$100 = 10^2 \text{ (10 tot die mag 2)}$$

$$1\ 000 = 10^3$$

$$10\ 000 = 10^4$$

$$100\ 000 = 10^5$$

$$1\ 000\ 000 = 10^6$$

2.4.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.2: vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

2.5 Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal⁵

2.5.1 WISKUNDE

2.5.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.5.3 Vermenigvuldiging

2.5.4 OPVOEDERS AFDELING

Memorandum

1.1	7				700
	32		$\times 10^2$		3 200
	236				
	986				98 600
	4614				461 400

Table 2.7

1.2	6		$\times 10^3$		6 000
	27				27 000
	53				53 000
	719				719 000
continued on next page					

⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21331/1.1/>>.

	894				894 000
--	-----	--	--	--	---------

Table 2.8

1.3	4		10^3		400 000
	19				1 900 000
	236				23 600 000

Table 2.9

- 2. 2.1 $20\,000 + 9\,000 = 29\,000$
- 2.2 $160\,000 + 1\,200 = 158\,800$
- 2.3 $700\,000 = 4\,000\,000 = 4\,700\,000$
- 2.4 $8\,000\,000 + 160\,000 = 7\,840\,000$

2.5.5 LEERDERS AFDELING

2.5.6 Inhoud

2.5.7 AKTIWITEIT: Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal [LU 2.3.2]

1. Kom ons kyk of jy nou jou kennis oor magte van 10 korrek kan toepas. Voltooi die volgende vloedia-gramme.

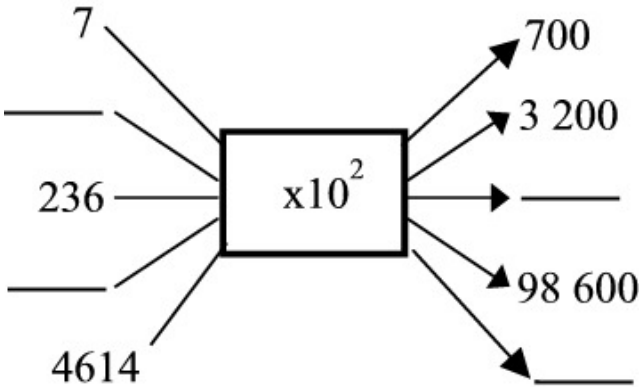

Figure 2.2

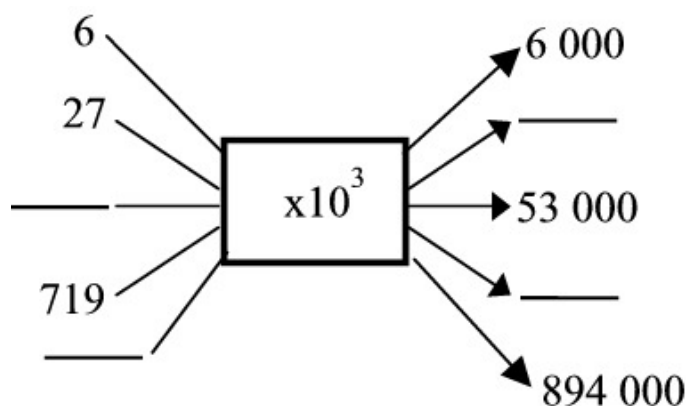

Figure 2.3

1.2

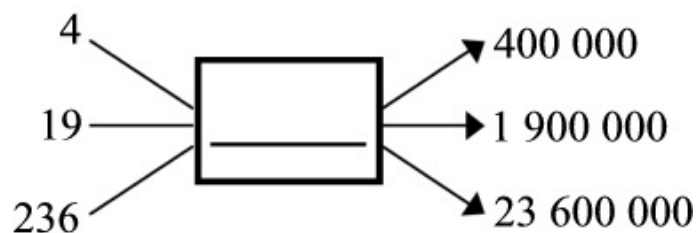

Figure 2.4

1.3

2. Werk saam met 'n maat en bereken:

$$2.1 \quad (2 \times 10^4) + (9 \times 10^3) = \text{-----} + \text{-----} = \text{-----}$$

$$2.2 \quad (16 \times 10^4) + (12 \times 10^2) = \text{-----} + \text{-----} = \text{-----}$$

$$2.3 \quad (7 \times 10^5) + (4 \times 10^6) = \text{-----} + \text{-----} = \text{-----}$$

$$2.4 \quad (8 \times 10^6) + (16 \times 10^4) = \text{-----} + \text{-----} = \text{-----}$$

3. Kontroleer jul antwoorde met 'n sakrekenaar.

Kan jy nog onthou?

Verduidelik aan 'n maat hoe om jou sakrekenaar te programmeer om met magte van 10 te vermenigvuldig.

2.5.8 Assessering

Leeroitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Asseseringstandaard 2.3: Dit is duidelik wanneer die leerder uitsetwaardes bepaal vir gegewe insetwaardes deur gebruik te maak van:

2.3.2: vloedigramme.

2.6 Om ‘n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen⁶

2.6.1 WISKUNDE

2.6.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.6.3 Vermenigvuldiging

2.6.4 OPVOEDERS AFDELING

2.6.5 Memorandum

1. 150; 1 500; 15 000; 150 000; 1 500 000; 15 000 000; 1.500 000 E
2. Skerm te klein vir korrekte antwoord
3. Fout (Error)
4. 4.1 3

- 5
- 7

5.1

50
125
200
300

Table 2.10

5.2

200	_____	50
500	_____	125
800	_____	200
1 200	_____	300

Table 2.11

6. Antwoorde is dieselfde

---

⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21334/1.1/>>.

2.6.6 LEERDERS AFDELING

2.6.7 Inhoud

2.6.7.1 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.5]

2.6.7.2 Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal [LU 2.3.1, LU 2.3.3]

Kon jy verduidelik hoe om die sakrekenaar te programmeer? Indien nie, vra 'n maat om jou te help. As jy verstaan hoe dit werk, beantwoord die volgende vrae:

1. Sleutel in: $10 \times 15 = = =$

Skryf elke keer jou antwoorde neer: _____

2. Waarom sê jou sakrekenaar uiteindelik 15 000 000 E? _____

3. Waarvoor staan die E? _____

4. Voltooi die volgende:

4.1 $346 \times 1\,000 = 346 \times 10^3$ _____

4.2 $346 \times 100\,000 = 346 \times 10^5$ _____

4.2 $346 \times 10\,000\,000 = 346 \times 10^7$ _____

5. Voltooi die volgende tabelle:

5.1	1×25	25
	2×25	_____
	5×25	_____
	8×25	_____
	12×25	_____

Table 2.12

5.2	1×100	100	$\div 4$	25
	2×100	_____	$\div 4$	_____
	5×100	_____	$\div 4$	_____
	8×100	_____	$\div 4$	_____
	12×100	_____	$\div 4$	_____

Table 2.13

6. Wat let jy op as jy na die antwoorde van hierdie twee tabelle kyk?

_____

_____

_____

_____

2.6.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringsstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder ‘n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.5: gebruik van ‘n sakrekenaar;

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringsstandaard 2.3: Dit is duidelik wanneer die leerder uitsetwaardes bepaal vir gegewe insetwaardes deur gebruik te maak van:

2.3.1: woordelike beskrywings.

2.7 Om ‘n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen⁷

2.7.1 WISKUNDE

2.7.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.7.3 Vermenigvuldiging

2.7.4 OPVOEDERS AFDELING

2.7.5 Memorandum

- 1.1 $9 \times 25 \div 9 \times 100) \div 4$
 1.2 $368 \times 25 \div 368 \times 100) \div 4$
 1.3 $16 \times 25 \div 16 \times 100) \div 4$
 2. $2.1 \div 324 \times 100) \div 4$
 32 400 $\div 4$
 8 100
 2.2 $\div 1 436 \times 100) \div 4$
 143 600 $\div 4$
 35 900
 2.3 $\div 26 844 \times 100) \div 4$
 2 684 400 $\div 4$
 671 100

2.7.6 KOPKRAPPER

ja

- $\div 1 436 \div 4) \times 100$
 359 $\times 100$
 35 900
 3.1

_____	375
_____	625
_____	1 125

Table 2.14

⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21335/1.1/>>.

_____	3 000	_____	375
_____	5 000	_____	625
_____	9 000	_____	1 125

Table 2.15

4. Antwoorde is dieselfde.

5. 1 000

8

deel

8

1 000

vermenigvuldig

6.1 $36 \times 1\,000 = 36\,000$

36 000 132 000

6.2 $132 \times 1\,000 = 132\,000$

132 000 132 000

2.7.7 KOPKRAPPER

$2 \times 1\,000 = 2\,000$ / $5 \times 100 = 500$ / $2 \times 1\,000 = 2\,000$

2.7.8 LEERDERS AFDELING

2.7.9 Inhoud

2.7.9.1 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.3]

2.7.9.2 Om uitvoer-waardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal [LU 2.3.3]

In Graad 6 is dit baie belangrik om sekere strategieë te ontwikkel om vinnig by antwoorde uit te kom en so die lewe vir jouself te vergemaklik. Kom ons kyk na 'n paar slim planne wat ons kan maak wanneer ons vermenigvuldig.

ONTHOU!

Wanneer jy met 25 vermenigvuldig, kan jy eers met 100 vermenigvuldig en dan deur 4 deel.

1. Kan jy die volgende skale balanseer deur die korrekte getalle in te vul?

1.1

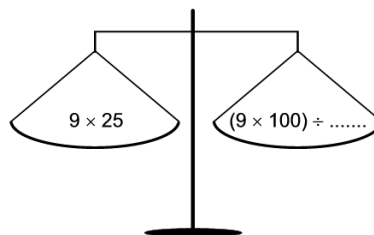

Figure 2.5

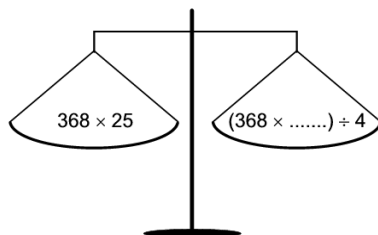

Figure 2.6

1.2

1.3

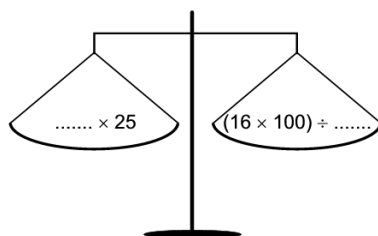

Figure 2.7

2. Gebruik bogenoemde metode en bereken:

2.1 $324 \times 25 =$

2.2 $1\,436 \times 25 =$

2.3 $26\,844 \times 25 =$

KOPKRAPPER!

Kan ek eers deur 4 deel en dan met 100 vermenigvuldig?

Bewys jou antwoord:

1 $436 \times 25 =$

-----

3. Kyk goed na die volgende voorbeeld en voltooi dan die tabelle:

3.1	1×125	125
	3×125	_____
	5×125	_____
	9×125	_____

Table 2.16

3.2	$1 \times 1\,000$	1 000	$\div 8$	25
	$3 \times 1\,000$	_____	$\div 8$	_____
	$5 \times 1\,000$	_____	[U+F0B8] 8	_____
	$9 \times 1\,000$	_____	[U+F0B8] 4	_____

Table 2.17

4. Vergelyk die antwoorde in die tabelle. Wat merk jy op?

 -----

5. Voltooi die volgende:

ONTHOU:

As ek met 125 moet vermenigvuldig, kan ek eers met _____

vermenigvuldig en dan die antwoord wat ek kry, deur _____
 OF ek kan eers _____ die getal deur
 _____ deel en dan die antwoord met _____.

6. Kyk of jy dié metode kan toepas:

6.1 $288 \times 125 = \div 288$ [U+F0B8] 8) $\times 1\,000$

= _____

= _____

or

$288 \times 125 = \div 288 \times 1\,000) \div 8$

= _____

= _____

6.2 $1\,056 \times 125 = \div 1\,056 \div 8) \times 1\,000$ of _____

= _____

= _____

KOPKRAPPER!

Hoe sal jy blitsvinnig SONDER 'n sakrekenaar 'n getal met 500 kan vermenigvuldig?

2.7.10 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.3: opbou en afbreek van getalle.

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringsstandaard 2.3: Dit is duidelik wanneer die leerder uitsetwaardes bepaal vir gegewe insetwaardes deur gebruik te maak van:

2.3.3: tabelle.

2.8 Om hoofrekene te kan doen⁸

2.8.1 WISKUNDE

2.8.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.8.3 Vermenigvuldiging

2.8.4 OPVOEDERS AFDELING

2.8.5 Memorandum

1.1 6

1.2 96

1.3 150

1.4 500

1.5 12

1.6 42

1.7 5

1.8 1 000 000

1.9 9 900

1.10 63 000

1.11 524

1.12 66

1.13 100

1.14 578

1.15 $768\frac{1}{2}$ / 768,5

2.8.6 LEERDERS AFDELING

2.8.7 Inhoud

2.8.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9.2]

As jy goed na die voorafgaande werk opgelet het, sal die volgende hoofrekentoets sommeer kinderspeletjies vir jou wees. Kom ons kyk hoe vaar jy.

1. Voltooi die onderstaande:

1.1 _____ x 9 = 54

1.2 _____ ÷ 8 = 12

1.3 6 x 25 = _____

1.4 4 x 125 = _____

1.5 6 x _____ = 72

1.5 _____ ÷ 6 = 7

1.6 45 ÷ _____ = 9

1.7 106 = _____

1.8 104 - 102 = _____

⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21336/1.1/>>.

- 1.9 $63 \times 103 =$ _____
 1.10 $(5 \times 102) + (6 \times 4) =$ _____
 1.11 $(13 \times 6) - (4 \times 3) =$ _____
 1.12 $105 \div 103 =$ _____
 1.13 Verdubbel: 289: _____
 1.14 Halveer: 1 537: _____

- Kleur die toepaslike blokkie in:

Ek het	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	reg!
--------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	------

Table 2.18

2.8.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.2: vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

2.9 Om probleme in konteks op te los⁹

2.9.1 WISKUNDE

2.9.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.9.3 Vermenigvuldiging

2.9.4 OPVOEDERS AFDELING

2.9.5 Memorandum

2.9.6 LEERDERS AFDELING

2.9.7 Inhoud

2.9.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6]

2.9.7.2 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.1, LU 1.10.5]

1. Verdeel in groepe van drie. Vra jul opvoeder vir die nodige folio en bereken die antwoorde van die volgende probleme SONDER 'n sakrekenaar:

1.
  - a. Die Johnny-gesin se telefoonrekening is elke maand ongeveer R376. Wat sal hulle min of meer in 'n jaar vir die gebruik van die telefoon moet betaal?
  - b. Mnr. Naidoo reis elke maand 795 km per motor vir sy werk. Wat is die afstand wat hy in een en 'n halwe jaar sal aflê?
  - c. Die Graad 7's gaan toer en elke leerder moet R499 betaal. Watter bedrag sal 78 leerders altesaam betaal?

⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21337/1.1/>>.

- d. Die “Ry Veilig” -taxi-groep vervoer passasiers teen R245 per passasier na ‘n sokkerwedstryd in Johannesburg. As 837 toeskouers van hul diens gebruik maak, watter bedrag betaal hul altesaam?
- e. ‘n Olifantkalfie weeg 932 kg. Hoeveel sal 348 olifante altesaam weeg?
2. Kontroleer jul antwoorde met ‘n sakrekenaar.
3. Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het.
4. Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?

GROEPASSESSERING

Beoordeel jul werk op ‘n skaal van 1 – 4 deur die toepaslike syfer te omring:

1. = benodig aandag

2 = redelik goed

3 = baie goed

4 = uitstekend

2.9.7.2.1 KRITERIA

Alle groeplede het aan die aktiwiteite deelgeneem.	1	2	3	4
Lede van die groep het na mekaar geluister.	1	2	3	4
Groeplede het mekaar in die groep gehelp en aangemoedig.	1	2	3	4
Groeplede het by die opdrag gebly.	1	2	3	4
Elkeen het ‘n kans gekry om te praat.	1	2	3	4
Die groep se werk is netjies gedoen.	1	2	3	4
Die antwoorde is korrek bereken.	1	2	3	4

Table 2.19

2.9.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om ‘n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies;

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder ‘n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.1: vermenigvuldiging in kolomme;

1.10.5: gebruik van ‘n sakrekenaar.

2.10 Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal¹⁰

2.10.1 WISKUNDE

2.10.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.10.3 Vermenigvuldiging

2.10.4 OPVOEDERS AFDELING

2.10.5 Memorandum

2.10.6 LEERDERS AFDELING

2.10.7 Inhoud

2.10.7.1 AKTIWITEIT: Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal [LU 2.6.3]

2.10.7.2 Om strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer [LU 1.11]

In die vorige aktiwiteit het julle die geleentheid gehad om julle eie strategieë en tegnieke te gebruik om die probleme op te los. Uit julle terugvoering aan die klas het julle seker besef dat daar talle maniere is waarop ons die produk kan bereken. Kom ons kyk nou na 'n paar ander voorbeelde.

1. Verdeel in groepe van drie. Lees die volgende probleem en bestudeer dan die verskillende oplossings.

Zwade sê sy gesin se munisipale rekening was die afgelope 18 maande gemiddeld R953,00 per maand. Watter bedrag het Zwade se pa altesaam aan die munisipaliteit betaal?

1.1 Ek moet 953×18 bereken:

Dus: $(953 \times 20) - (953 \times 2)$

$953 \times 20 = 953 \times 10 \times 2$

$= 9\,530 \times 2$

$= 19\,060$

$953 \times 2 = 1\,906$

Die antwoord is dus $19\,060 - 1\,906 = 17\,154$

1.2 $953 \times 18 = (953 \times 10) + (953 \times 8)$

$= 9\,530 + 7\,634$

$= 17\,154$

1.3 Ek moet 953×18 bereken en $18 = 10 + 5 + 1 + 2$

18	953
10	9 530
5	4 765
1	953
2	1 906
18	17 154

Table 2.20

¹⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21338/1.1/>>.

1.4 Ek bereken dit so:

953

x 18

24 (8 x 3)

400 (8 x 50)

7 200 (8 x 900)

30 (10 x 3)

500 (10 x 50)

9 000 (10 x 900)

17 154

1.5 My metode lyk so:

9 5 3

x 1 8

7 6 2 4

9 5 3 0

1 7 1 5 4

2. Verduidelik kortliks aan jou groeplede hoe elk van die metodes hierbo werk.

3. Watter metode verkies JY? _____

Hoekom? _____

_____

_____

_____

2.10.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.11: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.6: Dit is duidelik wanneer die leerder deur bespreking en vergelyking, die ekwivalensie van verskillende beskrywings van dieselfde verwantskap of reël wat soos volg voorgestel word bepaal:

2.6.3: met getallessinne.

2.11 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los¹¹

2.11.1 WISKUNDE

2.11.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.11.3 Vermenigvuldiging

2.11.4 OPVOEDERS AFDELING

2.11.5 Memorandum

1.1 51 012

¹¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21356/1.1/>>.

1.2 164 862

1.3 251 505

2.11.6 Kopkrapper

1. Skryf neer: $4 \times 8 = \frac{3}{2}$; $5 \times 8 = \frac{4}{0}$; $6 \times 8 = \frac{4}{8}$
 Tel getalle diagonaal (skuins) op.

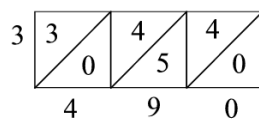

Figure 2.8

2.1

= 3 490

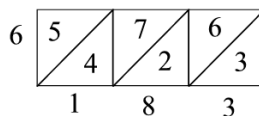

Figure 2.9

2.2

= 6 183

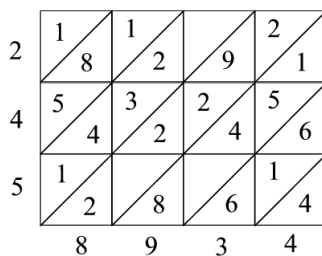

Figure 2.10

2.3

= 2 458 934

2.11.7 LEERDERS AFDELING

2.11.8 Inhoud

2.11.8.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.4]

1. Gebruik nou enige metode en bereken:

- 654×78

1.2 426×387

1.3 729×345

TYD VIR SELFASSESSERING

Dit is belangrik dat ons sal weet hoe jy voel oor die gedeelte van die werk wat tot dusver afgehandel is. Gee vir ons 'n aanduiding van hoe goed jy die werk verstaan deur die kriteria te lees en dan die toepaslike blokkie met 'n regmerk te merk.

	RY	WAG	STOP
Ek verstaan magte van 10 en kan berekeninge daarmee doen. (LU 1.10)	-----	-----	-----
<i>continued on next page</i>			

Ek kan my sakrekenaar programmeer om in magte van 10 te vermenigvuldig. (LU 1.10)	-----	-----	-----
Ek kan 'n alternatiewe metode gebruik i.p.v. om met 25 te vermenigvuldig. (LU 1.10)	-----	-----	-----
Ek kan met 125 vermenigvuldig sonder om 125 as vermenigvuldiger te gebruik. (LU 1.10)	-----	-----	-----
Ek ken my tafels. (LU 1.9)	-----	-----	-----
Ek verstaan al die vermenigvuldigingsmetodes in die module. (LU 1.11 en LU 2.6)	-----	-----	-----
Ek kan die produk van enige 2 getalle sonder my sakrekenaar bereken. (LU 1.8)	-----	-----	-----

Table 2.21

2.11.8.1.1 KOPKRAPPER!

In 1617 het Lord John Napier die volgende tabel vir vermenigvuldiging in Skotland gebruik:

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>	<div>0</div>
1	<div>0</div>	<div>1</div>	<div>2</div>	<div>3</div>	<div>4</div>	<div>5</div>	<div>6</div>	<div>7</div>	<div>8</div>	<div>9</div>
2	<div>0</div>	<div>2</div>	<div>4</div>	<div>6</div>	<div>8</div>	<div>1</div>	<div>0</div>	<div>1</div>	<div>2</div>	<div>1</div>
3	<div>0</div>	<div>3</div>	<div>6</div>	<div>9</div>	<div>2</div>	<div>1</div>	<div>5</div>	<div>1</div>	<div>8</div>	<div>1</div>
4	<div>0</div>	<div>4</div>	<div>8</div>	<div>1</div>	<div>2</div>	<div>6</div>	<div>2</div>	<div>0</div>	<div>2</div>	<div>4</div>
5	<div>0</div>	<div>5</div>	<div>1</div>	<div>0</div>	<div>1</div>	<div>5</div>	<div>2</div>	<div>0</div>	<div>2</div>	<div>5</div>
6	<div>0</div>	<div>6</div>	<div>1</div>	<div>2</div>	<div>1</div>	<div>8</div>	<div>2</div>	<div>4</div>	<div>3</div>	<div>0</div>
7	<div>0</div>	<div>7</div>	<div>1</div>	<div>4</div>	<div>2</div>	<div>1</div>	<div>2</div>	<div>8</div>	<div>3</div>	<div>5</div>
8	<div>0</div>	<div>8</div>	<div>1</div>	<div>6</div>	<div>2</div>	<div>4</div>	<div>3</div>	<div>0</div>	<div>4</div>	<div>8</div>
9	<div>0</div>	<div>9</div>	<div>1</div>	<div>8</div>	<div>2</div>	<div>7</div>	<div>3</div>	<div>6</div>	<div>4</div>	<div>5</div>

Figure 2.11

456×8 het hy so bereken:

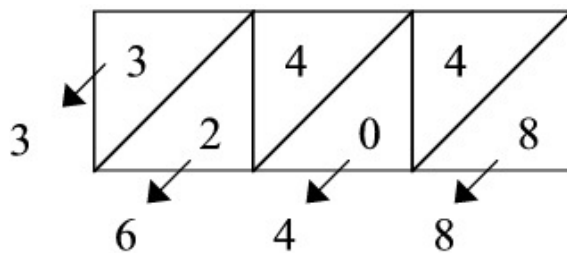

Figure 2.12

Sy antwoord was 3 648.

1. Werk saam met 'n maat. Kan julle sy metode verduidelik?

2. Gebruik nou die tabel en bereken:

2.1 698 x 5

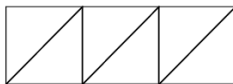

Figure 2.13

= -----
2.2 687 x 9

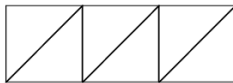

Figure 2.14

= -----
2.3 Hoe sou julle 6 437 x 382 met behulp van die tabel bereken?

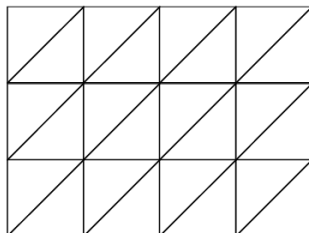

Figure 2.15

-
- =
- 2.4 Gee nou vir jou maat 'n som om met behulp van die tabel uit te werk! Skryf jou som, die berekening en die antwoord hieronder neer.
- 2.5 Kontroleer jou maat se som.

2.11.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.11: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.6: Dit is duidelik wanneer die leerder deur bespreking en vergelyking, die ekwivalensie van verskillende beskrywings van dieselfde verwantskap of reël wat soos volg voorgestel word bepaal:

2.6.3: met getallesinne.

2.12 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los¹²

2.12.1 WISKUNDE

2.12.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.12.3 Vermenigvuldiging

2.12.4 OPVOEDERS AFDELING

2.12.5 Memorandum

2.12.6 LEERDERS AFDELING

2.12.7 Inhoud

2.12.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.6.1]

UITDAGING!!

Figure 2.16

Mev. Bengu moes ontbytgraan vir 'n kamp aankoop. Nadat sy deeglike navorsing oor die goedkoopste produk gedoen het, het sy dié graanvlokkies teen R14,95 per boks aangekoop.

1. Watter bedrag moes mev. Bengu vir 38 bokse betaal? (Gebruik jou sakrekenaar.)

2. Hoeveel kleingeld het sy ontvang as sy met 3 R200-note betaal het?

2.12.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies te bevorder soos;

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag).

---

¹²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21358/1.1/>>.

2.13 Om eenvoudige vrae te vra en relevante data te identifiseer¹³

2.13.1 WISKUNDE

2.13.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.13.3 Vermenigvuldiging

2.13.4 OPVOEDERS AFDELING

2.13.5 Memorandum

2.13.6

2.13.7

2.13.8 LEERDERS AFDELING

2.13.9 Inhoud

2.13.9.1 AKTIWITEIT: Om eenvoudige vrae te vra en relevante data te identifiseer [LU 5.1]

2.13.9.2 Om data te versamel en vrae te beantwoord [LU 5.2]

2.13.9.3 Om data te organiseer en aan te teken [LU 5.4]

2.13.9.4 Om data te ondersoek om die sentrale neiging te beskryf [LU 5.5]

2.13.9.5 Om grafieke te teken [LU 5.6.1/2]

2.13.9.6 Om data krities te lees en te interpreteer [LU 5.7.2]

** Hierdie is 'n taak vir jou portefeulje.

Werk so netjies soos jy kan, maar kyk eers hoe jou taak geassesseer gaan word.

1. Kom ons kyk na die ontbytgewoontes van jou klasmaats. Vra die leerders in jou klas wat hulle vir ontbyt eet.

2. Maak 'n opnameblad van die inligting wat jy versamel het in die blok hieronder:

Byvoorbeeld:

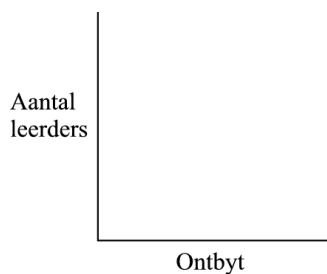
GRAAD 6	
ONTBYT	AANTAL LEERDERS
Warm pap	2
Brood	1
Beskuit	6
Graankos	3
Vrugte	8

Table 2.22

¹³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21366/1.1/>>.

Table 2.23

3. Jy het reeds kennis gemaak met 'n verskeidenheid grafieke. (Onthou jy nog?) Kyk of jy die inligting hierbo op 'n grafiek kan aanteken:

Figure 2.17

4. Vind nou uit WATTER pap die gewildste onder jou klasmaats is.

5. Vind ook uit wat die prys daarvan per boks / houer is en bereken wat jy sal moet betaal as jy EEN daarvan vir ELKE leerder in jou klas wil koop.

6. Skryf nou 'n kort verslaggie oor jou navorsing i.v.m. jou klasmaats se ontbytvoorkeure en -gewoontes.

ASSESSERING: ONTBYTDATA

KRITERIA	1	2	3	4
Netheid en organisasie	Werk is slordig en ongeorganiseerd.	Werk is georganiseerd, maar moeilik leesbaar.	Werk is netjies en georganiseerd, maklik leesbaar.	Netjiese, duidelik uiteengesitte werk; duidelik leesbaar.
Grafiek	Geen poging is aangewend nie.	Feitlik alles is verkeerd aangedui.	Een of twee foute is begaan.	Grafiek is korrek en netjies.
Volledigheid	Navorsing is nie gedoen nie. Nie alle vrae is beantwoord nie.	Baie van die inligting ontbreek.	Slegs enkele vrae is nie beantwoord nie.	Opdrag is volledig uitgevoer.
Korrektheid van berekenings	Al die antwoorde is verkeerd bereken.	Baie foute is begaan.	Min foute is gemaak.	Antwoorde is almal korrek bereken.

Table 2.24

2.13.10 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.1: Dit is duidelik wanneer die leerder eenvoudige vrae stel oor sy/haar eie skool en gesinsomgewing, en gepaste databronne vind ten einde menseregte, sosiale, politieke, kulturele omgewings- en ekonomiese kwessies in daardie omgewing te identifiseer;

Assesseringstandaard 5.2: Dit is duidelik wanneer die leerder eenvoudige dataversamelingsvelle (wat tellings vereis) en eenvoudige vraelyste (met ja/nee tipe antwoorde) gebruik om data te versamel (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span) ten einde vrae te beantwoord wat deur die onderwyser, self of die groep gevra word;

Assesseringstandaard 5.4: Dit is duidelik wanneer die leerder data organiseer en aanteken deur gebruik te maak van tellings en tabelle;

Assesseringstandaard 5.5: Dit is duidelik wanneer die leerder ongegroepeerde numeriese data ondersoek om die telling (modem) wat die meeste voorkom, en die middelpunt (mediaan) van die datastel te bepaal, om sodoende sentrale neigings te beskryf;

Assesseringstandaard 5.6: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid van grafieke met die hand of tegnologieë teken om data voor te stel en te interpreteer (gegroepeer of ongegroepeer), insluitend:

5.6.1: prentdiagramme (piktogramme) met 'n veel-tot-een-ooreenstemming en 'n geskikte sleutel;

5.6.2: staafgrafieke en dubbele staafgrafieke;

Assesseringstandaard 5.7: Dit is duidelik wanneer die leerder data wat op verskillende wyses voorgestel word (insluitend eie voorstellings, mediavoorstellings – woorde, grafieke, sirkeldiagramme), krities lees en interpreteer om sodoende afleidings te maak en voorspellings te maak wat sensitief is teenoor die rol van:

5.7.2: afdelings binne die data (bv. ouderdom, geslag, ras).

TOETS

1. Vul die ontbrekende woorde in:

In $17 \times 240 = 4\,080$ noem ons:

1.1 408 die _____

1.2 17 die _____

- 4 080 'n _____ of 240.

(3)

2. Skryf al die faktore van 36 neer:

 -----
 (2)

3. Omkring die fout(e) in die volgende som:

$$h = 953 \times 18$$

953

18

7 634

9630

17 264

(3)

4. Bereken die volgende. Wys al jou bewerkings:

$$4.1 \text{ m} = 239 \times 37$$

 -----

(3)

4.2 'n Boer vervoer 238 kratte met 85 appels in elk na die mark. Hoeveel appels word by die mark afgelaai?

 -----

(4)

2.14 Om hoofreken te kan doen¹⁴

2.14.1 WISKUNDE

2.14.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.14.3 Deling

2.14.4 OPVOEDERS AFDELING

2.14.5 Memorandum

2.14.5.1 Ek kan deel. Kan jy?

2.14.5.2 Kom ons hersien

1. inverse

2. deeltal; kwosiënt; deler

3. res

4. een

---

¹⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21367/1.1/>>.

5. nul
6. halveer

2.14.6

2.14.7 LEERDERS AFDELING

2.14.8 Inhoud

2.14.8.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9.3]

Jy weet reeds lankal hoe belangrik dit is om hoofrekenvaardig te wees. Teen hierdie tyd ken jy darem seker ook al jou x-tafels baie goed! Maar hoe goed ken jy jou $\div$ -tafels? Ontsyfer die volgende kode so vinnig as jy kan!

Skryf jou antwoord in die leë blokkies onder die somme neer.

A	D	I	E	C	Y	L	M	O	N	V	N	U	F
7	12	5	4	8	6	10	3	2	14	11	9	13	1

Table 2.25

$30 \div 6$	$40 \div 5$		$\frac{48}{6} \div$	$\frac{49}{7} \div$	$\frac{72}{8} \div$		$\frac{36}{3} \div$	$\frac{60}{12} \div$	$\frac{35}{7} \div$	$\frac{42}{7} \div$	!
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Table 2.26

$96 \div 12$	$56 \div 8$	$63 \div 7$		$24 \div 6$	$65 \div 5$	
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Table 2.27

Kom ons hersien!

N	O	U	G	H	T	L	Y	Q
K	A	S	I	O	D	Y	R	U
W	E	S	N	P	I	H	E	O
H	A	L	V	E	V	R	M	T
B	F	P	E	O	I	G	A	I
T	J	A	R	F	D	V	I	E
I	R	E	S	D	E	H	N	N
M	W	H	E	G	N	U	D	T
O	N	E	J	R	D	S	E	Q
C	D	I	V	I	D	E	R	E

Table 2.28

Die antwoorde van die volgende is hier langsaan versteek. Soek dit saam met 'n maat en kleur dit dan netjies in.

1. Deling is die _____ van vermenigvuldiging.

2. In $3\,860 \div 20 = 193$ is

3 680 die _____

193 die _____ en

20 die _____

3. As 'n getal nie presies in die deeltal kan indeel nie, noem ons dit oorbly, die

4. Enige getal gedeel deur _____
is altyd die getal self.

5. Deling deur _____
is ongedefinieer.

6. As ons 'n getal _____ deel ons dit deur 2.

2.14.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.3: (addisioneel) deling met klein getalle.

2.15 Om deelbaarheidsreëls te herken, te beskryf en te gebruik¹⁵

2.15.1 WISKUNDE

2.15.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.15.3 Deling

2.15.4 OPVOEDERS AFDELING

Memorandum

- 1.1 agterste 0 val weg
elke syfer skuif 1 plek na regs
- 1.2 agterste 2 nulle val weg
elke syfer skuif 2 plekke na regs
- 1.3 agterste 3 nulle val weg
elke syfer skuif 3 plekke na regs
- 1.4 agterste 4 nulle val weg
elke syfer skuif 4 plekke na regs
- 2.

¹⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21368/1.1/>>.

2.1 38	380	3 800	38 000
2.2 12	120	1 200	12 000
2.3 9	90	900	9 000
2.4 4	40	400	4 000
2.5 $\frac{1}{2}$ / 0,5	5	50	500

Table 2.29

2.15.5**2.15.6****2.15.7 LEERDERS AFDELING****2.15.8 Inhoud****2.15.8.1 AKTIWITEIT: Om deelbaarheidsreëls te herken, te beskryf en te gebruik [LU 1.12.1]**

Net soos by vermenigvuldiging, is daar sekere reëls vir deling deur veelvoude van 10 wat jou in staat stel om antwoorde in 'n japtrap te bereken – sonder om potlood en papier te gebruik! Vir die volgende aktiwiteite moet julle in groepe van drie verdeel.

1. Kyk of julle reëls kan formuleer vir die volgende:

2. Deling deur 10: _____
 _____

3. Deling deur 100: _____
 _____

4. Deling deur 1 000: _____
 _____

5. Deling deur 10 000: _____
 _____

6. Vergelyk nou jul antwoorde met die res van die klas s'n!

7. Hoe vinnig kan jy nou die antwoorde van die volgende neerskryf **SONDER** om 'n sakrekenaar te gebruik?

	GETAL	$\div 10\ 000$	$\div 1\ 000$	$\div 100$	$\div 10$
Bv.	560 000	56	560	5 600	56 000
2.1	380 000	.....	.....	.....	.....
2.2	120 000	.....	.....	.....	.....
2.3	90 000	.....	.....	.....	.....
2.4	40 000	.....	.....	.....	.....
2.5	5 000	.....	.....	.....	.....

Table 2.30

2.15.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.12: Dit is duidelik wanneer die leerder herken, beskryf en gebruik:

1.12.1: deelbaarheidsreëls vir 2, 5, 10, 100 en 1 000;

2.16 Om deelbaarheidsreëls te gebruik¹⁶

2.16.1 WISKUNDE

2.16.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.16.3 Deling

2.16.4 OPVOEDERS AFDELING

2.16.5 Memorandum

2.3 1.1 12

1.2 6

1.3 9

1.4 8

1.5 5

1.6 12

1.7 45

1.8 50

1.9 900

1.10 500

1.11 580

1.12 100

1.13 2

1.14 $12,5 / 12\frac{1}{2}$

1.15 6

2.16.6 LEERDERS AFDELING

2.16.7 Inhoud

2.16.7.1 AKTIWITEIT: Om deelbaarheidsreëls te gebruik [LU 1.12.1]

Jy het nou weer die geleentheid om jou deelvaardighede te toets en sommeer ook die kennis wat jy so pas opgedoen het, effektief te gebruik. Kom ons kyk hoe vaar jy in die volgende hoofrekentoets. Skryf net die antwoorde neer so vinnig en akkuraat soos jy kan:

1.1 $72 \div 6 =$ _____

1.2 $54 \div 9 =$ _____

1.3 $63 \div 7 =$ _____

1.4 $48 \div$ _____ $= 6$

1.5 $35 \div$ _____ $= 7$

1.6 $108 \div$ _____ $= 9$

1.7 _____ $\div 5 = 9$

¹⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21370/1.1/>>.

- 1.8 $4\,500 \div \text{-----} = 90$
 1.9 $45\,000 \div 50 = \text{-----}$
 1.10 $45\,000 \div \text{-----} = 90$
 1.11 $5\,800 \div 10 = \text{-----}$
 1.12 $8\,900 \div \text{-----} = 89$
 1.13 $2\,420 \div 20 = (2\,420 \div 10) \div \text{-----}$
 1.14 'n Half $\times 25 = \text{-----}$
 1.15 $(30 \div 5) = (36 \div \text{-----})$
 15

Vul in: Ek het ----- reg!

TYD VIR SELFASSESSRING!

Hoe goed is jy vertrouwd met die werk tot dusver? Gee vir ons 'n aanduiding deur net die toepaslike blokkie te merk:

Merk die toepaslike blokkie	Glad nie	Baie onseker	Bietjie onseker	Baie goed
Ek ken my $\div$ - tafels. (LU 1.9)	-----	-----	-----	-----
Ek het die meeste van die hersieningsvrae se antwoorde geken. (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Ek kan reëls formuleer vir deling deur magte van 10 (10 ; 100 ; 1 000 ; 10 000) (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Ek kan korrek deur 1 000 deel (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Ek kan korrek deur 10 000 deel (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----
Dis vir my maklik om deur 10 en 100 te deel (LU 1.12)	-----	-----	-----	-----

Table 2.31

KOPKRAPPER!

Francois het 'n sakkie albasters. As hy dit in groepies van 4 pak, bly daar 2 oor. As hy dit in groepies van 5 pak, bly daar 1 oor. Hoeveel albasters kan in sy sakkie wees? Kan jy 5 moontlike antwoorde in die sakkie neerskryf?

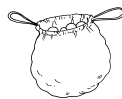

Figure 2.18

2.16.8 Assesering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Asseseringstandaard 1.12: Dit is duidelik wanneer die leerder herken, beskryf en gebruik:

1.12.1: deelbaarheidsreëls vir 2, 5, 10, 100 en 1 000;

2.17 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen¹⁷

2.17.1 WISKUNDE

2.17.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.17.3 Deling

2.17.4 OPVOEDERS AFDELING

2.17.5 Memorandum

	$420 \div 40$		9,952
	$1\,500 \div 50$		28,358
	$4\,440 \div 30$		143,065
	$25\,240 \div 40$		573,545
	$68\,440 \div 70$		1052,877

Table 2.32

2.17.6 KOPKRAPPER

x Deler met antwoord / getal voor die komma
Trek dié antwoord af van die deeltal

---

¹⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21372/1.1/>>.

2.17.7 LEERDERS AFDELING

2.17.8 Inhoud

2.17.8.1 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.2, LU 1.10.5]

1. Dit help baie om eers 'n antwoord te SKAT voordat jy die kwosiënt bereken. Werk saam met 'n maat deur die volgende voorbeelde:

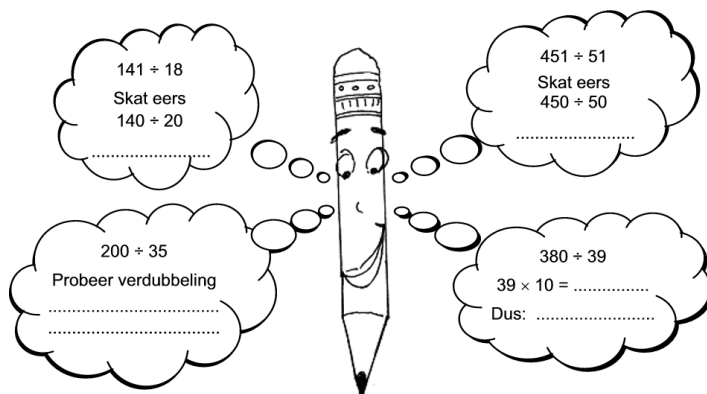

Figure 2.19

2. Voltooi die volgende tabel op jou eie. Jy mag 'n sakrekenaar vir die antwoorde in die laaste kolom gebruik.

	BEREKENING	ROND AF	GESKATTE ANTWOORD	KORREKTE ANTWOORD
Bv.	$87 \div 22$	$90 \div 20$	4	4,5
2.1	$418 \div 42$	.....	.....	.....
2.2	$1\,503 \div 53$	.....	.....	.....
2.3	$4\,435 \div 31$	.....	.....	.....
2.4	$25\,236 \div 44$	.....	.....	.....
2.5	$68\,437 \div 65$	.....	.....	.....

Table 2.33

Het jy geweet?

In die som $77 \div 22 = 3,5$ is die ,5 van die sakrekenaar NIE die res nie, maar slegs 'n desimale breuk!

,5 = 5 tiendes

$77 \div 22 = 3$ res 11

- Kan jy sien dat ,5 nie gelyk is aan 11 nie?

KOPKRAPPER!

- Hoe kan jy dan jou sakrekenaar gebruik om 'n heelgetal-res te vind?

2.17.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.2: langdeling;

1.10.5: gebruik van 'n sakrekenaar.

2.18 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen¹⁸

2.18.1 WISKUNDE

2.18.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.18.3 Deling

2.18.4 OPVOEDERS AFDELING

2.18.5 Memorandum

1.1 351 res 5

1.2 19 res 120

1.3 16 res 420

1.4 60 res 1 536

2.18.6 LEERDERS AFDELING

2.18.7 Inhoud

2.18.7.1 AKTIWITEIT 2.5 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.5]

1. Bereken die volgende met jou sakrekenaar. Die res mag nie as 'n desimale breuk geskryf word nie, maar as 'n ANTWOORD res 'n GETAL.

1.1 $y = 356 \div 27$

1.2 $h = 4\,984 \div 256$

 -----

¹⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21373/1.1/>>.

$$1.3 \text{ q} = 13\,684 \div 829$$

$$1.4 \text{ p} = 148\,896 \div 2\,456$$

2.18.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.5: gebruik van 'n sakrekenaar.

2.19 Om patrone te ondersoek en uit te brei¹⁹

2.19.1 WISKUNDE

2.19.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.19.3 Deling

2.19.4 OPVOEDERS AFDELING

2.19.5 Memorandum

2. Bestaan uit opeenvolgende syfers

3.

15,3243243

18,3243243

21,3243243

2.19.6 LEERDERS AFDELING

2.19.7 Inhoud

2.19.7.1 AKTIWITEIT: Om patrone te ondersoek en uit te brei [LU 2.1.4]

Daar is geweldig baie interessante patrone in Wiskunde – nie net geometriese patrone nie, maar ook numeriese patrone.

1. Kyk na die volgende interessante patrone terwyl jy jou sakrekenaar by jou het!

$$123 \div 37 = \text{-----}$$

$$234 \div 37 = \text{-----}$$

$$345 \div 37 = \text{-----}$$

¹⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21374/1.1/>>.

$$456 \div 37 = \text{-----}$$

2. Wat merk jy op as jy na die deeltalle hierbo kyk?

3. Voorspel nou (sonder jou sakrekenaar!):

a) $567 \div 37 = \text{-----}$

b) $678 \div 37 = \text{-----}$

c) $789 \div 37 = \text{-----}$

4. Kontroleer jou antwoorde met jou sakrekenaar.

KOPKRAPPER!

Kyk ook na die volgende interessante figuur:

Kan jy, deur net twee reguit lyne te trek, die figuur verdeel in twee pentagone (vyfhoëke) en drie reghoëke?

Image not finished

Figure 2.20

2.19.8 Assessering

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.1: Dit is duidelik wanneer die leerder numeriese en meetkundige patrone ondersoek en uitbrei om verwantskappe of reëls te vind, insluitend patrone soos die volgende:

2.1.4: wat die leerder self geskep het.

2.20 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen²⁰

2.20.1 WISKUNDE

2.20.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.20.3 Deling

2.20.4 OPVOEDERS AFDELING

2.20.5 Memorandum

2.20.6 LEERDERS AFDELING

2.20.7 Inhoud

2.20.7.1 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.2]

Verdeel in groepe van drie. Vra jul opvoeder vir die nodige papier en beantwoord die volgende vrae so akkuraat en netjies moontlik:

1. Die produk van twee getalle is 20 856. As die een getal 79 is, wat is die ander getal?
2. Meneer Dlamini se hart klop 4 500 keer in een uur. Hoeveel slae klop sy hart per minuut?

---

²⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21376/1.1/>>.

3. By 'n sekere prystrekking word aangekondig dat die wennommer presies deelbaar deur 26 is. Zwandor se kaartjie se nommer is 15 249. Is hy die wenner?
  4. As 293 identiese olifantande altesaam 21 975 kg weeg, hoeveel kg weeg een olifantand?
  5. Busse word gehuur om 48 675 toeskouers na 'n sokkerwedstryd te vervoer. As elke bus plek het vir 113 toeskouers, hoeveel busse is nodig om almal by die sokkerwedstryd te kry?
  6. Kontroleer jul antwoorde met 'n sakrekenaar.
  7. Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het.
  8. Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?
- GROEPASSESSERING**
- Beoordeel juisself op 'n skaal van 1 tot 4

KRITERIA	1	2	3	4
Samewerking in die groep	Benodig aandag	Redelik goed	Baie goed	Uitstekend
Netheid van berekeninge	Benodig aandag	Redelik goed	Baie goed	Uitstekend
Wiskunde foute	0 – 29% foutloos	30 – 49% foutloos	50 – 79% foutloos	80 – 100% foutloos

Table 2.34

Het jy geweet?

Dinosaurusse kon tot 2 400 tande in hul bekke hê, terwyl ons net 28 het!

2.20.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.2: langdeling.

2.21 Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal²¹

2.21.1 WISKUNDE

2.21.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.21.3 Deling

2.21.4 OPVOEDERS AFDELING

2.21.5 Memorandum

2.21.6 LEERDERS AFDELING

2.21.7 Inhoud

2.21.7.1 AKTIWITEIT: Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal [LU 2.6.3]

2.21.7.2 Om strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer [LU 1.11]

In aktiwiteit 2.7 het julle seker gesien dat daar verskeie maniere is om die kwosiënt te bereken. Werk nou saam met 'n maat deur die verskillende oplossings vir die volgende probleem:

Hoeveel mense het altesaam soveel tande soos een dinosaurus?

1. Ek moet 2 400 deur 28 deel.

Ek skat so 50 keer.

Ek weet $28 \times 100 = 2\,800$

Dus: $28 \times 50 = 1\,400$

En $28 \times 25 = 700$

$$\begin{array}{r}
 2\,400 \\
 - 1\,400 \quad (50 \times 28) \\
 \hline
 1\,000 \\
 - 700 \quad (25 \times 28) \\
 \hline
 300 \\
 - 280 \quad (10 \times 28) \\
 \hline
 20
 \end{array}$$

Figure 2.21

Die antwoord is dus $50 + 25 + 10 = 85$ mense. Daar is 20 tande wat oorbly.

2. Ek moet $2\,400 \div 28$ bereken:

---

²¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21430/1.1/>>.

$$\begin{array}{r}
 85 \\
 28 \overline{) 2400} \\
 \underline{- 224} \quad 8 \times 28 \\
 160 \\
 \underline{- 140} \quad 5 \times 28 \\
 20
 \end{array}$$

Figure 2.22

Daar is dus 85 mense, want daar is 8 tande te min vir nog 'n persoon.

3. Kan julle die probleem op enige ander manier oplos? (**Sonder** 'n sakrekenaar.)

2.21.8 Assessering

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.6: Dit is duidelik wanneer die leerder deur bespreking en vergelyking, die ekwivalensie van verskillende beskrywings van dieselfde verwantskap of reël wat soos volg voorgestel word bepaal:

2.6.3: met getallessinne.

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.11: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

2.22 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen²²

2.22.1 WISKUNDE

2.22.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.22.3 Deling

2.22.4 OPVOEDERS AFDELING

2.22.5 Memorandum

1.1 7

1.2 9

---

²²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21431/1.1/>>.

- 1.3 12
- 1.4 5
- 1.5 64
- 1.6 17
- 1.7 23
- 1.8 43
- 1.9 26
- 1.10 1 555
- 1.11 10
- 1.12 72
- 1.13 54
- 1.14 11
- 1.15 2 709

2.22.6 LEERDERS AFDELING

2.22.7 Inhoud

2.22.7.1 AKTIWITEIT: Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.2]

Kom ons kyk hoe goed jy nou jou bestaande kennis van deling kan toepas. Bereken die volgende sonder om 'n sakrekenaar te gebruik. Jy mag enige metode wat jy verkies, gebruik!

1. $t = 1\,528 \div 24$

---

2. $g = 10\,001 \div 32$

---

3. $y = 48\,867 \div 264$

---

4. $z = 57\,906 \div 374$

-----

5. $d = 126\,458 \div 519$

KOPKRAPPER!

Tydens 'n kompetisie eindig die gr. 5, 6 en 7's gelykop. 21 kanne koeldrank word vir hulle by die skool afgelewer. 7 van die kanne is heeltemal vol koeldrank en 7 is halfvol. 7 leë kanne word ook afgelaai.

Hoe kan jy die koeldrank tussen die 3 grade verdeel sodat almal ewe veel koeldrank en kanne kry? (Wenk: Maak 'n skets!)

TYD VIR SELFASSESSERING

Dit is belangrik dat ons sal weet hoe jy voel oor die gedeelte van die werk wat ons so pas afgehandel het. Evalueer jouself deur 'n regmerk in die toepaslike blokkie te maak:

Ek kan die kwosiënt skat deur die deler en die deeltal af te rond. (LU 1.10)		-----	-----	-----	-----
Ek kan die kwosiënt skat deur van verdubbeling gebruik te maak. (LU 1.10)		-----	-----	-----	-----
continued on next page					

Ek kan vermenigvuldiging gebruik en so die kwosiënt skat. (LU 1.10)		-----	-----	-----	-----
Ek kan die kwosiënt voor spel deur na sekere patrone op my sakrekenaar te kyk. (LU 2.1)		-----	-----	-----	-----
Ek kan korrek deel en 'n res bepaal sonder om my sakrekenaar te gebruik. (LU 1.11)		-----	-----	-----	-----

Table 2.35

** Vra jou opvoeder se hulp!

2.22.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.2: langdeling.

2.23 Om hoofrekene te doen²³

2.23.1 WISKUNDE

2.23.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.23.3 Deling

2.23.4 OPVOEDERS AFDELING

2.23.5 Memorandum

1.1 7

1.2 9

1.3 12

1.4 5

²³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21432/1.1/>>.

- 1.5 64
- 1.6 17
- 1.7 23
- 1.8 43
- 1.9 26
- 1.10 1 555
- 1.11 10
- 1.12 72
- 1.13 54
- 1.14 11
- 1.15 2 709

2.23.6 LEERDERS AFDELING

2.23.7 Inhoud

2.23.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te doen [LU 1.9.3]

1. Jy het nou baie met groot getalle gedeel. Kan jy dit nog net so goed met klein getalle doen? Voltooi die volgende hoofrekentoets so netjies en akkuraat moontlik. Verbind die korrekte antwoorde met mekaar en kyk wie of wat hier wegkruip!

- 1.1 $35 \div 5 =$ _____
  - 1.2 $36 \div 4 =$ _____
  - 1.3 $96 \div 8 =$ _____
  - 1.4 $125 \div 25 =$ _____
  - 1.5 $6\ 400 \div 10 =$ _____
  - 1.6 $85 \div 5 =$ _____
  - 1.7 $92 \div 4 =$ _____
  - 1.8 $258 \div 6 =$ _____
  - 1.9 $182 \div 7 =$ _____
  - 1.10 Halveer 3 110: _____
  - 1.11 $10 \div 10 =$ _____
  - 1.12 _____ $\div 9 = 8$
  - 1.13 _____ $\div 6 = 9$
  - 1.14 $132 \div$ _____ $= 12$
  - 1.15 Halveer 5 418: _____
- 15

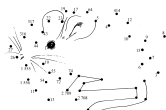

Figure 2.23

Voltooi: 'n _____ is hier weggesteek

2.23.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.3: (addisioneel) deling met klein getalle.

2.24 Om probleme in konteks op te los²⁴

2.24.1 WISKUNDE

2.24.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.24.3 Deling

2.24.4 OPVOEDERS AFDELING

2.24.5 Memorandum

2.24.6 LEERDERS AFDELING

2.24.7 Inhoud

2.24.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1]

** Die taak op hierdie bladsy is bedoel vir jou portefeulje en jy het 'n koerant daarvoor nodig. Kyk goed na die opdragte en beantwoord die vrae wat volg. Werk so netjies as jy kan. Kyk eers goed na wat jou opvoeder gaan assesser voordat jy wegspring!

1. Gebruik jou plaaslike koerant en soek en plak voorbeelde met pryse van die volgende hieronder:

1.1 Kleur-TV

1.2 Rekenaar

1.3 Yskas

1.4 Selfoon

2. Gestel nou jy het R40 000 om te spandeer. Hoeveel van hierdie items sou jy kon koop? (Jy mag jou sakrekenaar gebruik:)

Kleur TV: _____

Rekenaar: _____

Yskas: _____

Selfoon: _____

3. Soek in dieselfde koerant advertensies van jou plaaslike supermark en plak voorbeelde van die volgende items met hul pryse hieronder:

3.1 een liter melk

3.2 'n bruin brood

3.3 'n kilogram kaas

3.4 'n pak suiker

4. Gestel jy het R250,00 tot jou beskikking. Hoeveel van die bogenoemde items sou jy kon koop? (Jy mag jou sakrekenaar gebruik)

4.1 Melk: _____

4.2 Brood: _____

4.3 Kaas: _____

²⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21433/1.1/>>.

- 4.4 Suiker: _____
5. Kleur die korrekte antwoorde in: _____

Die koerant-aktiwiteite was	MAKLIK	MOEILIK
Ek kon die antwoorde bereken.	JA	NEE
Ek het geweet hoe om die sente korrek af te rond.	JA	NEE

Table 2.36

2.24.8 ASSESSERING: KOERANT-AKTIWITEIT

KRITERIA	1	2	3	4
Netheid	Dit is slordig uitgeknip. Dit is nie goed vasgeplak nie.	Dit is slordig uitgeknip. Vasgeplak	Dit is redelik netjies uitgeknip. Dit is redelik goed vasgeplak.	Dit is baie netjies uitgeknip. Dit is deeglik vasgeplak.
Volledigheid	Advertensies nie uitgeknip nie. Nie alle vrae is beantwoord nie.	Baie van die inligting ontbreek.	Slegs enkele vrae is nie beantwoord nie.	Die opdrag is volledig uitgevoer.
Wiskundige foute	0 – 19% foutloos	30 – 49% foutloos	50 – 79% foutloos	80 – 100% foutloos

Table 2.37

2.24.8.1 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies;

1.6.1: finansiële kontekste (insluitend koop en verkoop, wins en verlies, eenvoudige begrotings, lees en vertolking van rekeninge, en afslag).

2.25 Om hoofrekenen te doen²⁵

2.25.1 WISKUNDE

2.25.2 Vermenigvuldiging en Deling

2.25.3 Deling

2.25.4 OPVOEDERS AFDELING

2.25.5 Memorandum

TOETS

1. a) die getal self

a) halveer

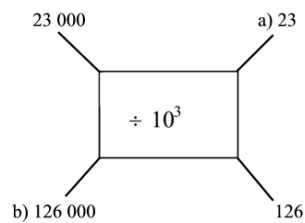

Figure 2.24

2.

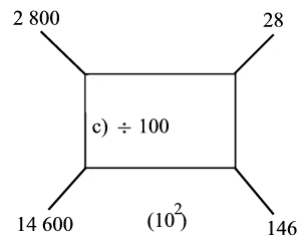

Figure 2.25

3. a) = 2 500 50

= 50

b) = 3 600 30

= 120

²⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21434/1.1/>>.

1264

$$26 \overline{) 32876} \quad (2.1)$$

-2668 -52167 -156116 -104 121 264 res 12

4.

5.

- 242
- 36

(een rol ekstra is nodig)

2.25.6 LEERDERS AFDELING

2.25.7 Inhoud

2.25.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te doen [LU 1.9.3]

- Kom ons speel 'n speletjie!

Speel saam met 'n maat. Julle het 'n dobbelsteen en 16 merkers vir elkeen nodig. Maak ook vir julle twee borde van stywe karton wat so lyk:

- Elke speler skryf nou die volgende getalle in op sy/haar bord. Jy mag hulle plaas net waar jy wil.

20 ; 24 ; 32 ; 39 ; 40 ; 41 ; 48 ; 57 ; 59 ; 61 ; 66 ; 68 ; 69 ; 79 ; 86 ; 90

- Wanneer julle gereed is, gooi nr. 1 die dobbelsteen.
- Die getal wat op die dobbelsteen verskyn, is die **RES** wat jy kry as jy 'n getal op die bord deel deur 7. Maak daardie getal toe met een van jou merkers. Maak beurte om te speel. Die een wie se bord eerste vol merkers is, is die wenner.

2.25.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.3: (addisioneel) deling met klein getalle.

2.25.8.1 TOETS 20

1. Vul die ontbrekende antwoorde in:

1.1 Enige getal gedeel deur 1 is _____

1.2 As ons 'n getal deur 2 deel, sê ons ons _____
die getal. (2)

2. Voltooi die volgende vloeiagramme:

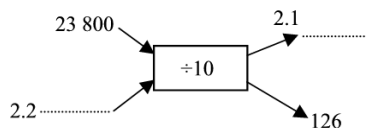

Figure 2.26

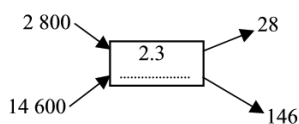

Figure 2.27

(3)

3. Skat die kwosiënt deur eers die deeltal af te rond tot die naaste 100 en dan die deler tot die naaste 10:

3.1 $2\,468 \div 47 =$ _____
 = _____ (2)

3.2 $3\,639 \div 33 =$ _____
 = _____ (2)

4. Valerie moes die volgende bereken: $32\,876 \div 26$. Sy het begin, maar kon toe nie verder nie. Voltooi die som vir haar.

				1			
2	6		3	2	8	7	6
		-	2	6			

Table 2.38

 ----- (3)

5. Bereken die volgende sonder 'n sakrekenaar:

5.1 'n Vrugesmous koop 8 498 appels en pak dit in bokse van 35 elk. Hoeveel bokse het hy nodig?

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

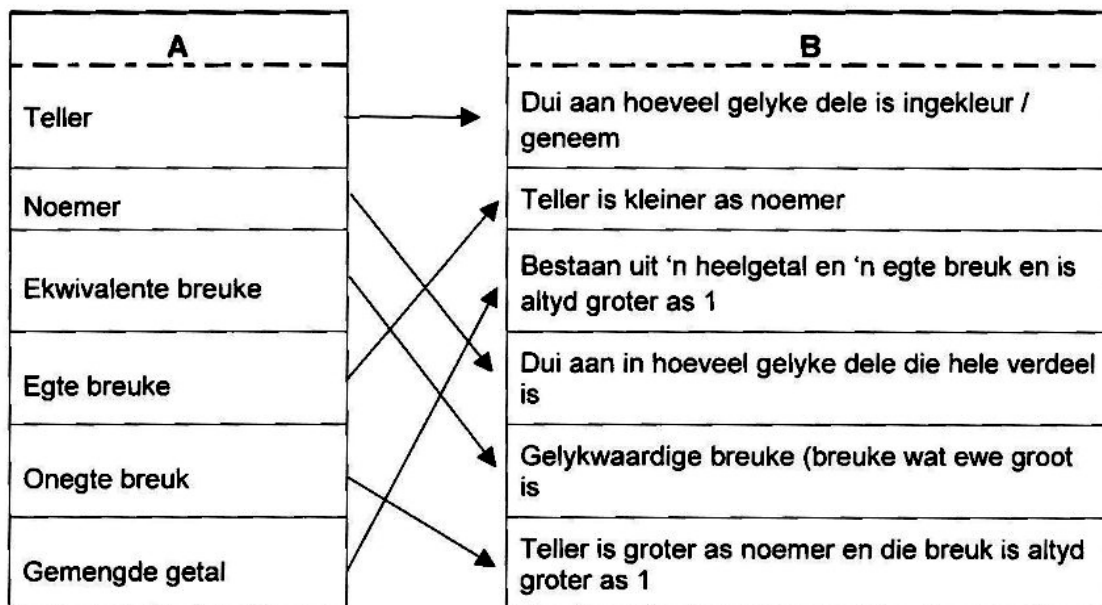

Figure 2.28

2.26.6 LEERDERS AFDELING

2.26.7 Inhoud

2.26.7.1 Gewone Breuke

In graad 5 het ons baie met breuke gewerk. Voordat ons egter by hierdie jaar se werk kan uitkom, wil ons eers weet hoe goed jy nog onthou! Kyk of jy die woorde in kolom A met die korrekte verduideliking in kolom B kan verbind:

In graad 5 het ons baie met breuke gewerk. Voordat ons egter by hierdie jaar se werk kan uitkom, wil ons eers weet hoe goed jy nog onthou! Kyk of jy die woorde in kolom A met die korrekte verduideliking in kolom B kan verbind:

A	B
Teller	Dui aan hoeveel gelyke dele is ingekleur / geneem
Noemer	Teller is kleiner as noemer
Ekwivalente breuk	Bestaan uit 'n heelgetal en 'n egte breuk en is altyd groter as 1
Egte breuk	Dui aan in hoeveel gelyke dele die hele verdeel is
Onegte breuk	Gelykwaardige breuke (breuke wat ewe groot is)
Gemengde getal	Teller is groter as noemer en die breuk is altyd groter as 1

Table 2.40

2.26.7.2 AKTIWITEIT: Om die getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.3]

1. Kom ons hersien nog! Werk saam met 'n maat en sê watter breukdeel van die vierkant word voorgestel deur:

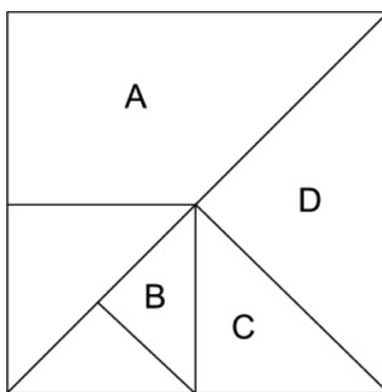

Figure 2.30

A : .....

- B : .....
C : .....
A + C : .....
B + C : .....
C + D : .....
A + D : .....
A + B : .....
B + D : .....
2. Al jul antwoorde is ..... breuke.
3. Kyk na die bak appels. Kleur die egte breuke appels geel in; die onegtes groen en die gemengde getalle rooi:
-

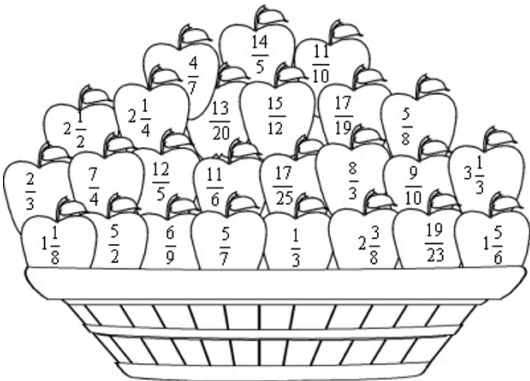

Figure 2.31

		Onegte breuk	Gemengde getal	
Bv.	dertien vyfdes	$\frac{13}{5}$	$\frac{13}{5}$	
4.1	veertien kwarte			
4.2	negentien sesdes			
4.3	vyftien sewendes			
4.4	elf agstes			
4.5	nege halwes			

Figure 2.32

4. Voltooi die tabel:

2.26.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende getalle voorstel en herken sodat dit beskryf en vergelyk kan word:

1.3.3 gewone breuke, insluitend spesifiek tiendes, honderdstes en persentasies.

2.27 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los²⁷

2.27.1 WISKUNDE

2.27.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.27.3 Gewone Breuke

2.27.4 OPVOEDERS AFDELING

2.27.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.

²⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30818/1.1/>>.

- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

$$\begin{aligned}
 1.1 \quad & \frac{3}{6} = \frac{5}{10} = \frac{1}{2} \\
 1.2 \quad & \frac{10}{15} = \frac{8}{12} = \frac{2}{3} \\
 1.3 \quad & \frac{6}{10} = \frac{3}{5} \\
 1.4 \quad & \frac{10}{12} = \frac{5}{6}
 \end{aligned}$$

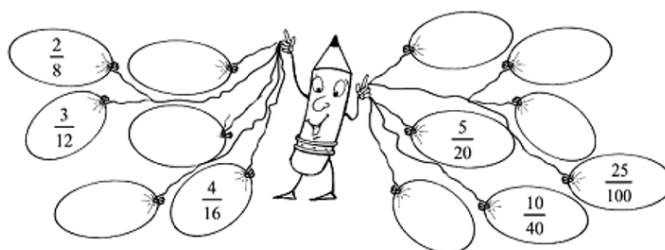

Figure 2.33

2.27.6 LEERDERS AFDELING

2.27.7 Inhoud

2.27.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [1.8.7]

Dit is belangrik dat jy sal verstaan wat 'n ekwivalente breuk is en hoe om een te kry, want dit sal jou help om korrekte verwantskapstekens tussen twee breuke in te voeg.

2.27.7.1.1 ONTHOU JY NOG?

Breuke wat ewe groot is, word gelykwaardige of ekwivalente breuke genoem.

1. Kyk goed na die sketse en skryf dan die ekwivalente breuke neer, bv.

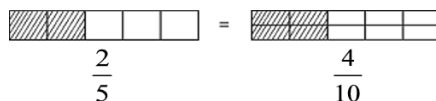

Figure 2.34

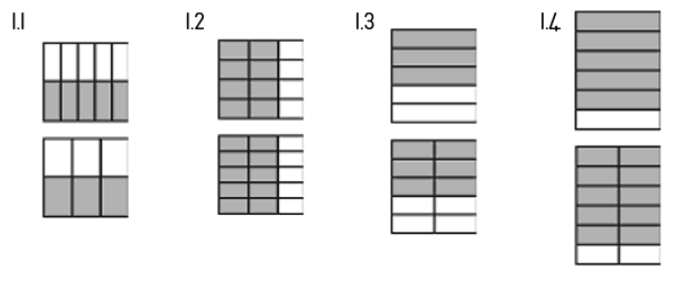

Figure 2.35

2. Kleur net dié ballonne in wat ekwivalent is aan een kwart:

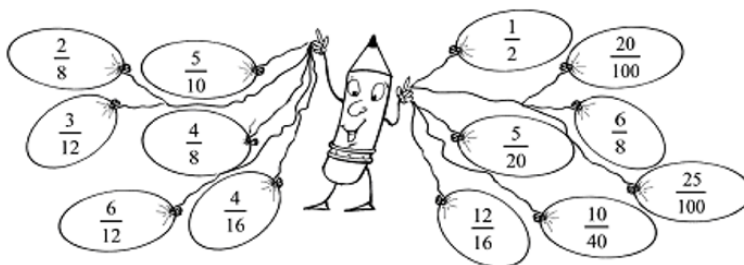

Figure 2.36

2.27.7.1.2 HET JY GEWEET?

Ekwivalente breuke stel ons in staat om breuke met mekaar te vergelyk. As ek verwantskapstekens moet invul, moet ek eers die noemers van die breuke dieselfde maak.

$$\text{Bv. } \frac{3}{4} \square \frac{9}{12}$$

$$\frac{3}{4} \begin{matrix} \times 3 \\ \times 3 \end{matrix} = \frac{9}{12}$$

Figure 2.37

2.27.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.7 ekwivalente breuke.

2.28 Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk²⁸

2.28.1 WISKUNDE

2.28.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.28.3 Gewone Breuke

2.28.4 OPVOEDERS AFDELING

2.28.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.

²⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30823/1.1/>>.

- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1

- a) $\frac{11}{8} 1$
 b) $\frac{11}{8}$
 c) $\frac{11}{6}$
 d) $\frac{6}{8}$
 e) $\frac{6}{4}$
 f) $\frac{6}{8}$

1.2

- a) $\frac{1}{4}$
 b) $\frac{6}{8}$
 c) $\frac{2}{4}$
 d) $\frac{3}{4}$
 e) $\frac{3}{4}$
 f) $\frac{2}{4}$
 g) $\frac{8}{4}$
 h) $\frac{16}{8}$

2. KOPKRAPPERS2.1 $\frac{6}{12}$ 2.2 $\frac{12}{5}$ 2.3 $\frac{6}{7}$ 2.4 $\frac{9}{5}$ 2.5 $\frac{3}{10}$

3.

- $>$

3.2 $<$

- $=$

3.4 $<$

3.5 Maak eers noemers dieselfde

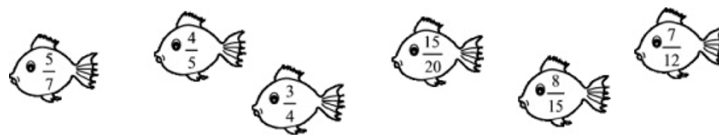

Figure 2.38

4.

5.

- $<$

5.2 $>$

5.3 Soek eers gemene noemer

6.

- 63

6.2 20

- 18

6.4 40

6.5 10

7.

7.1 $\frac{2}{5}$ 7.2 $\frac{4}{9}$ 7.3 $\frac{4}{7}$

2.28.6 LEERDERS AFDELING

2.28.7 Inhoud

2.28.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.3]

Ons het reeds in vorige grade gekyk na hoe breuke op 'n getallelyn lyk. Wanneer hulle so mooi duidelik geplaas is soos op die getallelyn hieronder, is dit sommer kinderspeletjies om die breuke met mekaar te vergelyk en te bepaal watter is ekwivalent aan, groter of kleiner as 'n gegewe breuk. Hieronder volg 'n paar oefeninge om te kyk of jy jou kennis van ekwivalent breuke korrek kan toepas.

1. Kyk goed na die volgende diagram.

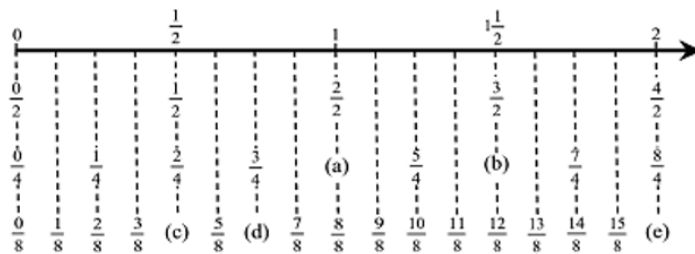

Figure 2.39

1.1 Skryf die ontbrekende breuke neer:

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....

1.2 Skryf ekwivalente breuke neer vir:

- a) $\frac{2}{8}$ .....
- b) $\frac{3}{4}$ .....
- c) $\frac{1}{2}$ .....
- d) $\frac{10}{8}$ .....
- e) $\frac{12}{8}$ .....

- f) $\frac{7}{4}$ .....
- g) $\frac{4}{2}$ .....

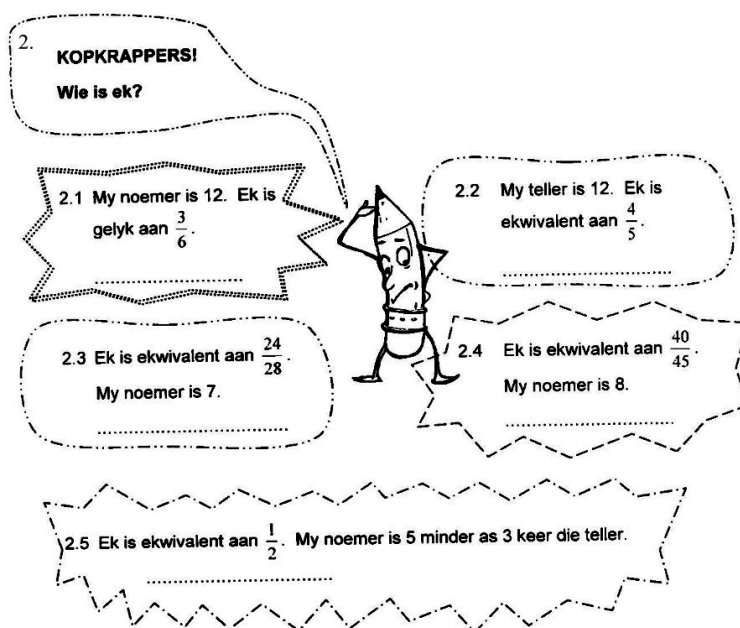

Figure 2.40

3. Vul in: $<$; $>$ of $=$:

- 3.1 $\frac{5}{6}$ ..... $\frac{2}{3}$
- 3.2 $\frac{4}{5}$ ..... $\frac{9}{10}$
- 3.3 $\frac{7}{9}$ ..... $\frac{21}{27}$
- 3.4 $\frac{9}{8}$ ..... $\frac{21}{32}$

3.5 Kan jy verduidelik hoe jy jou antwoorde gekry het?

4. Help “vang” die visse met ‘n waarde groter as $\frac{1}{2}$ deur hul netjies in te kleur.

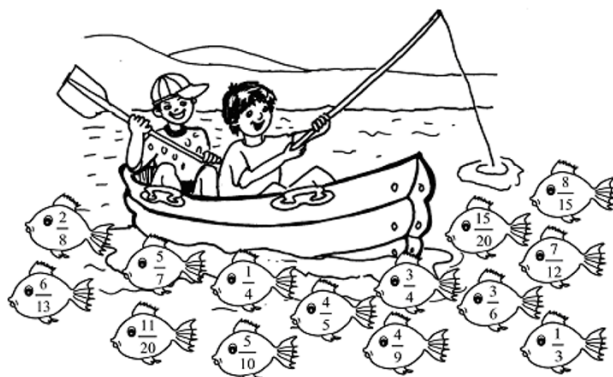

Figure 2.41

5. Werk saam met 'n maat en vul in: $<$; $>$ of $=$:

5.1 $\frac{3}{4}$ ..... $\frac{5}{6}$

5.2 $\frac{2}{3}$ ..... $\frac{3}{5}$

5.3 Verduidelik aan die res van die klas hoe julle die antwoord gekry het.

6. Voltooi die volgende tabel:

	BREUKE	GEMENE NOEMER
Bv.	$\frac{1}{2}, \frac{1}{3}$	6
6.1	$\frac{1}{9}, \frac{1}{7}$	
6.2	$\frac{1}{4}, \frac{1}{5}$	
6.3	$\frac{1}{6}, \frac{1}{9}$	
6.4	$\frac{1}{5}, \frac{1}{8}$	
6.5	$\frac{1}{2}, \frac{1}{5}$	

Table 2.41

7. Omkring die kleinste breuk:

7.1 $\frac{2}{5}, \frac{3}{6}$

7.2 $\frac{3}{5}, \frac{4}{6}$

7.3 $\frac{4}{7}, \frac{3}{4}$

2.28.7.1.1 TYD VIR SELFASSESSERING

Hoe het jy tot dusver gevaar? Is jy gereed vir die volgende afdeling van die werk? Wys vir ons deur jouself te assesser op 'n skaal van 1 – 4.

1. = benodig aandag

2. = redelik goed

3 = baie goed

4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
Ek kon die woorde by die korrekte verduideliking pas op bl. 3.	1	2	3	4
Ek kon no. 1 van Aktiwiteit 1.1 korrek beantwoord.	1	2	3	4
Ek kon die egte breuke vind by no. 3. (LU 1.3)				
Ek kon die onegte breuke vind by no. 3. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kon die gemengde getalle vind by no. 3. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kon die tabel by no. 4 korrek voltooi. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kon verduidelik wat ekwivalente breuke is. (LU 1.8)	1	2	3	4
Ek kon eie ekwivalente breuke vir $\frac{1}{4}$ korrek aandui by no. 2 van Aktiwiteit 1.2. (LU 1.8)	1	2	3	4
Ek kon ekwivalente breuke vir ander breuke ook neerskryf (bl. 6).	1	2	3	4
<i>continued on next page</i>				

Ek kon ver- wantskapstekens korrek invul.	1	2	3	4
---	---	---	---	---

Table 2.42

2.28.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.3: Dit is duidelik wanneer die leerder die volgende getalle voorstel en herken sodat dit beskryf en vergelyk kan word:

1.3.3 gewone breuke, insluitend spesifiek tiendes, honderdstes en persentasies.

2.29 Om hoofreken te doen²⁹

2.29.1 WISKUNDE

2.29.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.29.3 Gewone Breuke

2.29.4 OPVOEDERS AFDELING

2.29.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

²⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30824/1.1/>>.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

- 1.1 48
 1.2 5
 1.3 6
 1.4 6
 1.5 $\frac{6}{9}$
 1.6 $\frac{20}{28}$
 1.7 $\frac{24}{36}$
 1.8 $\frac{16}{20}$
 1.9 33
 1.10 951
 1.11 9995
 1.12 49
 1.13 33
 1.14 108
 1.15 12

2.29.6 LEERDERS AFDELING

2.29.7 Inhoud

2.29.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te doen [LU 1.9.1, LU 1.9.2]

Kom ons kyk hoe vaar jy in die eerste hoofrekentoets!

1.1 $8 \times 6 = \dots\dots\dots$	1.9. $37 + \dots\dots\dots = 70$
1.2. $7 \times \dots\dots\dots = 35$	1.10. $1\ 000 - 49 = \dots\dots\dots$
1.3. $42 \div 7 = \dots\dots\dots$	1.11. $10\ 003 - 8 = \dots\dots\dots$
1.4. $54 \div \dots\dots\dots = 9$	1.12. $16 + 18 + 15 = \dots\dots\dots$
1.5. $\frac{2}{3} = \frac{\quad}{9}$	1.13. $27 + \dots\dots\dots = 60$
1.6. $\frac{5}{7} = \frac{20}{\quad}$	1.14. $12 \times 9 = \dots\dots\dots$
1.7. $\frac{\quad}{6} = \frac{24}{36}$	1.15. $96 \div \dots\dots\dots = 8$
1.8. $\frac{4}{\quad} = \frac{16}{20}$	

Table 2.43

Kleur in: Ek het	GOED	GEMIDDELD	SLEG	gevaar.
------------------	------	-----------	------	---------

Table 2.44

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is ‘n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van ‘n breuk van ‘n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is ‘n taak vir die portefeulje. Hoewel dit ‘n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is ‘n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is ‘n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

- 1.1 $\frac{2}{3}$
- 1.2 $\frac{13}{20}$
- 1.3 $\frac{5}{8}$
- 1.4 $\frac{2}{3}$

2.30.6 LEERDERS AFDELING

2.30.7 Inhoud

2.30.7.1 AKTIWITEIT: Om ekwivalente vorms van getalle te herken [LU 1.5.1]

As jy weet hoe om te vereenvoudig en dit korrek kan toepas, sal jy gou besef wat ‘n handige “hulpmiddel” dit is om bewerkings met breuke te doen. Dit kan jou help om makliker (en vinniger) op te tel, af te trek, te vermenigvuldig en te deel. Jy sal ook verwantskapstekens makliker kan invul. Kom ons kyk hoe vaar jy!

1. Vereenvoudig die volgende:

- 1.1 $\frac{10}{15}$
- 1.2 $\frac{26}{40}$
- 1.3 $\frac{45}{72}$
- 1.4 $\frac{42}{63}$

2. KOM ONS SPEEL ‘N SPELETJIE!

Jy benodig ‘n maat en twee dobbelstene.

- Gooi die twee dobbelstene en skryf die getalle wat bo lê as ‘n egte breuk neer.
- Vereenvoudig die breuk as jy kan.
- Jou maat moet nou dieselfde doen.
- Besluit wie se breuk is die grootste.
- Die een wat die grootste breuk het, kry 2 punte.
- Die een wat die meeste punte kan aanteken, wen!

2.30.7.1.1 ONTHOU JY NOG?

As ons breuke wil optel, moet ons eers die noemers dieselfde maak.

$$\text{Bv. } \frac{1}{3} + \frac{3}{6}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{2}{6}$$

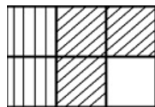

Figure 2.43

$$\left(\frac{2}{6}\right)\frac{1}{3} + \frac{3}{6} = \frac{5}{6}$$

Jou kennis van hoe om ekwivalente breuke te bepaal, kom hier handig te pas.

2.30.7.1.2 LET WEL!

As ons die som van twee ekwivalente breuke bereken, tel ons net die tellers bymekaar. Die noemer word net so behou.

2.30.7.1.3 ONTHOU OOK!

Indien die antwoorde 'n onegte breuk is, moet jy dit herlei na 'n gemengde getal.

2.30.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.5: ekwivalente vorms van die bogenoemde getalle herken en gebruik, insluitend:

1.5.1 gewone breuke met 1- of 2-syfernoemers.

2.31 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om 'n probleem op te los³¹

2.31.1 WISKUNDE**2.31.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke****2.31.3 Gewone Breuke****2.31.4 OPVOEDERS AFDELING****2.31.5 Memorandum****INLEIDING**

Daar is 5 modules:

---

³¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30827/1.1/>>.

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

2.31.6 LEERDERS AFDELING

2.31.7 Inhoud

2.31.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om 'n probleem op te los [LU 1.8.3]

Vir hierdie aktiwiteit moet julle in groepe van 3 werk. Vra jul opvoeder vir die nodige papier. Lees die vrae goed deur en wys jul bewerkings wanneer jul die antwoorde bereken:

1. Mev. Samuels koop een derde meter pienk materiaal en vyf sesdes meter pers materiaal. Hoeveel meter materiaal het sy toe gehad om kussings vir haar klas mee te maak?

2. Die Jantjies-gesin hou piekniek. As Pa 'n kwart van die kos opeet, Ma drie agstes daarvan en Sara twee agstes, sal daar iets vir jou oor wees om te eet?

3. Die graad 6-leerders is gevra om 'n groentetuin by die skool te vestig. As hulle die helfte met geelwortels beplant, twee sesdes met aartappels en een twaalfde met geelwortels, watter breuk van die hele tuin is beplant?

4. Omdat hulle so hard in die tuin gewerk het, word die klasse beloon. Die 6A-klas drink vier en 'n vyfde liter koeldrank; die 6B-klas drink vyf en vier vyftiendes liter koeldrank en die 6B-klas drink drie en twee derdes liter. Hoeveel liter koeldrank is altesaam deur die skool vir die leerders gegee?

5. Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het.

6. Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?

TYD VIR SELFASSESSERING!

Beoordeel jul werk op 'n skaal van 1 – 4 deur die toepaslike syfer te omring:

1 = benodig aandag 2 = redelik goed 3 = baie goed 4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
Alle groeplede het aan die aktiwiteite deelgeneem.	1	2	3	4
Lede van die groep het na mekaar geluister.	1	2	3	4
Groeplede het mekaar in die groep gehelp en aangemoedig.	1	2	3	4
Groeplede het by die opdrag gebly.	1	2	3	4
Elkeen het 'n kans gekry om te praat.	1	2	3	4
Die groep se werk is netjies gedoen.	1	2	3	4
Die antwoorde is korrek bereken.	1	2	3	4

Table 2.45

2.31.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.3 optel en aftrek van gewone breuke met noemers wat veelvoude van mekaar is en heelgetalle met gewone breuke (gemengde breuke);

2.32 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los³²

2.32.1 WISKUNDE

2.32.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.32.3 Gewone Breuke

2.32.4 OPVOEDERS AFDELING

2.32.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd

³²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30828/1.1/>>.

5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

1.1 $\frac{7}{8}$

1.2 $\frac{14}{9} = 1 \frac{5}{9}$

1.3 $\frac{18}{7} = 2 \frac{4}{7}$

1.4 $\frac{14}{10} = \frac{7}{5}$

2.32.6 LEERDERS AFDELING

2.32.7 Inhoud

2.32.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.3]

Noudat ons vinnig weer optelling van breuke hersien het, behoort jy nie met die volgende te sukkel nie! Werk op jou eie en bereken:

1.1 $\frac{1}{8} + \frac{3}{4}$ 1.2 $\frac{2}{3} + \frac{8}{9}$
 1.3 $\frac{4}{7} + \frac{10}{14}$ 1.4 $\frac{9}{10} + \frac{1}{2}$

2.32.7.1.1 HET JY GEWEET?

X 4X 4Soms moet ons 'n gemene noemer soek. In bv. $\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ is dit moeilik om derdes na kwarte of kwarte na derdes te verander. Jy kry die gemene noemer deur die twee noemers met mekaar te vermenigvuldig. In ons voorbeeld is die gemene noemer $3 \times 4 = 12$. Ons noem 12 die kleinste gemene veelvoud van 3 en 4.

X 3X 3 Dus: $\frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{4}{12} + \frac{3}{12} = \frac{7}{12}$
 $\left(\frac{1}{3} = \frac{4}{12} \right)$
 $\left(\frac{1}{4} = \frac{3}{12} \right)$

As ons dit teken, lyk dit so:

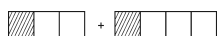

Figure 2.44

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$$

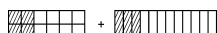

Figure 2.45

$$\frac{4}{12} + \frac{3}{12}$$

2.32.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.3 optel en aftrek van gewone breuke met noemers wat veelvoude van mekaar is en heelgetalle met gewone breuke (gemengde breuke);

2.33 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los³³

2.33.1 WISKUNDE

2.33.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.33.3 Gewone Breuke

2.33.4 OPVOEDERS AFDELING

2.33.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

³³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30876/1.1/>>.

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

$$1.1 \frac{8+15}{20} = \frac{23}{20}$$

$$1.2 \frac{3+4}{6} = \frac{7}{6} = 1 \frac{1}{6}$$

$$= 1$$

$$1.3 \frac{6+20}{24} = \frac{26}{24}$$

$$1.4 \frac{5+12}{15} = \frac{17}{15} = 1 \frac{2}{15}$$

2.33.5.1 KLASBESPREKING

- Heelgetal + breuk
- Tel eers heelgetalle by mekaar

Maak alles eers onegte breuke

2.33.6 LEERDERS AFDELING

2.33.7 Inhoud

2.33.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.3]

1. Maak seker dat jy bogenoemde voorbeeld goed verstaan. Bereken dan die volgende deur eers 'n **gemene noemer (kleinste gemene veelvoud)** te vind:

$$1.1 \frac{2}{5} + \frac{3}{4}$$

.....
 .....
 .....

.....

1.2 $\frac{1}{2} + \frac{2}{3}$

.....

.....

.....

.....

1.3 $\frac{1}{4} + \frac{5}{6}$

.....

.....

.....

.....

1.4 $\frac{1}{3} + \frac{4}{5}$

.....

.....

.....

KLASBESPREKING:

- Verduidelik eers gou weer wat ‘n **gemengde getal** is.
- .....

- Op watter verskillende maniere kan ons die som van twee gemengde getalle bereken?
- .....
- .....

2.33.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.3 optel en aftrek van gewone breuke met noemers wat veelvoude van mekaar is en heelgetalle met gewone breuke (gemengde breuke);

2.34 Om probleme in konteks op te los³⁴

2.34.1 WISKUNDE

2.34.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.34.3 Gewone Breuke

2.34.4 OPVOEDERS AFDELING

2.34.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking

---

³⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30879/1.1/>>.

2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

- $5 \frac{2+3}{4} = 5 \frac{5}{4} = 1 \frac{1}{4}$

1.2 $1 \frac{5}{8} + 2 \frac{2}{3} = 3 \frac{15+16}{24} = 3 \frac{31}{24} = 4 \frac{7}{8}$

1.3 $3 \frac{1}{4} + 2 \frac{1}{5} = 5 \frac{5+4}{20} = 5 \frac{9}{20}$

2.

- $4 \frac{1}{2}$
- $5 \frac{19}{20}$

2.3 $5 \frac{10}{21}$

KOPKRAPPERS

$$1 + \frac{1}{2} = 1 \frac{1}{2}$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} = 1 \frac{3}{4}$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} = 1 \frac{7}{8}$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} = 1 \frac{15}{16}$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32} = 1 \frac{31}{32}$$

$\frac{5}{2}$	3	$\frac{1}{2}$
0	2	4
$3\frac{1}{2}$	1	$1\frac{1}{2}$

Table 2.46

KLASBESPREKING

- Noemers dieselfde maak
- Kry kleinste gemene veelvoud
- Maak alles eers onegte breuke
- Trek eers heelgetalle van mekaar

2.34.6 LEERDERS AFDELING

2.34.7 Inhoud

2.34.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.2]

Werk saam met 'n maat en los die volgende probleem op:

1.1 Ma gebruik $2\frac{1}{2}$ koppie suiker vir een resep en $3\frac{3}{4}$ koppies vir 'n ander. Hoeveel koppies suiker is altesaam gebruik?

.....
 .....
 .....

1.2 By 'n verjaarsdagpartyjie eet Rafiek en sy maats een en vyf agstes van die ham-en-salami-pizzas op. Hulle eet ook twee en twee derdes van die ham-en-pynappel-pizzas op. Watter breuk pizza het hul altesaam opgeëet?

.....
 .....
 .....

1.3 Rafiek en sy maats drink ook drie en 'n kwart liter Coke en twee en 'n vyfde liter Creamsoda op. Watter breuk koeldrank het hul altesaam opgedrink?

.....
 .....
 .....

2. Bereken die volgende op jou eie:

2.1 $2\frac{5}{8} + 1\frac{2}{3}$

2.2 $3\frac{3}{4} + 2\frac{1}{5}$

2.3 $4\frac{1}{7} + 1\frac{1}{3}$

2.34.7.1.1 KOPKRAPPERS!

- Kan jy die breuke-patroon voltooi?

$$1 + \quad = 1\frac{1}{2}$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} = 1\frac{3}{4}$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \quad = 1$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots = 1$$

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots = 1$$

- Kan jy hierdie towervierkant voltooi?

$\frac{5}{2}$	3	
	2	4
	1	

Table 2.47

2.34.7.1.2 KLASBESPREKING:

- Wat moet ek eers doen voordat ek breuke van mekaar kan aftrek?
- Wat doen ek as ek twee breuke waarvan die noemers nie veelvoude van mekaar is nie, bv. $\frac{9}{10} - \frac{1}{3}$, van mekaar wil aftrek?
- Wat is die maklikste manier om die verskil tussen twee gemengde getalle te bereken?
- Watter ander manier(e) is daar nog?

2.34.7.1.3 ONTHOU!

Wanneer ons ekwivalente breuke aftrek, trek ons net die tellers af.
Die noemer word net so behou.

2.34.7.1.4 ONTHOU OOK!

Indien die antwoord 'n onegte breuk is, moet jy
dit na 'n gemengde getal herlei.

2.34.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringsstandaard 1.6: probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder, soos:

1.6.2 meting in konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie;

2.35 Om hoofreken te kan doen³⁵

2.35.1 WISKUNDE

2.35.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.35.3 Gewone Breuke

2.35.4 OPVOEDERS AFDELING

2.35.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

- 1.1 $\frac{9}{5} - \frac{7}{5}$ of $1\frac{4}{5} - 1\frac{2}{5}$
- 1.2 $\frac{13}{6} - \frac{9}{6}$ of $2\frac{1}{6} - 1\frac{3}{6}$
- 1.3 $\frac{11}{7} - \frac{4}{7}$ of $1\frac{7}{7} - 1$

---

³⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30880/1.1/>>.

2.35.6 LEERDERS AFDELING

2.35.7 Inhoud

2.35.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9.1]

1. Werk saam met 'n maat. Watter aftreksomme word op die getallelyne voorgestel?

1.1

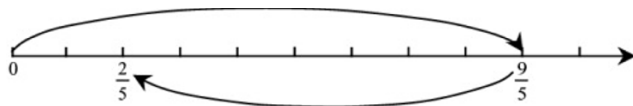

Figure 2.46

1.2

Figure 2.47

1.3

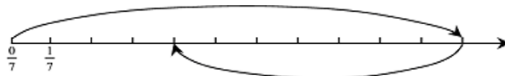

Figure 2.48

2.35.8 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1 optelling en aftrekking;

2.36 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los³⁶

2.36.1 WISKUNDE

2.36.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.36.3 Gewone Breuke

2.36.4 OPVOEDERS AFDELING

2.36.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

Ø Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.

Ø Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.

Ø Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.

Ø 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.

Ø ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

Ø Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.

Ø Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.

Ø ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

EIE METODE

- $1 \frac{3}{8}$

1.2 $3 \frac{1}{2}$

1.3 $1 \frac{7}{10}$

1.4 $2 \frac{7}{12}$

³⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30881/1.1/>>.

2.36.6 LEERDERS AFDELING

2.36.7 Inhoud

2.36.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.3]

Onthou jy nog wat julle in jul klasbespreking omtrent die aftrek van breuke vir mekaar gesê het? Jy behoort nou al te weet dat daar meer as een manier is om dit te doen. Bereken die volgende op jou eie deur die metode wat vir jou die maklikste is, te gebruik:

1.1 $5\frac{1}{4} - 3\frac{7}{8}$

.....
 .....
 .....

1.2 $6\frac{1}{5} - 2\frac{7}{10}$

.....
 .....
 .....

1.3 $3\frac{1}{2} - 1\frac{4}{5}$

.....
 .....
 .....

1.4 $4\frac{5}{6} - 2\frac{1}{4}$

.....
 .....
 .....

	Heeltemal onseker	Baie onseker	Bietjie onseker	Dood-seker
Ek kan breuke vereenvoudig.	1	2	3	4
Ek kan breuke met noemers wat veelvoude van mekaar is, optel (bv. $\frac{1}{2} + \frac{2}{4}$). (LU 1.8)	1	2	3	4
<i>continued on next page</i>				

Ek kan die kleinste gemene veelvoud (gemene noemer) van 2 breuke bepaal (bv. $\frac{1}{4} + \frac{1}{5}$) en hulle dan bymekaar tel. (LU 1.8)	1	2	3	4
Ek kan die som van 2 gemengde getalle bereken (bv. $3\frac{1}{2} + 2\frac{1}{4}$). (LU 1.8)	1	2	3	4
Ek kan breuke korrek van mekaar aftrek. (LU 1.8)	1	2	3	4

Table 2.48

2.36.8 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur gesikhte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.3 optel en aftrek van gewone breuke met noemers wat veelvoude van mekaar is en heelgetalle met gewone breuke (gemengde breuke).

2.37 Om hoofreken te doen³⁷

2.37.1 WISKUNDE

2.37.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.37.3 Gewone Breuke

2.37.4 OPVOEDERS AFDELING

2.37.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede nodig vir die daaropvolgende module.

³⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30882/1.1/>>.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

1.1 70

1.2 983

1.3 438

1.4 354 $\frac{1}{2}$

1.5 9

1.6 132

1.7 8

1.8 $\frac{5}{6}$

1.9 $\frac{5}{6}$

1.10 27

1.11 29

1.12 $\frac{7}{8}$

1.13 $1\frac{1}{8}$

1.14 $\frac{3}{4}$

1.15 10 000

2.37.6 LEERDERS AFDELING

2.37.7 Inhoud

2.37.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te doen [LU 1.9.1, LU 1.9.2]

Voltooi die volgende hoofrekentoets so vinig en akkuraat moontlik en kyk of jy op die vorige een kan verbeter.

1.1 $26 + 19 + 25 = \dots\dots\dots$	1.6. $12 \times 11 = \dots\dots\dots$
1.2. $1\ 004 - 21 = \dots\dots\dots$	1.7 $56 \div \dots\dots\dots = 7$
1.3. Verdubbel 219: $\dots\dots\dots$	1.8 Vereenvoudig $\frac{15}{21}$:
1.4. Halveer 709: $\dots\dots\dots$	1.9 Vereenvoudig $\frac{25}{30}$:
1.5. $45 \div \dots\dots\dots = 5$	?1.10 $\frac{3}{9} = \frac{9}{}$
?1.11 $3\frac{5}{8} = \frac{}{8}$	1.14 $1\frac{1}{2} - \frac{3}{4} = 2 - \frac{7}{8} =$
1.12 $\frac{1}{2} + \frac{3}{8} =$	1.15 $10^4 =$
1.13 $2 - \frac{7}{8} =$	

Table 2.49

Ek het $\dots\dots\dots$ reg!

2.37.8 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1 optelling en aftrekking;

1.9.2 vermenigvuldiging van heelgetalle tot minstens 12×12 .

2.38 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los³⁸

2.38.1 WISKUNDE

2.38.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.38.3 Gewone Breuke

2.38.4 OPVOEDERS AFDELING

2.38.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

³⁸This content is available online at <http://cnx.org/content/m30884/1.1/>.

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesseer.

2.38.6 LEERDERS AFDELING

2.38.7 Inhoud

2.38.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.6]

1. Vir die volgende aktiwiteit moet julle in groepe van drie verdeel. Jul opvoeder sal aan julle die nodige papier voorsien. Lees die vrae goed deur en kyk of jul die oplossings vir die probleme kan vind. Onthou om jul bewerkings te wys!

- a) 'n Skoolbus kan net een kwart van die 268 atlete op 'n slag vervoer. Vir hoeveel passasiers het die bus plek?
- b) Twee derdes van die 1 944 sokkerondersteuners was manlik. Hoeveel vrouens het die wedstryd bygewoon?
- c) Mnr. Jackson wou drie agstes van sy salaris van R10 856 spaar. Watter bedrag het hy gespaar?
- d) Nino wou 'n nuwe selfoon van R4 739 koop. Hy het egter net twee sewendes daarvan reeds gespaar. Hoeveel geld het Nino nog gekort om die foon te koop?
- e) Verduidelik aan die res van die klas hoe jul die antwoorde bereken het.
- f) Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?

2.38.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

- 1.8.6 bepaling van breuke van heelgetalle.

2.39 Om ‘n reeks strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer³⁹

2.39.1 WISKUNDE

2.39.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.39.3 Gewone Breuke

2.39.4 OPVOEDERS AFDELING

2.39.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is ‘n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van ‘n breuk van ‘n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is ‘n taak vir die portefeulje. Hoewel dit ‘n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is ‘n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is ‘n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1. Om ‘n reeks strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer
2. Eie antwoord
3. 1.1 en 1.3 ; 1.2 en 1.4

---

³⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30886/1.1/>>.

2.39.6 LEERDERS AFDELING

2.39.7 Inhoud

2.39.7.1 AKTIWITEIT: Om 'n reeks strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer [LU 1.11]

2.39.7.2 Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal [LU 2.6.1, LU 2.6.3]

1. In Aktiwiteit 1.13 het julle seker gesien dat daar verskeie maniere is om die antwoord te bereken. Werk nou saam met 'n maat deur die verskillende oplossings vir die volgende probleem:

1.1 Ek moet eers $\frac{1}{5}$ van 200 bepaal. Ek deel dus 200 deur 5:

5 200

Table 2.50

$\frac{1}{5}$ is R40. $\frac{4}{5}$ sal dus R40 x 4 wees.

Hy spaar R160.

1.2 Ek bepaal eers $\frac{1}{5}$ van R200. Dus: $200 \div 5 = 40$

$\frac{4}{5} = 1 - \frac{1}{5}$ Ek trek dus R40 van R200 af, en my antwoord is R160.

1.3 Om te bereken hoeveel hy spaar, moet ek die volgende doen:

$$(1. \div 5) \times 4$$

$$= 40 \times 4$$

$$= \text{R}160$$

1.4 Ek bereken dit so:

$$200 - (200 \div 5)$$

$$= 200 - 40$$

$$= \text{R}160$$

2. Watter van die bogenoemde metodes is vir jou die maklikste?

3. Watter van die metodes is eintlik presies dieselfde?

2.39.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.11: 'n verskeidenheid strategieë gebruik om oplossings te kontroleer en die redelikheid van oplossings te beoordeel.

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.6: deur besprekings en vergelyking die ekwivalensie van verskillende beskrywings van dieselfde verwantskap of reël wat soos volg voorgestel word, bepaal:

2.6.1 woordeliks;

2.6.3 met getalsinne.

2.40 Om breuke van heelgetalle te bepaal⁴⁰

2.40.1 WISKUNDE

2.40.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.40.3 Gewone Breuke

2.40.4 OPVOEDERS AFDELING

2.40.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1 402

1.2 312

1.2 695

1.4 665

1.5 1,236

1.6 1,5

---

⁴⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30887/1.1/>>.

2.40.5.1 KOPKRAPPERS

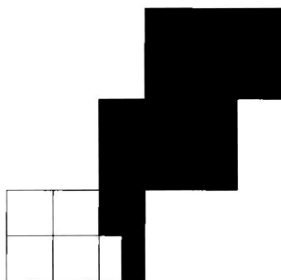

Figure 2.49

1.1

1.2 > 1

2.

2.1 $\frac{1}{4}$

2.2 $\frac{6}{25}$

2.3 $\frac{9}{20}$

2.4 $\frac{7}{18}$

3.

3.1 $\frac{6}{12}$

3.2 $\left(\frac{4}{12}\right)$ 3.4 $\left(\frac{2}{12}\right)$

3.3

2.40.6 LEERDERS AFDELING

2.40.7 Inhoud

2.40.7.1 AKTIWITEIT: Om breuke van heelgetalle te bepaal [LU 1.8.6]

1. Bereken op jou eie

1.1 $\frac{3}{5}$ van 670

.....
 .....
 .....

1.2 $\frac{4}{7}$ van 526

.....
 .....
 .....

1.3 $\frac{5}{6}$ van 834

.....
 .....
 .....

.....
 1.4 $\frac{5}{8}$ van 1 064
 .....

.....
 1.5 $\frac{3}{4}$ van 1,648 m
 .....

.....
 1.6 $\frac{5}{9}$ van 2,7kl
 .....

2.40.8 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.6 bepaling van breuke van heelgetalle.

2.41 Om breuke van heelgetalle te bepaal⁴¹

2.41.1 WISKUNDE

2.41.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.41.3 Gewone Breuke

2.41.4 OPVOEDERS AFDELING

2.41.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

---

⁴¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30888/1.1/>>.

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

2.41.6 LEERDERS AFDELING

2.41.7 Inhoud

2.41.7.1 AKTIWITEIT: Om breuke van heelgetalle te bepaal [LU 1.8.6]

1. KOPKRAPPERS!

1.1 Kleur $\frac{3}{4}$ van die volgende figuur netjies in:

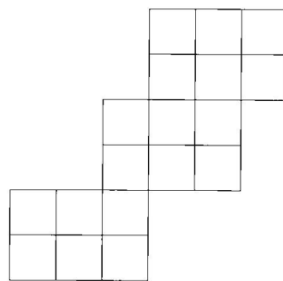

Figure 2.50

1.2 Hoekom kan jy nie $\frac{3}{2}$ van die figuur inkleur nie?

2. Gee die korrekte antwoord:

- Watter breuk van 60c is 15c ?

- Watter breuk is R1,20 van R5,00?
  - Watter breuk van R10 is R4,50?
  - Watter breuk is R17,50 van R45?
3. Verdeel die figuur soos volg met verskillende kleure:
- 3.1 Twee ewe groot dele (blou)
  - 3.2 Drie ewe groot dele (groen)
  - 3.3 Vier ewe groot dele (pers)
  - 3.4 Ses ewe groot dele (oranje)

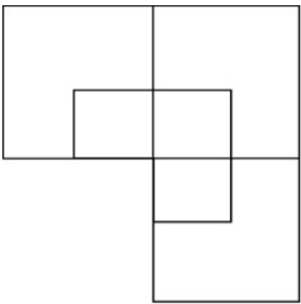

Figure 2.51

2.41.7.1.1 TYD VIR SELFASSESSERING

Kleur die gesiggie in wat waar is van jou:

KRITERIA				
Ek het verbeter in my tweede hoofrekentoets. (LU 1.9)				
Ek kan breuke van gegewe hoeveelhede bereken. (LU 1.8)				
Die kopkrappers was vir my maklik. (LU 1.8)				

Figure 2.52

2.41.8

2.41.9 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.6 bepaling van breuke van heelgetalle.

2.42 Om data te kan opteken⁴²

2.42.1 WISKUNDE

2.42.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.42.3 Gewone Breuke

2.42.4 OPVOEDERS AFDELING

2.42.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.

⁴²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30889/1.1/>>.

- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

2.42.6 LEERDERS AFDELING

2.42.7 Inhoud

2.42.7.1 AKTIWITEIT: Om data te kan opteken [LU 5.1, LU 5.2, LU 5.4]

2.42.7.2 Om grafieke te kan teken en data te kan interpreteer [LU 5.6]

** Hierdie is 'n aktiwiteit vir jou portefeulje. Werk mooi netjies en kyk eers na die matriks vir die assessering voordat jy wegspring!

1. Vind tuis uit watter breuk van hul salaris jou ouers spandeer op:
  - 1.1 kos:
  - 1.2 behuising:
  - 1.3 elektrisiteit en water:
  - 1.4 telefoon:
  - 1.5 motor(s):

- ontspanning (uiteet; fliek; ens.)

2. Trek nou 'n tabel en stel bogenoemde inligting netjies voor.
  3. Trek nou 'n sirkelgrafiek om bogenoemde inligting aan te dui.
- ASSESSERING: SALARIS EN BREUKE

1. = benodig aandag

2 = redelik goed 3 = baie goed

4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
	1	2	3	4
Volledigheid	Feitlik geen opdrag is uitgevoer nie.	Die helfte van die opdragte is uitgevoer.	Een opdrag is nie uitgevoer nie.	Al die opdragte is uitgevoer.
Tabel	Dit is glad nie gedoen nie.	Dit is gedoen, maar baie foute / onvolledig.	Een of twee foute is begaan.	Dit is netjies en korrek gedoen.
<i>continued on next page</i>				

Grafiek	Dit is glad nie ge- doen nie.	Dit is gedoen, maar baie foute / onvolledig.	Een of twee foute is begaan.	Dit is netjies en ko- rrek gedoen.
---------	----------------------------------	--	---------------------------------	---------------------------------------

Table 2.51

2.42.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.1: eenvoudige vrae oor eie skool- en gesinsomgewing stel, en geskikte databronne identifiseer om menseregte-, sosiale, politieke, kulturele, omgewings- en ekonomiese vraagstukke in daardie omgewing die hoof te bied;

Assesseringstandaard 5.2: eenvoudige dataversamelingsvelle (wat tellings vereis) en eenvoudige vraelyste (met ja/nee-tipe-antwoorde) gebruik om data te versamel (alleen en/of as lid van 'n groep of span) ten einde vrae wat deur die onderwyser, die klas en die leerder gestel word, te beantwoord;

Assesseringstandaard 5.4: data organiseer en aanteken deur gebruik te maak van tellings en tabelle;

Assesseringstandaard 5.6: 'n verskeidenheid van grafieke met die hand of tegnologies teken om data voor te stel en te interpreteer (gegroepeer of ongegroepeer).

2.43 Toets⁴³

2.43.1 WISKUNDE

2.43.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.43.3 Gewone Breuke

2.43.4 OPVOEDERS AFDELING

2.43.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.

⁴³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30890/1.1/>>.

- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

2.43.6 LEERDERS AFDELING

2.43.7 Inhoud

2.43.7.1 TOETS 1

1. Vul die ontbrekende woorde in:

1.1 $\frac{16}{7}$ word 'n ..... breuk genoem.

1.2 Ons noem $1\frac{4}{7}$ 'n ..... (2)

2. Vul die ontbrekende getalle in:

2.1 $\frac{5}{7} = \frac{20}{\quad}$ 2.2 $\frac{35}{42} = \frac{\quad}{6}$

(2)

3. Vul in: < ; > of = :

3.1 $\frac{16}{20} \frac{4}{5}$ 3.2 $\frac{4}{5} \frac{3}{4}$

(2)

4. Vereenvoudig:

4.1 $\frac{32}{38}$ 4.2 $\frac{45}{60}$

(2)

5. Bereken:

5.1 $7\frac{2}{3} + 3\frac{5}{9}$

(3)

5.2 $6\frac{1}{2} - 4\frac{5}{8}$

(3)

5.3 $\frac{4}{5}$ van 3 095

(3)

6. Janine spaar een sesde van haar sakgeld en Zade vier negendes van syne. Watter breuk spaar hulle altesaam?

(4)

7. Pa moet 1 025 km aflê. Hy reis egter net drie vyfdes daarvan. Hoeveel km het Pa gereis?

(4)

(25)

2.44 Om die plekwaarde van syfers te herken⁴⁴

2.44.1 WISKUNDE

2.44.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.44.3 Desimale Breuke

2.44.4 OPVOEDERS AFDELING

2.44.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

HOE GOED ONTHOU JY NOG?

- desimale
- komma
- tiendes
- tweede

---

⁴⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30893/1.1/>>.

- duisend
- punt

1. 300

2. $\frac{7}{10}$

3. $\frac{9}{1000}$

4. $\frac{5}{100}$

2.44.6 LEERDERS AFDELING

2.44.7 Inhoud

2.44.7.1 HOE GOED ONTHOU JY NOG?

Jy het reeds in graad 4 en 5 kennis gemaak met desimale breuke. Kom ons kyk hoeveel jy nog kan onthou. Soek die antwoord hieronder en omkring dit netjies:

- 0,89 word 'n breuk genoem.
- Die desimale skei die heelgetalle
- Die eerste syfer ná die komma stel voor
- Die ..... syfer na die komma stel honderdstes voor
- Die derde syfer ná die komma stel stes voor
- Die desimale komma word op die sakrekenaar met 'n ..... aangedui.

A	B	T	Y	W	K	O	P	T
B	C	I	K	N	O	G	A	W
D	D	E	S	I	M	A	L	E
E	G	N	F	Y	M	O	E	E
S	T	D	L	J	A	K	L	D
R	Y	E	H	O	U	Q	J	E
T	U	S	J	P	U	N	T	J
V	O	B	L	M	N	P	R	S
D	U	I	S	E	N	D	S	A
W	Y	S	H	O	E	D	G	F

Table 2.52

KOM ONS HERSIEN NOG!

2.44.7.2 AKTIWITEIT: Om die plekwaarde van syfers te herken [LU 1.4.2]

Om bewerkings met desimale breuke korrek te kan doen, is dit belangrik dat jy moet kan sê wat die waarde van elke syfer in 'n desimale getal is. Kom ons kyk of jy dit kan regkry met die onderstreepte syfers:

1. $\underline{3}26,43$

2. $48,\underline{7}96$

1. $86,\underline{5}49$

4. $296,\underline{8}5$

2.44.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.4: die plekwaarde van syfers herken in:

1.4.2 desimale breuke tot minstens 2 desimale plekke.

2.45 Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk⁴⁵

2.45.1 WISKUNDE

2.45.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.45.3 Desimale Breuke

2.45.4 OPVOEDERS AFDELING

2.45.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.

⁴⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30895/1.1/>>.

- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesseer.

	VIERKANT	AANTAL	BREUK	DESIMALE BREUK
	SORRY, THIS MEDIA TYPE IS NOT SUP- PORTED.	10	$\frac{1}{10}$	0,1
	SORRY, THIS MEDIA TYPE IS NOT SUP- PORTED.	12	$\frac{12}{100}$ of $\frac{3}{25}$	0,12
	SORRY, THIS MEDIA TYPE IS NOT SUP- PORTED.	60	$\frac{60}{100}$ of $\frac{3}{5}$	0,6
	SORRY, THIS MEDIA TYPE IS NOT SUP- PORTED.	9	$\frac{9}{100}$	0,09
	SORRY, THIS MEDIA TYPE IS NOT SUP- PORTED.	7	$\frac{7}{100}$	0,07

Table 2.53

2.45.6 LEERDERS AFDELING

2.45.7 Inhoud

2.45.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk [LU 1.4.2]

Jy het ook reeds in graad 5 geleer om breuke as desimale breuke te skryf. Kyk goed na die volgende en voltooi dan die tabel:

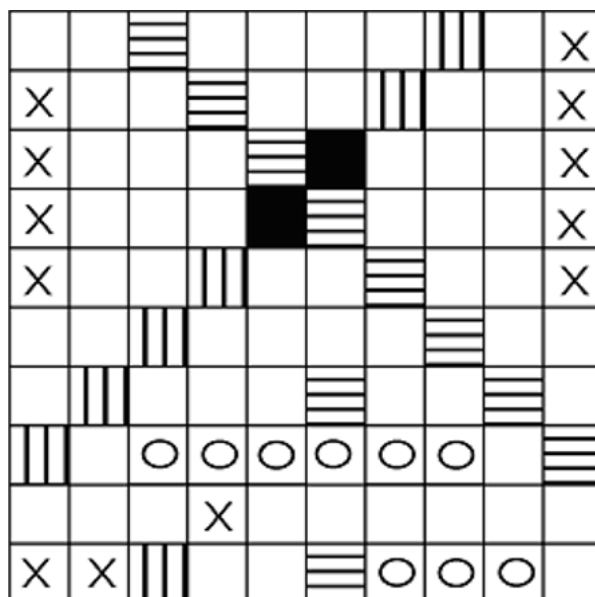

Figure 2.53

	VIERKANT	AANTAL	BREUK	DESIMALE BREUK
Bv.		2	$\frac{2}{100}$	0,02
				
				
				
				
				

Figure 2.54

2.45.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.4: die plekwaarde van syfers herken in:

1.4.2 desimale breuke tot minstens 2 desimale plekke.

2.46 Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen⁴⁶

2.46.1 WISKUNDE

2.46.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.46.3 Desimale Breuke

2.46.4 OPVOEDERS AFDELING

2.46.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.

⁴⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30903/1.1/>>.

- ** Aktiwiteit 19 is ‘n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

$$1.1 \ 8 + \frac{4}{10} + \frac{7}{100} + \frac{2}{1000}$$

$$1.2 \ 10 + 3 + \frac{8}{10} + \frac{3}{100}$$

$$1.3 \ 400 + 20 + 6 + \frac{9}{10}$$

2.

$$2.1 \ 204,35$$

$$2.2 \ 21,739$$

$$2.3 \ 20,405$$

$$2.4 \ 32.041$$

2.46.6 LEERDERS AFDELING

2.46.7 Inhoud

2.46.7.1 AKTIWITEIT: Om ‘n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen [LU 1.10.3]

1. As jy die plekwaarde van die verskillende syfers kan herken (sien aktiwiteit 2.1), is die volgende aktiwiteit sommer kinderspeletjies! Kyk goed na elke syfer in die volgende getalle en skryf dit dan in uitgebreide notasie:

- 8,472:
- 13,83:
- 426,9:

2. Watter getalle word hieronder voorgestel?

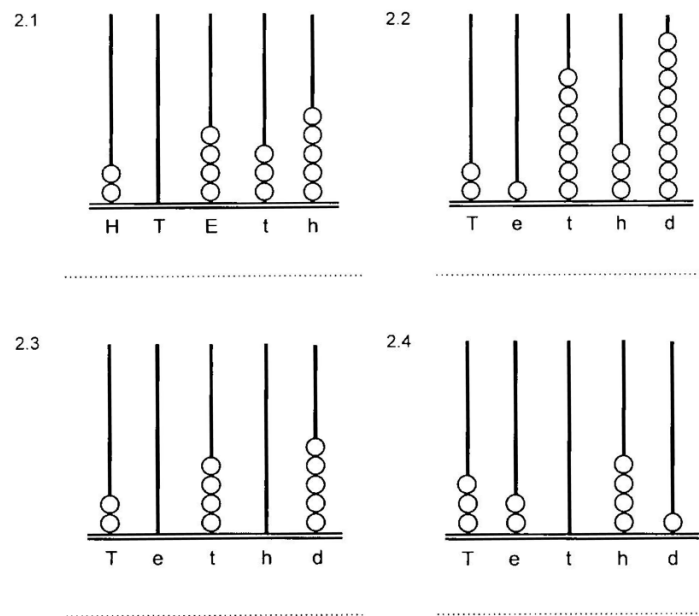

Figure 2.55

2.46.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.3 opbou en afbreek van getalle.

2.47 Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk⁴⁷

2.47.1 WISKUNDE

2.47.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.47.3 Desimale Breuke

2.47.4 OPVOEDERS AFDELING

2.47.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1,35 1,53 1,77 2,09

⁴⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30907/1.1/>>.

2.47.6 LEERDERS AFDELING

2.47.7 Inhoud

2.47.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.2]

1. Jy weet ook alreeds dat getallelyne ons help om te sien waar spesifieke getalle inpas. Kyk goed na die getallelyne en skryf die getalle wat uitgelaat is, netjies neer:

Figure 2.56

2.47.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.3: die volgende getalle voorstel en herken sodat dit beskryf en vergelyk kan word: 1.3.2 desimale breuke tot minstens twee desimale plekke.

2.48 Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk⁴⁸

2.48.1 WISKUNDE

2.48.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.48.3 Desimale Breuke

2.48.4 OPVOEDERS AFDELING

2.48.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

⁴⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30908/1.1/>>.

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

GEWONE BREUK	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{4}{20}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{5}{8}$
DESIMALE BREUK	0,5	0,25	0,75	0,8	0,125	0,2	0,375	0,625

Table 2.54

KOPKRAPPERS

- 0,6 repeterend
- 0,16 (6 repeteer)
- 0,1 repeterend

2.48.6 LEERDERS AFDELING

2.48.7 Inhoud

2.48.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.2, LU 1.3.3]

1. 'n Laaste bietjie hersiening! Kyk of jy die gewone breuke as desimale breuke en andersom kan skryf. Onthou om die tabel netjies te voltooi!

GEWONE BREUK		$\frac{1}{4}$		$\frac{4}{5}$		$\frac{4}{20}$	$\frac{3}{8}$	
DESIMALE BREUK	0,5		0,75		0,125			0,625

Table 2.55

2.48.7.1.1 KOPKRAPPER!

Skryf die volgende as 'n desimale breuk – onthou die **kort** skryfwyse!

$$\frac{2}{3\overline{1619}}$$

2.48.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.3: die volgende getalle voorstel en herken sodat dit beskryf en vergelyk kan word:

1.3.2 desimale breuke tot minstens twee desimale plekke.

1.3.3 gewone breuke, insluitend spesifiek tiendes, honderdstes en persentasies.

2.49 Om hoofreken te kan doen⁴⁹

2.49.1 WISKUNDE

2.49.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.49.3 Desimale Breuke

2.49.4 OPVOEDERS AFDELING

2.49.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

⁴⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30909/1.1/>>.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1 45

1.2 18

1.3 1 984

1.4 8

1.5 10

1.6 12

1.7 45

- 9

1.9 7

1.10 7

1.11 8

1.12 125

1.13 3

1.14 $\frac{75}{100}$ 1.15 $\frac{93}{100}$

2.49.6 LEERDERS AFDELING

2.49.7 Inhoud

2.49.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9]

1. Kan jy die volgende hoofrekentoets binne drie minute voltooi?

1.1 $19 + 15 + 11 = \dots\dots\dots$	1.7 $\dots\dots\dots \div 9 = 5$
1.2 $35 - 17 = \dots\dots\dots$	1.8 $36 \div = 4$
1.3 $2\ 003 - 19 = \dots\dots\dots$	1.9 $35 \div 5 =$
1.4 $9 \times \dots\dots\dots = 72$	1.10 $(4 \times 7) + = 35$
1.5. $\dots\dots\dots \times 5 = 50$	1.11 $(5 \times) - 9 = 31$
1.6 $7 \times \dots\dots\dots = 84$	1.12 $\frac{1}{8} = 0,$
1.13 $\frac{6}{20} = 0,$	1.15 $2,93 = 2$
1.14 $1,75 = 1$	

Table 2.56

Ek het reg!

2.49.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: hoofberekeninge uitvoer.

2.50 Om vorentoe en terug in desimale breuke te kan tel⁵⁰

2.50.1 WISKUNDE

2.50.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.50.3 Desimale Breuke

2.50.4 OPVOEDERS AFDELING

2.50.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesseer.

⁵⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30910/1.1/>>.

2.50.6 LEERDERS AFDELING

2.50.7 Inhoud

2.50.7.1 AKTIWITEIT: Om vorentoe en terug in desimale breuke te kan tel [LU 1.1]

2.50.7.1.1 Kom ons tel!

1. Jy benodig 'n maat en 'n sakrekenaar. Maak beurte. Een tel hardop, terwyl die ander met 'n sakrekenaar kontroleer. (Onthou om die sakrekenaar te programmeer!)

Tel met intervale van:

- 1.1 0,1 vanaf 10 terug tot by 0.
- 1.2 0,2 vanaf 5,4 tot 10,6.
- 1.3 0,04 vanaf 0 tot 0,48.
- 1.4 0,01 vanaf 7 terug tot by 6,88.
- 1.5 0,003 vanaf 0 tot by 0,036.
- 1.6 0,001 vanaf 5 terug tot by 4,985..

2.50.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.1: aan- en terugtel in desimale getalle.

2.51 Om numeriese patrone te ondersoek en uit te brei⁵¹

2.51.1 WISKUNDE

2.51.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.51.3 Desimale Breuke

2.51.4 OPVOEDERS AFDELING

2.51.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.

---

⁵¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30913/1.1/>>.

- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

- 1.1 0,0009 ; 0,01 ; 0,011 ; 0,021
 1.2 0,024 ; 0,023 ; 0,022 ;
 1.3 0,75 ; 1 ; 1,25 ; 1,5
 1.4 0,015 ; 0,02 ; 0,025 ; 0,03
 1.5 4,25 ; 4 ; 3,75 ; 3,5
 1.6 2,65 ; 2,475 ; 2,3 ; 2,125

2.51.6 LEERDERS AFDELING

2.51.7 Inhoud

2.51.7.1 AKTIWITEIT: Om numeriese patrone te ondersoek en uit te brei [LU 2.1.2]

1. Kyk goed na die volgende getalle. Spreek elkeen hardop uit. Kyk dan of jy die patroon kan raaksien. As jy kan, voltooi die getallepatrone skriftelik sonder 'n sakrekenaar. As jy sukkel, vra jou opvoeder om te help;

1.1 0,007; 0,008; .....; .....; .....; .....

- 0,026; 0,025; .....; .....; .....; .....

- 1.3 0,25; 0,5; .....; .....; .....; .....
 1.4 0,005; 0,010; .....; .....; .....; .....
 1.5 4,75; 4,5; .....; .....; .....; .....
 1.6 3; 2,825; .....; .....; .....; .....
 2. Kontroleer jou antwoorde met 'n sakrekenaar.

2.51.8 Assessering

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.1: numeriese en meetkundige patrone ondersoek en uitbrei om verwantskappe of reëls te vind, insluitend patrone soos die volgende:

2.1.2 nie beperk tot reekse met 'n konstante verskil of verhouding nie.

2.52 Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk⁵²

2.52.1 WISKUNDE

2.52.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.52.3 Desimale Breuke

2.52.4 OPVOEDERS AFDELING

2.52.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1 Onwaar

1.2 Waar

1.3 Onwaar

1.4 Onwaar

---

⁵²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30915/1.1/>>.

- 1.5 Waar
- 1.6 Waar
- 1.7 Waar
- 1.8 Onwaar
- 1.9 Onwaar
- 1.10 Waar

2.52.6 LEERDERS AFDELING

2.52.7 Inhoud

2.52.7.1 AKTIWITEIT: Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk [LU 1.3.2]

2.52.7.1.1 KOMPETISIE-TYD!

1. Deel in groepe van vier. Julle het slegs een minuut tyd om te sê of die volgende waar of onwaar is. Jul opvoeder sal daarna die korrekte antwoorde verskaf.

- 1.1 $0,1 < 0,02$
- 1.2 $1 > 0,99$
- 1.3 $0,4 < 0,06$
- 1.4 $0,3 < 0,30$
- 1.5 $0,7 > 0,071$
- 1.6 $1,04 = 1,040$
- 1.7 $0,49 < 0,5$
- 1.8 $0,042 > 0,42$
- 1.9 $0,057 < 0,13$
- 1.10 $3,8 = 3,800$

- Watter groep het gewen? .....
- Hoeveel het JOU groep reg? .....

2.52.7.1.2 TYD VIR SELFASSESSERING

Dit is belangrik dat jy goed vertrouwd en gemaklik sal wees met die voorafgaande werk. Wys vir ons hoe jy daaroor voel deur jouself op 'n skaal van 1 – 4 te beoordeel. Lees die kriteria en trek net 'n kring om die toepaslike syfer:

1. = benodig aandag

2 = redelik goed 3 = baie goed

4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
Ek kon die korrekte antwoord vind op bl. 27.	1	2	3	4
Ek kan sê wat die waarde van 'n onderstreepte syfer in 'n getal is.	1	2	3	4
Ek kan breuke as desimale breuke skryf.	1	2	3	4
Ek kan desimale getalle in uitgebreide notasie skryf.	1	2	3	4
Ek kan aflesings op 'n getallelyn korrek neerskryf. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kan desimale breuke as gewone breuke skryf. (LU 1.3)	1	2	3	4
Ek kan my sakrekenaar programmeer om in desimale intervale te tel. (LU 1.10)	1	2	3	4
Ek kan korrek vorentoe tel met desimale intervale. (LU 1.1)	1	2	3	4
Ek kan korrek terug tel met desimale intervale. (LU 1.1)	1	2	3	4
Ek kan breuke korrek met mekaar vergelyk en die korrekte verwantskapstekens invul.	1	2	3	4

Table 2.57

2.52.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.3: die volgende getalle voorstel en herken sodat dit beskryf en vergelyk kan word:
1.3.2 desimale breuke tot minstens twee desimale plekke.

2.53 Om desimale getalle af te rond⁵³

2.53.1 WISKUNDE

2.53.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.53.3 Desimale Breuke

2.53.4 OPVOEDERS AFDELING

2.53.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

⁵³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30917/1.1/>>.

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

1.2 a) 6,4

b) 2,6

c) 1

d) 5,3

e) 4,3

f) 3,9

1.3 duisendstes

honderdste honderdste

1.4 $0,261 = 0,26$

$0,935 = 0,94$

$3,478 = 3,48$

$0,955 = 0,96$

$4,227 = 4,23$

$2,132 = 2,13$

KOPKRAPPERS

1.5 a) 4,263

b) 5,145

c) 2,512

d) 6,329

e) 1,835

f) 3,490

2.53.6 LEERDERS AFDELING

2.53.7 Inhoud

2.53.7.1 AKTIWITEIT: Om desimale getalle af te rond [LU 1.10.4]

AFRONDING:

1. Kyk goed na hierdie koerantopskrifte:

Figure 2.57

Al hierdie getalle is afgerond. Kom ons kyk hoe ons desimale getalle kan afrond!

1.1 Werk saam met 'n maat deur die volgende vloedidiagram. Maak seker dat julle dit verstaan. Verduidelik dit dan vir die res van die klas.

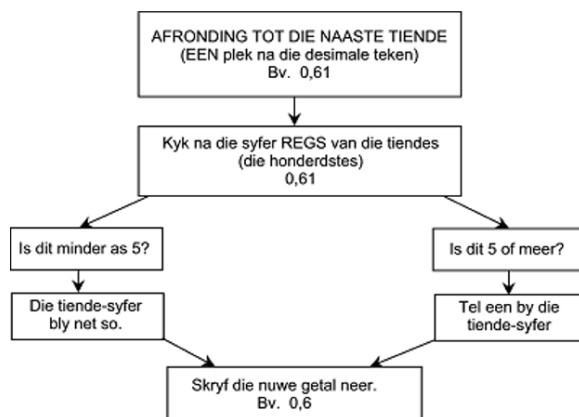

Figure 2.58

1.2 Rond die volgende af tot een plek na die desimale komma (een tiende):

- a) 6,39
- b) 2,64
- c) 0,99
- d) 5,329
- e) 4,261
- f) 3,883

1.3 Werk saam met 'n maat en kyk of julle die ontbrekende woorde kan invul!

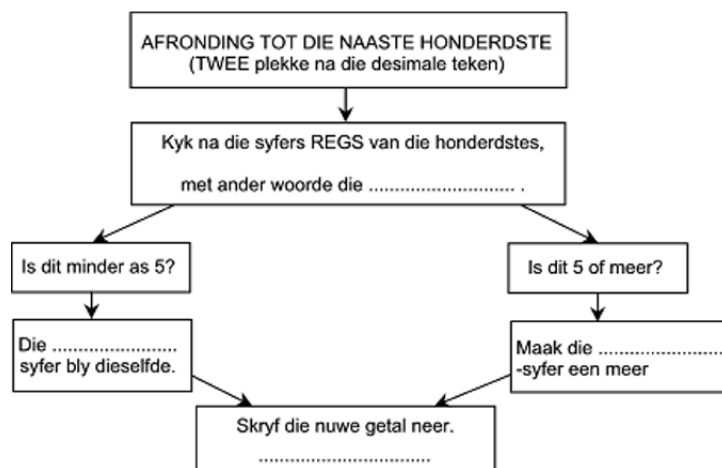

Figure 2.59

1.4 Rond die volgende af tot die naaste honderdste (twee plekke na die desimale komma) en verbind dan elkeen met sy afgeronde maat.

Bv.

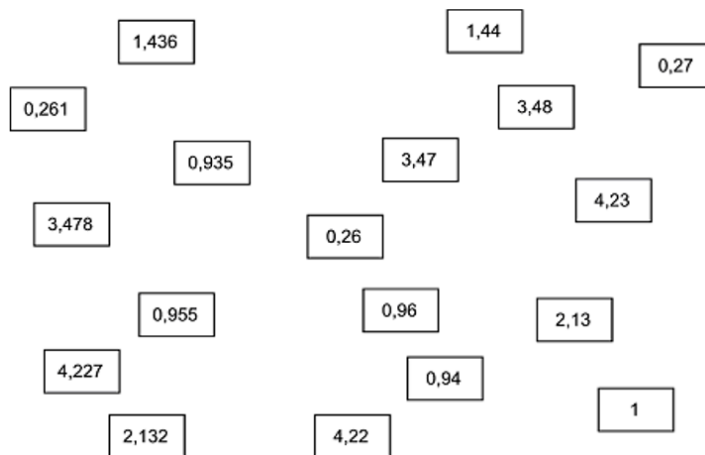

Figure 2.60

1.5. **KOPKRAPPER!**

Kan jy die volgende afrond tot die naaste duisendste? (drie plekke na die desimale komma)

- a) 4,2634
- b) 5,1447
- c) 2,5121
- d) 6,3286
- e) 1,8353
- f) 3,4895

2.53.8 Assessering

Leeruikomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.4 afronding en kompensering.

2.54 Om ekwivalente vorms van desimale breuke te herken en gebruik⁵⁴

2.54.1 WISKUNDE

2.54.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.54.3 Desimale Breuke

2.54.4 OPVOEDERS AFDELING

2.54.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.

⁵⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30918/1.1/>>.

- ** Aktiwiteit 17 is ‘n taak vir die portefeulje. Hoewel dit ‘n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is ‘n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is ‘n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

2.1 =

2.2 <

2.3 <

2.4 <

2.5 =

2.6 =

2.7 <

2.8 <

2.9 <

2.10 <

2.54.6 LEERDERS AFDELING

2.54.7 Inhoud

2.54.7.1 AKTIWITEIT: Om ekwivalente vorms van desimale breuke te herken en gebruik [LU 1.5.2]

ORDENING VAN DESIMALE EN GEWONE BREUKE

Vroeër in die module moes jy besluit of die verwantskapstekens korrek ingevul is. Werk saam met ‘n maat en kyk na die volgende vraag en oplossings:

1. Twee verwers wou weet wie die langste muur sou moes verf: een van 9,3 m of een van $9\frac{1}{4}$ meter.

x 4

- x 4 Ek redeneer so: $9,3 = 9\frac{3}{10} = 9\frac{3 \cdot 3}{10 \cdot 3} = \frac{12}{40}$

x 10 $9\frac{3}{10} = 9\frac{12}{40}$

x 10 $9\frac{1}{4} = 9\frac{10}{40} = \frac{10}{40}$

Die 9,3 m muur is die langste.

- 1.2 Ek verander die $9\frac{1}{4}$ m eers na ‘n desimale breuk.

E	t	h
9	2	5
9	3	0

Figure 2.61

$$x \ 25x \ 25 \ 9\frac{1}{4} = \frac{1}{4} = \frac{25}{100}$$

9,3 =

Wie se metode verkies jy ?

- Hoekom?

.....
 .....
 .....
 .....

2. NOG 'N KOMPETISIE!

Hierdie keer is dit span A teen span B! Julle het hierdie keer 2 minute tyd om die korrekte verwantskap-steken in te vul. Jul opvoeder sal daarna enige leerder vra om die antwoorde te verstrek.

2.1 $0,09 \frac{9}{100}$

2.2 $4,02 \ 4\frac{2}{5}$

2.3 $0,016 \ \frac{16}{100}$

2.4 $0 \ 0,8$

2.5 $0,20 \ . \ \frac{1}{5}$

2.6 $1,4 \ 1\frac{8}{20}$

2.7 $3 \ \frac{210}{1000} \ 3,22$

2.8 $0,494 \ \frac{1}{2}$

2.9 $2,006 \ 2\frac{6}{100}$

2.10 $0,025 \ \frac{1}{4}$

- Wie het hierdie keer gewen?
- Hoeveel het JY reg gehad?

2.54.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.5: ekwivalente vorms van die bogenoemde getalle herken en gebruik, insluitend: 1.5.2 desimale breuke tot minstens 2 desimale plekke.

2.55 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los⁵⁵

2.55.1 WISKUNDE

2.55.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.55.3 Desimale Breuke

2.55.4 OPVOEDERS AFDELING

2.55.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

1.1 15,549

1.2 23,866

1.3 25,909

1.4 121,301

1.5 149,869

---

⁵⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30921/1.1/>>.

2.55.6 LEERDERS AFDELING

2.55.7 Inhoud

2.55.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.8]

1. Voltooi die tabel:

	BEREKENING	GESKAT	SAKREKENAAR ANTWOORD
Bv.	$1,8 + 3,026$	$2 + 3 = 5$	4,826
1.1	$3,049 + 12,5$		
1.2	$9,876 + 13,99$		
1.3	$0,009 + 25,9$		
1.4	$126,1 \div 4,799$		
1.5	$156,9 - 7,031$		

Table 2.58

2.55.7.1.1 OPTELLING EN AFTREKKING

HET JY GEWEET?

Wanneer ons desimale breuke moet optel of aftrek, is dit goed om eers die antwoord te **skat deur af te rond tot die naaste heelgetal**.

2.55.8 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.8 optel en aftrek van positiewe desimale met minstens 2 desimale plekke.

2.56 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los⁵⁶

2.56.1 WISKUNDE

2.56.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.56.3 Desimale Breuke

2.56.4 OPVOEDERS AFDELING

2.56.5 Memorandum

INLEIDING

⁵⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30922/1.1/>>.

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

1. 165,2 ℓ
2. 372,564
3. 56,42 kg
4. 147,431 m
5. en 6. eie verduideliking

2.56.6 LEERDERS AFDELING

2.56.7 Inhoud

2.56.7.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.8]

Vir die volgende aktiwiteit moet julle in groepe van drie saamwerk. Vra jul opvoeder vir die nodige papier. Lees die probleme goed deur en kyk of julle die antwoorde kan vind. Onthou om jul bewerkings te wys!

1. Mnr. Katlego moes hierdie maand drie keer petrol ingooi om die passasiers in sy minibus te vervoer. Hy het eers 59,81 liter, toe 48,65 liter en toe 56,75 liter petrol ingegooi. Hoeveel liter petrol is vir die maand in sy minibus gegooi?

2. Wat is die verskil tussen 900 en 527,436?

3. Didi was baie oorgewig en het besluit om 'n plan te maak. Voor haar dieet het sy 143,21 kg geweeg. Na 'n paar maande het sy 86,79 kg geweeg. Hoeveel kg gewig het Didi verloor?

4. Mnr. Naidoo het besluit om sy klas na die wildtuin te neem. Daar het hul die volgende interessante inligting bekom:

10 diere	Lengte/Hoogte
SebrasKameelperdeVolstruiseOlifanteSeekoeie	15,3m56,08m23,158m38m14,893m

Table 2.59

As jy al hierdie diere op mekaar sou stapel, hoe hoog sou hulle staan?

5. Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het?

6. Vergelyk jul metodes. Hoe verskil hulle van mekaar?

TYD VIR SELFASSESSERING!

Beoordeel jul werk op 'n skaal 1 – 4 deur die toepaslike syfer te omring:

1 = benodig aandag 2 = redelik goed 3 = baie goed 4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
Alle groeplede het aan die aktiwiteite deelgeneem.	1	2	3	4
Lede van die groep het na mekaar geluister.	1	2	3	4
Groeplede het mekaar in die groep gehelp en aangemoedig.	1	2	3	4
Groeplede het by die opdrag gebly.	1	2	3	4
Elkeen het 'n kans gekry om te praat.	1	2	3	4
Die groep se werk is netjies gedoen.	1	2	3	4
Die antwoorde is korrek bereken.	1	2	3	4

Table 2.60

KOM ONS KYK WEER:

Wanneer ons desimale breuke optel en aftrek, kan ons dit onder mekaar skryf en dan gewoonweg optel. Die kommas moet egter **presies** onder mekaar wees om die korrekte antwoord te verseker.

Bv. $x = 19,046 + 3,49 + 127,6$

19,046

3,49

+ 127,6

140,136

2.56.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.8 optel en aftrek van positiewe desimale met minstens 2 desimale plekke.

2.57 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los⁵⁷

2.57.1 WISKUNDE

2.57.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.57.3 Desimale Breuke

2.57.4 OPVOEDERS AFDELING

2.57.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1 374,019

1.2 613,44

1.3 78,721

14 388,76

---

⁵⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30925/1.1/>>.

KOPKRAPPERS

2.4 200 ; 290 ; 3 ; 10,02 ; 2,1 ; 2,5 ; 3,02

3. Getalle in die vierkant is dubbel die getalle in die sirkel

2.57.6 LEERDERS AFDELING**2.57.7 Inhoud****2.57.7.1 AKTIWITEIT:** Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.8]

1. Noudat jy weet hoe ons desimale breuke kan optel en aftrek, kan jy die volgende aktiwiteit aanpak. Werk op jou eie. Bereken die volgende sonder om 'n sakrekenaar te gebruik:

1.1 $208,96 + 32,459 + 132,6$

1.2 $458,843 + 56,397 + 98,2$

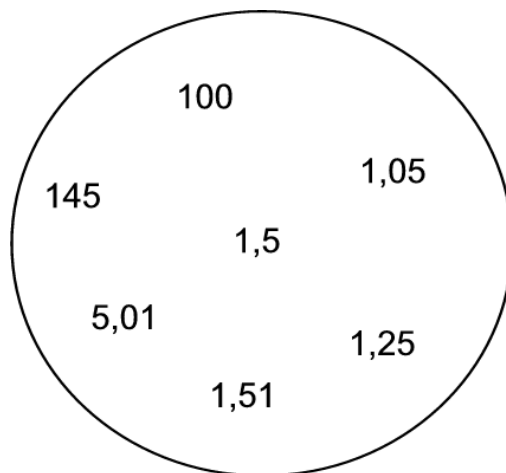
1.3 $143,96 - 65,239$

1.4 $541,23 - 152,47$

2. KOPKRAPPER!

Kies enige getal in die sirkel.

- Tel 7,5 by.
- Verdubbel jou antwoord.
- Trek 15 af.
- Skryf jou antwoord in die vierkant.

Figure 2.62

- Doen presies dieselfde met elke ander getal in die sirkel.

3. Wat merk jy op as jy na al die antwoorde kyk?

2.57.7.1.1 TYD VIR SELFASSESSERING

Kleur die blokkie in wat waar is van jou:

KRITERIA				
Ek kan desimale breuke afrond tot een plek na die desimale komma. (LU 1.10)				
Ek kan desimale breuke afrond tot twee plekke na die desimale komma. (LU 1.10)				
Ek kan desimale breuke afrond tot drie plekke na die desimale komma. (LU 1.10)				
Ek kan die som van 2 of meer desimale breuke skat deur af te rond tot die naaste heelgetal. (LU 1.8)				
Ek kan die verskil tussen twee desimale breuke skat deur af te rond tot die naaste heelgetal. (LU 1.8)				
Ek kan desimale breuke korrek optel. (LU 1.8)				
Ek kan desimale breuke korrek aftrek. (LU 1.8)				

Figure 2.63

2.57.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.8 optel en aftrek van positiewe desimale met minstens 2 desimale plekke.

2.58 Om hoofreken te doen⁵⁸

2.58.1 WISKUNDE

2.58.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.58.3 Desimale Breuke

2.58.4 OPVOEDERS AFDELING

2.58.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1 12

1.2 8

1.3 4 000

1.4 1 186

1.5 254,5

---

⁵⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30923/1.1/>>.

1.6 1 350
 1.7 9 900
 1.8 132
 1.9 0,87
 1.10 0,77
 1.11 0,808
 1.12 2,62
 1.13 2,25
 1.14 0,514
 1.15 9,45

2.58.6 LEERDERS AFDELING

2.58.7 Inhoud

2.58.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te doen [LU 1.9.1]

1. Voordat ons verder gaan, gaan ons eers kyk hoe goed jy met die optel en aftrek van desimale breuke vaar. Voltooi die volgende hoofrekentoets so vinnig en akkuraat moontlik:

1.1 ..... $\times 9 = 108$	1.9 $0,6 + 0,27 =$
1.2 $(6 \times \text{.....}) + 9 = 57$	1.10 $0,45 + 0,32 =$
1.3 $4 \times 10^3 = \text{.....}$	1.11 $0,098 + 0,71 =$
1.4 Verdubbel 593:	1.12 $2,7 - 0,08 =$
1.5 Halveer 509:	1.13 $3,5 - 1,25 =$
1.6 $1\,276 + 74 =$	1.14 $1 - 0,486 =$
1.7 $10^4 - 10^2 =$	1.15 $10 - 0,55 =$
1.8 $\div 11 = 12$	

Table 2.61

2.58.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: hoofberekeninge uitvoer wat die volgende behels:

1.9.1 optelling en aftrekking.

2.59 Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf⁵⁹

2.59.1 WISKUNDE

2.59.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.59.3 Desimale Breuke

2.59.4 OPVOEDERS AFDELING

2.59.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

1. 10,2 ; 9 ; 3 ; 4,5 ; 20,41 ; 34,8 ; 3,68
2. 2.1 skuif een plek na links

⁵⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30926/1.1/>>.

2.2 skuif een plek na regs

3.

3.1 30

90

45

348

102

36,8

204,1

3.2 skuif twee plekke na regs

3.3 skuif twee plekke na links

4.1

GETAL	0,3	0,9	0,45	3,48	0,368	2,041
x 1 000	300	900	450	3 480	368	2 041

Table 2.62

- skuif drie plekke na regs

2.59.6 LEERDERS AFDELING

2.59.7 Inhoud

2.59.7.1 AKTIWITEIT: Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf [LU 2.2]

2.59.7.2 Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal [LU 2.3.1]

1. Kom ons kyk wat gebeur wanneer ons desimale breuke met 10 en ander veelvoude van 10 vermenigvuldig. Werk saam met 'n maat. Vind die antwoorde

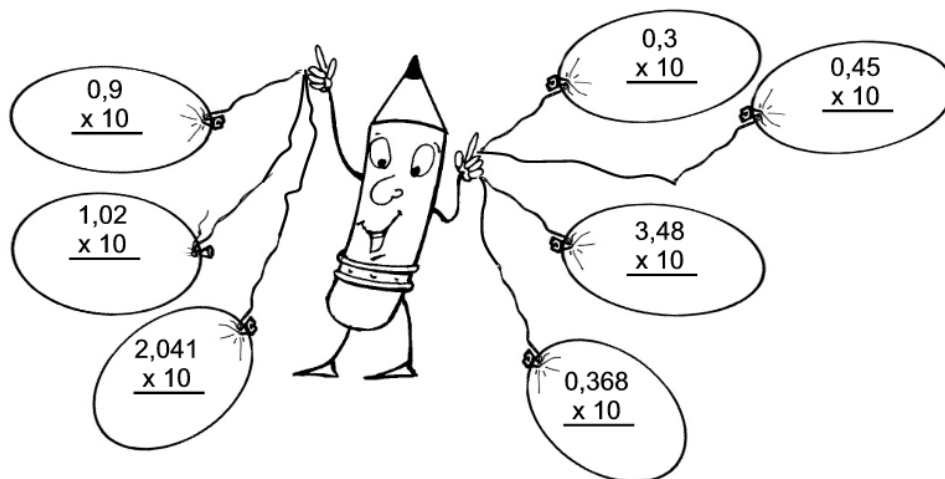

Figure 2.64

van die volgende met behulp van 'n sakrekenaar:

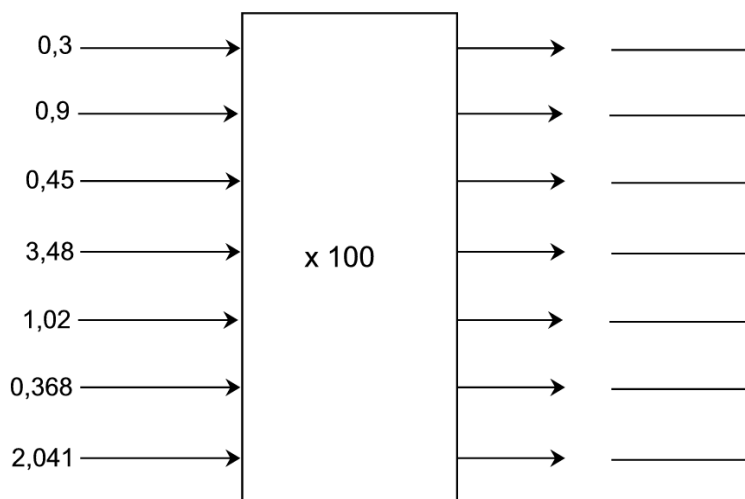
2. Beantwoord die volgende vrae:

2.1 Wat het met die **tiendes**-syfer gebeur?

2.2 Wat het met die desimale teken (komma) gebeur?

3.

3.1 Voltooi die vloeiagram met behulp van jou sakrekenaar:

Figure 2.65

-
- Wat het nou met die desimale komma gebeur?
  - Wat het met die **honderdstes**-syfer gebeur?
- 4.
- Gebruik jou sakrekenaar en voltooi die tabel saam met 'n maat.

GETAL	0,3	0,9	0,45	3,48	0,368	2,041
x 1 000						

Table 2.63

- Wat het met die desimale komma gebeur?

2.59.7.2.1 ONTHOU!

Wanneer ons 'n desimale breuk met 10 vermenigvuldig, skuif die syfers een plek na links.

Wanneer ons 'n desimale breuk met 100 vermenigvuldig, skuif die syfers twee plekke na links.

Wanneer ons 'n desimale breuk met 1 000 vermenigvuldig, skuif die syfers drie plekke na links.

2.59.8 Assessering

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.2: verwantskappe of reëls wat waargeneem is in eie woorde beskryf;

Assesseringstandaard 2.3: uitsetwaardes bepaal vir gegewe insetwaardes deur gebruik te maak van:

2.3.1 woordelike beskrywings;

2.60 Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf⁶⁰

2.60.1 WISKUNDE

2.60.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.60.3 Desimale Breuke

2.60.4 OPVOEDERS AFDELING

2.60.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.

⁶⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30947/1.1/>>.

- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

DESIMALE BREUK	$\div 10$	$\div 100$	$\div 1\,000$
0,3	0,03	0,003	0,0003
0,9	0,09	0,009	0,0009
0,45	0,045	0,0045	0,00045
3,48	0,348	0,00348	0,000348
1,02	0,102	0,0102	0,00102
0,368	0,0368	0,00368	0,000368
2,041	0,2041	0,02041	0,002041

Table 2.64

- 2.1 een plek na links
- 2.2 twee plekke na links
- 2.3 drie plekke na links

2.60.6 LEERDERS AFDELING

2.60.7 Inhoud

2.60.7.1 AKTIWITEIT: Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf [LU 2.2]

2.60.7.2 Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal [LU 2.3.3]

1. UITDAGING!

Werk in groepe van drie. Gebruik presies dieselfde getalle as in 3.1 en deel hulle eers deur 10, dan 100 en dan 1 000. (Julle mag 'n sakrekenaar gebruik).

Voltooi die tabel:

DESIMALE BREUK	$\div 10$	$\div 100$	$\div 1\,000$
0,3			
0,9			
0,45			
3,48			
1,02			
0,368			
2,041			

Table 2.65

2. Kyk of julle nou die volgende sinne kan voltooi:

2.1 Wanneer ons 'n desimale breuk deur 10 deel, skuif die desimale komma

- Wanneer ons 'n desimale breuk deur 100 deel, skuif die desimale komma
- Wanneer ons 'n desimale breuk deur 1 000 deel, skuif ons die desimale komma

2.60.7.2.1 TYD VIR SELF-ASSESSERING

Dit is belangrik dat ons sal weet of jy die voorafgaande werk verstaan. Wys vir ons in watter mate jy dit bemeester het deur die kriteria te lees en die toepaslike gesiggie in te kleur.

KRITERIA	Glad nie	Baie onseker	Bietjie onseker	Heeltemal seker
Ek kan die volgende sonder 'n sakrekenaar doen:				
Ek kan 'n desimale breuk vermenigvuldig met 10. (LU 2.3)				
Ek kan 'n desimale breuk vermenigvuldig met 100. (LU 2.3)				
Ek kan 'n desimale breuk vermenigvuldig met 1 000. (LU 2.3)				
Ek kan 'n desimale breuk deel deur 10. (LU 2.3)				
Ek kan 'n desimale breuk deel deur 100. (LU 2.3)				
Ek kan 'n desimale breuk deel deur 1 000. (LU 2.3)				

Figure 2.66

2.60.8 Assessering

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.2: verwantskappe of reëls wat waargeneem is in eie woorde beskryf;

Assesseringstandaard 2.3: uitsetwaardes bepaal vir gegewe insetwaardes deur gebruik te maak van:

2.3.3 tabelle.

2.61 Om desimale getalle met die sakrekenaar op te tel⁶¹

2.61.1 WISKUNDE

2.61.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.61.3 Desimale Breuke

2.61.4 OPVOEDERS AFDELING

2.61.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

1.1 34,38

1.2 23,4

1.3 4 562

1.4 10,168

1.5 35,68

---

⁶¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30948/1.1/>>.

- 1.6 3 4871,1
- 1.7 52,627
- 1.8 36,432
- 1.9 4,3256
- 1.10 349,81
- 1.11 451,262
- 1.12 0,2395

2.61.6 LEERDERS AFDELING

2.61.7 Inhoud

2.61.7.1 AKTIWITEIT: Om desimale getalle met die sakrekenaar op te tel [LU 1.10.5]

1. WIE / WAT IS HIER VERSTEEK?

Vind die antwoorde van die leidrade met behulp van jou sakrekenaar. Kleur dan die blokkies met die korrekte antwoorde in!

LEIDRADE:

1.1 $17,98 + 16,4 =$	1.7. $38,62 + 14,007 =$
1.2. $32 - 8,6 =$	1.8 $17,9 + 18,532 =$
1.3. $4,562 \times 1\,000 = \dots\dots\dots$	1.9 $432,56 \div 100 =$
1.4. $25 - 14,832 =$	1.10 $34,981 \div 10 =$
1.5. $3,568 \times 10 =$	1.11 $518,5 - 67,238 =$
1.6. $34,871 \times 100 =$	1.12 $239,5 \div 1\,000 =$

Table 2.66

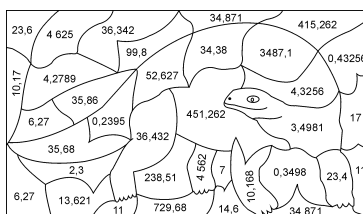

Figure 2.67

2.61.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.10: 'n verskeidenheid tegnieke gebruik om sowel skriftelike as hoofberekeninge met heelgetalle te doen, insluitend:

1.10.5 gebruik van 'n sakrekenaar.

2.62 Om probleme in konteks op te los⁶²

2.62.1 WISKUNDE

2.62.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.62.3 Desimale Breuke

2.62.4 OPVOEDERS AFDELING

2.62.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede nodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.
- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assesser.

⁶²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30949/1.1/>>.

2.62.6 LEERDERS AFDELING

2.62.7 Inhoud

2.62.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.2]

2.62.7.2 Om data te versamel en vrae te beantwoord [LU 5.2]

2.62.7.3 Om data te kan opteken [LU 5.4]

2.62.7.4 Om grafieke te kan teken [LU 5.6]

** Hierdie is 'n taak vir jou portefeulje. Maak seker dat jy verstaan wat om te doen en hoe jy geassesseer gaan word voordat jy wegspring!

1. Kyk na die afstandsmeter van jou ouers se motor en skryf die lesing neer.
2. Skryf die lesings van nog vier ander motors (familie, vriende, die skoolbus, taxi, ens.) waartoe jy toegang het, neer.
3. Dui jou gegewens netjies op 'n grafiek van jou keuse aan.
4. Bepaal die afstand wat die vyf voertuie al gesamentlik afgelê het.
5. Bereken nou die verskil tussen die motor wat die verste gery en die een wat die kortste afstand gery het.
6. As Pa se motor 55 liter petrol in sy tenk kan hou en sy motor is dolleeg, wat sal dit hom kos om die motor vol petrol te maak as die petrolprys R3,89 per liter is?

2.62.7.4.1 ASSESSERING; AFSTANDSMETERS:

1 = benodig aandag

2 = redelik goed 3 = baie goed

4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
	1	2	3	4
Volledigheid	Feitlik geen opdrag is uitgevoer nie.	Die helfte van die opdragte is uitgevoer.	Een of twee opdragte is nie uitgevoer nie.	Al die opdragte is uitgevoer.
Grafiek	Interpretasie is feitlik onmoontlik.	Data is ongeorgani-seerd en interpretasie is moeilik.	Kan grafiek interpreteer, hoewel nie 100% korrek nie.	Grafiek is georden en data sinvol aangebied. Dit is maklik om te interpreteer.
<i>continued on next page</i>				

Korrektheid van berekenings	Al die antwoorde is verkeerd bereken.	Baie foute is begaan.	Min foute is gemaak.	Antwoorde is almal korrek bereken.
-----------------------------	---------------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------------------

Table 2.67

2.62.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder, soos:

1.6.2 meting in konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie;

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.2: eenvoudige dataversamelingsvelle (wat tellings vereis) en eenvoudige vraelyste (met ja/nee-tipe-antwoorde) gebruik om data te versamel (alleen en/of as lid van 'n groep of span) ten einde vrae wat deur die onderwyser, die klas en die leerder gestel word, te beantwoord;

Assesseringstandaard 5.4: data organiseer en aanteken deur gebruik te maak van tellings en tabelle;

Assesseringstandaard 5.6: 'n verskeidenheid van grafieke met die hand of tegnologie teken om data voor te stel en te interpreteer (gegroepeer of ongegroepeer).

2.63 Toets⁶³

2.63.1 WISKUNDE

2.63.2 Gewone Breuke en Desimale Breuke

2.63.3 Desimale Breuke

2.63.4 OPVOEDERS AFDELING

2.63.5 Memorandum

INLEIDING

Daar is 5 modules:

1. Getalbegrip, Optelling en Aftrekking
2. Vermenigvuldiging en Deling
3. Breuke en Desimale Breuke
4. Meting en Tyd
5. Meetkunde; Datahantering en Waarskynlikheid

4 Dit is belangrik dat opvoeders die modules in volgorde (soos hierbo genoem) sal doen, aangesien die leerders die vorige module se kennis en vaardighede benodig vir die daaropvolgende module.

3. GEWONE EN DESIMALE BREUKE (LU 1; 2 EN 5)

LEEREENHEID 1 FOKUS OP GEWONE BREUKE

- Hierdie module is 'n voortsetting van die werk wat in graad 5 gedoen is. Daar word uitgebrei op die optelling en aftrekking van breuke, en die berekening van 'n breuk van 'n sekere hoeveelheid word ook hersien.

⁶³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m30955/1.1/>>.

- Maak seker dat die leerders die korrekte terminologie bemeester het, asook die korrekte strategieë om bogenoemde korrek te bereken.
- Kritieke Uitkoms 5 (Effektiewe kommunikasie deur visuele, simboliese, en/of taalvaardighede op verskillende maniere te gebruik) is hier van toepassing.
- 3 weke behoort voldoende te wees om hierdie module te voltooi.
- ** Aktiwiteit 17 is 'n taak vir die portefeulje. Hoewel dit 'n baie eenvoudige opdrag is, moet leerders in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

LEEREENHEID 2 FOKUS OP DESIMALE BREUKE

- Hierdie module is 'n uitbreiding op werk wat in graad 5 afgehandel is. Leerders moet nou in staat wees om desimale breuke korrek af te rond tot die naaste tiende, honderdste en duisendste. Beklemtoon weer die korrekte metode om op te tel en af te trek (vertikaal). Gee ook baie aandag aan die vermenigvuldiging en deling van desimale breuke.
- Aangesien leerders laasgenoemde nogal moeiliker vind, kan 3 - 4 weke aan dié module spandeer word.
- ** Aktiwiteit 19 is 'n taak vir die portefeulje. Die opdrag is baie eenvoudig, maar leerders moet in staat wees om dit netjies en akkuraat uit te voer. Leerders moet voor die tyd weet hoe opvoeders die taak gaan assessseer.

2.63.6 LEERDERS AFDELING

2.63.7 Inhoud

2.63.7.1 TOETS

1. Skryf die volgende as desimale breuke:

1.1 $\frac{19}{20}$.
 1.2 $\frac{5}{8}$. (2)

2. Skryf die volgende as gewone breuke:

2.1 0,782 2.2 0,57
 (2)

3. Rond af tot een plek na die desimale komma:

3.1 4,673 3.2 21,392
 (2)

4. Rond af tot die naaste honderdste:

4.1 4,673 4.2 21,392
 (2)

5. Rond af tot drie plekke na die desimale komma:

5.1 4,9766 5.2 2,6755
 (2)

6. Vul in: < ; > of = :

- $0,432 \frac{43}{100}$
- $3 \frac{15}{100} 3,015$
- $\frac{202}{1000} 0,202$

(3)

7. Vul die ontbrekende antwoorde in:

- $97,5 \div 100 =$
- $42,39 \times 1\,000 =$ (4)

8. Bereken:

- $345,7 + 84,92 + 3,879$

(2)

- $238,21 - 78,945$

(2)

9. Cornelius vang 'n vis van 3,782 kg. Die massa van sy vriend, Petrus, se vis is 2,879 kg terwyl Carolus se vis 'n massa van 6,45 kg het. Wat is die gesamentlike massa van die drie visse?

(3)

10. Angelique se massa is 43,28 kg. Hoeveel ligter is sy as Arabella wat 'n massa van 68,59 kg het?

(3)

Chapter 3

Kwartaal 3

3.1 Om te meet en omtrek te bereken¹

3.1.1 WISKUNDE

3.1.2 Meting en Tyd

3.1.3 Lengte

3.1.4 OPVOEDERS AFDELING

3.1.5 Memorandum

3.1.6

3.1.7 LEERDERS AFDELING

3.1.8 Inhoud

3.1.9

In hierdie module gaan ons met behulp van verskeie instrumente meet.

Ons gaan .....

- lengte,
- massa,
- omtrek,
- oppervlak,
- volume,
- inhoud,
- temperatuur en
- tyd meet.

3.1.10 AKTIWITEIT: Om te meet en omtrek te bereken [LU 4.4.3, LU 4.8.1]

1. 'n Mier moet vanaf A na B, dan na C, D, E en weer tot by A loop (reg rondom – omtrek).

---

¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21496/1.1/>>.

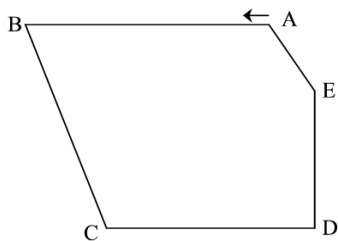

Figure 3.1

1.1 Watter instrument sal jy gebruik om te bereken **hoe ver** die mier loop?

1.2 Bereken nou die afstand wat die mier loop.

1.3 In watter eenheid het jy gemeet? _____

1.4 Watter eenheid het jou maat gebruik? _____

2. Kyk goed na die volgende figure. Kan jy vir jou opvoeder sê wat die “gewone” naam vir elkeen (behalwe vir die vierkant) is?

Figure 3.2

---

square

vierkant

2.1 Hierdie vorms is reëlmatig. Waarom?

_____
 _____
 _____

2.2 Bereken nou die omtrek van elke vorm (onthou jou eenhede!). Skryf die naam van elke vorm neer, en daarnaas die antwoord.

(a) _____

(b) _____

(c) _____

(d) _____

2.3 Indien 'n vierkant se omtrek met die volgende formule $4 \times \text{sy}$ bereken kan word, wat sal die formule wees vir die omtrek van elk van die vorms? Skryf weer eers die naam en dan die antwoord.

(b) _____

(c) _____

(d) _____

2.4 Wat noem ons die volgende vorm?

Figure 3.3

2.5 Kan jy dalk 'n formule aflei vir die omtrek van 'n **reghoek**?

ONTTHOU!

'n Vierkant is ook 'n reghoek! Dit is net een waarvan die vier sye ewe lank is.

Figure 3.4

Alle vierkante is reghoeke, maar alle reghoeke is nie vierkante nie.

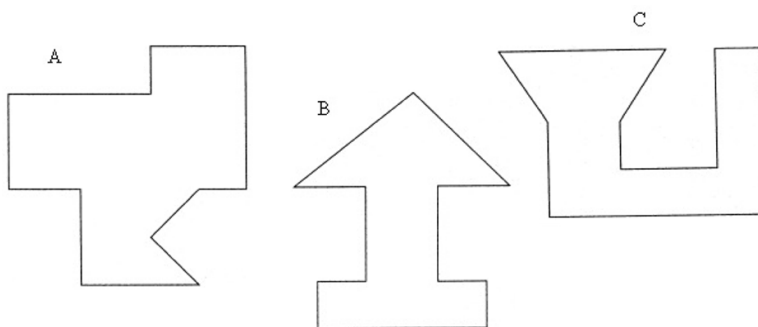
3. Hier is nou 'n paar **onreëlmatige vorms**.

Figure 3.5

3.1 Hoekom sê ons hierdie vorms is onreëlmatig?

3.2 Bereken nou die omtrek van elkeen van die onreëlmatige vorms.

A: _____

B: _____

C: _____

3.1.11 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meetteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.4: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele en drie-dimensionele voorwerpe skat, meet, aantekeninge maak van, vergelyk en orden deur S.I.-eenhede met die geskikte noukeurigheid te gebruik vir: (cm), metres (m) and kilometres (km);

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.1: omtrek m.b.v. liniale of maatbande.

3.2 Om hoofreken te doen²

3.2.1 WISKUNDE

3.2.2 Meting en Tyd

3.2.3 Lengte

3.2.4 OPVOEDERS AFDELING

3.2.5 Memorandum

1. 88
2. 8,8
3. 0,88
4. 11
5. 110
6. 1,1
7. 0,11
8. 0,111
9. 1 000 m
10. 10 mm
11. 1 000 m
12. 1 000 000 mm
13. 208
14. 8
15. 39

3.2.6 LEERDERS AFDELING

3.2.7 Inhoud

3.2.8 AKTIWITEIT: Om hoofreken te doen [LU 1.9]

Kom ons kyk eers hoe goed onthou jy nog die werk van die vorige module! Voltooi die hoofrekentoets so vinnig en akkuraat moontlik:

1. $11 \times 8 =$ _____
2. $11 \times 0,8 =$ _____
3. $1,1 \times 0,8 =$ _____
4. $1,1 \times 10 =$ _____
5. $1,1 \times 100 =$ _____

---

²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21497/1.1/>>.

6. $11 \div 10 =$ _____
7. $11 \div 100 =$ _____
8. _____ $\times 1\,000 = 111$
9. $1\text{ m} =$ _____ mm
10. $1\text{ cm} =$ _____ mm
11. $1\text{ km} =$ _____ m
12. $1\text{ km} =$ _____ mm
13. $2 \times 104 =$ _____
14. $0,4 \times 20 =$ _____
15. Verdubbel 19,5 : _____

3.2.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer.

3.3 Om twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken³

3.3.1 WISKUNDE

3.3.2 Meting en Tyd

3.3.3 Lengte

3.3.4 OPVOEDERS AFDELING

3.3.5 Memorandum

1. Lengte van jou bank = cm
 Jou eie lengte = cm / m
 Breedte van klas = m
 Dikte van skryfblok = mm
 Lengte van potlood = cm / mm
2. km
- 3.1 1 000
- 3.2 1 000
- 3.3 100
- 3.4 10

3.3.6 LEERDERS AFDELING

3.3.7 Inhoud

3.3.8 AKTIWITEIT: Om twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken [LU 4.4.3]

3.3.9 Om gebruik te maak van toepaslike meetinstrumente [LU 4.6.3]

Jy weet nou al uit die werk wat ons in graad 4 en 5 afgehandel het dat ons altyd in **eenhede** meet.

³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21529/1.1/>>.

1. Kyk goed na die volgende en voltooi dan die tabel:

- Sê in watter eenheid sal jy die volgende meet.
- Skat die lengte.
- Meet dan die ware lengte.

	Eenheid	Skatting	Werklike lengte
Lengte van jou bank	-----	-----	-----
Jou eie lengte	-----	-----	-----
Breedte van klas	-----	-----	-----
Dikte van skryfblok	-----	-----	-----
Lengte van potlood	-----	-----	-----

Table 3.1

2. In watter eenheid sal jy die afstand tussen jou huis en die skool meet?

3. Kom ons toets jou geheue! Kyk of jy die volgende vrae kan beantwoord:

3.1 Hoeveel meter is daar in 1 kilometer? _____

3.2 Hoeveel millimeter is daar in 1 meter? _____

3.3 Hoeveel sentimeter is daar in 1 meter? _____

3.4 Hoeveel millimeter is daar in 1 sentimeter? _____

ONTHOU JY NOG?

Die volgende behoort jy reeds te ken, maar kom ons kyk weer daarna:

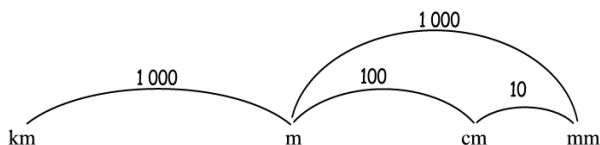

Figure 3.6

km m cm mm

3.3.10 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.4: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele en drie-dimensionele voorwerpe skat, meet, aantekeninge maak van, vergelyk en orden deur S.I.-eenhede met die geskikte noukeurigheid te gebruik vir:

4.4.3: lengte m.b.v. millimeter (mm), sentimeter (cm), meter (m) en kilometer (km);

Assesseringstandaard 4.6: Dit is duidelik wanneer die leerder gepaste meetinstrumente gebruik (met 'n begrip vir die beperkings daarvan) tot op geskikte vlakke van noukeurigheid, insluitend:

4.6.3: liniale, meterstokke, maatbande en klikwiele om lengte te meet.

3.4 Om probleme op te los wat die herleiding tussen eenhede insluit⁴

3.4.1 WISKUNDE

3.4.2 Meting en Tyd

3.4.3 Lengte

3.4.4 OPVOEDERS AFDELING

3.4.5 Memorandum

Lengte in meter	6	2,001	0,040	0,338	24	16,867
Lengte in millimeter	6 000	2 001	40	338	24 000	16 867

Table 3.2

Lengte in meter	2	0,6	3, 84	12, 69	20,05	9
Lengte in sentimeter	200	60	384	1 269	2 005	900

Table 3.3

Lengte in kilometer	0,500	13,7	4,618	2,999	8,006	22,419
Lengte in meter	500	13 700	4 618	2 999	8 006	22 419

Table 3.4

3.4.5.1 LEERDERS AFDELING

3.4.6 Inhoud

3.4.6.1 AKTIWITEIT: Om probleme op te los wat die herleiding tussen eenhede insluit [LU 4.5]

3.4.6.2 Om uitvoerwaardes vir gegewe invoerwaardes te bepaal [LU 2.3.3]

1. Voltooi die volgende tabelle:

Lengte in meter	6	2,001	-----	-----	24	-----
Lengte in millimeter	-----	-----	40	338	-----	16 867

Table 3.5

⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21535/1.1/>>.

Lengte in meter	-----	-----	3,84	12,69	-----	9
Lengte in sentimeter	200	60	-----	-----	2 005	-----

Table 3.6

Lengte in kilometer	0,500	13,7	-----	-----	8,006	-----
Lengte in meter	-----	-----	4 618	2 999	-----	22 419

Table 3.7

3.4.7 Assessering

Leeruitkomste 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.3: Dit is duidelik wanneer die leerder uitsetwaardes bepaal vir gegewe insetwaardes deur gebruik te maak van:

2.3.3: tabelle;

Leeruitkomste 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.4: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele en drie-dimensionele voorwerpe skat, meet, aantekeninge maak van, vergelyk en orden deur S.I.-eenhede met die geskikte noukeurigheid te gebruik vir: (cm), metres (m) and kilometres (km);

3.5 Om probleme in konteks op te los⁵

3.5.1 WISKUNDE

3.5.2 Meting en Tyd

3.5.3 Lengte

3.5.4 OPVOEDERS AFDELING

3.5.5 Memorandum

1.1 K-S 50 km

S-C 60 km

C-S 70 km

S-H 70 km

H-R 20 km

R-M 35 km

1.2 ± 275 km

275 km $\div$ 9 km = 30,35 = $\pm 30,5$ ℓ

1.3 $30,5 \times R 5,80 = R 176,90$

1.4 $1\ 350 \div 100 = 13,5$

⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21536/1.1/>>.

$$13,5 \times 140 = 1\,890$$

$$= 1\,890 \text{ treë}$$

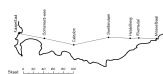
3.5.5.1 LEERDERS AFDELING

3.5.6 Inhoud

3.5.6.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.1, LU 1.6.2]

3.5.6.2 Om getalsinne te skryf om probleem-situasies te beskryf [LU 2.4]

1. Vir die volgende aktiwiteit kan jy 'n maat kies om mee saam te werk. Lees die volgende probleme en los hulle op. Skryf netjiese getalsinne met duidelike bewerkings. Onthou jul eenhede!

Figure 3.7

1.1 Bestudeer die kaart met skaal en jou liniaal en bepaal die afstande tussen die verskillende dorpe / stede.

1.2 Wat is die totale afstand (volgens jul meting) van die reis tussen Kaapstad en Mosselbaai?

Indien die motor se brandstofverbruik $9 \text{ km} / \ell$ is, hoeveel liter brandstof is vir die totale afstand nodig?

1.3 Gebruik nou hierdie antwoorde en bereken wat die brandstof vir die reis gaan kos, indien brandstof tans R5,80 per liter kos.

1.4 'n Dogter moet 140 treë gee om 'n afstand van 100 m te stap. Sy woon 1,350 km van die skool af. Hoeveel treë sal sy moet gee om die afstand te dek?

1.5 Verduidelik aan die res van die klas hoe julle groep die antwoorde bereken het.

1.6 Vergelyk jou metodes. Hoe verskil hulle van mekaar en waar stem hul ooreen?

Beoordeel jul werk op 'n skaal van 1 tot 4 deur die toepaslike syfer te omring:

- 1 = glad nie
- 2 = net 'n bietjie
- 3 = goed
- 4 = uitstekend

KRITERIA	KODE			
Ek en my maat het lekker saamgewerk.	1	2	3	4
Ons het na mekaar geluister.	1	2	3	4
Ons het al die vrae beantwoord.	1	2	3	4
Ons het netjies gewerk.	1	2	3	4
Ons antwoorde was korrek.	1	2	3	4

Table 3.8

3.5.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.1: finansiële kontekste;

1.6.2: meting in konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie;

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringsstandaard 2.4: Dit is duidelik wanneer die leerder getalsinne skryf om 'n probleemsituasie te beskryf, insluitend probleme binne kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van menseregte-, sosiale, ekonomiese, kulturele en omgewingsake te bevorder.

3.6 Om probleme in konteks op te los⁶

3.6.1 WISKUNDE

3.6.2 Meting en Tyd

3.6.3 Lengte

3.6.4 OPVOEDERS AFDELING

3.6.5 Memorandum

1. Susan = 3,48
Lala = 3,4
Lauren = 3,2
Anna = 3,12
2. Susan: $(2,32 + 3,48 + 3,02 + 2,9) \div 4 = 2,93$ (2,9 m)
Lala: $(3,2 + 3,04 + 2,86 + 3,4) \div 4 = 3,125$ (3,1 m)
Lauren: $(2,88 + 2,96 + 3,06 + 3,2) \div 4 = 3,025$ (3 m)
Anna: $(3,02 + 2,94 + 2,84 + 3,12) \div 4 = 2,98$ (3 m)
3. $(12,95 \text{ km} + 14,73 \text{ km} + 8,94 \text{ km} + 13,8 \text{ km} + 6,86 \text{ km}) \div 5$
= 11,456 km (11,5 km)
4. 11,5 km

3.6.6 LEERDERS AFDELING

3.6.7 Inhoud

3.6.8 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.2]

Dit is belangrik dat ons gemiddeldes moet kan uitwerk, omdat ons dit baie in die alledaagse lewe gebruik. Dink maar aan die gemiddelde reënval per maand, die gemiddelde temperatuur vir jul dorp in 'n sekere seisoen, jul klasgemiddeld, ens.

1. Kyk goed na die volgende en skryf dan die beste sprong van elke atleet neer:

By 'n atletiekbyeenkoms het vier atlete aan die verspring vir dogters 0/13 deelgeneem. Elkeen het vier spronge voltooi.

Naam	Sprong 1 m	Sprong 2 m	Sprong 3 m	Sprong 4 m	Beste Sprong m
Susan	2,32	3,48	3,02	2,9	_____
Lala	3,2	3,04	2,86	3,4	_____
Lauren	2,88	2,96	3,06	3,2	_____
Anna	3,02	2,94	2,84	3,12	_____

Table 3.9

⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21542/1.1/>>.

- Deur na elkeen se beste sprong te kyk, kan ons vasstel wie gewen het.
- Dit sê egter nie vir ons wie oor die algemeen (oor al vier spronge) die beste gevaar het nie.
- Om **dit** te kan bepaal moet ons kyk na die **gemiddelde** van elkeen se spronge.
- Hier volg die formule vir die berekening van die gemiddelde:

Gemiddelde afstand

$$\frac{\text{totaal van al die spronge}}{\text{aantal spronge}}$$

Figure 3.8

In Susan se geval sal dit soos volg bereken word:

$$\frac{2,32 \text{ m} + 3,48 \text{ m} + 3,02 \text{ m} + 2,9 \text{ m}}{4}$$

Figure 3.9

= 2,93 m (afgerond tot eerste desimaal: 2,9 m)

2. Gebruik nou hierdie formule en bepaal, volgens die vier atlete se gemiddeldes, wie oor die algemeen die beste gevaar het in die verspring vir 0/13-dogters (afgerond tot die eerste desimaal).

---

3. Bereken die gemiddelde afstand wat Johan per dag draf, indien hy van Maandag tot Vrydag die volgende afstande geoefen het:

Ma. 12,95 km; Di. 14,73 km; Wo. 8,94 km; Do. 13,8 km; Vry. 6,86 km.

---

4. Rond jou antwoord af tot die eerste desimaal.

TYD VIR SELFASSESSERING

In Leereenheid 1 het ons deeglik na sekere aspekte van meting gekyk. Voordat ons met Leereenheid 2 kan begin, moet ons eers weet of daar sekere haakplekke is, met ander woorde of daar iets is wat jy nog steeds nie verstaan nie. Wys vir ons hoe jy voel oor die werk wat afgehandel is deur die gesiggie wat waar is van jou, netjies in te kleur.

KRITERIA

Ek weet wat omtrek beteken.	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan 'n formule vir die omtrek van 'n reghoek neerskryf. (LU 4.58)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan die omtrek van die volgende figure bepaal:	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Vierkant (LU 4.8)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Pentagoon (LU 4.8)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Heksagoon (LU 4.8)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Oktagoon (LU 4.8)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan die omtrek van 'n onreëlmatige figuur bepaal. (LU 4.8)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan meter na millimeter herlei en andersom. (LU 4.5)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan meter na sentimeter herlei en andersom. (LU 4.5)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
<i>continued on next page</i>				

Ek kan kilometer na meter herlei en andersom. (LU 4.5)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan afstande volgens skaal bepaal. (LU 1.6)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek kan die gemiddelde afstand bereken. (LU 1.6)	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend

Table 3.10

3.6.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.2: meting in konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie.

3.7 Om te ondersoek hoe om oppervlakte te bepaal⁷

3.7.1 WISKUNDE

3.7.2 Meting en Tyd

3.7.3 Oppervlakte

3.7.4 OPVOEDERS AFDELING

3.7.5 Memorandum

3.7.6

1.1 $5 \times 7 = 35$

1.2 $1 \times b = \text{opp.}$

3.7.7 LEERDERS AFDELING

3.7.8 Inhoud

3.7.9

Het julle al ooit nuwe teëls of matte in jul huis laat lê? Watter kennis moet jy omtrent 'n vertrek hê voordat jy so-iets kan laat doen?

⁷This content is available online at <http://cnx.org/content/m21544/1.1/>.

3.7.10 AKTIWITEIT: Om te ondersoek hoe om oppervlakte te bepaal [LU 4.8.2]

1. Hier is die vloerplan van die Vissers se kombuis. Mev. Visser gaan nuwe teëls laat lê. Die teëls is elk 1 m breed en 1 m lank.

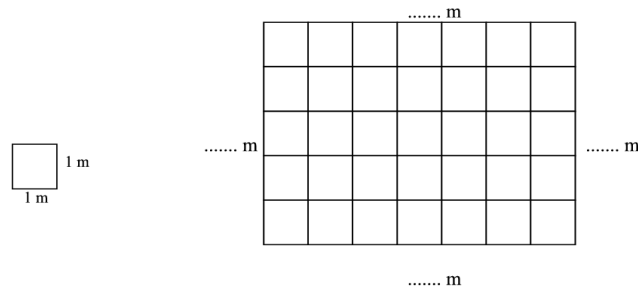

Figure 3.10

1.1 Hoeveel teëls het sy nodig om die vloer te bedek?

1.2 How did you calculate this? Can you explain this in one or two clear number sentences?

ONTHOU:

Hoe het jy dit bereken? Kan jy dit dalk in een of twee duidelike getalsinne uiteensit?

Figure 3.11

Jy het so pas die **oppervlakte** van mev. Visser se kombuisvloer bereken.

1.3 Kan jy dalk 'n **formule** neerskryf vir die berekening van so 'n reëlmatige vorm se oppervlak?

Oppervlakte: -----

3.7.11 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.2: oppervlakte van veelhoeke (m.b.v. vierkantroosters) ten einde reëls vir die berekening van oppervlakte van vierkante en reghoeke te ontwikkel.

3.8 Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat⁸

3.8.1 WISKUNDE

3.8.2 Meting en Tyd

3.8.3 Oppervlakte

3.8.4 OPVOEDERS AFDELING

3.8.5 Memorandum

1. A: ± 20 blokkies = $20 \times 25 \text{ mm}^2$
B: ± 10 blokkies = $10 \times 25 \text{ mm}^2$

3.8.6 LEERDERS AFDELING

3.8.7 Inhoud

3.8.8 AKTIWITEIT: Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat [LU 4.8.2]

1. Bepaal nou die volgende voorwerpe se oppervlakte deur van die “blok-vel” metode gebruik te maak. (Elke blokkie is 5 mm by 5 mm.)

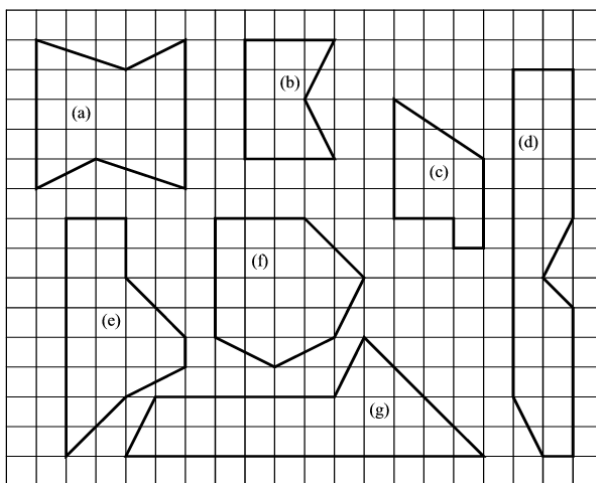

Figure 3.12

a: _____
b: _____
c: _____
d: _____
e: _____

⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21545/1.1/>>.

f: _____
 g: _____
 (Bespreek die metode wat jy gebruik het met jou maat).

3.8.8.1

3.8.8.2 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.2: oppervlakte van veelhoeke (m.b.v. vierkantroosters) ten einde reëls vir die berekening van oppervlakte van vierkante en reghoeke te ontwikkel.

3.9 Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat ⁹

3.9.1 WISKUNDE

3.9.2 Meting en Tyd

3.9.3 Oppervlakte

3.9.4 OPVOEDERS AFDELING

3.9.5 Memorandum

3.9.6

- 1.1 $13 \text{ cm} \times 13 \text{ cm} = 169 \text{ cm}^2$
- 1.2 $2,2 \text{ m} \times 1,4 \text{ m} = 3,08 \text{ m}^2$
- 1.3 $181 \text{ m} \times 93 \text{ m} = 16\,833 \text{ m}^2$
- 1.4 $4,2 \text{ m} \times 2,8 \text{ m} = 11,76 \text{ m}^2$
- 1.5 $243 \text{ mm} \times 178 \text{ mm} = 43\,254 \text{ mm}^2$

3.9.7 LEERDERS AFDELING

3.9.8 Inhoud

3.9.9

3.9.10 AKTIWITEIT: Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat [LU 4.8.2]

1. Kom ons kyk of jy ook die oppervlakte van die volgende kan bereken (onthou om jou bewerkings met 'n getallessin te begin en moet ook nie die eenheid vergeet wanneer jy jou finale antwoord neerskryf nie):

1.1 die oppervlakte van 'n vierkant met 'n sylengte van 13 cm

-----

1.2 die blad van 'n lessenaar van 2,2 m by 1,4 m

 -----

⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21558/1.1/>>.

1.3 'n langwerpige rugbyveld van 181 m lank en 93 m breed

1.4 die hoeveelheid mat wat jy nodig het om 'n kamer van 4,2 m by 2,8 m se vloer te bedek

1.5 die oortreksel van 'n wiskundeboek met 'n lengte van 243 mm en 'n breedte van 178 mm

3.9.11 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meetteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.2: oppervlakte van veelhoeke (m.b.v. vierkantroosters) ten einde reëls vir die berekening van oppervlakte van vierkante en reghoeke te ontwikkel.

3.10 Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat ¹⁰

3.10.1 WISKUNDE

3.10.2 Meting en Tyd

3.10.3 Oppervlakte

3.10.4 OPVOEDERS AFDELING

3.10.5 Memorandum

2. A: $4 \text{ cm} \times 3 \text{ cm} = 12 \text{ cm}^2$

B: $6 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} = 12 \text{ cm}^2$

4. $\pm 17 \text{ m}^2$

---

¹⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21560/1.1/>>.

3.10.5.1 LEERDERS AFDELING

3.10.6 Inhoud

3.10.6.1 AKTIWITEIT: Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat [LU 4.8.2]

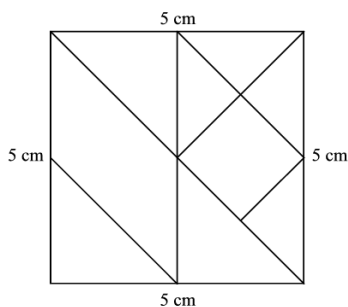

Figure 3.13

1. Trek die volgende figuur oor en knip op die stippellyne uit. Gebruik nou die 9 papiervorms om verskillende figure met **dieselfde oppervlakte** te bou. (*Jy moet dus elke keer al die stukkies gebruik.*)
2. Meet en bereken die oppervlakke van fig. A en fig. B:

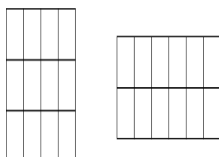

Figure 3.14

A: _____

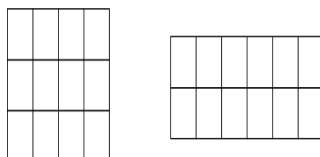

Figure 3.15

B: _____

Ø Wat sien jy? Kan jy dit verklaar?

3. Dieselfde gebeur in die volgende geval. Trek die figure netjies oor en knip hulle uit. Bou dit soos in die figure aangedui en bereken dan die oppervlakte.

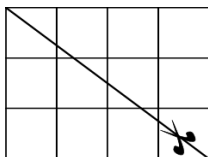

Figure 3.16

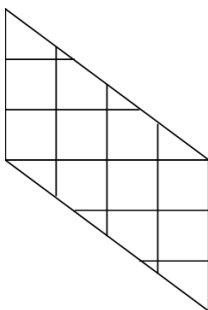

Figure 3.17

4. KOPKRAPPER!

Die Marais's het 'n nuwe swembad gebou. Nou moet daar 'n veiligheidsnet oorgesit word. Wat is die totale oppervlakte van water wat bedek moet word? (Elke blokkie is 1 m^2 .)

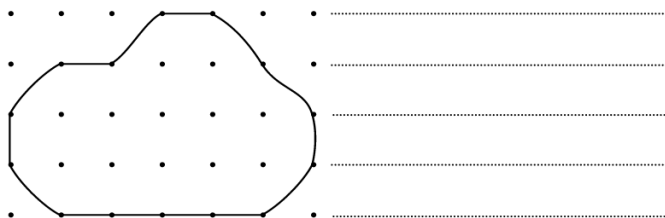

Figure 3.18

TYD VIR SELFASSESSERING

Dit is belangrik dat jy die voorafgaande werk sal verstaan en die nodige berekeninge moet kan doen. Kyk goed na die kriteria en beoordeel jouself deur 'n regmerkie in die toepaslike kolom te maak.

KRITERIA	Glad nie	Redelik	Goed	Uitstekend
Ek ken die eenheid vir oppervlakte. (LU 4.8)	-----	-----	-----	-----
Ek kan 'n formule vir die berekening van die oppervlakte van 'n vierkant neerskryf. (LU 4.8)	-----	-----	-----	-----
Ek kan die formule vir die berekening van die oppervlakte van 'n reghoek neerskryf. (LU 4.8)	-----	-----	-----	-----
Ek kan die oppervlakte van 'n onreëlmatige figuur bepaal. (LU 4.8)	-----	-----	-----	-----

Table 3.11

3.10.7 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.2: oppervlakte van veelhoeke (m.b.v. vierkantroosters) ten einde reëls vir die berekening van oppervlakte van vierkante en reghoeke te ontwikkel.

3.11 Om probleme in konteks op te los¹¹

3.11.1 WISKUNDE

3.11.2 Meting en Tyd

3.11.3 Oppervlakte

3.11.4 OPVOEDERS AFDELING

3.11.5 Memorandum

1.1 $22 \text{ m} + 11 \text{ m} + 33 \text{ m} + 40 \text{ m} + 28 \text{ m} + 68 \text{ m} = 202 \text{ m}$

1.2 202 pale

2. $112 \text{ m} \times 75 \text{ m} = 8\,400 \text{ m}^2$

Koste: $8\,400 \times \text{R}1,20 = \text{R}10\,080$

3. $45 \text{ m} \times 45 \text{ m} = 2\,025 \text{ m}^2$

$\text{R}56\,679,75 \div 2\,025 = \text{R}27,99/\text{m}^2$

4. $225 \text{ cm} \times 75 \text{ cm} = 16\,875 \text{ cm}^2$

$2,25 \text{ m} \times 0,75 \text{ m} = 1,6875 \text{ m}^2$

5. $50,32 \text{ m}^2 \div 7,4 \text{ m} = 6,8 \text{ m}$

3.11.5.1 LEERDERS AFDELING

3.11.6 Inhoud

3.11.6.1 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.2]

3.11.6.2 Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat [LU 4.8.2]

- Vir hierdie aktiwiteit moet julle in groepe van drie verdeel. Julle mag 'n sakrekenaar gebruik om die probleme op te los. Werk mooi netjies en toon 'n duidelike uiteensetting van die antwoorde. Lekker kopkrap!

1. 'n Boer moet 'n kamp vir kalwers met draad omhein.

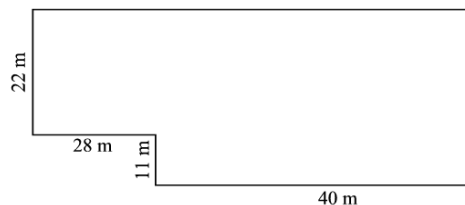

Figure 3.19

- 1.1 Bereken hoeveel draad nodig is om die kamp te omhein.

¹¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21563/1.1/>>.

1.2 Indien die pale van die draad 1 meter uitmekaar geplant word, hoeveel pale is nodig?

2. Die nuwe hokkieveld moet met grassaad gesaai word. Die afmetings van die veld is 112 m by 75 m. Indien die grassaad R1,20 per m^2 kos, wat beloop die koste van die hele projek?

3. Indien 'n vierkantige speelterrein met 'n lengte van 45 m geteer word, is die totale koste R56 679,75. Wat is die koste van teer per 1 m^2 ?

4. 'n Gedeelte van die badkamermuur van 2,25 m by 0,75 m moet met nuwe teëls bedek word. Die teëls is vierkantig met 'n lengte van 15 cm. Hoeveel teëls is nodig?

5. 'n Klaskamer het 'n oppervlakte van $50,32 \text{ m}^2$. Indien die lengte 7,4 m is, wat is die breedte?

ASSESSERING: PROBLEEMOPLOSSING

KRITERIA	KODE			
Netheid en organisasie	Werk is slordig en ongeorganiseerd.	Dit is georganiseerd, maar moeilik leesbaar.	Dit is netjies en georganiseerd en maklik leesbaar.	Netjiese, duidelik uiteengesette werk; duidelik leesbaar.
<i>continued on next page</i>				

Logiese redenering	Daar is baie min bewyse van logika.	Bietjie logika kom na vore.	Gebruik effektiewe wiskundige redenering.	Gebruik verfynde logika en redenasie.
Korrektheid en berekenings	Al die antwoorde is verkeerd bereken.	Baie foute is begaan.	Min foute is gemaak.	Antwoorde is almal korrek bereken.

Table 3.12

3.11.7 Assessering

Leeruitkomste 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.2: meting in konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie;

Leeruitkomste 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.2: oppervlakte van veelhoeke (m.b.v. vierkantroosters) ten einde reëls vir die berekening van oppervlakte van vierkante en reghoeke te ontwikkel.

3.12 Om die massa van twee-dimensionele fatsoene en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken¹²

3.12.1 WISKUNDE

3.12.2 Meting en Tyd

3.12.3 Massa

3.12.4 OPVOEDERS AFDELING

3.12.5 Memorandum

3.12.6 LEERDERS AFDELING

3.12.7 Inhoud

3.12.7.1 AKTIWITEIT: Om die massa van twee-dimensionele fatsoene en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken [LU 4.6.1]

3.12.7.2 Om toepaslike meetinstrumente te gebruik [LU 4.6.1]

1. Het jy al ooit daaraan gedink dat ons ontsettend baie dinge op 'n dag optel en rondra? Jy weet as iets lig of swaar is, maar het jy ooit gewonder wat die massa is van elke ding wat jy hanteer? Kom ons kyk net na enkele voorbeelde. Voltooi die volgende tabel. Skat eers en bepaal daarna die presiese massa. Gebruik gerus 'n kombuis skaal.

¹²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21566/1.1/>>.

Item	Massa in gram	
	Geskat	Gemeet
1.1 blikkie koeldrank	-----	-----
1.2 haarborsel	-----	-----
1.3 potloodsakkie	-----	-----
1.4 Wiskunde boek	-----	-----

Table 3.13

3.12.8 Assessment

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in ‘n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.6: Dit is duidelik wanneer die leerder gepaste meetinstrumente gebruik (met ‘n begrip vir die beperkings daarvan) tot op geskikte vlakke van noukeurigheid, insluitend:

4.6.1: badkamerskale, kombuisskale en balanse om massa te meet.

3.13 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los¹³

3.13.1 WISKUNDE

3.13.2 Meting en Tyd

3.13.3 Massa

3.13.4 OPVOEDERS AFDELING

3.13.5 Memorandum

- 1.1 2 915,95 kg
- 1.2 1,998 kg
- 1.3 0,750 kg
- 1.4 26,082 kg
- 2.1 3,098 kg
- 2.2 4,104 kg
- 2.3 1,219 kg
- 2.4 18,797 kg
- 3.1 48,688 kg
- 3.2 15 272 kg
- 3.3 8 722 kg
- 3.4 238,117 g
- 3.5 0,320 kg
- 3.6 127,296 g

¹³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21568/1.1/>>.

3.13.5.1 LEERDERS AFDELING**3.13.6 Inhoud****3.13.6.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 4.5]**

Kom ons kyk nou eers hoe goed jy nog kan optel en aftrek sonder 'n sakrekenaar.

1. Verminder die volgende massa met 50 g:

1.1 2 916 kg = _____ kg

1.2 2,048 kg = _____ kg

1.3 0,800 kg = _____ kg

1.4 26,132 kg = _____ kg

2. Vermeerder die volgende massa met 300 g:

2.1 2,798 kg = _____ kg

2.2 3,804 kg = _____ kg

2.3 0,919 kg = _____ kg

2.4 18,497 kg = _____ kg

3. Bereken ook die volgende sonder 'n sakrekenaar. (Wenk: maak eers die eenhede dieselfde.)

3.1 38,942 kg + 9,746 kg =

3.2 6 913 kg + 8,359 t =

3.3 9 t - 278 kg =

3.4 18,517 g + 219,6 g =

3.5 8 kg ÷ 25 =

3.6 15,912 g × 8 =

3.13.7 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.5: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos wat die kies van, berekening met en herleiding tussen geskikte S.I.-eenhede (sien hierbo) behels, terwyl geskikte kontekste vir Tegnologie en Natuurwetenskappe geïntegreer word.

3.14 Om gepaste meetinstrumente te gebruik¹⁴

3.14.1 WISKUNDE

3.14.2 Meting en Tyd

3.14.3 Massa

3.14.4 OPVOEDERS AFDELING

3.14.5 Memorandum

- A. 0,05 kg (50 g)
- B. 0,35 kg (350 g)
- C. 0,55 kg (550 g)
- D. 0,9 kg (900 g)
- E. 0,2 kg (200 g)
- F. 0,7 kg (700 g)
- G. 1,4 kg
- H. 1,9 kg

3.14.5.1 LEERDERS AFDELING

3.14.6 Inhoud

3.14.6.1 AKTIWITEIT: Om gepaste meetinstrumente te gebruik [LU 4.6.1]

1. Teen hierdie tyd behoort jy skale al goed te kan lees en interpreteer. Lees die massa soos aangedui op die volgende massameters en skryf dit dan netjies neer.

Figure 3.20

- A. _____
- B. _____

¹⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21572/1.1/>>.

- C. _____
 D. _____

Figure 3.21

- E. _____
 F. _____
 G. _____
 H. _____

3.14.7 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meetteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.6: Dit is duidelik wanneer die leerder gepaste meetinstrumente gebruik (met 'n begrip vir die beperkings daarvan) tot op geskikte vlakke van noukeurigheid, insluitend:

4.6.1: badkamerskale, kombuisskale en balanse om massa te meet.

3.15 Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los¹⁵

3.15.1 WISKUNDE

3.15.2 Meting en Tyd

3.15.3 Massa

3.15.4 OPVOEDERS AFDELING

3.15.5 Memorandum

1. $14\,856\text{ kg} - (235 + 39\text{ kg})$
 $= 5\,691\text{ kg}$
2. $(10\,000\text{ kg} - 9\,165\text{ kg}) \div 39$
 $= 21,41$
 $= 21\text{ sakke}$

¹⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21573/1.1/>>.

3.15.5.1 LEERDERS AFDELING

3.15.6 Inhoud

3.15.6.1 AKTIWITEIT: Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los [LU 1.8.2, LU 1.8.4]

3.15.6.2 Om getalsinne te skryf om 'n probleemsituasie te beskryf [LU 2.4]

Werk hierdie keer op jou eie. Lees die onderstaande probleme deur en kyk of jy die oplossings daarvoor kan vind. Onthou jou getalsinne! Onthou ook jou netjiese, duidelike bewerkings, en moenie die eenhede vergeet nie!

1. 'n Vragmotor vervoer 235 sakke sand van 39 kg elk. Indien die vragmotor met sy vrag 14 856 kg weeg, wat is die massa van die vragmotor sonder vrag?

 -----

2. Dit is 'n 10 ton vragmotor (mag maksimum 10 ton vervoer). Hoeveel sakke kan nog opgelaai word sonder om die massagrens te oorskry?

3.15.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.8: Dit is duidelik wanneer die leerder skat en bereken deur geskikte bewerkings vir die oplossing van probleme in verband met die volgende te kies en te gebruik:

1.8.2: optel en aftrek van heelgetalle;

1.8.4: vermenigvuldiging van minstens 4-syferheelgetalle met 3-syferheelgetalle;

Leeruitkomst 2: Die leerder is in staat om patrone en verwantskappe te herken, te beskryf en voor te stel en probleme op te los deur algebraïese taal en vaardighede te gebruik.

Assesseringstandaard 2.4: Dit is duidelik wanneer die leerder getalsinne skryf om 'n probleemsituasie te beskryf, insluitend probleme binne kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van menseregte-, sosiale, ekonomiese, kulturele en omgewingsake te bevorder.

3.16 Om hoofrekene te kan doen¹⁶

3.16.1 WISKUNDE

3.16.2 Meting en Tyd

3.16.3 Massa

3.16.4 OPVOEDERS AFDELING

3.16.5 Memorandum

1. 0,2
2. 0,32
3. 2,17
4. 59,8
5. 5 980
6. 1,984
7. 39,6
8. 9,75
9. 4 700 mm
10. 10,5 ℓ
11. 6 m
12. 7,2 ℓ
13. 1,75 kg
14. 2 918 mℓ
15. 0,017 km

3.16.5.1 LEERDERS AFDELING

3.16.6 Inhoud

3.16.6.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9]

Nou het dit eers weer tyd geword om te kyk of jy jou hoofrekenvaardighede kan verbeter! Pas die kennis toe wat jy tot dusver bekom het en kyk hoe vinnig en akkuraat jy die hoofrekentoets kan voltooi:

1. $200 \div 1\,000 =$ _____
2. $32 \div 100 =$ _____
3. $217 \div 100 =$ _____
4. $5,98 \times 10 =$ _____
5. $59,8 \times 100 =$ _____
6. $198,4 \div 100 =$ _____
7. Verdubbel 19,8: _____
8. Halveer 19,5: _____
9. $5\text{ m} - 300\text{ mm} =$ _____
10. $12\text{ ℓ} - 1,5\text{ ℓ} =$ _____
11. $3,8\text{ m} + 2,2\text{ m} =$ _____
12. $2,4\text{ ℓ} \times 3 =$ _____
13. of 3,5 kg = _____
14. $2,918\text{ ℓ} =$ _____
mℓ
15. $17\text{ m} =$ _____
km

¹⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21577/1.1/>>.

3.16.7 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer.

3.17 Om met desimale getalle te vermenigvuldig¹⁷

3.17.1 WISKUNDE

3.17.2 Meting en Tyd

3.17.3 Massa

3.17.4 OPVOEDERS AFDELING

3.17.5 Memorandum

1.

- 1.1 5,76
- 1.2 12 302,4
- 1.3 70,08
- 1.4 2,232
- 1.5 1 412,64
- 1.6 105,86
- 1.7 238,1
- 1.8 15,7

3.17.5.1 LEERDERS AFDELING

3.17.6 Inhoud

3.17.6.1 AKTIWITEIT: Om met desimale getalle te vermenigvuldig

1. Soos jy seker reeds agtergekom het, is die hantering van desimale breuke baie belangrik in hierdie module. Hoe goed kan jy nog onthou wat ons in die vorige module gedoen het? Span jou geheue in en bereken die volgende sonder 'n sakrekenaar:

1.1 $3,2 \times 1,8 =$

1.2 $5\ 126 \times 2,4 =$

1.3 $21,9 \times 3,2 =$

---

¹⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21578/1.1/>>.

$$1.4 \quad 1,86 \times 1,2 =$$

$$1.5 \quad 32,4 \times 43,6 =$$

$$1.6 \quad 13,4 \text{ m} \times 7,9 \text{ m} =$$

$$1.7 \quad 285,72 \div 1,2 =$$

$$1.8 \quad 2,355 \div 0,15 =$$

3.18 Om probleme op te los wat die herleiding tussen S.I.-eenhede insluit¹⁸

3.18.1 WISKUNDE

3.18.2 Meting en Tyd

3.18.3 Inhoud

3.18.4 OPVOEDERS AFDELING

3.18.5 Memorandum

1.1 3 000

1.2 0,003

---

¹⁸This content is available online at <http://cnx.org/content/m21691/1.1/>.

- 1.3 30
- 1.4 147
- 1.5 1 200
- 1.6 29 804
- 1.7 1 507
- 1.8 300 000
- 1.9 19
- 1.10 250

3.18.6 LEERDERS AFDELING

3.18.7 Inhoud

Het jy die antwoorde vir die volgende? _____

- Hoeveel koeldrank is daar in 'n standaard blikkie? _____
- Hoeveel melk is daar in die sakkies by die supermark? _____
- Hoeveel water kan julle warmwatersilinder hou? _____
- Hoeveel joghurt is daar in die klein bakkies? _____

Jy het so pas die **kapasiteit** van die koeldrankblikkie, melksakkie, warmwatersilinder en joghurtbakkie gegee.

Die eenhede vir kapasiteit is:

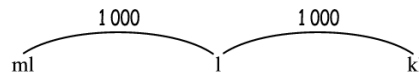

Figure 3.22

3.18.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme op te los wat die herleiding tussen S.I.-eenhede insluit [LU 4.5]

1. Hierdie aktiwiteit behoort vir jou kinderspeletjies te wees. Kom ons kyk hoe goed jy nog kan onthou! Kyk goed na die volgende en herlei dan soos gevra:

- 1.1 3 ℓ = _____ $\text{m}\ell$
- 1.2 3 ℓ = _____ kl
- 1.3 0,03 ℓ = _____ $\text{m}\ell$
- 1.4 0,147 kl = _____ ℓ
- 1.5 1,2 kl = _____ ℓ
- 1.6 29,804 ℓ = _____ $\text{m}\ell$
- 1.7 1,507 kl = _____ ℓ
- 1.8 300 ℓ = _____ $\text{m}\ell$
- 1.9 19 000 $\text{m}\ell$ = _____ ℓ
- 1.10 1 cup = _____ $\text{m}\ell$

3.18.8 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meetteenhede, instrumente en formules in ‘n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.5: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos wat die kies van, berekening met en herleiding tussen geskikte S.I.-eenhede (sien hierbo) behels, terwyl geskikte kontekste vir Tegnologie en Natuurwetenskappe geïntegreer word.

3.19 Om hoofrekene te kan doen¹⁹

3.19.1 WISKUNDE

3.19.2 Meting en Tyd

3.19.3 Inhoud

3.19.4 OPVOEDERS AFDELING

3.19.5 Memorandum

1. 360
2. 0,36
3. 3
4. 0,036
5. 5,88
6. 6
7. 6,6
8. 20
9. =
10. =
11. =
12. =
13. =
14. =
15. >
- 1 ℓ = 4 koppies
- 1 teelepel = 5 mℓ
- 1 koppie = 50 teelepels
- 1 medisynemaat = 5/10 mℓ

3.19.6 LEERDERS AFDELING

3.19.7 Inhoud

3.19.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofrekene te kan doen [LU 1.9]

Hier is nog ‘n geleentheid vir jou om jou hoofrekenvaardighede te verbeter. Voltooi die volgende so vinnig en akkuraat moontlik.

- 1 $3,6 \times 100 =$ _____
- 2 $3,6 \div 10 =$ _____
- 3 $0,030 \times 100 =$ _____
- 4 $0,36 \div 10 =$ _____

¹⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21692/1.1/>>.

5 $3,42 + 2,46 =$ _____
 6 $3,75 + 2,25 =$ _____
 7 $10 -$ _____ $= 3,4$
 8 $10 \div 0,5 =$ _____
 Vul in: $=$; $>$; $<$
 9 $3,4 \text{ km}$ _____ 111 _____ $3\ 040 \text{ m}$
 10 m _____ 111 _____ 63 cm
 11 $0,46 \text{ kg}$ _____ 111 _____ 460 g
 12 $0,003 \text{ l}$ _____ 111 _____ 3 ml
 13 km _____ 111 _____ 320 m
 14 $0,75 \text{ m}$ _____ 111 _____ m
 15 2 l _____ 111 _____ $2,5 \text{ l}$
 Kan jy dalk help?!

- Hoeveel koppies maak 1 l? _____
- Hoeveel ml in een teelepel? _____
- Hoeveel teelepels maak een koppie? _____
- Hoeveel ml in een medisynemaat? _____

3.19.8 Assesserig

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Asseseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer.

3.20 Om toepaslike meetinstrumente te gebruik²⁰

3.20.1 WISKUNDE

3.20.2 Meting en Tyd

3.20.3 Inhoud

3.20.4 OPVOEDERS AFDELING

3.20.5 Memorandum

2. 2.1 A 0,05
     B 0,2
     C 0,4
     D 0,35
 2.2 E 1
     F
 3.
     A 0,3 l
     B 0,7 l
     C 1,2 l
     D 1,8 l

²⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21693/1.1/>>.

- E 0,2 ℓ
- F 0,8 ℓ
- G 1,4 ℓ
- H 1,4 ℓ
- I 0,15 ℓ
- J 0,45 ℓ
- K 0,75 ℓ
- L 1,2 ℓ
- M 0,25 ℓ
- N 0,625 ℓ
- O 1,75 ℓ
- P 2,375 ℓ
- 1.
- 1.1 11,7218 ℓ
- 1.2 16,73 ℓ
- 1.3 107,15 ml
- 1.4 4 123 k ℓ
- 1.5 102,76 m
- 1.6 123 k ℓ

3.20.6 LEERDERS AFDELING

3.20.7 Inhoud

3.20.8 AKTIWITEIT: Om toepaslike meetinstrumente te gebruik [LU 4.6.2]

1. Kom ons gesels oor maatbekers!
  - 1.1 Waarvoor gebruik Ma (of Pa) 'n maatbeker by die huis?

- 1.2 In watter eenhede is die maatbeker afgemerk?

- 1.3 Kry ons verskillende groottes maatbekers, en, indien wel, watter groottes?

---

2. Kyk na die maatbeker en beantwoord die vrae:

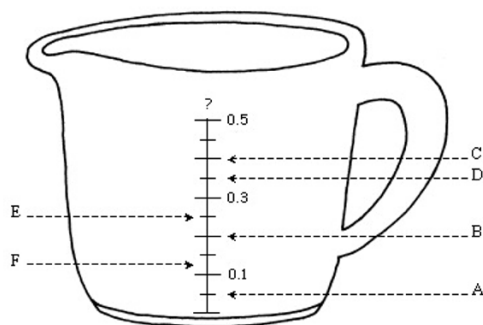

Figure 3.23

2.1 Druk die afmetings by A, B, C en D in liter (ℓ) uit:

A _____ ℓ

B _____ ℓ

C _____ ℓ

D _____ ℓ

2.2 Druk die afmetings by E en F in koppies uit:

E _____ koppie

F _____ koppie

3. Bestudeer die maatkopers en neem die lesings.

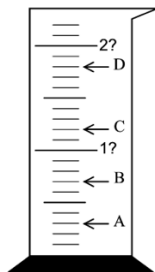

Figure 3.24

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

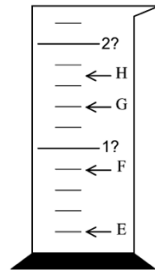

Figure 3.25

E. _____
 F. _____
 G. _____
 H. _____

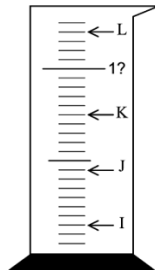

Figure 3.26

I. _____
 J. _____
 K. _____
 L. _____

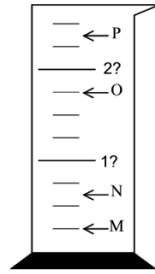

Figure 3.27

M. _____
 N. _____
 O. _____
 P. _____

3.20.9 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.6: Dit is duidelik wanneer die leerder gepaste meetinstrumente gebruik (met 'n begrip vir die beperkings daarvan) tot op geskikte vlakke van noukeurigheid, insluitend:

4.6.2: maatbekers om volume te meet.

3.21 Om berekenings met S.I.-eenhede te doen²¹

3.21.1 WISKUNDE

3.21.2 Meting en Tyd

3.21.3 Inhoud

3.21.4 OPVOEDERS AFDELING

3.21.5 Memorandum

1.

1.1 $643 \text{ km} \div 50 = 12,86 \text{ km}$

1.2 $2\,575 \text{ l} \div 125 \text{ l} = 20,6 = 20 \text{ vol dromme}$

1.3 $37,5 \text{ ml} \times 275 = 10\,312,5 \text{ ml} = 10,3125 \text{ l}$

1.4 $538\,900 \text{ l} - 98\,476 \text{ l} = 440\,424 \text{ l} = 440,424 \text{ kl}$

1.5 $900 \text{ ml} + 300 \text{ ml} + 480 \text{ ml} + 1\,140 \text{ ml}$

1.6 $2\,820 \text{ ml} = 2,820 \text{ l}$

²¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21695/1.1/>>.

3.21.6 LEERDERS AFDELING**3.21.7 Inhoud****3.21.8 AKTIWITEIT: Om berekenings met S.I.-eenhede te doen [LU 4.5]**

1. Bereken die volgende sonder om 'n sakrekenaar te gebruik. Werk mooi netjies en toon al jou bewerkings!
Onthou ook die eenheid!

1.1 $1,247 \ell \times 9,4 =$

1.2 $836,50 \ell \div 50 =$

1.3 $2,143 \text{ m}\ell \times 50 =$

1.4 $1\ 236,90 \text{ k}\ell \div 0,3 =$

1.5 $2,569 \text{ m} \times 40 = \dots\dots\dots$

1.6 $36,90 \text{ k}\ell \div 0,3 =$

3.21.9 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meetteenhede, instrumente en formules in ‘n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.5: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos wat die kies van, berekening met en herleiding tussen geskikte S.I.-eenhede (sien hierbo) behels, terwyl geskikte kontekste vir Tegnologie en Natuurwetenskappe geïntegreer word.

3.22 Om te ondersoek en te skat²²

3.22.1 WISKUNDE

3.22.2 Meting en Tyd

3.22.3 Volume

3.22.4 OPVOEDERS AFDELING

3.22.5 Memorandum

3.22.6 LEERDERS AFDELING

3.22.7 Inhoud

3.22.8 AKTIWITEIT: Om te ondersoek en te skat [LU 1.6.2]

1. Jou opvoeder sal die nodige papier aan jou voorsien. Kyk goed na die diagram hieronder en trek dit dan presies net so oor. Kyk dan of jy jou eie kubus (vierkantige blokkie) kan bou.

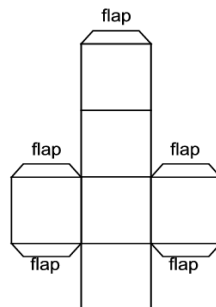

Figure 3.28

²²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21696/1.1/>>.

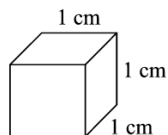

Figure 3.29

-
- Jy het nou 'n houer met die volgende afmetings:

1 cm by 1 cm by 1 cm

- Daarom sê ons die **volume** van die houer is:

$$1 \text{ cm} \times 1 \text{ cm} \times 1 \text{ cm} = 1 \text{ cm}^3$$

(een kubieke sentimeter)

volume = lengte $\times$ breedte $\times$ hoogte

2. Hoeveel van hierdie boksies (van 1 cm^3) sal jy nodig hê om 'n kubus van 8 cm^3 te bou? ($2 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} \times 2 \text{ cm}$)

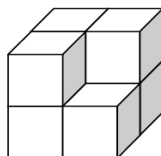

Figure 3.30

-
- 2.1 $8 \text{ cm}^3 = (2 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} \times 2 \text{ cm})$: _____ blokkies
- 2.2 $27 \text{ cm}^3 = (3 \text{ cm} \times 3 \text{ cm} \times 3 \text{ cm})$: _____ blokkies
- 2.3 $64 \text{ cm}^3 = (4 \text{ cm} \times 4 \text{ cm} \times 4 \text{ cm})$: _____ blokkies
- 2.4 $125 \text{ cm}^3 = (5 \text{ cm} \times 5 \text{ cm} \times 5 \text{ cm})$: _____ blokkies

3.22.9 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.8: Dit is duidelik wanneer die leerder by benadering ondersoek en bepaal (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span):

4.8.3: volume/kapasiteit van voorwerpe (deur dit te pak of te vul) ten einde reëls vir die berekening van volume van reghoekige prisma's te ontwikkel.

3.23 Om probleme in konteks op te los²³

3.23.1 WISKUNDE

3.23.2 Meting en Tyd

3.23.3 Volume

3.23.4 OPVOEDERS AFDELING

3.23.5 Memorandum

1.
  - 1.1 $3 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} = 12 \text{ cm}^3$
  - $3 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} \times 3 \text{ cm} = 18 \text{ cm}^3$
  - $1 \text{ cm} \times 4 \text{ cm} \times 3 \text{ cm} = 12 \text{ cm}^3$
  - 1.2 $5 \text{ m} \times 3,5 \text{ m} \times 2 \text{ m} = 35 \text{ m}^2$
  - 1.3 $9 \text{ cm} \times 6 \text{ cm} \times 2 \text{ cm} = 108 \text{ cm}^2$
  2. 2.1 $577\,912 \text{ cm}^2$
  - 2.1 $583\,296 \text{ cm}^2$
  3. $(78 \text{ cm} \times 46 \text{ cm} \times 52 \text{ cm}) \div (24 \text{ cm} \times 8 \text{ cm} \times 11 \text{ cm})$
 $= 186\,576 \text{ cm}^2 \div 2\,112 \text{ cm}^2$
 $= 88,34$
 $= 88 \text{ klein boksies}$

3.23.6 LEERDERS AFDELING

3.23.7 Inhoud

3.23.8 AKTIWITEIT: Om probleme in konteks op te los [LU 1.6.2]

1. Bereken die volume van die volgende:
  - 1.1

Figure 3.31

Figure 3.32

---

²³This content is available online at <http://cnx.org/content/m21699/1.1/>.

Figure 3.33

1.2 'n Swembad van 5 m lank, 3,5 m breed en 2 m diep

1.3 'n Blikkie tuna: 9 cm by 6 cm by 2 cm

2. Watter houer het die grootste volume:

2.1: 106 cm by 94 cm by 58 cm, or

2.2: 93 cm by 98 cm by 64 cm?.

3. Hoeveel klein kartondosies met afmetings $24 \text{ cm} \times 8 \text{ cm} \times 11 \text{ cm}$ kan jy pak binne 'n groot kartondoos van 78 cm by 46 cm by 52 cm?

3.23.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.6: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos in konteks, insluitend kontekste wat gebruik kan word om 'n bewustheid van ander leerareas, asook van menseregte-, sosiale, ekonomiese en omgewingskwessies, te bevorder soos:

1.6.2: meting in konteks van Natuurwetenskappe en Tegnologie.

3.24 Om hoofreken te kan doen²⁴

3.24.1 WISKUNDE

3.24.2 Meting en Tyd

3.24.3 Volume

3.24.4 OPVOEDERS AFDELING

3.24.5 Memorandum

1. 100
2. 10 000
3. 4
4. 8
5. 27
6. 125
7. 9
8. 4
9. 2
10. 20
11. 9
12. 3
13. 7
14. $100 + 100\,000 = 100\,100$
15. 22

3.24.6 LEERDERS AFDELING

3.24.7 Inhoud

3.24.8 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9]

Teen hierdie tyd is jy seker al redelik flink en skerp met syfers, of hoe? Kom ons kyk hoe vaar jy in die volgende hoofrekentoets! Probeer om dit binne drie minute te voltooi.

1. $102 = \text{-----}$
2. $104 = \text{-----}$
3. $22 = \text{-----}$
4. $23 = \text{-----}$
5. $33 = \text{-----}$
6. $53 = \text{-----}$
7. $\text{-----} \cdot 2 = 81$
8. $\text{-----} \cdot 3 = 64$
9. $3 \times 5 \times \text{-----} = 30$
10. $0,3 \times 5 \times \text{-----} = 30$
11. $3 \times \text{-----} = 27$
12. $3 \text{-----} = 27$
13. $102 \times 105 = 10 \text{-----}$
14. $102 + 105 = \text{-----}$
15. $29 \times 22 = (30 \times 22) - \text{-----}$

---

²⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21700/1.1/>>.

3.24.9 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder handberekeninge uitvoer.

3.25 Om analoog-tyd te lees en 24 uur-tyd te skryf²⁵

3.25.1 WISKUNDE

3.25.2 Meting en Tyd

3.25.3 Tyd

3.25.4 OPVOEDERS AFDELING

3.25.5 Memorandum

1.

- 1.1 07.30
- 1.2 21.15
- 1.3 05.50
- 1.4 22.40
- 1.5 19.00

3.25.6 LEERDERS AFDELING

3.25.7 Inhoud

- Hoe laat het jy gisteraand gaan slaap?

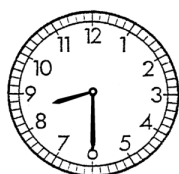

Figure 3.34

Halfnege?

---

²⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21703/1.1/>>.

Figure 3.35

Agt-dertig?

Figure 3.36

Twintig-dertig?
 Onthou jy nog?
 $60 \text{ s (sekondes)} = 1 \text{ min (minuut)}$
 $60 \text{ min} = 1 \text{ h (uur)}$
 $24 \text{ d} = 1 \text{ d (dag)}$
 $7 \text{ d} = 1 \text{ wk (week)}$
 $365 \text{ d} = 1 \text{ a (jaar)}$
 $366 \text{ d} = 1 \text{ skrikkeljaar}$
 $52 \text{ weke (ongeveer)} = 1 \text{ a}$
 $12 \text{ mde (maande)} = 1 \text{ a}$
 $100 \text{ a} = 1 \text{ eeu}$

3.25.8 AKTIWITEIT: Om analoog-tyd te lees en 24 uur-tyd te skryf [LU 4.1]

1. Jy het heelwat met tyd te doen gekry in graad 4 en 5. Kom ons kyk of jy jou kennis kan toepas. Skryf die volgende in internasionale skryfwyse:

- 1.1 halfagt (vm.) _____:_____
- 1.2 kwart oor nege (nm.) _____:_____
- 1.3 tien voor ses (vm.) _____:_____
- 1.4 twintig voor elf (nm.) _____:_____
- 1.5 sewe-uur (nm.) _____:_____

3.25.9 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringsstandaard 4.1: Dit is duidelik wanneer die leerder analoog-, digitale en 24-uur-tyd tot minstens die naaste minuut en sekonde lees, sê en skryf.

3.26 Om probleme op te los wat bewerkings en die herleiding van tydeenhede insluit²⁶

3.26.1 WISKUNDE

3.26.2 Meting en Tyd

3.26.3 Tyd

3.26.4 OPVOEDERS AFDELING

3.26.5 Memorandum

- 1.1 2 h 16 min = 18 h 8 min
 2 h 16 min + 15 h 52 min = 17 h 68 min
 1.2 15 h - 8 h 27 min = 6 h 33 min
 15 h 00 min - 8 h 27 min = 6 h 33 min
 1.3 8 h 6 min - 2 h 45 min = 5 h 21 min
 8 h 06 min - 2 h 45 min = 5 h 21 min
 1.4 $12 \times 3 \text{ h } 48 \text{ min} = 45 \text{ h } 36 \text{ min}$
 $12 \times 3 \text{ h } 48 \text{ min} = 36 \text{ h } 576 \text{ min}$
 1.5 $4 \text{ h } 30 \text{ min} \div 15 \text{ min} = 18$
 $270 \text{ min} \div 15 \text{ min}$
 2.1 $16 \text{ h } 10 \text{ min} - 10 \text{ h } 00 \text{ min} = 6 \text{ h } 10 \text{ min}$
 $6 \text{ h } 10 \text{ min} - 50 \text{ min} = 5 \text{ h } 20 \text{ min}$
 a) 1 h 30 min
 b) 35 min
 c) 6 h 5 min
 d) 4 h

3.26.6 LEERDERS AFDELING

3.26.7 Inhoud

3.26.7.1 AKTIWITEIT: Om probleme op te los wat bewerkings en die herleiding van tydeenhede insluit [LU 4.2]

Ons gaan ook sommer kyk of jy nog kan onthou hoe om met tyd op te tel en af te trek!

1. Bereken die volgende:

1.1 $2 \text{ h } 16 \text{ min} + 15 \text{ h } 52 \text{ min} = \text{_____ h } \text{_____ min}$

1.2 $15 \text{ h} - 8 \text{ h } 27 \text{ min} = \text{_____ h } \text{_____ min}$

1.3 $8 \text{ h } 6 \text{ min} - 2 \text{ h } 45 \text{ min} = \text{_____ h } \text{_____ min}$

---

²⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21704/1.1/>>.

1.4 $12 \times 3 \text{ h } 48 \text{ min} = \text{ } \text{h } \text{min}$

1.5 $4 \text{ h } 30 \text{ min} \div 15 \text{ min} = \text{ }$

2. Skryf duidelike getalsinne met die oplossing van die volgende probleme:

2.1 'n Krieketwedstryd het om 10:00 begin en om 16:10 klaargemaak. Hoeveel tyd is aan die spel afgestaan, indien daar twee 10 minute-ruskanse en 'n middagete van 30 minute was?

2.2 Hier volg Gerda se klasrooster vir Maandae.

- a) Hoeveel tyd word aan Engels afgestaan? _____
 b) Hoe lank is die pouses saam? _____
 c) Hoe lank is die skooldag? _____
 d) Indien sy nege Afrikaanse periodes per week het, hoeveel uur is dit? _____

07:55	Saal
08:25	Saal
08:55	Wisk.
09:25	Wisk.
09:55	Eng.
10:25	Pouse
10:45	Eng.
11:15	Eng.
11:45	Gesk.
12:15	Rekenaars
12:45	Pouse
13:00	Afr.
13:30	Afr.

Figure 3.37

3.26.8 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.2: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos wat berekeninge met en herleiding tussen geskikte tydeenhede behels, insluitend tydsone en -verskille.

3.27 Om probleme op te los wat bewerkings met tydeenhede behels²⁷

3.27.1 WISKUNDE

3.27.2 Meting en Tyd

3.27.3 Tyd

3.27.4 OPVOEDERS AFDELING

3.27.5 Memorandum

3.27.6

1. $4 \text{ h } 40 \text{ min} + 24 \text{ h} + 16 \text{ h } 30 = 49 \text{ h } 10 \text{ min}$
2. $45 \text{ min} \times 7 = 315 \text{ min} = 5 \text{ h } 15 \text{ min}$
3. 08:05
4. $81 + 365 + 366 + 365 + 365 + 365 + 360 + 52 + 2 = 325 \text{ dae}$
5. 35 km in 20 min
 $\times = 3 \times 35 = 105 \text{ km/h}$
6. $2 \times 110 \text{ km} = 275 \text{ km}$
- 7.1 50 min
- 7.2 $190 \text{ min} = 3 \text{ h } 10 \text{ min}$
- 7.3 Ja
- 7.4 10:00 en 13:15
- 7.5 18h00

3.27.6.1 LEERDERS AFDELING

3.27.6.2 Inhoud

3.27.6.3 AKTIWITEIT: Om probleme op te los wat bewerkings met tydeenhede behels [LU 4.2]

Werk saam met 'n maat. Lees elke probleem goed deur en los dit dan so netjies en akkuraat moontlik op:

1. Johan vertrek op Vrydag om 15:20 op 'n uitstappie. Hy arriveer daardie Sondag om 16:30 terug by die huis. Hoe lank was hy weg?

---

2. Heleen oefen **elke dag** vir 45 min. viool. Hoeveel ure en minute oefen sy in een week?

---

3. 'n Vliegtuig vertrek om 19:40 na Londen en land 12 h 25 min. later op Heathrow. Hoe laat land die vlug?

---

²⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21706/1.1/>>.

4. Indien Marius op 11 Oktober 1962 gebore is en Jan op 21 Februarie 1969, hoeveel ouer is Marius as Jan?

 -----

5. Indien dit my 20 min. neem om teen 'n konstante snelheid 35 km met my motor te dek, wat was my snelheid? (km / h)

 -----

6. Indien mnr. Voges teen 'n konstante snelheid van 110 km / h reis, hoe ver sal hy ry in $2\frac{1}{2}$ h?

 -----

7. Bestudeer die TV-programrooster vir SABC3:

06:00	CNN International
08:00	AM Shopping
10:00	Liberty Learning Channel
11:30	All My Children
12:30	CNN International
13:00	Nuus
13:15	Liberty Learning Channel
13:30	Live Phone In
16:00	All My Children
17:00	Larry King
17:30	Coca-Cola Popstars
18:30	Isidingo
19:00	Relic Hunter
20:00	Nuus
20:30	Frasier
21:00	Will And Grace
21:30	The Practice
22:30	Nuus-hooftrekke
22:35	Business Beat
22:50	Special Assignment
23:20	CNN International
24:00	Uitsending eindig

Figure 3.38

7.1 Hoeveel tyd word in totaal aan nuus afgestaan? _____

7.2 Hoeveel tyd word aan internasionale sake afgestaan? _____

7.3 Is daar enige opvoedkundige programme? _____

7.4 Hoe laat? _____

7.4 Hoe lank saai SABC3 per dag uit. _____

3.27.6.3.1 ASSESSERING DEUR OPVOEDER

Figure 3.39

Trek 'n sirkel om kode van toepassing:

AANTAL KORREK	KODE
12 - 34 - 56 - 7	1234

Table 3.14

3.27.7 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.2: Dit is duidelik wanneer die leerder probleme oplos wat berekeninge met en herleiding tussen geskikte tydeenhede behels, insluitend tydsones en –verskille.

Chapter 4

Kwartaal 4

4.1 Om hoeke te herken en te beskryf¹

4.1.1 WISKUNDE

4.1.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.1.3 Meetkunde

4.1.4 OPVOEDERS AFDELING

4.1.5 Memorandum

Onthou jy nog wat die woord **ewewydig** beteken? Skryf gou 'n definisie neer:

Konstant ewe ver van mekaar.

1. A: Ja

B: Ja

2. C

AKTIWITEIT 1.1

1.1 Stomphoek

1.2 Regtehoek

1.3 Omwenteling

- Skerphoek

KOPKRAPPER

1. Skerphoek

Stomphoek

Gestrek

Regtehoek

2. Klasbespreking

4.1.6 LEERDERS AFDELING

4.1.7 Inhoud

Onthou jy nog wat die woord **ewewydig** beteken? Skryf gou 'n definisie neer:

---

¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21709/1.1/>>.

Kom ons val weg met ‘n paar “kopkrappers”!
Kyk na die sketse hieronder en beantwoord dan die vrae:

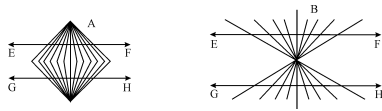

Figure 4.1

1. Is EF en GH ewewydig aan mekaar in:

A: -----

B: -----

2. Is C of K die verlenging van F?

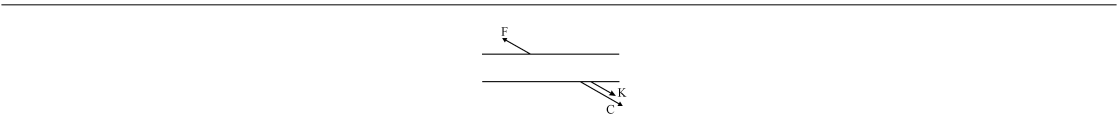

Figure 4.2

Onthou jy nog?

	is ‘n lyn: AB
	is ‘n lynstuk: EF
	is ‘n straal: CD

Table 4.1

Twee lyne wat mekaar sny, vorm ‘n **hoek**.

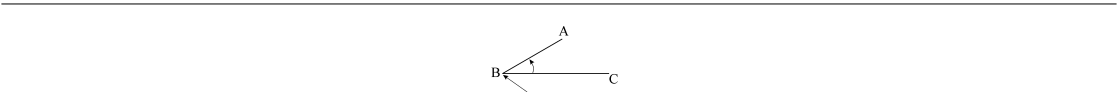

Figure 4.3

Ons noem die punt waar die twee lyne ontmoet, die **hoekpunt**.

Ons skryf: $\angle ABC$

- Het jy geweet?

Die eenheid waarin ons hoeke meet, is **graad**. Ons druk die **grootte** van 'n hoek in **grade** uit. 'n Hoek van 60 grade skryf ons so: 60° .

Daar is 'n paar **soorte** hoeke wat jy moet ken:

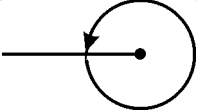

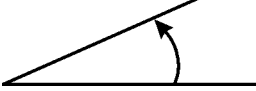
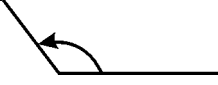
Soorte hoeke	
1. 'n Omwenteling of volle draai is 360° groot.	
2. 'n Gestrekte hoek is 'n halfdraai en is 180° groot.	
3. 'n Regte hoek is 'n kwartdraai en is 90° groot.	
4. 'n Skerphoek is groter as 0° , maar kleiner as 90° .	
5. 'n Stomphoek is groter as 90° , maar kleiner as 180° .	

Table 4.2

4.1.8 AKTIWITEIT: Om hoeke te herken en te beskryf [LU 4.11]

1. Hoe goed ken jy nou jou hoeke?

Werk saam met 'n maat en kyk of jy kan sê watter soort hoeke die volgende is:

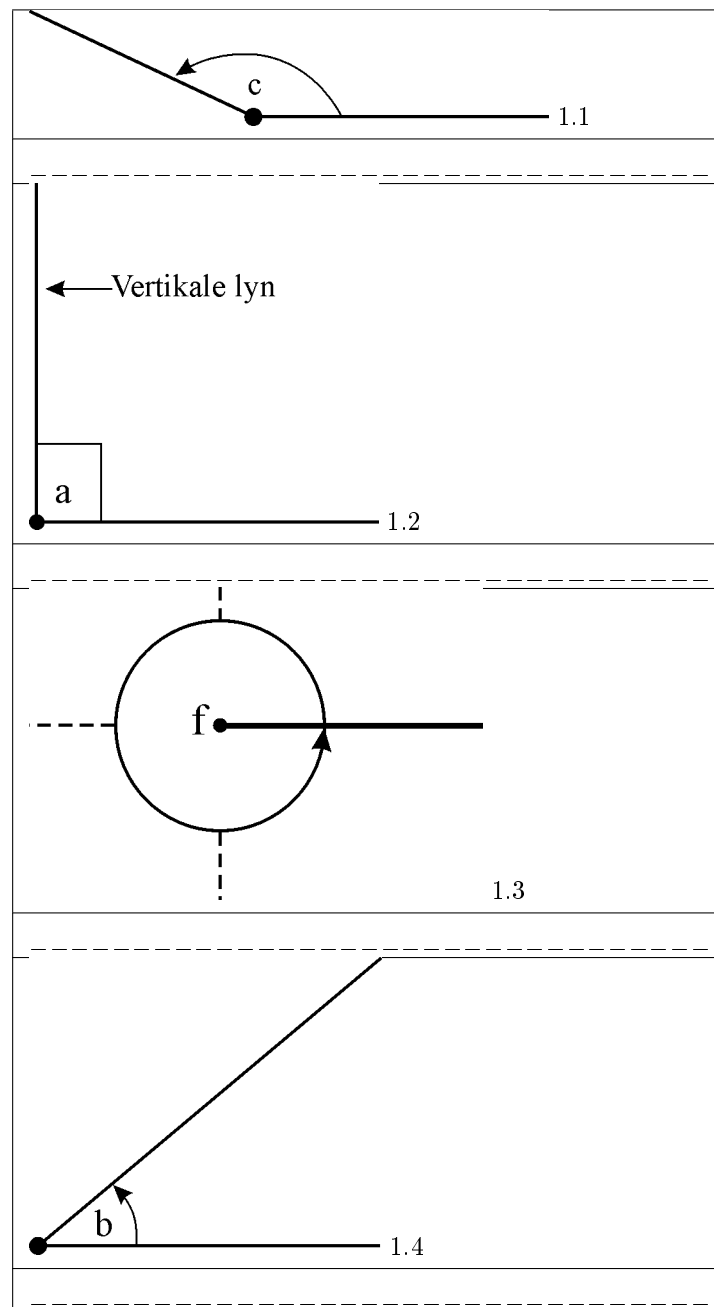

Table 4.3

4.1.8.1 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.11: Dit is duidelik wanneer die leerder hoeke in twee-dimensionele vorms, drie-dimensionele voorwerpe en in die omgewing herken en beskryf.

4.2 Om hoeke te herken en te beskryf²

4.2.1 WISKUNDE

4.2.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.2.3 Meetkunde

4.2.4 OPVOEDERS AFDELING

4.2.5 Memorandum

4.2.5.1 LEERDERS AFDELING

4.2.6 Inhoud

4.2.6.1 AKTIWITEIT: Om hoeke te herken en te beskryf [LU 4.11]

1. Kopkrapper!

Werk saam met 'n maat. Kyk goed na die tekening.

Watter soort hoeke sien julle in die tekening? Waar is hulle?

Deel jul antwoorde met die res van die klas!

Figure 4.4

---

2. Klasbespreking:

- Waarmee kan ons hoeke akkuraat meet?
- Kyk goed na die skets (of jou eie!).
- Hoe meet ons hoeke met 'n gradeboog?

---

²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21710/1.1/>>.

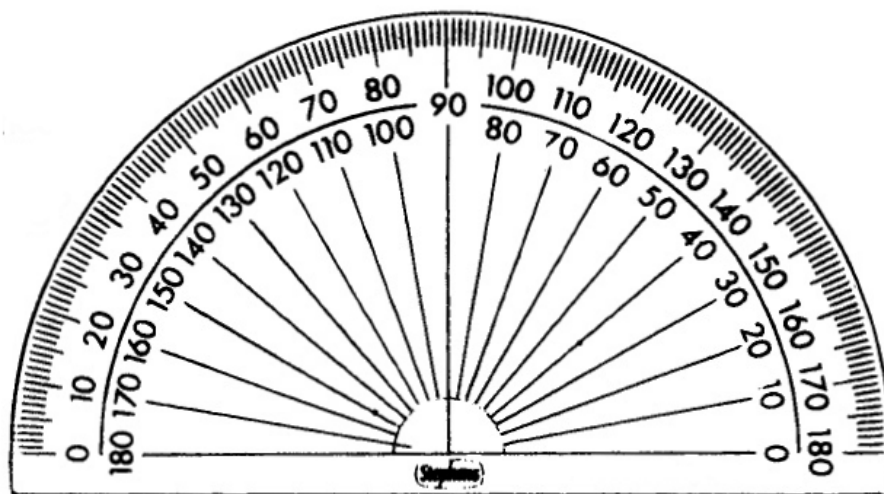

Figure 4.5

4.2.7 Assessering

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meetteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.11: Dit is duidelik wanneer die leerder hoeke in twee-dimensionele vorms, drie-dimensionele voorwerpe en in die omgewing herken en beskryf.

4.3 Om hoeke te herken en te beskryf³

4.3.1 WISKUNDE

4.3.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.3.3 Meetkunde

4.3.4 OPVOEDERS AFDELING

4.3.5 Memorandum

1.

1.1 52°

1.2 130°

1.3 90°

1.4 28°

2.

2.1 skerphoek

2.2 skerphoek

³This content is available online at <http://cnx.org/content/m21713/1.1/>.

- 2.3 skerphoek
- 2.4 stomphoek

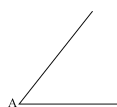
4.3.5.1 LEERDERS AFDELING

4.3.6 Inhoud

4.3.6.1 AKTIWITEIT: Om hoeke te herken en te beskryf [LU 3.2.3, LU 4.11]

1. Gebruik nou jou gradeboog en meet die volgende hoeke. Sê dan watter soort hoek dit is:

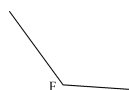
1.1

Figure 4.6

1.2

Figure 4.7

1.3

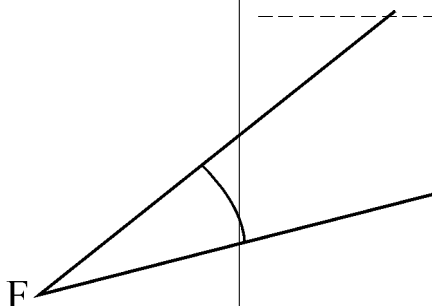
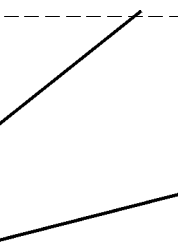

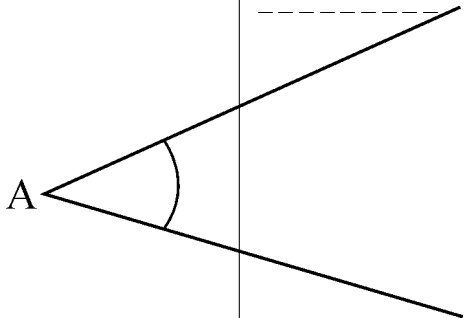
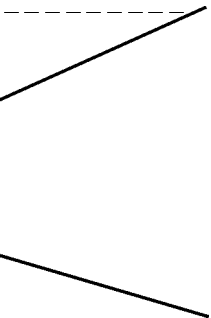
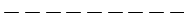
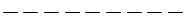
Figure 4.8

Figure 4.9

- 1.4
2. Voltooi die tabel deur eers die groottes van die volgende hoeke te skat en dit dan akkuraat te meet.

	Hoek	Geskat	Gemeet	Soort hoek
2.1				
2.2				
continued on next page				

2.3				
3.2.4				

Table 4.4

4.3.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.2: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe beskryf en klassifiseer volgens hul eienskappe, insluitend:

3.2.3: grootte van hoeke;

Leeruitkomst 4: Die leerder is in staat om gepaste meeteenhede, instrumente en formules in 'n verskeidenheid kontekste te gebruik.

Assesseringstandaard 4.11: Dit is duidelik wanneer die leerder hoeke in twee-dimensionele vorms, drie-dimensionele voorwerpe en in die omgewing herken en beskryf.

4.4 Om 2-dimensionele vorms te herken en te benoem⁴

4.4.1 WISKUNDE

4.4.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.4.3 Meetkunde

4.4.4 OPVOEDERS AFDELING

4.4.5 Memorandum

1.

- 1.1 parallelogram
- 1.2 trapesium
- 1.3 Reghoek
- 1.4 rombus/ruit
- 1.5 vlieër
- 1.6 vierhoek
- 1.7 trapesium
- 1.8 vierkant

⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21714/1.1/>>.

Kom ons hersien!

- Wanneer is 'n figuur **simmetries**?

Middel lyn spieëlbeeld

- Watter van die figure op p. 5 is **simmetries**?

1.3 / 1.4 / 1.5 / 1.8

4.4.5.1 LEERDERS AFDELING

4.4.6 Inhoud

4.4.6.1 AKTIWITEIT: Om 2-dimensionele vorms te herken en te benoem [LU 3.1.1, LU 3.1.2]

1. Klasbespreking:

Kan julle sê wat ons die volgende figure noem? Werk saam met 'n maat en skryf die name in:

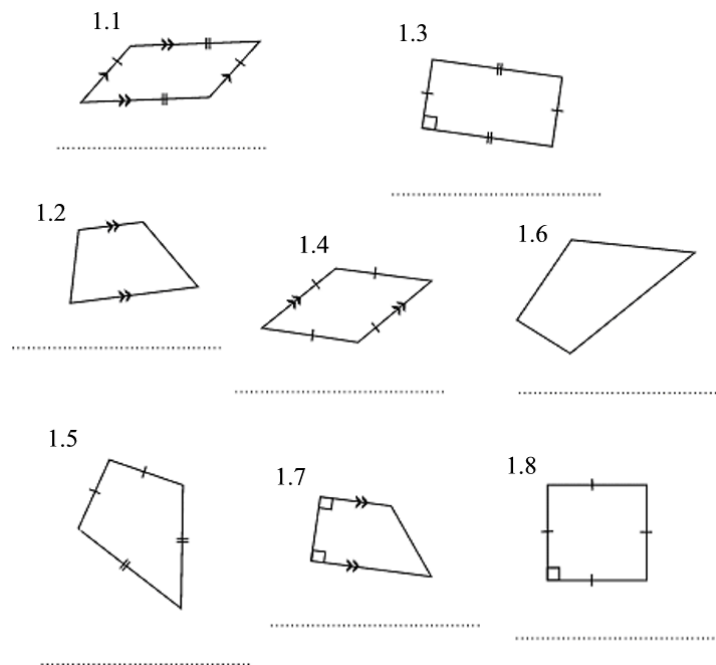

Figure 4.10

4.4.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringsstandaard 3.1: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in natuurlike en kulturele vorms en ‘n meetkundige agtergrond, insluitend dié wat vroeër behandel is, herken, visualiseer en benoem met die klem op:

3.1.1: ooreenkomste en verskille tussen viervlakke en ander piramides;

3.1.2: ooreenkomste en verskille tussen reghoeke en parallelogramme.

4.5 Om 2-dimensionele figure te beskryf in terme van hul verskillende eienskappe⁵

4.5.1 WISKUNDE

4.5.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.5.3 Meetkunde

4.5.4 OPVOEDERS AFDELING

4.5.5 Memorandum

4.5.5.1 LEERDERS AFDELING

4.5.6 Inhoud

4.5.6.1 AKTIWITEIT: Om 2-dimensionele figure te beskryf in terme van hul verskillende eienskappe [LU 3.2]

1. Bespreek nou as klas die eienskappe van elk van die figure op die vorige bladsy met betrekking tot die volgende:

- (i) Aantal sye en lengtes
- (ii) Aantal hoeke, soort en groottes
- (iii) Aantal hoekpunte

2. Werk in groepe van drie. Kies enige twee van die figure op die vorige bladsy, bv. ‘n reghoek en ‘n parallelogram. Maak ‘n plakkaat waarop jul die verskille en ooreenkomste tussen die twee figure netjies uiteensit. Stal die plakkaat uit sodat die res van die klas dit kan sien.

Beoordeel jul werk op ‘n skaal van 1 – 4 deur die toepaslike syfer te omring:

Kriteria	1 = Glad nie.2 = Net ‘n bietjie (min).3 = Goed.4 = Uitstekend.				
Alle groeplede het aan die aktiwiteite deelgeneem.	1	2	3	4	
<i>continued on next page</i>					

⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21718/1.1/>>.

Lede van die groep het na mekaar geluister.	1	2	3	4	
Groeplede het mekaar in die groep gehelp en aangemoedig.	1	2	3	4	
Groeplede het by die opdrag gebly.	1	2	3	4	
Elkeen het 'n kans gekry om te praat.	1	2	3	4	
Die ooreenkomste is korrek aangedui.	1	2	3	4	
Die verskille is korrek uiteengesit.	1	2	3	4	
Die groep se werk is netjies gedoen.	1	2	3	4	

Table 4.5

Kom ons hersien!

- Wanneer is 'n figuur **simmetries**?

-
-
- Watter van die figure op p. 5 is **simmetries**?

Het jy geweet?

'n Ontwerp wat meer as een keer binne sy buitelyne inpas, is **rotasie-simmetries**. Die aantal kere wat 'n ontwerp binne sy buitelyne inpas, noem ons die **orde vansimmetrie**.

Figure 4.11

4.5.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.2: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe beskryf en klassifiseer volgens hul eienskappe.

4.6 Om die woordeskat en eienskappe van rotasie te gebruik om die verwantskappe tussen 2-D figure te beskryf⁶

4.6.1 WISKUNDE

4.6.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.6.3 Meetkunde

4.6.4 OPVOEDERS AFDELING

4.6.5 Memorandum

1. 1.1 2
  - 1.2 6
    2. 2.1 Ja
    - 2.2 Ja
    - 2.3 Nee
  3. 4 2
  4. 3

4.6.5.1 LEERDERS AFDELING

4.6.6 Inhoud

4.6.6.1 AKTIWITEIT: Om die woordeskat en eienskappe van rotasie te gebruik om die verwantskappe tussen 2-D figure te beskryf [LU 3.4]

1. Trek die volgende figure af en knip hulle netjies uit:
  - 1.

---

⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21722/1.1/>>.

Figure 4.12

2.

Figure 4.13

1.1 Bepaal hoeveel keer die ontwerp binne sy buitelyne sal inpas:

Figuur 1: _____

Figuur 2: _____

2. Stel vas of die volgende figure rotasie-simmetrie het.

2.1

Figure 4.14

Figure 4.15

2.2

2.3

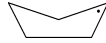

Figure 4.16

-
3. Voltooi: 'n Vierkant het 'n orde van simmetrie van _____
 'n Reghoek het 'n rotasie-simmetrie van orde _____
 4. Het 'n driehoek rotasie-simmetrie? _____

4.6.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.4: Dit is duidelik wanneer die leerder die woordeskat en eienskappe van rotasies, refleksies en verplasinge gebruik om die verwantskap tussen bepaalde twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe binne patrone (insluitend transformasies en simmetrie) te beskryf.

4.7 Om vergrotings en verkleinings van 2-dimensionele figure te teken⁷

4.7.1 WISKUNDE

4.7.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.7.3 Meetkunde

4.7.4 OPVOEDERS AFDELING

4.7.5 Memorandum

4.7.5.1 LEERDERS AFDELING

4.7.6 Inhoud

4.7.6.1 AKTIWITEIT: Om vergrotings en verkleinings van 2-dimensionele figure te teken [LU 3.3.2, LU 3.5]

Soms is dit nodig om vorms te verklein of te vergroot. Dink maar aan 'n prent wat jy wil fotostateer, maar dit moet in 'n kleiner ruimte inpas, of opskrifte wat jy met behulp van 'n fotostaatmasjien wil vergroot om as aanwysings teen 'n gangmuur te gebruik. Kom ons kyk hoe vaar jy op jou eie!

1. Gebruik die geruite papier en:
  - 1.1 vergroot die vierkant drie keer;
  - 1.2 verklein die reghoek een keer;
  - 1.3 verdubbel die grootte van die driehoek.

---

⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21725/1.1/>>.

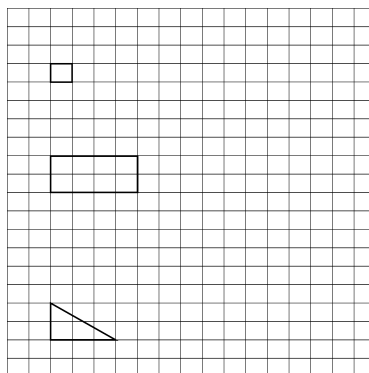

Figure 4.17

2. Vergelyk nou jou tekeninge met die oorspronklikes. Wat merk jy op as jy die vorms met mekaar vergelyk?

UITDAGING!

Kan jy die olifantjie net so teken in die groter blokkies?

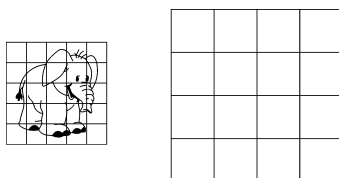

Figure 4.18

4.7.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.3: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe wat in hierdie graad bestudeer word, ondersoek en vergelyk (individueel en/of as lid van 'n groep), volgens die bostaande eienskappe deur die volgende te doen:

3.3.2: teken vorms op grafiekpapier;

Assesseringstandaard 3.5: Dit is duidelik wanneer die leerder vergrotings en verkleinings van twee-dimensionele figure (ten minste vierhoeke en driehoeke) teken en grafiekpapier gebruik om die grootte en vorm daarvan te vergelyk.

4.8 Om 2-dimensionele vorms te ondersoek en te vergelyk⁸

4.8.1 WISKUNDE

4.8.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.8.3 Meetkunde

4.8.4 OPVOEDERS AFDELING

4.8.5 Memorandum

1.
  - 1.1 Lyn ewe ver middelpunt gebrek
  - 2.
  - 2.1 180
  - 2.2 1
  - 2.3 360

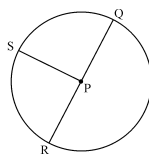
4.8.5.1 LEERDERS AFDELING

4.8.6 Inhoud

4.8.6.1 AKTIWITEIT: Om 2-dimensionele vorms te ondersoek en te vergelyk [LU 3.3.3]

‘n Kykie na sirkels

1. Kyk goed na die skets en beantwoord dan die vrae:

Figure 4.19

RQ = Middelyn

SP = Straal

1.1 Wat is ‘n sirkel?

1.2 Waar, in ons alledaagse lewe, kry ons met sirkels te doen?

2. Beantwoord die volgende vrae:

2.1 Hoeveel middellyne kan ‘n sirkel hê? _____

2.2 Hoeveel middelpunte kan ‘n sirkel hê? _____

2.3 Hoeveel strale (radius) kan ‘n sirkel hê? _____

3. Gebruik jou passer en trek ‘n sirkel met ‘n:

3.1 straal van 30 mm

---

⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21729/1.1/>>.

3.2 middellyn van 80 mm

HET JY GEWEET?

Ons kan pragtige patrone met sirkels trek! Die patroon hieronder word “Paisley” genoem en word op klere of stukke lap gebruik.

Figure 4.20

---

4. Kan jy sien hoe die patroon geteken is? Probeer dit self!

5. Volg die volgende stappe en gebruik dan hierdie metode om die volgende patrone te teken. Jou opvoeder sal die nodige folio verskaf:

Teken ‘n sirkel

Figure 4.21

Gebruik dieselfde straal om die omtrek af te merk

Figure 4.22

Verbind nou die punte (indien nodig)

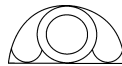
Figure 4.23

5.1

Figure 4.24

5.2

Figure 4.25

5.3

Figure 4.26

5.4

Figure 4.27

---

6. Ontwerp nou jou eie sirkel-patroon! Kleur dit netjies in:

Tyd vir selfassessering

Dit is belangrik dat ons sal weet of jy die werk wat ons tot dusver gedoen het, goed verstaan. Lees die onderstaande kriteria. Evalueer jouself op 'n skaal van 1 – 4 deur 'n sirkel om die toepaslike syfer te trek.

Kriteria	1 = Glad nie.2 = Net 'n bietjie (min).3 = Goed.4 = Uitstekend.				
Ek kan die term “ewewydig” verduidelik.	1	2	3	4	
Ek kan die verskil tussen ‘n lyn en ‘n lynstuk verduidelik.	1	2	3	4	
Ek kan die volgende begrippe verduidelik:					
* skerphoek;	1	2	3	4	
* stomphoek;	1	2	3	4	
* regte hoek.	1	2	3	4	
Ek kan hoeke akkuraat:					
* met ‘n gradeboog meet;	1	2	3	4	
* met ‘n gradeboog trek.	1	2	3	4	
Ek kan die ooreenkomste tussen ‘n reghoek en ‘n parallelogram noem.	1	2	3	4	
Ek kan die verskille tussen ‘n reghoek en ‘n parallelogram noem.	1	2	3	4	
<i>continued on next page</i>					

Ek kan die begrip “simmetries” verduidelik.	1	2	3	4	
Ek kan die term “rotasiesimmetrie” verduidelik.	1	2	3	4	
Ek kan die volgende begrippe verduidelik:					
* straal;	1	2	3	4	
* middellyn.	1	2	3	4	
Ek kon die figure vergroot en verklein.	1	2	3	4	
Ek kan patrone met sirkels teken.	1	2	3	4	

Table 4.6

Kom ons kyk na 3-Dimensionele figure.

Jy het seker al baie met ‘n dobbelsteen gespeel. Kyk of jy jou eie een kan maak. Trek die volgende ontvouing net so af. Knip dit uit en vou jou dobbelsteen. Skryf dan die nommers 1 – 6 op die kante. Onthou dat die nommerpare (1,6); (3,4) en (2,5) op die teenoorgestelde kante moet wees.

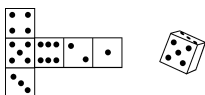

Figure 4.28

HET JY GEWEET?

Die dobbelsteen wat jy so pas gemaak het, is ‘n voorbeeld van ‘n **kubus**.

Kyk ook goed hierna:

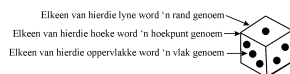

Figure 4.29

4.8.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.3: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe wat in hierdie graad bestudeer word, ondersoek en vergelyk (individueel en/of as lid van 'n groep), volgens die bostaande eienskappe deur die volgende te doen:

3.3.3: gebruik 'n passer om sirkels, patrone in sirkels en patrone met sirkels te teken.

4.9 Om 3-dimensionele figure te beskryf en te klassifiseer⁹

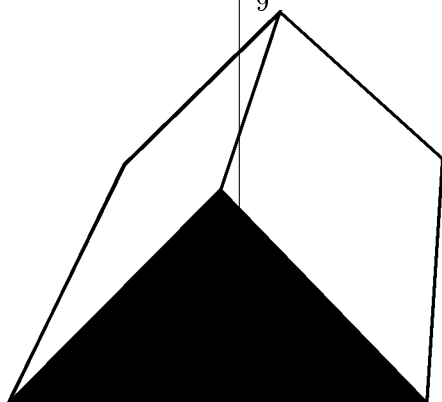
4.9.1 WISKUNDE

4.9.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.9.3 Meetkunde

4.9.4 OPVOEDERS AFDELING

4.9.5 Memorandum

	Figuur	Aantal rande	Aantal vlakke	Aantal hoekpunte
1.		9	5	6
<i>continued on next page</i>				

⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21730/1.1/>>.

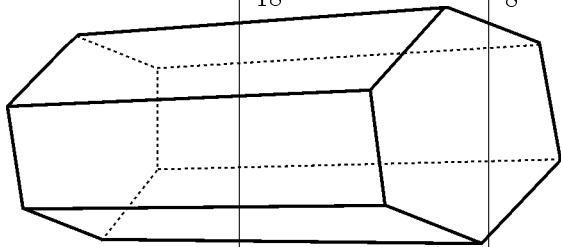
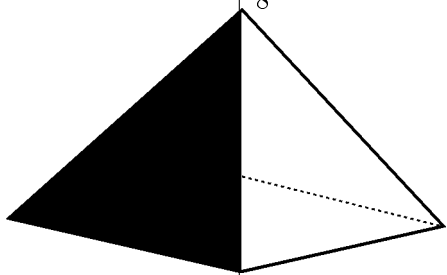
2.		18	8	12
3.		8	5	5

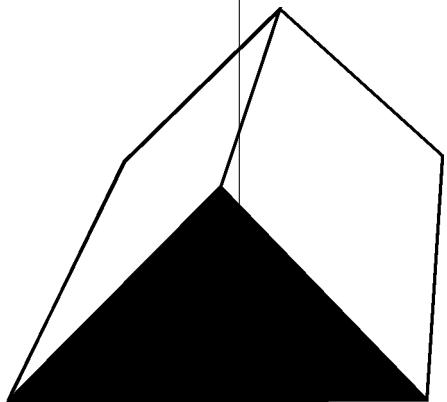
Table 4.7

4.9.5.1 LEERDERS AFDELING

4.9.6 Inhoud

4.9.6.1 AKTIWITEIT: Om 3-dimensionele figure te beskryf en te klassifiseer [LU 3.2.1]

Kyk na die volgende figure en voltooi dan die tabel:

	Figuur	Aantal rande	Aantal vlakke	Aantal hoekpunte
1.				
<i>continued on next page</i>				

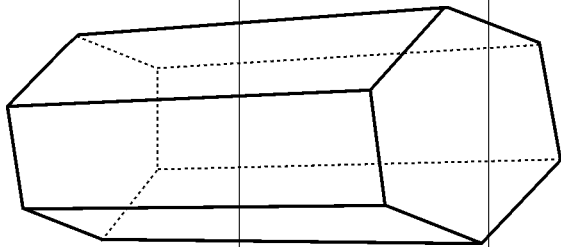
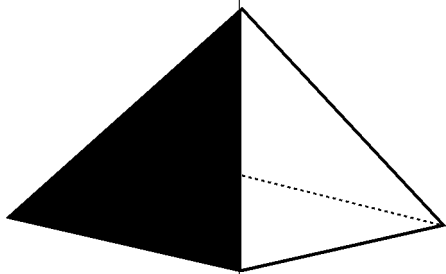
2.			
3.			

Table 4.8

4.9.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.2: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe beskryf en klassifiseer volgens hul eienskappe, insluitend:

3.2.1: vlakke, hoekpunte en rande.

4.10 Om 3-dimensionele figure te herken, te visualiseer en te benoem¹⁰

4.10.1 WISKUNDE

4.10.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.10.3 Meetkunde

4.10.4 OPVOEDERS AFDELING

4.10.5 Memorandum

4.10.5.1 LEERDERS AFDELING

4.10.6 Inhoud

4.10.6.1 AKTIWITEIT: Om 3-dimensionele figure te herken, te visualiseer en te benoem [LU 3.1.1]]

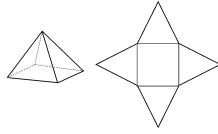
4.10.6.2 Om 3-dimensionele figure te ondersoek en te vergelyk [LU 3.3.1]

1. Die volgende ontvouings is voorbeelde van **piramides**.

¹⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21732/1.1/>>.

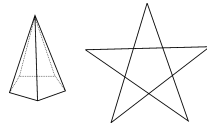

Trek hulle net so af, knip uit en vou dan elke piramide.

Figure 4.30

1.1
1.2

Figure 4.31

---

2. Hou ‘n klasbespreking en maak ‘n lys van die ooreenkomste en verskille tussen die twee piramides wat julle sien. Sit dit teen jul aansteekbord vas.

4.10.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in ‘n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.1: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in natuurlike en kulturele vorms en ‘n meetkundige agtergrond, insluitend dié wat vroeër behandel is, herken, visualiseer en benoem met die klem op:

3.1.1: ooreenkomste en verskille tussen viervlakke en ander piramides;

Assesseringstandaard 3.3: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe wat in hierdie graad bestudeer word, ondersoek en vergelyk (individueel en/of as lid van ‘n groep), volgens die bostaande eienskappe deur die volgende te doen:

3.3.1: maak drie-dimensionele modelle deur die volgende te gebruik:

- strooitjies om ‘n raamwerk te bou,
- ‘n net/patroon wat deur die onderwyser voorsien word.

4.11 Om 3-dimensionele figure te ondersoek en te vergelyk¹¹

4.11.1 WISKUNDE

4.11.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.11.3 Meetkunde

4.11.4 OPVOEDERS AFDELING

4.11.5 Memorandum

2.1 Drie-dimensionele Een vlak.

2.2 Een vlak Drie-dimensionele.

4.11.5.1 LEERDERS AFDELING

4.11.6 Inhoud

4.11.6.1 AKTIWITEIT: Om 3-dimensionele figure te ondersoek en te vergelyk [LU 3.3.1]

Kom ons bou!

1. Werk saam met 'n maat. Gebruik strooitjies of tandestokkies en wondergom en kyk of jul die volgende 3-dimensionele figure kan bou:

1.1 'n kubus

1.2 'n driehoekige prisma

1.3 'n piramide

1.4 enige ander drie-dimensionele figuur

2. Beantwoord nou die volgende vrae:

2.1 Hoe verskil 'n kubus van 'n vierkant?

2.2 Hoe verskil 'n driehoek van 'n driehoekige prisma?

4.11.7 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.3: Dit is duidelik wanneer die leerder twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe wat in hierdie graad bestudeer word, ondersoek en vergelyk (individueel en/of as lid van 'n groep), volgens die bostaande eienskappe deur die volgende te doen:

3.3.1: maak drie-dimensionele modelle deur die volgende te gebruik:

- strooitjies om 'n raamwerk te bou,
- 'n net/patroon wat deur die onderwyser voorsien word.

¹¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21733/1.1/>>.

4.12 Om te teken en sketse te interpreteer¹²

4.12.1 WISKUNDE

4.12.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.12.3 Meetkunde

4.12.4 OPVOEDERS AFDELING

4.12.5 Memorandum

1. 4
- 2.
- 2.1 19
- 2.2 8

4.12.6 LEERDERS AFDELING

4.12.7 Inhoud

4.12.7.1 AKTIWITEIT: Om te teken en sketse te interpreteer [LU 3.7]

1. Kyk goed na die skets van hierdie kubus.
As jy van voor af na die kubus kyk, hoeveel vierkante kan jy nie sien nie?

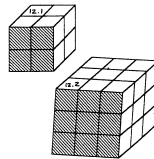

Figure 4.32

2. Kyk na hierdie kubus van die kant af.
- 2.1 Hoeveel kubusse sien jy?

- 2.2 Hoeveel kubusse kan jy nie sien nie?

3. Teken nou enigeen van hierdie kubusse van bo af.

UITDAGING!

Vra jou opvoeder vir die nodige foliopapier.

Trek jou skoolskoene uit en:

4 Teken dit van bo af.

4 Teken dit van die kant af.

4 Teken dit van onder af.

Tyd vir selfassessering

¹²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21747/1.1/>>.

Lees die kriteria. Hoe voel jy oor die werk wat ons so pas afgehandel het?

	1	2	3	4
Ek kon die dobbelsteen vou.	-----	-----	-----	-----
Ek kan die volgende begrippe verduidelik:				
* rand	-----	-----	-----	-----
* hoekpunt	-----	-----	-----	-----
* vlak	-----	-----	-----	-----
Ek kon die volgende figure in aktiviteit 11 bou:				
* kubus	-----	-----	-----	-----
* driehoekige prisma	-----	-----	-----	-----
* piramide	-----	-----	-----	-----
Ek kan verduidelik wat die verskil tussen 'n 2-en 3-dimensionele figuur is.	-----	-----	-----	-----

Table 4.9

HET JY GEWEET?

Wanneer ons 'n kaart of aanwysings wil lees, kan ons van koördinate gebruik maak!

Dit is belangrik om te onthou dat ons altyd eers die horisontale as sal lees.

In die voorbeeld is punt A se aflesing die paar (1,2).

As jy die paar (3,1) lees, sal jy by B uitkom.

Soms is die rigting ook by, en dan lyk dit so: (1O, 2N) of (3O, 1N).

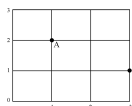

Figure 4.33

4.12.8 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in 'n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.7: Dit is duidelik wanneer die leerder sketse van eenvoudige drie-dimensionele voorwerpe vanuit verskillende posisies (perspektiewe) teken en interpreteer.

4.13 Om vasgestelde posisies te vind en te verduidelik hoe om tussen posisies te beweeg¹³

4.13.1 WISKUNDE

4.13.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.13.3 Meetkunde

4.13.4 OPVOEDERS AFDELING

4.13.5 Memorandum

1.
  - 1.1 Kerk
  - 1.2 Flieks
  - 1.3 Fabriek
  - 1.4 Museum
2.
  - 2.1 2 N en 8 W
  - 2.2 1N en 6 W
  - 2.3 3N en 5W
  - 2.4 1N en 8O

4.13.6 LEERDERS AFDELING

4.13.7 Inhoud

4.13.7.1 AKTIWITEIT: Om vasgestelde posisies te vind en te verduidelik hoe om tussen posisies te beweeg [LU 3.8]

1. Nino is 'n vreemdeling op die dorp. Wat sal hy kan sien as hy die volgende "punte" besoek?
  - 1.1 (6O, 1S) : _____
  - 1.2 (3W, 3N) : _____
  - 1.3 (5W, 3S) : _____
  - 1.4 (5O, 7N) : _____

Image not finished

Figure 4.34

2. Gebruik slegs koördinate en verduidelik vir Nino hoe om te kom:
  - 2.1 van die lughawe tot by die fabriek
  - 2.2 van die riviermond tot by die flieks:

¹³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21749/1.1/>>.

 2.3 van die stasie tot by die winkelsentrum:

2.4 van die dieretuin tot by die museum:

 UITDAGING!

Ontwerp jou eie kaart met aanwysings. Begrawe ‘n skat êrens en verduidelik vir ‘n maat deur middel van koördinate hoe om dit te kry.

4.13.8 Assessering

Leeruitkomst 3: Die leerder is in staat om eienskappe van en verwantskappe tussen twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe in ‘n verskeidenheid oriëntasies en posisies te beskryf en voor te stel.

Assesseringstandaard 3.8: Dit is duidelik wanneer die leerder ligging op ‘n gekodeerde rooster bepaal en beskryf hoe om tussen posisies op die rooster te beweeg, en kaarte as rooster herken.

4.14 Om hoofreken te kan doen¹⁴

4.14.1 WISKUNDE

4.14.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.14.3 Datahantering

4.14.4 OPVOEDERS AFDELING

4.14.5 Memorandum

1.1 $9 \times 12 = 108$

1.2 $7 \times 8 = 56$

1.3 $6 \times 8 = 48$

1.4 $13 \times 5 = 65$

1.5 $(4 \times 6) + 18 = 42$

1.6 $(4 \times 8) + 8 = 40$

1.7 $144 \div 12 \div 6 = 2$

1.8 $2\,004 - 13 = 1991$

1.9 $54 \div 6 = 9$

1.10 $63 \div 7 = 9$

1.11 $132 \div 12 = 11$

1.12 $4 \times 4 \times 4 = 64$

1.13 $72 \div 9 = 8$

1.14 $(81 \div 9) \times 4 = 36$

1.15 $15 \times 7 \times 6 \times 0 = 0$

4.14.6 LEERDERS AFDELING

4.14.7 Inhoud

4.14.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9]

1. Ons het lank laas gekyk hoe goed jou hoofrekenvaardighede is. Kyk of jy die volgende hoofrekentoets binne twee minute kan voltooi:

---

¹⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21752/1.1/>>.

$$1.1 \ 9 \times 12 =$$

$$1.2 \ 7 \times 8 =$$

$$1.3 \ 6 \times = 48$$

$$1.4 \times 5 = 65$$

$$1.5 \ (4 \times 6) + 18 =$$

$$1.6 \ (4 \times) + 8 = 40$$

$$1.7 \div 12 \div 6 = 2$$

$$1.8 \ 2\ 004 - 13 =$$

$$1.9 \ 54 \div = 9$$

$$1.10 \div 7 = 9$$

$$1.11 \ 132 \div 12 =$$

$$1.12 \ 4 \times 4 \times 4 =$$

$$1.13 \ 72 \div = 8$$

$$1.14 \ (\div 9) \times 4 = 36$$

$$1.15 \ 15 \times 7 \times 6 \times = 0$$

Voltooi: Ek het _____ reg!

4.14.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer.

4.15 Om eenvoudige tabelle te gebruik om data in te samel en vrae te beantwoord¹⁵

4.15.1 WISKUNDE

4.15.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.15.3 Datahantering

4.15.4 OPVOEDERS AFDELING

4.15.5 Memorandum

4.15.6 LEERDERS AFDELING

4.15.7 Inhoud

4.15.7.1 AKTIWITEIT: Om eenvoudige tabelle te gebruik om data in te samel en vrae te beantwoord [LU 5.2]

4.15.7.2 Om data te organiseer en op te teken [LU 5.4]

1. Kom ons maak 'n opname van die resultate wat die klas met die hoofrekenoets behaal het. Voltooi die volgende eenvoudige tabel:

¹⁵This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21769/1.1/>>.

Aantal vrae ko- r- rek	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1
Aantal leerders	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Table 4.10

2. Beantwoord nou die volgende vrae na aanleiding van jou tabel hierbo:

2.1 Hoeveel leerders het die hoofrekentoets geskryf? _____

2.2 Hoeveel leerders het volpunte? _____

2.3 Hoeveel leerders het net 8 vrae korrek beantwoord? _____

2.4 Hoeveel vrae het die meeste leerders korrek beantwoord? _____

2.5 Was dit 'n maklike hoofrekentoets? _____

Motiveer jou antwoord. _____

KLASBESPREKING

Gesels eers oor die volgende en kyk of jul antwoorde kan kry.

1. Waarom, dink julle, is dit vir jul skoolhoof belangrik om te weet hoeveel leerders daar volgende jaar in elke klas gaan wees?

2. Waarom is dit belangrik om te weet hoeveel mense daar in 'n sekere dorp woon?

3. Hoe kan bogenoemde inligting bekom word?

4.15.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.2: Dit is duidelik wanneer die leerder eenvoudige dataversamelingsvelle (wat tellings vereis) en eenvoudige vraelyste (met ja/nee tipe antwoorde) gebruik om data te versamel (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span) ten einde vrae te beantwoord wat deur die onderwyser, self of die groep gevra word;

Assesseringstandaard 5.4: Dit is duidelik wanneer die leerder data organiseer en aanteken deur gebruik te maak van tellings en tabelle.

4.16 Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer¹⁶

4.16.1 WISKUNDE

4.16.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.16.3 Datahantering

4.16.4 OPVOEDERS AFDELING

4.16.5 Memorandum

4.16.6 LEERDERS AFDELING

4.16.7 Inhoud

4.16.7.1 AKTIWITEIT: Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer [LU 5.1]

4.16.7.2 Om data te organiseer en op te teken [LU 5.4]

Vir hierdie aktiwiteit moet julle in groepe van drie verdeel. Kies een van die volgende onderwerpe. Kies dan een graad in die skool van wie julle die inligting kan versamel.

- Gunsteling sport.
- Gunsteling TV-program.
- Gunsteling leerarea op skool.
- Gunsteling troeteldier.
- Gunsteling naweek-tydverdryf.

Stel 'n tabel op waarin julle die inligting kan opteken, bv.

Gunsteling sport	Hokkie	Netbal	Sokker	Rugby
Aantal leerders	_____	_____	_____	_____

Table 4.11

4.16.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.1: Dit is duidelik wanneer die leerder eenvoudige vrae stel oor sy/haar eie skool en gesinsomgewing, en gepaste databronne vind ten einde menseregte, sosiale, politieke, kulturele, omgewings- en ekonomiese kwessies in daardie omgewing die hoof te bied;

Assesseringstandaard 5.4: Dit is duidelik wanneer die leerder data organiseer en aanteken deur gebruik te maak van tellings en tabelle.

¹⁶This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21807/1.1/>>.

4.17 Om ‘n verskeidenheid van grafieke te teken¹⁷

4.17.1 WISKUNDE

4.17.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.17.3 Datahantering

4.17.4 OPVOEDERS AFDELING

4.17.5 Memorandum

4.17.6 Leerders Afdeling

4.17.7 Inhoud

4.17.7.1 AKTIWITEIT: Om ‘n verskeidenheid van grafieke te teken [LU 5.6]

Ons kan inligting wat ons insamel, op ‘n wye verskeidenheid maniere voorstel. Daar is bv. ‘n blokgrafiek, staafgrafiek, lyngrafiek, prentgrafiek en sirkeldiagram.

Kom ons kyk na ‘n paar voorbeelde:

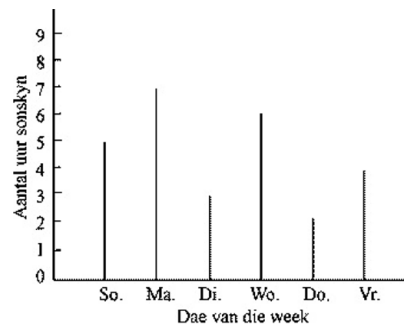

Figure 4.35

---

¹⁷This content is available online at <<http://cnx.org/content/m31696/1.1/>>.

4.17.7.1.1 Staaf-lyngrafiek

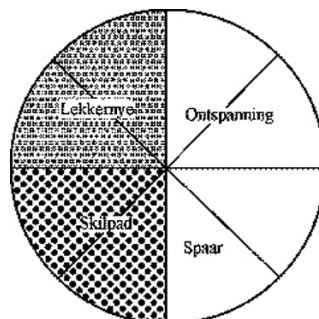

Figure 4.36

4.17.7.1.2 Sirkeldiagram

4.17.8

Atletiek	
Sokker	
Muurbal	
Veldwedlope	
Gimnastiek	

Figure 4.37

4.17.9

4.17.10

4.17.11

4.17.12

Prentgrafiek

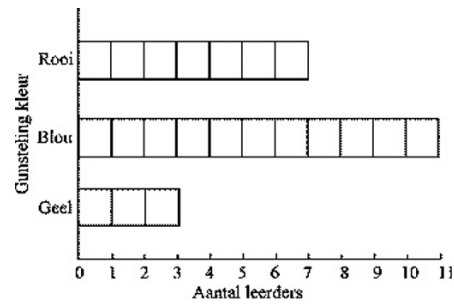

Figure 4.38

‘n Horisontale blokdiagram

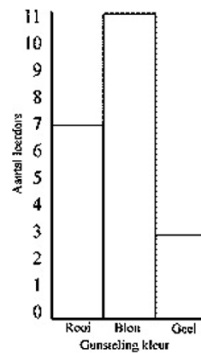

Figure 4.39

‘n Vertikale staafdiagram

1. Kies nou vir jou een van hierdie grafieke en stel die inligting wat jy by aktiwiteit 2.3 versamel het, netjies voor.

Figure 4.40

Assessering: Grafiek

Kriteria	1	2	3	4
Asse	Geen as het 'n byskrif nie.	Net een van die asse het 'n byskrif.	Beide asse het 'n byskrif, maar alles is nie korrek nie.	Beide se byskrifte is netjies en korrek.
Grafiek	Interpretasie feitlik onmoontlik.	Data is ongeorganiseerd en interpretasie moeilik.	Kan grafiek interpreteer, hoewel nie 100% korrek.	Die grafiek is georden en data is sinvol aangebied. Dit is maklik om te interpreteer.
Netheid	Werk is slordig en ongeorganiseerd.	Dit is georganiseerd, maar moeilik leesbaar.	Dit is netjies en georganiseerd, maklik leesbaar.	Dit is netjiese, duidelik uiteengesette werk; duidelik leesbaar.

Table 4.12

4.17.13 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.6: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid van grafieke met die hand of tegnologieë teken om data voor te stel en te interpreteer (gegroepeer of ongegroepeer).

4.18 Om data krities te lees en te interpreteer¹⁸

4.18.1 WISKUNDE

4.18.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.18.3 Datahantering

4.18.4 OPVOEDERS AFDELING

4.18.5 Memorandum

1.

1.1 4

1.2 e.TV

1.3 Egoli

1.4 2 / 3

1.5 Hooked on Golf

1.6 14:00 en 17:00

1.7 SAUK 3 en e.TV

1.8 Watter een van hierdie TV-kanale is JOU gunstelingkanaal? Hoekom?

4.18.5.1 LEERDERS AFDELING

4.18.6 Inhoud

4.18.6.1 AKTIWITEIT: Om data krities te lees en te interpreteer [LU 5.7.1]

1. Jy het so pas jou eie grafiek geteken, maar kom ons kyk nou of jy data wat op 'n ander manier voorgestel is, kan interpreteer. Kyk goed na die volgende en beantwoord dan die vrae wat volg:

(Uit: *Die Burger*, Vrydag, 29 Augustus 2003)

---

¹⁸This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21763/1.1/>>.

SABC3	M-NET	e.tv	kykNET
05:00 BBC World 07:00 3 Talk (H) 08:00 AM Shopping 10:00 Learning Channel 11:30 Crossing over with John Edward (OL) (H) 12:00 Generations (H) 12:30 Isidingo (H) 13:00 Business Update 13:30 Business Focus (H) 14:00 New Comers (H) 14:30 The Golf Bag (H) 15:00 Great Escapes (H) 15:30 On Track 16:00 @ The Movies 16:05 All My Children 17:00 3 Talk 17:55 Nuus 18:00 Business Focus 18:30 Isidingo 19:00 Nuus (Engels) 19:30 Top Billing: Die huis van die mode-ontwerper Craig Port en die Kaapse Modeweek word besoek. Ons sien 'n voorskou van die rolprent <i>Pirates of the Caribbean</i> .	06:15 Krieket: Extra Cover 06:30 Rugby: Head to head 07:15 Atletiek: IAAF-Wêreldbyeenkoms (hoogtepunte). 08:15 Branderry: Eindronde van Billabong Polar Ice junior reeks, Jeffreysbaai. 08:30 Rugby: Head to Head 09:00 Infomercials 10:00 Vicious Delicious 10:30 Go Music 11:00 ★ Space Cowboys: Aksie. Met Clint Eastwood, Tommy Lee Jones, Donald Sutherland. (OL, 2000). 13:10 Infomercials 14:00 KTV 17:00 Buffy the Vampire Slayer (OL) 18:00 Egoli 18:30 Big Brother Africa 19:00 Boomtown	05:00 Hallelujah Africa 05:30 Morning Edition 08:00 Infomercial 08:30 Backstage (H) 09:00 Morning Magazine 09:30 Felicia Talk Show (H) 10:30 ★ Two Women: Met Sophia Loren en Eleanor Brown. (OLG, 1960) 12:15 Looney Tunes 12:20 Infomercial 12:30 WorldNOW 13:00 Stoei (H) 13:50 Infomercial 14:00 Ricki Lake 14:50 Looney Tunes 15:00 Tweenies 15:30 Craz-e 16:00 Jackie Chan 16:30 Craz-e 17:00 Nuus 17:05 Oprah Winfrey Show 18:00 Nuus 18:05 S.O.S. 18:30 Backstage 19:00 Nuus 19:30 Good Morning, Miami	06:00 Ontbytshake 07:00 Tjommies 08:00 JIP (H) 08:30 BvP (H) 09:30 Oulap se rooi (H) 10:00 Kwêla (H) 11:00 Hooked on Golf (H) 11:30 Pampoen tot perlemoen 12:00 Kunskafee 13:00 Die beskermers 13:30 Klankgrens 14:30 Modemallemeule (H) 15:00 Helikops 16:30 Tjommies 17:30 Egoli 18:00 Draadloos 18:30 Kwêla (H) 19:30 Nou of nooit

Figure 4.41

1.1 Hoeveel verskillende TV-kanale se programme word hier aangedui?

1.2 Op watter kanaal kan jy na die fliek "Two Women" kyk?

1.3 Na watter program kan jy op beide M-Net en kykNet kyk?

1.4 Hoeveel programme word op SABC 3 herhaal?

1.5 Na watter sportprogram kan jy op kykNet kyk?

1.6 Hoe laat is daar 'n program vir kinders op M-Net?

1.7 Watter kanaal begin die vroegste met hul uitsendings?

1.8 Watter een van hierdie TV-kanale is JOU gunstelingkanaal?

Hoekom?

4.18.7 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.7: Dit is duidelik wanneer die leerder data wat op verskillende wyses voorgestel word (insluitend eie voorstellings, mediavoortellings – woorde, grafieke, sirkeldiagramme), krities lees en interpreteer om sodoende gevolgtrekkings en voorspellings te maak wat sensitief is teenoor die rol van:

5.7.1: konteks (bv. landelik of stedelik, nasionaal of provinsiaal).

4.19 Om ongegroepeerde numeriese data te ondersoek en die modus en die mediaan te bepaal¹⁹

4.19.1 WISKUNDE

4.19.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.19.3 Datahantering

4.19.4 OPVOEDERS AFDELING

4.19.5 Memorandum

1. 1.1 45

- 45
- 41,5

2. 2.1 18 / 13

- 6

3. 3.1 17 / 19

- 38

4. 4.1 5,5

- 13,7

5. 5.1 Klas / Vak

4.19.6 LEERDERS AFDELING

4.19.7 Inhoud

4.19.7.1 AKTIWITEIT: Om ongegroepeerde numeriese data te ondersoek en die modus en die mediaan te bepaal [LU 5.5]

Teen hierdie tyd het jy seker al besef dat data op 'n wye verskeidenheid maniere voorgestel kan word. Kom ons kyk nou hoe data in 'n skoolsituasie gebruik kan word:

¹⁹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21764/1.1/>>.

Mnr. Muruvan se klas het 'n Wiskundetoets van 50 punte geskryf en die resultate van die seuns in die klas het so gelyk:

47 ; 33 ; 45 ; 49 ; 38 ; 45 ; 42 ; 45 ; 30

In plaas daarvan om die data deur middel van 'n grafiek voor te stel, het mnr. Muruvan die modus, mediaan en rekenkundige gemiddelde bereken.

HET JY GEWEET?

Die modus van die data is **die waarde wat die meeste voorkom**. Soms is daar meer as een modus.

Die mediaan van die data is die **waarde wat in die middel lê wanneer die data van klein na groot gerangskik word**. Indien daar 'n **ewegetal** waardes is, is die **mediaan die gemiddeld van die middelste twee waardes**.

Die rekenkundige gemiddelde kry jy as jy **al die waardes bymekaar tel** en dit dan **deel deur die aantal waardes**.

1. Kom ons help mnr. Muruvan om die volgende te bepaal:

1.1 Die modus:

1.2 Die mediaan:

1.3 Die rekenkundige gemiddelde:

---

2. Bepaal nou die **modus** van:

2.1 18 ; 13 ; 15 ; 18 ; 19 ; 12 ; 13 ; 14

2.2 5 ; 6 ; 6 ; 7 ; 9 ; 8 ; 7 ; 6 ; 8 ; 9

3. Bepaal die **mediaan** van:

3.1 17 ; 15 ; 23 ; 15 ; 19 ; 29

3.2 41 ; 29 ; 50 ; 33 ; 45 ; 27 ; 38

4. Bepaal die **rekenkundige gemiddelde** van:

4.1 5 ; 7 ; 8 ; 3 ; 4 ; 9 ; 2 ; 6

4.2 11 ; 14 ; 16 ; 12 ; 13 ; 15 ; 15

5. Beantwoord die volgende vrae:

5.1 Watter rekenkundige gemiddelde bepaal jou opvoeder gereeld?

5.2 Hoekom?

4.19.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringsstandaard 5.5: Dit is duidelik wanneer die leerder ongegroepeerde numeriese data ondersoek om die telling (modus) wat die meeste voorkom, en die middelwaarde (mediaan) van die datastel te bepaal, om sodoende sentrale neigings te beskryf.

4.20 Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer²⁰

4.20.1 WISKUNDE

4.20.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.20.3 Datahantering

4.20.4 OPVOEDERS AFDELING

4.20.5 Memorandum

4.20.6 LEERDERS AFDELING

4.20.7 Inhoud

4.20.7.1 AKTIWITEIT: Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer [LU 5.1]

4.20.7.2 Om eenvoudige tabelle te gebruik om data te versamel en vrae te beantwoord [LU 5.2]

4.20.7.3 Om data te organiseer en op te teken [LU 5.4]

4.20.7.4 Om die ongegroepeerde numeriese data te ondersoek en die modus, median en rekenkundige gemiddelde te bepaal [LU 5.5]

4.20.7.5 Om 'n verskeidenheid van grafieke te teken [LU 5.6]

4.20.7.6 Om data krities te lees en te interpreter [LU 5.7.2]

***Hierdie is 'n taak vir jou portefeulje. Lees die opdragte baie goed deur voordat jy begin!

1. Maak 'n opname van die grootte van die skoolskoene van al die leerders in enige klas in die skool (behalwe jou eie!).

2. Stel die gegewens netjies in 'n tabel voor.

3. Stel nou die gegewens deur middel van 'n grafiek van jou keuse voor.

4. Bepaal die modus van die data.

5. Bepaal die mediaan van die data.

6. Bepaal die rekenkundige gemiddelde.

7. Skryf enige interessante gegewens omtrent die data wat jy ingesamel het, neer.

Assessering: Datahantering

KRITERIA	KODE			
	1	2	3	
Volledigheid	Feitlik geen opdrag is uitgevoer nie.	Die helfte van die opdragte is uitgevoer.	Een of twee opdragte is nie uitgevoer nie.	Al die opdragte is uitgevoer.
<i>continued on next page</i>				

²⁰This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21809/1.1/>>.

Netheid en organisasie	Werk is slordig en ongeorganiseerd.	Dit is georganiseerd, maar moeilik leesbaar.	Dit is netjies en georganiseerd, maklik leesbaar.	Dit is netjiese, duidelik uiteengesette werk; duidelik leesbaar.
Grafiek	Interpretasie is feitlik onmoontlik.	Data is ongeorganiseerd en interpretasie moeilik.	Kan grafiek interpreteer, hoewel nie 100% korrek nie.	Die grafiek is georden en data is sinvol aangebied. Maklik om te interpreteer.
Korrektheid van berekenings	Al die antwoorde is verkeerd bereken.	Baie foute is begaan.	Min foute is begaan.	Antwoorde is almal korrek bereken.

Table 4.13

4.20.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.1: Dit is duidelik wanneer die leerder eenvoudige vrae stel oor sy/haar eie skool en gesinsomgewing, en gepaste databronne vind ten einde menseregte, sosiale, politieke, kulturele, omgewings- en ekonomiese kwessies in daardie omgewing die hoof te bied;

Assesseringstandaard 5.2: Dit is duidelik wanneer die leerder eenvoudige dataversamelingsvelle (wat tellings vereis) en eenvoudige vraelyste (met ja/nee tipe antwoorde) gebruik om data te versamel (alleen en/of as 'n lid van 'n groep of span) ten einde vrae te beantwoord wat deur die onderwyser, self of die groep gevra word;

Assesseringstandaard 5.4: Dit is duidelik wanneer die leerder data organiseer en aanteken deur gebruik te maak van tellings en tabelle.

Assesseringstandaard 5.5: Dit is duidelik wanneer die leerder ongegroepeerde numeriese data ondersoek om die telling (modus) wat die meeste voorkom, en die middelwaarde (mediaan) van die datastel te bepaal, om sodoende sentrale neigings te beskryf.

Assesseringstandaard 5.6: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n verskeidenheid van grafieke met die hand of tegnologie teken om data voor te stel en te interpreteer (gegroepeer of ongegroepeer).

Assesseringstandaard 5.7: Dit is duidelik wanneer die leerder data wat op verskillende wyses voorgestel word (insluitend eie voorstellings, mediavoortellings – woorde, grafieke, sirkeldiagramme), krities lees en interpreteer om sodoende gevolgtrekkings en voorspellings te maak wat sensitief is teenoor die rol van:

5.7.2: kategorieë binne die data (bv. ouderdom, geslag, ras).

4.21 Om die moontlikheid van gebeure in die daaglikse lewe te voorspel²¹

4.21.1 WISKUNDE

4.21.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.21.3 Waarskynlikheid

4.21.4 OPVOEDERS AFDELING

4.21.5 Memorandum

1.

- 1.1 Moontlik
- 1.2 Moontlik
- 1.3 Seker
- 1.4 Moontlik
- 1.5 Onmoontlik
- 1.6 Moontlik
- 1.7 Onmoontlik
- 1.8 Onmoontlik
- 1.9 Seker
- 1.10 Moontlik

4.21.6 LEERDERS AFDELING

4.21.7 Inhoud

4.21.7.1 AKTIWITEIT: Om die moontlikheid van gebeure in die daaglikse lewe te voorspel [LU 5.8]

1. Werk saam met 'n maat. Besluit of die volgende **seker, moontlik of onmoontlik** is. Maak net 'n regmerkie in die toepaslike kolom:

		Seker	Moontlik	Onmoontlik
1.1	Dit gaan Woensdag reën.			
1.2	As jy 'n dobbelsteen gooi, sal dit op die 3 val.			
1.3	Sondag kom voor Maandag.			
1.4	Die netbalspan sal hul wedstryd wen.			
1.5	Jy kan binne 15 minute van Durban na Kaapstad vlieg.			
1.6	Ek sal volpunte in my volgende toets kry.			
1.7	Daar sal volgende jaar geen skoolvakansie wees nie.			
1.8	As ek weer verjaar, is ek 10 jaar oud.			
1.9	Donderdag kom na Woensdag.			
1.10	Ek gaan R1 000 wen.			

Table 4.14

²¹This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21765/1.1/>>.

HET JY GEWEET?

Jy was eintlik besig om die **waarskynlikheid** dat iets sou gebeur of nie sou gebeur nie, hierbo te skat. Ons kan syfers aan die skatting koppel.

- 'n Waarskynlikheid van **een** beteken dat die gebeurtenis **beslis sal plaasvind**.
- 'n Waarskynlikheid van **nul** beteken dat die gebeurtenis **nooit sal plaasvind nie**.
- Ons kan die waarskynlikheid dat iets sal gebeur, soos volg bepaal:

Die aantal kere wat die gebeurtenis kan plaasvind

Totale aantal moontlikhede

Die waarskynlikheid om 'n rooi bal uit 'n houer met 2 rooi en 3 blou balle te trek, is

Dus:

(daar is 2 rooi balle)

(daar is 5 balle altesaam)

4.21.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.8: Dit is duidelik wanneer die leerder die verskeidenheid van gebeurtenisse in die daaglikse lewe wat op waarneming gegrond is, vergelyk en hulle op 'n skaal van 'onmoontlik' tot 'definitief' plaas.

4.22 Om 'n lys van moontlike uitkomstes vir eenvoudige eksperimente te maak²²

4.22.1 WISKUNDE

4.22.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.22.3 Waarskynlikheid

4.22.4 OPVOEDERS AFDELING

4.22.5 Memorandum

1. $\frac{2}{12} \frac{1}{6}$
2. $\frac{4}{6} = \frac{2}{3}$
3. $\frac{6}{16} = \frac{3}{8}$
4. $\frac{1}{2}$
5. $\frac{4}{5}$

4.22.6 LEERDERS AFDELING

4.22.7 Inhoud

4.22.7.1 AKTIWITEIT: Om 'n lys van moontlike uitkomstes vir eenvoudige eksperimente te maak [LU 5.9]

Bepaal die waarskynlikheid in die volgende gevalle:

1. Twee dobbelstene word gelyktydig gegooi. Wat is die waarskynlikheid dat een van die dobbelstene op 'n 1 sal land?

---

²²This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21766/1.1/>>.

2. Daar is twee paar wit en een paar swart sokkies in my laai. Wat is die waarskynlikheid dat ek 'n wit sokkie sal uithaal sonder dat ek kyk wat ek doen?

3. In die messegoedlaai lê vyf vurke, vyf messe en ses lepels deurmekaar. Wat is die waarskynlikheid dat ek 'n lepel uit die laai sal haal?

4. Wat is die waarskynlikheid dat 'n muntstuk op "kruis" sal val as jy dit in die lug opskiet?

5. Kyk na die skets. Wat is die waarskynlikheid dat die wyser nie op P sal stop as jy hom draai nie?

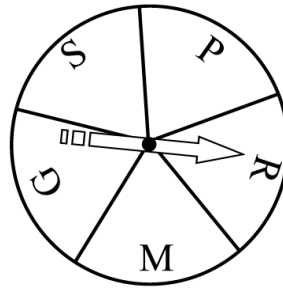

Figure 4.42

4.22.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.9: Dit is duidelik wanneer die leerder 'n lys moontlike uitkomst opstel vir eenvoudige eksperimente (insluitend die gooi van 'n muntstuk, rol van 'n dobbelsteentjie en die spin van 'n draaibord).

4.23 Om die frekwensie van werklike uitkomstes vir ‘n reeks probeerslae te tel²³

4.23.1 WISKUNDE

4.23.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.23.3 Waarskynlikheid

4.23.4 OPVOEDERS AFDELING

4.23.5 Memorandum

4.23.6 LEERDERS AFDELING

4.23.7 Inhoud

4.23.7.1 AKTIWITEIT: Om die frekwensie van werklike uitkomstes vir ‘n reeks probeerslae te tel [LU 5.10]

1. Werk saam met ‘n maat. Gooi ‘n dobbelsteen 20 keer en teken elke keer dat dit op ‘n 4 val, aan.

Voltooi: aantal kere :

2. Werk weer saam met ‘n maat. Skiet ‘n muntstuk 20 keer op en kyk hoeveel keer dit op “munt” val.

Voltooi: *aantal kere* :

Ons noem hierdie aantal kere wat jy hierbo gelys het, die **relatiewe frekwensie**.

As die 4 in die voorbeeld hierbo nege keer verskyn het, sou ons die relatiewe frekwensie so bereken:

Relatiewe frekwensie = $\frac{\text{aantal viere}}{\text{aantal gooie}}$

$$= \frac{9}{20} \quad (4.1)$$

3. Gooi nou jou dobbelsteen 30 keer en kyk hoeveel keer dit op 2 val.

Bereken die relatiewe frekwensie.

Tyd vir selfassessering

Dit is belangrik dat ons sal weet of jy die laaste deel van die werk goed verstaan. Lees die onderstaande kriteria. Evalueer jouself op ‘n skaal van 1 – 4 deur ‘n sirkel om die toepaslike syfer te trek.

Kriteria	1 = Glad nie. 2 = Net ‘n bietjie (min). 3 = Goed. 4 = Uitstekend.				
Ek kan die begrip “waarskynlikheid” verduidelik.	1	2	3	4	
<i>continued on next page</i>					

²³This content is available online at <<http://cnx.org/content/m31699/1.1/>>.

Ek kan verduidelik wat 'n waarskynlikheid van een beteken.	1	2	3	4	
Ek kan verduidelik wat 'n waarskynlikheid van nul beteken.	1	1	1	1	
Ek kan waarskynlikheid korrek bepaal.	1	2	3	4	
Ek kan relatiewe frekwensie korrek bepaal.	1	2	3	4	

Table 4.15

4.23.8 Assessering

Leeruitkomst 5: Die leerder is in staat om data te versamel, op te som, voor te stel en krities te ontleed om gevolgtrekkings en voorspellings te maak, en om toevallige variasies te interpreteer en te bepaal.

Assesseringstandaard 5.10: Dit is duidelik wanneer die leerder die frekwensie van werklike uitkomst vir 'n reeks toetse tel.

4.24 Om hoofreken te kan doen²⁴

4.24.1 WISKUNDE

4.24.2 Meetkunde, Datahantering en Waarskynlikheid

4.24.3 Waarskynlikheid

4.24.4 OPVOEDERS AFDELING

4.24.5 Memorandum

1. $6 \times 7 = 42$
2. $7 \times 9 = 63$
3. $6 \times 7 = 42$
4. $9 \times 5 = 45$
5. $(4 \times 12) + 13 = 61$
6. $(6 \times 8) + 8 = 56$
7. $144 \div 12 \div 6 = 2$
8. $2\,001 - 17 = 1\,984$

²⁴This content is available online at <<http://cnx.org/content/m21767/1.1/>>.

9. $72 \div 8 = 9$
10. $24 \div 3 = 8$
11. $132 \div 11 = 12$
12. $3 \times 3 \times 3 = 27$
13. $96 \div 12 = 8$
14. $(30 \div 6) \times 4 = 20$
15. $13 \times 4 \times 8 \times 0 = 0$

TOETS

- 1.
- 1.1 gestrek
- 1.2 stomp
- 1.3 skerp
- 2.

- 40°
- 150°

3.

- 3.1 Nee
- 3.2 Ja
4. 8 ; 8 ; 6
5. Die ouderdomme van 10 opvoeders is soos volg:
23 ; 23 ; 29 ; 35 ; 41 ; 42 ; 42 ; 42 ; 47 , 53
- 5.1 42
- 5.2 41 / 42
- 5.3 37 ,7
6. Totale aantal kere plaasgevind
Totale aantal moontlikhede
- 7.
- 7.1 $\frac{7}{17}$
- 7.2 $\frac{7}{27}$

4.24.6 LEERDERS AFDELING

4.24.7 Inhoud

4.24.7.1 AKTIWITEIT: Om hoofreken te kan doen [LU 1.9]

Kom ons sluit die jaar se werk af met 'n laaste hoofrekentoets! Toets jou vaardigheid deur te kyk hoe vinnig en korrek jy die volgende vrae kan beantwoord:

1. $6 \times 7 =$ _____
2. $7 \times 9 =$ _____
3. $6 \times$ _____ $= 42$
4. _____ $\times 5 = 45$
5. $(4 \times 12) + 13 =$ _____
6. $(6 \times$ _____ $) + 8 = 56$
7. _____ $\div 12 \div 6 = 2$
8. $2\ 001 - 17 =$ _____
9. $72 \div$ _____ $= 9$
10. _____ $\div 3 = 8$
11. $132 \div 11 =$ _____
12. $3 \times 3 \times 3 =$ _____
13. $96 \div$ _____ $= 8$

14. (_____ $\div 6$) $\times 4 = 20$

15. $13 \times 4 \times 8 \times$ _____ $= 0$

Voltooi: Ek het _____ reg!

TOETS

1. Watter soort hoeke is die volgende?

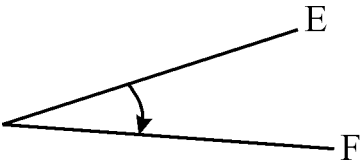
 <p>A 1.1</p>		 <p>C D 1.2</p>
 <p>E F 1.3</p>		

Table 4.16

(3)

2. Meet die volgende hoeke met behulp van jou gradeboog:

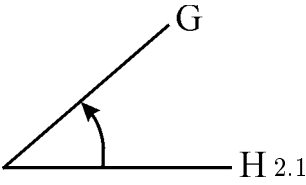

 <p>G H 2.1</p>		 <p>J K 2.2</p>
--	--	--

Table 4.17

(2)

3. Het die volgende figure rotasie-simmetrie?

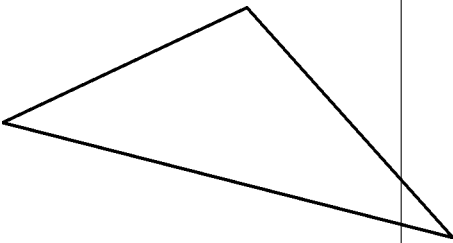
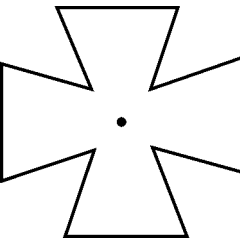
 <p>3.1</p>		 <p>3.2</p>
--	--	--

Table 4.18

(2)

4. Voltooi: 'n Kubus het _____ rande; _____ hoekpunte en _____ vlakke.

(3)

5. Die ouderdomme van 10 opvoeders is soos volg:

35 ; 41 ; 23 ; 42 ; 42 ; 53 ; 47 ; 42 ; 23 , 29

5.1 Bepaal die modus:

-----

(1)

5.2 Bepaal die mediaan:

-----

(2)

5.3 Bepaal die rekenkundige gemiddelde:

-----

(3)

6. Wat is die “formule” om waarskynlikheid te bepaal?

-----

(2)

7.

7.1 Wat is die waarskynlikheid dat ek 'n groen bal sal haal uit 'n mandjie met 7 groen; 6 rooi en 4 geel balle?

-----

(1)

7.2 Wat is die waarskynlikheid dat ek 'n geel smartie sal haal uit 'n houer met 5 groenes, 9 bloues, 7 geles, 2 pienkes en 4 rooies?

-----

(1)

4.24.8 Assessering

Leeruitkomst 1: Die leerder is in staat om getalle en die verwantskappe daarvan te herken, te beskryf en voor te stel, en om tydens probleemoplossing bevoeg en met selfvertroue te tel, te skat, te bereken en te kontroleer.

Assesseringstandaard 1.9: Dit is duidelik wanneer die leerder hoofberekeninge uitvoer.

Attributions

Collection: *Wiskunde Graad 6*

Edited by: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/col11072/1.1/>

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21169/1.1/>

Pages: 1-3

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getallepatrone te ondersoek en uit te brei"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21170/1.1/>

Pages: 3-4

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21171/1.1/>

Pages: 4-5

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om plekwaarde van syfers te herken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21172/1.1/>

Pages: 5-7

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken om hulle te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21173/1.1/>

Pages: 7-8

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21176/1.1/>

Pages: 8-9

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreke te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21177/1.1/>

Pages: 9-11

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken om hulle te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21178/1.1/>

Pages: 11-12

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om plekwaarde van syfers te herken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21180/1.1/>

Pages: 12-13

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21181/1.1/>

Page: 13

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken om hulle te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21182/1.1/>

Pages: 14-15

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21184/1.1/>

Pages: 15-16

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21194/1.1/>

Pages: 16-18

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21196/1.1/>

Pages: 18-19

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21200/1.1/>

Pages: 20-23

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21201/1.1/>

Pages: 23-24

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en voor te stel ten einde hulle te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21202/1.1/>

Pages: 24-28

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21204/1.1/>

Pages: 29-36

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21206/1.1/>

Pages: 36-38

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21210/1.1/>

Pages: 38-40

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die eienskappe van optelling te herken en te gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21211/1.1/>

Pages: 40-41

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21212/1.1/>

Pages: 41-42

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21213/1.1/>

Pages: 43-45

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21215/1.1/>

Pages: 45-48

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21216/1.1/>

Pages: 48-52

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21219/1.1/>

Pages: 52-54

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21221/1.1/>

Pages: 55-57

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21223/1.1/>

Pages: 58-60

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21225/1.1/>

Pages: 61-62

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21233/1.1/>

Pages: 62-63

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalsisteme wat van ons s'n verskil te beskryf en te illustreer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21234/1.1/>

Pages: 63-66

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21235/1.1/>

Pages: 66-67

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21240/1.1/>

Pages: 68-69

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21241/1.1/>

Pages: 70-71

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21242/1.1/>

Pages: 71-72

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21243/1.1/>

Pages: 73-74

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21244/1.1/>

Pages: 74-75

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21246/1.1/>

Pages: 76-78

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21320/1.1/>

Pages: 79-80

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken, te klassifiseer en voor te stel"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21323/1.1/>

Pages: 80-82

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te herken, te beskryf en te gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21326/1.1/>

Pages: 82-84

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21435/1.1/>

Pages: 85-87

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om uitvoerwaardes vir gegewe invoer-waardes te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21331/1.1/>

Pages: 87-90

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21334/1.1/>

Pages: 90-92

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21335/1.1/>

Pages: 92-96

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21336/1.1/>

Pages: 96-97

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21337/1.1/>

Pages: 97-98

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21338/1.1/>

Pages: 99-100

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21356/1.1/>

Pages: 100-106

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21358/1.1/>

Page: 107

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om eenvoudige vrae te vra en relevante data te identifiseer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21366/1.1/>

Pages: 108-111

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21367/1.1/>

Pages: 111-113

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om deelbaarheidsreëls te herken, te beskryf en te gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21368/1.1/>

Pages: 113-115

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om deelbaarheidsreëls te gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21370/1.1/>

Pages: 115-117

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21372/1.1/>

Pages: 117-119

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21373/1.1/>

Pages: 119-120

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om patrone te ondersoek en uit te brei"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21374/1.1/>

Pages: 120-121

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21376/1.1/>

Pages: 121-122

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die gelykwaardigheid en geldigheid van verskillende voorstellings te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21430/1.1/>

Pages: 123-124

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21431/1.1/>

Pages: 124-127

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21432/1.1/>

Pages: 127-129

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21433/1.1/>

Pages: 129-130

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21434/1.1/>

Pages: 131-134

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30820/1.1/>

Pages: 134-139

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30818/1.1/>

Pages: 139-142

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30823/1.1/>

Pages: 142-148

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30824/1.1/>

Pages: 148-150

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om ekwivalente vorms van getalle te herken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30825/1.1/>

Pages: 150-152

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om 'n probleem op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30827/1.1/>

Pages: 152-154

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30828/1.1/>

Pages: 154-156

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30876/1.1/>

Pages: 156-158

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30879/1.1/>

Pages: 158-161

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30880/1.1/>

Pages: 162-163

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30881/1.1/>

Pages: 164-166

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30882/1.1/>

Pages: 166-168

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30884/1.1/>

Pages: 168-169

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks strategieë te gebruik om oplossings te kontroleer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30886/1.1/>

Pages: 170-171

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om breuke van heelgetalle te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30887/1.1/>

Pages: 172-174

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om breuke van heelgetalle te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30888/1.1/>

Pages: 174-177

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om data te kan opteken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30889/1.1/>

Pages: 177-179

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Toets"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30890/1.1/>

Pages: 179-180

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die plekwaarde van syfers te herken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30893/1.1/>

Pages: 181-183

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30895/1.1/>

Pages: 183-186

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n reeks tegnieke te gebruik om berekeninge te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30903/1.1/>

Pages: 186-188

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30907/1.1/>

Pages: 189-190

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30908/1.1/>

Pages: 190-192

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30909/1.1/>

Pages: 192-194

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om vorentoe en terug in desimale breuke te kan tel"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30910/1.1/>

Pages: 194-195

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om numeriese patrone te ondersoek en uit te brei"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30913/1.1/>

Pages: 195-196

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om getalle te herken en te klassifiseer om hul sodoende te beskryf en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30915/1.1/>

Pages: 197-199

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om desimale getalle af te rond"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30917/1.1/>

Pages: 199-203

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om ekwivalente vorms van desimale breuke te herken en gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30918/1.1/>

Pages: 203-205

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30921/1.1/>

Pages: 206-207

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30922/1.1/>

Pages: 207-209

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30925/1.1/>

Pages: 210-212

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30923/1.1/>

Pages: 213-214

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30926/1.1/>

Pages: 215-218

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om waargenome reëls in eie woorde te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30947/1.1/>

Pages: 218-220

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om desimale getalle met die sakrekenaar op te tel"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30948/1.1/>

Pages: 221-223

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30949/1.1/>

Pages: 223-225

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Toets"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m30955/1.1/>

Pages: 225-227

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te meet en omtrek te bereken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21496/1.1/>

Pages: 229-232

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21497/1.1/>

Pages: 232-233

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om twee-dimensionele vorms en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21529/1.1/>

Pages: 233-234

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme op te los wat die herleiding tussen eenhede insluit"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21535/1.1/>

Pages: 235-236

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21536/1.1/>

Pages: 236-239

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21542/1.1/>

Pages: 239-242

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te ondersoek hoe om oppervlakte te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21544/1.1/>

Pages: 242-243

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21545/1.1/>

Pages: 244-245

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat ["

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21558/1.1/>

Pages: 245-246

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om oppervlakte te bereken deur te ondersoek en te skat ["

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21560/1.1/>

Pages: 246-249

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21563/1.1/>

Pages: 250-252

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die massa van twee-dimensionele fatsoene en drie-dimensionele voorwerpe te skat, te meet en aan te teken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21566/1.1/>

Pages: 252-253

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21568/1.1/>

Pages: 253-255

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om gepaste meetinstrumente te gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21572/1.1/>

Pages: 255-256

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te bereken deur bewerkings te kies wat geskik is om probleme op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21573/1.1/>

Pages: 256-257

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21577/1.1/>

Pages: 258-259

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om met desimale getalle te vermenigvuldig"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21578/1.1/>

Pages: 259-260

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme op te los wat die herleiding tussen S.I.-eenhede insluit"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21691/1.1/>

Pages: 260-262

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofrekene te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21692/1.1/>

Pages: 262-263

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om toepaslike meetinstrumente te gebruik"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21693/1.1/>

Pages: 263-267

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om berekenings met S.I.-eenhede te doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21695/1.1/>

Pages: 267-269

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te ondersoek en te skat"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21696/1.1/>

Pages: 269-270

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme in konteks op te los"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21699/1.1/>

Pages: 271-272

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21700/1.1/>

Pages: 273-274

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om analoog-tyd te lees en 24 uur-tyd te skryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21703/1.1/>

Pages: 274-276

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme op te los wat bewerkings en die herleiding van tydeenhede insluit"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21704/1.1/>

Pages: 276-277

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om probleme op te los wat bewerkings met tydeenhede behels"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21706/1.1/>

Pages: 278-280

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoeke te herken en te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21709/1.1/>

Pages: 281-284

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoeke te herken en te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21710/1.1/>

Pages: 285-286

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoeke te herken en te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21713/1.1/>

Pages: 286-289

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 2-dimensionele vorms te herken en te benoem"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21714/1.1/>

Pages: 289-291

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 2-dimensionele figure te beskryf in terme van hul verskillende eienskappe"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21718/1.1/>

Pages: 291-293

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die woordeskat en eienskappe van rotasie te gebruik om die verwantskappe tussen 2-D figure te beskryf"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21722/1.1/>

Pages: 293-295

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om vergrotings en verkleinings van 2-dimensionele figure te teken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21725/1.1/>

Pages: 295-296

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 2-dimensionele vorms te ondersoek en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21729/1.1/>

Pages: 297-302

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 3-dimensionele figure te beskryf en te klassifiseer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21730/1.1/>

Pages: 302-304

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 3-dimensionele figure te herken, te visualiseer en te benoem"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21732/1.1/>

Pages: 304-305

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 3-dimensionele figure te ondersoek en te vergelyk"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21733/1.1/>

Page: 306

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om te teken en sketse te interpreteer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21747/1.1/>

Pages: 307-309

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om vasgestelde posisies te vind en te verduidelik hoe om tussen posisies te beweeg"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21749/1.1/>

Pages: 309-310

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21752/1.1/>

Pages: 310-311

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om eenvoudige tabelle te gebruik om data in te samel en vrae te beantwoord"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21769/1.1/>

Pages: 311-312

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21807/1.1/>

Page: 313

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n verskeidenheid van grafieke te teken"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m31696/1.1/>

Pages: 314-317

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om data krities te lees en te interpreteer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21763/1.1/>

Pages: 318-320

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om ongegroepeerde numeriese data te ondersoek en die modus en die mediaan te bepaal"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21764/1.1/>

Pages: 320-321

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om eenvoudige vrae te vra en databronne te identifiseer"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21809/1.1/>

Pages: 322-323

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die moontlikheid van gebeure in die daaglikse lewe te voorspel"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21765/1.1/>

Pages: 324-325

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om 'n lys van moontlike uitkomstes vir eenvoudige eksperimente te maak"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21766/1.1/>

Pages: 325-326

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om die frekwensie van werklike uitkomstes vir 'n reeks probeerslae te tel"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m31699/1.1/>

Pages: 327-328

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Module: "Om hoofreken te kan doen"

By: Siyavula Uploaders

URL: <http://cnx.org/content/m21767/1.1/>

Pages: 328-331

Copyright: Siyavula Uploaders

License: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

About Connexions

Since 1999, Connexions has been pioneering a global system where anyone can create course materials and make them fully accessible and easily reusable free of charge. We are a Web-based authoring, teaching and learning environment open to anyone interested in education, including students, teachers, professors and lifelong learners. We connect ideas and facilitate educational communities.

Connexions's modular, interactive courses are in use worldwide by universities, community colleges, K-12 schools, distance learners, and lifelong learners. Connexions materials are in many languages, including English, Spanish, Chinese, Japanese, Italian, Vietnamese, French, Portuguese, and Thai. Connexions is part of an exciting new information distribution system that allows for **Print on Demand Books**. Connexions has partnered with innovative on-demand publisher QOOP to accelerate the delivery of printed course materials and textbooks into classrooms worldwide at lower prices than traditional academic publishers.